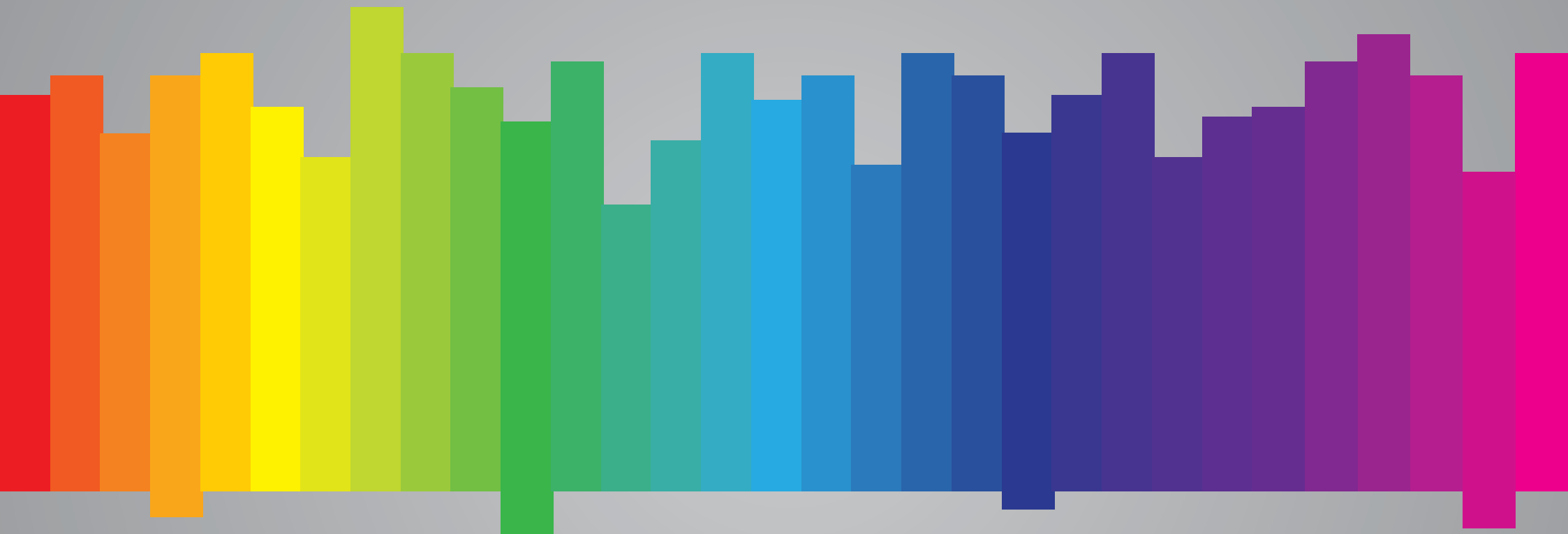

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ - ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2019 - 2020

Επιμέλεια Οδηγού Σπουδών

**Συντονιστής Επιτροπής
Προγράμματος Σπουδών**

Σούλης Σπυρίδων-Γεώργιος

**Μέλη Επιτροπής
Προγράμματος Σπουδών**

Τάσης Κωνσταντίνος
Γαβριλάκης Κώστας
Μαυρίδης Δημήτρης
Στύλος Γεώργιος

Φωτογραφικό Υλικό

Αρχείο Παιδαγωγικού Τμήμα-
τος Δημοτικής Εκπαίδευσης

Ηλεκτρονική διαχείριση

Βρέλλης Ιωάννης

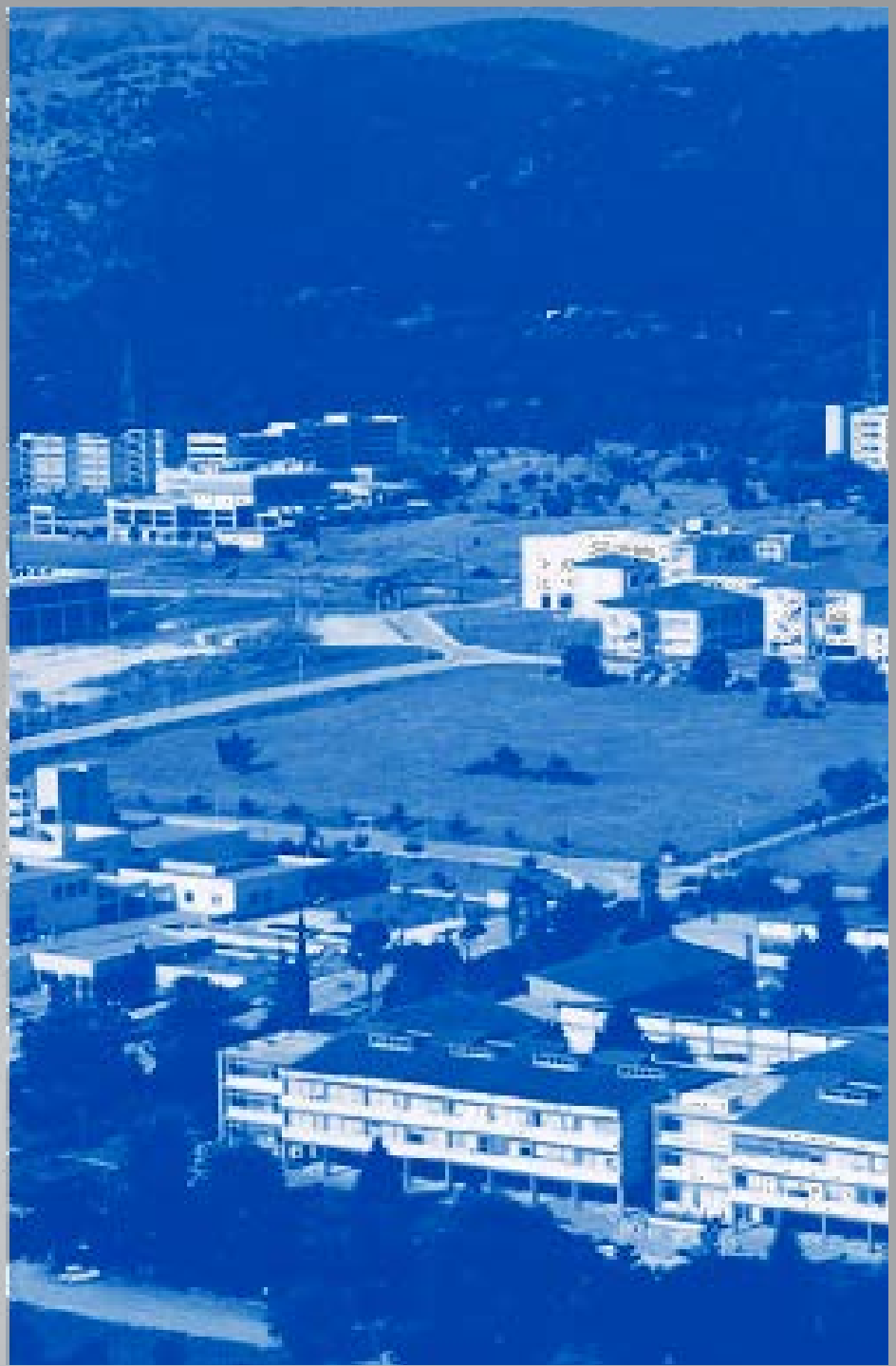
Καλλιτεχνική Επιμέλεια - Σχεδιασμός

Γκοντού Ελένη
Παππά Αλεξάνδρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ	5
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Τ.Δ.Ε.)	7
Ίδρυση και Αποστολή των Πανεπιστημιακών Παιδαγωγικών Τμημάτων	9
Ταυτότητα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης	10
Προσωπικό Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης	12
Εργαστήρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης	14
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟ Π.Τ.Δ.Ε., ΜΑΘΗΜΑΤΑ	28
Το Πρόγραμμα Σπουδών στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	29
Συνοπτικοί Πίνακες Μαθημάτων	31
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ, ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ	40
Πρακτικές Ασκήσεις	41
Ημερομηνίες Υλοποίησης Πρακτικών Ασκήσεων Χειμερινών & Εαρινών Εξαμήνων Ακαδ. Έτους 2018-19	48
Χρήσιμες Οδηγίες	49
Ρυθμίσεις Φοιτητικών Θεμάτων	51
Περιγράμματα Μαθημάτων	52
Αναλυτικά Περιγράμματα Χειμερινών Εξαμήνων	53
Αναλυτικά Περιγράμματα Εαρινών Εξαμήνων	249
Πτυχιακή Εργασία	455
Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο	458

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

«Οὐ γὰρ ὡς ἀγγεῖον ὁ νοῦς ἀποπληρώσεως ἀλλ' ὑπεκκαύματος μόνον ὥσπερ ὕλη δεῖται, ὁρμὴν ἐμποιοῦντος εὐρετικὴν καὶ ὄρεξιν ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν».

[Γιατί ο νους δεν είναι δοχείο να το γεμίσεις αλλά δαδί να το ανάψεις, με ορμή και αγάπη για την αλήθεια.]

Πλουτάρχου Περὶ τοῦ ἀκούειν, Ηθικά

Η εκπαίδευση, με γνώμονα το ρητό αυτό, ενσωματώνει τις μεταβολές που επέρχονται στο πέρασμα του χρόνου και αναπτύσσει τους κατάλληλους επιστημονικούς και παιδαγωγικούς μηχανισμούς ώστε συνεχώς να προσαρμόζει τις λειτουργίες της και τα μέσα για να αντιλαμβάνεται τις μελλοντικές απαιτήσεις και να προνοεί για την ικανοποίησή τους. Σε αυτό το πλαίσιο, το πρόγραμμα σπουδών στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων αξιοποιεί τα σύγχρονα επιστημονικά, κοινωνικά και τεχνολογικά δεδομένα.

Οι προπτυχιακές σπουδές στο Τμήμα περιλαμβάνουν ένα σύνολο μαθημάτων που καλύπτουν το πεδίο των Επιστημών της Αγωγής, θέματα διδακτικής και Τέχνης, καθώς και ένα ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων, παρέχοντας στη φοιτήτρια και το φοιτητή τα απαιτούμενα για την απόκτηση σφαιρικής γνώσης. Γνώσης που αφορά τον επιστήμονα παιδαγωγό αλλά και τον επιτυχημένο δάσκαλο.

Όλο το προσωπικό του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης συμβάλλει στην πολύπλευρη ανάπτυξη των φοιτητών του Τμήματος.

Για το ακαδημαϊκό έτος 2019 – 2020 εύχομαι σε όλους πρόοδο με οργάνωση και συστηματική εργασία.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Καθηγητής Αναστάσιος Μικρόπουλος

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Τα πρώτα Πανεπιστημιακά Παιδαγωγικά Τμήματα (Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών) ιδρύθηκαν το 1982 με το Νόμο 1268/82 στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Ιωαννίνων, Θράκης (με έδρα την Αλεξανδρούπολη) και Κρήτης (με έδρα το Ρέθυμνο), άρχισαν δε να λειτουργούν σταδιακά από το ακαδημαϊκό έτος 1984-85.

Με μεταγενέστερα Προεδρικά Διατάγματα ιδρύθηκαν και νέα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (με έδρα τη Ρόδο), στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (με έδρα το Βόλο) και στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με έδρα τη Φλώρινα.

Η οργάνωση και η λειτουργία των Παιδαγωγικών Τμημάτων διέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις περί Α.Ε.Ι. και από τις ειδικές διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 320/83. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Διατάγματος αυτού, πέραν της γενικής αποστολής των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, τα Παιδαγωγικά Τμήματα έχουν ως αποστολή:

α) Να καλλιεργούν και να προάγουν τις Παιδαγωγικές Επιστήμες με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα.

β) Να παρέχουν στους/στις πτυχιούχους τους τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

γ) Να συμβάλλουν στην βελτίωση του επιπέδου και στην κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών της Εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά τα ζητήματα Παιδαγωγικής.

δ) Να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση και επίλυση παιδαγωγικών προβλημάτων εν γένει.

Στη βάση αυτή, τα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών χορηγούν αντίστοιχα πτυχία, τα οποία παρέχουν στους/στις κατόχους τους τη δυνατότητα να διορίζονται ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί σε σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης και σε νηπιαγωγεία αντίστοιχα.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (Π.Τ.Δ.Ε.) ιδρύθηκε με το Ν. 1268/82 και άρχισε να λειτουργεί το 1984, σύμφωνα με το Π.Δ. 320/83. Το ακαδημαϊκό έτος 1984-85 δέχθηκε τους πρώτους φοιτητές. Ως το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 έχουν αποφοιτήσει 4550 φοιτητές/ριες.

- Το **Προπτυχιακό Πρόγραμμα σπουδών** διαρκεί 8 εξάμηνα. Το πτυχίο που χορηγεί το Π.Τ.Δ.Ε. είναι ενιαίο. Ο αριθμός των φοιτητών/ριών που εισάγονται ετησίως στο Τμήμα είναι περίπου 280.
- Το Π.Τ.Δ.Ε. έχει οργανώσει επίσης και λειτουργεί:

(α) **Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών** με τίτλο **“Επιστήμες της Αγωγής”**, με έξι (6) κατευθύνσεις, το οποίο ολοκληρώθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2018 - 2019,

(β) **Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών** με τίτλο **“Επιστήμες της Αγωγής”**, με τρεις (3) ειδικεύσεις (από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 και για τα πέντε επόμενα πέντε ακαδημαϊκά έτη (έως το 2023), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4485/2017 (Α'/114),

(γ) **Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών** με τίτλο **“Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση”** (ΦΕΚ Ίδρυσης 1807/21.5.2018, τ. Β'),

(δ) **Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών** με τίτλο **“Διδακτική και Τεχνολογίες Μάθησης των Φυσικών Επιστημών”** (ΦΕΚ Ίδρυσης 2436/26.6.2018, τ. Β'),

- τα οποία οδηγούν αντίστοιχα:

(α) σε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις Επιστήμες της Αγωγής,

(β) σε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις Επιστήμες της Αγωγής,

(γ) σε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση,

(δ) σε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη Διδακτική και Τεχνολογίες Μάθησης των Φυσικών Επιστημών και σε Διδακτορικό Δίπλωμα.

Στο (α) **Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών με τίτλο “Επιστήμες της Αγωγής”**, το οποίο ολοκληρώθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2018 - 2019, λειτουργούσαν έξι κατευθύνσεις:

1. Ανθρωπιστικές Επιστήμες στην Εκπαίδευση (ΑΕ)
2. Γλώσσα και Παιδική Λογοτεχνία (ΓΠΛ)
3. Ειδική Εκπαίδευση (ΕΕ)
4. Οργάνωση, Διοίκηση και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση (ΟΔΑ)
5. Συμβουλευτική εφαρμοσμένη σε εκπαιδευτικά και κοινωνικά πλαίσια (Σ)
6. Φυσικές Επιστήμες στην Εκπαίδευση (ΦΕ)

Στο (β) **Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών με τίτλο “Επιστήμες της Αγωγής”** λειτουργούν τρεις ειδικεύσεις:

7. Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμός [ΕΓΠ]
8. Διδασκαλία και Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου [ΔΑΕΕ]

9. Εφαρμοσμένη Συμβουλευτική [ΕΣ]

Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών εντάσσεται και η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στις Επιστήμες της Αγωγής, η οποία διαρκεί έξι (6) τουλάχιστον εξάμηνα και με την περάτωση και την έγκρισή της χορηγείται διδακτορικό δίπλωμα στις Επιστήμες της Αγωγής.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος ανέρχονται στους 106, ενώ μέχρι σήμερα έχουν χορηγηθεί 56 διδακτορικά διπλώματα.

- Το Τμήμα συμμετέχει σε Διαπανεπιστημιακό – Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα με τίτλο “Ελληνική Φιλοσοφία - Φιλοσοφία των Επιστημών” που λειτουργεί σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το Τμήμα Φιλοσοφικών & Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Επίσης, το Τμήμα συμμετέχει από τον Σεπτέμβριο του 2015 στο Διαπανεπιστημιακό-Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τον τίτλο “Επιστήμες της Αγωγής – Τεχνολογίες μάθησης” σε συνεργασία με τα Τμήματα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), το οποίο ολοκληρώνεται το ακαδημαϊκό έτος 2018 - 2019.
- Παλαιότερα λειτούργησε και Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών σε σύμπραξη με το Τμήμα Λογοθεραπείας του ΤΕΙ Ηπείρου και τίτλο: “Λογοθεραπεία: Αντιμετώπιση προβλημάτων προφορικού και γραπτού λόγου (Μαθησιακές Δυσκολίες)”.
- Επίσης, στο Π.Τ.Δ.Ε. λειτούργησε το Διδασκαλείο από το 1996 (Π.Δ. 354/96, ΦΕΚ 231/96) μέχρι το 2012 και είχε ως σκοπό τη μετεκπαίδευση και εξειδίκευση του εκπαιδευτικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η μετεκπαίδευση αφορούσε δύο κατευθύνσεις, τη Γενική και την Ειδική, διάρκούσε 4 εξάμηνα και με την ολοκλήρωσή της, χορηγούνταν δίπλωμα μετεκπαίδευσης στις Επιστήμες της Αγωγής.
- Στο Π.Τ.Δ.Ε. υπάγονται τα Πρότυπα Πειραματικά Σχολεία της πρώην Ζωσιμαίας Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ιωαννίνων (ΦΕΚ 96/14.2.1995), τα οποία και εποπτεύει επιστημονικώς.
- Κατά το διάστημα 1997-2001 και 2002-2005 το Π.Τ.Δ.Ε. πραγματοποίησε με επιτυχία το Πρόγραμμα Ακαδημαϊκής & Επαγγελματικής Αναβάθμισης Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στους τέσσερις Νομούς της Ηπείρου, στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας, καθώς και στους Νομούς Κέρκυρας, Λευκάδας, Χανίων, Ηρακλείου, Λασιθίου, Ευρυτανίας και Φθιώτιδας.
- Στο Π.Τ.Δ.Ε. υπηρετούν 17 μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού, 6 μέλη Ε.Ε.Π, 7 μέλη Ε.ΔΙ.Π., 3 μέλη Ε.Τ.Ε.Π. και 4 μέλη Διοικητικού Προσωπικού.

Η δυναμική του Τμήματος αναπτύσσεται διαρκώς, όπως προκύπτει από το επιστημονικό έργο των μελών ΔΕΠ και τα ερευνητικά προγράμματα τα οποία εκπονούνται στα εννέα εργαστήρια του Τμήματος, είναι αναγκαία όμως η προκήρυξη νέων θέσεων μελών ΔΕΠ για τη διδασκαλία βασικών γνωστικών αντικειμένων.

Διαδικτυακός τόπος: <http://ptde.uoi.gr>

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Α΄ Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.)

Καθηγητές

- Καψάλης Γεώργιος
- Κώτσης Κωνσταντίνος (Κοσμήτορας Σχολής Επιστημών Αγωγής και Διευθυντής (δ) Π.Μ.Σ.)
- Μικρόπουλος Αναστάσιος (Πρόεδρος Π.Τ.Δ.Ε.)
- Μπρούζος Ανδρέας (Διευθυντής (β) Π.Μ.Σ.)

Αναπληρωτές Καθηγητές

- Εμβαλωτής Αναστάσιος (Διευθυντής (α) Π.Μ.Σ.)
- Λεοντοπούλου Σοφία
- Μισαηλίδη Πλουσία
- Νικολάου Σουζάννα-Μαρία
- Παπαδοπούλου Σμαράγδα
- Πουρνάρη Μαρία
- Σούλης Σπυρίδων-Γεώργιος (Διευθυντής (γ) Π.Μ.Σ.)

Επίκουροι Καθηγητές

- Αποστολίδου Ελένη
- Γαβριλάκης Κώστας
- Μαυρίδης Δημήτριος
- Μορφίδη Ελένη
- Τάτσης Κωνσταντίνος
- Φύκαρης Ιωάννης

Β΄ Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π.)

- Γαλάνη Αλεξάνδρα
- Γκοντού Ελένη
- Κωστούλα Αναστασία
- Νικολάου Ειρήνη
- Σιούτη Αγλαΐα
- Φέρινγκ Μαρία

Γ΄ Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.ΔΙ.Π.)

- Βρέλλης Ιωάννης
- Γκάτσα Τατιανή
- Καρασαββίδου Ελένη
- Μανικάρου Μεταξούλα
- Μπέλλου Ιωάννα
- Στύλος Γεώργιος
- Ταμίσογλου Χρυσούλα

Δ΄ Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.)

- Γούσια Μαρίνα
- Μπαλωμένος Κωνσταντίνος
- Πέγκα Σοφία

Ε΄ Διοικητικό Προσωπικό

- Καπρίτσιου Αγγελική (Γραμματέας του Τμήματος)
- Αθανασοπούλου Ευαγγελία
- Παπαγιάννη Αποστολία
- Σουλιώτη Ελένη

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

1. Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, Συμβουλευτικής και Έρευνας
2. Εργαστήριο Γεωγραφικής και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
3. Εργαστήριο Γλώσσας, Γλωσσικής Διδασκαλίας και Πολιτισμού
4. Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών και Εκπαίδευσης
5. Εργαστήριο Μελετών Απόδημου Ελληνισμού και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
6. Εργαστήριο Εφαρμογών Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση
7. Εργαστήριο Έρευνας στη Διδασκαλία των Μαθηματικών
8. Εργαστήριο Διδακτικής και Σχολικής Παιδαγωγικής
9. Εργαστήριο Εκπαίδευσης και Διδασκαλίας της Φυσικής
10. Εργαστήριο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Για την εκπαίδευση στις **Τέχνες** λειτουργούν επίσης:

1. Εργαστήριο Εικαστικών Τεχνών
2. Εργαστήριο Μουσικής

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Μπούζος Ανδρέας
Τηλ: 26510 05799
Fax: 26510 05844
e-mail: abrouzos@uoi.gr

1. Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, Συμβουλευτικής και Έρευνας

<http://protogoras.edu.uoi.gr>

Διευθυντής: Μπούζος Ανδρέας

Το Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, Συμβουλευτικής και Έρευνας εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες στα αντικείμενα της εκπαιδευτικής ψυχολογίας, της συμβουλευτικής και της έρευνας.

Α. Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή τη συστηματική μελέτη και έρευνα στα παραπάνω πεδία. Ειδικότερα, στοχεύει:

1. Στην παραγωγή έγκυρου, αξιόπιστου και αντικειμενικού σχετικού επιστημονικού λόγου.
2. Στη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/ριών.
3. Στην παροχή υπηρεσιών προς τρίτους με διαπροσωπική επικοινωνία ή εξ αποστάσεως. Συγκεκριμένα, οι προσφερόμενες υπηρεσίες συνίστανται σε:
  - Παροχή επιστημονικής γνώσης με συμβατικά και σύγχρονα μέσα για κατάρτιση, επιμόρφωση και συμβουλευτική.
  - Υποστήριξη με μεθόδους και στρατηγικές για έγκυρη διαγνωστική, προληπτική και διορθωτική παρέμβαση.
4. Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς, συμβούλους, γονείς, ιδρύματα, οργανισμούς κ.ά.

Β. Έχει στόχο τη συνεργασία με ακαδημαϊκά ιδρύματα ημεδαπής και αλλοδαπής, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα που έχουν συναφείς στόχους.

Γ. Επιδιώκει την οργάνωση σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων, γενικότερα συναντήσεων και εκδηλώσεων με Έλληνες και ξένους ειδικούς, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

2. Εργαστήριο Γεωγραφικής και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

<http://geoecolab.edu.uoi.gr>

Διευθυντής: Γαβριλάκης Κώστας

Το Εργαστήριο αναπτύσσει δραστηριότητες που εμπíπτουν στην επιστημονική περιοχή της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/ Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΠΕ/ΕΑΑ) και στη συγγενική περιοχή της Γεωγραφικής Εκπαίδευσης.

Ειδικότερα, στις δραστηριότητες του Εργαστηρίου περιλαμβάνονται:

- Η υλοποίηση έρευνας για την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στις παραπάνω περιοχές και, κατ' επέκταση, για την αναβάθμιση των σχετικών πρακτικών στους θεσμούς της τυπικής εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, με αιχμή το δημοτικό σχολείο.
- Η επιστημονική και μεθοδολογική υποστήριξη των διδακτικών δραστηριοτήτων του προπτυχιακού και μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης στις περιοχές που υπηρετεί το Εργαστήριο.
- Η συνεργασία με ακαδημαϊκά ιδρύματα, ερευνητικούς οργανισμούς, επιστήμονες, αλλά και κοινωνικούς φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού που έχουν συναφείς στόχους.
- Ο σχεδιασμός και υλοποίηση εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων που εντάσσονται στις παραπάνω περιοχές.
- Η οργάνωση και υλοποίηση επιστημονικών συναντήσεων (π.χ. διαλέξεων, σεμιναρίων, συνεδρίων κτλ.) και άλλων εκδηλώσεων που εμπíπτουν στις παραπάνω περιοχές.
- Η δημιουργία σχετικού έντυπου και ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού καθώς επίσης η ανάπτυξη εκδοτικής δραστηριότητας.
- Η ανάπτυξη ψηφιακής βάσης δεδομένων για τη συγκέντρωση, επεξεργασία και διάδοση πληροφορίας και υλικού (π.χ. βιβλιογραφία, αρθρογραφία, ερευνητικές εκθέσεις κτλ.) που εμπíπτουν στο αντικείμενο του εργαστηρίου.
- Η παροχή υπηρεσιών σε τρίτους.

Στο εργαστήριο εργάζονται μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ, ερευνητές, υποψήφιοι διδάκτορες, μεταπτυχιακοί και προπτυχιακοί φοιτητές/ριες του Π.Τ.Δ.Ε., τα ενδιαφέροντα των οποίων συνάδουν με το αντικείμενο του Εργαστηρίου.

Το Εργαστήριο στεγάζεται στον Β' όροφο του κτιρίου του Π.Τ.Δ.Ε.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Γαβριλάκης Κώστας
Τηλ.: 26510 05709
email:cgav@uoi.gr

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Καψάλης Γεώργιος
Τηλ.: 26510 05881
e-mail:gkapsali@uoi.gr

3. Εργαστήριο Γλώσσας, Γλωσσικής Διδασκαλίας και Πολιτισμού

<http://ptde.uoi.gr>

Διευθυντής: Καψάλης Γεώργιος

Το Εργαστήριο με την επωνυμία “Εργαστήριο Γλώσσας - Γλωσσικής Διδασκαλίας και Πολιτισμού” εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες στους **τομείς** της Νεοελληνικής Γλώσσας, της Διδακτικής της Γλώσσας και του Πολιτισμού σε σχέση με τη νεοελληνική γλωσσική παράδοση. Ειδικότερα το εργαστήριο δραστηριοποιείται:

- α) στη μελέτη του Ηπειρωτικού κυρίως χώρου από άποψη Γλώσσας και Πολιτισμού, η οποία συνδέεται άμεσα με τη γλωσσική παράδοση και που αναφέρεται στη συλλογή, καταγραφή και αρχειοθέτηση αντίστοιχων δεδομένων,
- β) στην επιστημονική ενασχόληση με θέματα που αφορούν τη μεθοδολογία και την παραγωγή γλωσσικού υλικού αφενός για τον ελληνισμό της διασποράς και αφετέρου για αλλοδαπούς/ές μαθητές/ριες, φοιτητές/ριες, επιχειρηματίες κ.λπ., οι οποίοι/ες ενδιαφέρονται να μάθουν την ελληνική γλώσσα. Στην επιμέλεια και την έκδοση σχολικών εγχειριδίων και βοηθητικού γλωσσικού υλικού,
- γ) στη διάθεση και αξιοποίηση των παραπάνω στοιχείων για την ικανοποίηση ερευνητικών, διδακτικών και γενικότερα εκπαιδευτικών αναγκών τόσο των φοιτητών/ριών και εκπαιδευτικών όσο και ερευνητών/ριών,
- δ) στην εφαρμογή νέων πρωτοπόρων μεθόδων διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ως μητρικής, δεύτερης ή ξένης.

Επίσης, το Εργαστήριο στοχεύει στην οργάνωση σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων, γενικότερα συναντήσεων και εκδηλώσεων με Έλληνες και ξένους ειδικούς, καθώς και στην πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

4. Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών και Εκπαίδευσης

<http://ptde.uoi.gr>

Διευθύντρια: Πουρνάρη Μαρία

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Πουρνάρη Μαρία
Τηλ.: 26510 056688
Fax: 26510 05879
e-mail:
socialedulab.ptde.uoi.gr/

Το Εργαστήριο συμβάλλει στην ανάπτυξη της διδακτικής δραστηριότητας και έρευνας, όπως αυτή προσδιορίζεται από το χαρακτήρα του Τμήματος, και κινείται στους ακόλουθους **άξονες**:

1. Στην παραγωγή σύγχρονου τεκμηριωμένου και αξιόπιστου επιστημονικού έργου στα πεδία της Φιλοσοφίας της Παιδείας, της Επιστημολογίας, της Ιστορίας και της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης.
2. Στη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/ριών στα παραπάνω πεδία.
3. Στην παροχή υπηρεσιών προς τρίτους και πιο ειδικά:
  - Παροχή επιστημονικής γνώσης για κατάρτιση και επιμόρφωση.
  - Παραγωγή και προώθηση επιστημονικής γνώσης για την αντιμετώπιση προβλημάτων που ανακύπτουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και τους εκπαιδευτικούς θεσμούς.
4. Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς συμβούλους, γονείς, ιδρύματα, οργανισμούς, κ.ά. φορείς που εμπλέκονται στην εκπαίδευση.

Στο Εργαστήριο απασχολούνται μέλη ΔΕΠ του Τμήματος με αντικείμενο σχετικό με τους παραπάνω στόχους, μεταπτυχιακοί /ές φοιτητές/ριες, καθώς και συνεργαζόμενοι/ες ερευνητές/ριες. Επιπλέον, το Εργαστήριο είναι ανοικτό σε κάθε ερευνητή/ρια που τα ενδιαφέροντά του/της σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενό του/της.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Παπαδοπούλου Σμ.
τηλ.: 26510 05730
Fax: 26510 05832
e-mail:
smpapado@uoi.gr

5. Εργαστήριο Μελετών Απόδημου Ελληνισμού και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

<http://ptde.uoi.gr/emaede>

Διευθύντρια: Παπαδοπούλου Σμαράγδα

Το Εργαστήριο Μελετών Απόδημου Ελληνισμού και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης έχει τους ακόλουθους **σκοπούς**:

1. Να διεξάγει έρευνα και να προωθεί τα θέματα παιδείας και εκπαίδευσης των Ελλήνων της διασποράς, και ιδιαίτερα των απόδημων Ελλήνων, σε συνάρτηση με την κοινωνικοοικονομική και πολιτισμική τους κατάσταση στις χώρες που ζουν και με τις πολιτισμικές συνθήκες στις χώρες αυτές.
2. Να διεξάγει έρευνα και να προωθεί εκπαιδευτικά θέματα των παλιννοστούντων Ελλήνων, των αλλοδαπών και εν γένει των ατόμων που ανήκουν σε εθνικές, θρησκευτικές ή πολιτισμικές μειονότητες στην Ελλάδα, σε συνάρτηση με τις κοινωνικοοικονομικές, πολιτιστικές, πολιτικές και εκπαιδευτικές συνθήκες στην Ελλάδα.
3. Να καταρτίζει και να επιμορφώνει τους/τις εκπαιδευτικούς, που είναι επιφορτισμένοι/ες με τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας σε μαθητές/ριες ελληνικής ή μη ελληνικής καταγωγής στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
4. Να παράγει διδακτικό υλικό για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, για τη διδασκαλία του πολιτισμού στις παραπάνω κατηγορίες μαθητών/ριών, καθώς και για τη διευκόλυνση της σχολικής ένταξης αλλοδαπών και την αντιμετώπιση των μαθησιακών προβλημάτων των μαθητών/ριών με γλωσσικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες στην Ελλάδα με ανεκτικότητα στη διαφορετικότητα των τάξεων.
5. Να προωθεί τη διαπολιτισμική εκπαίδευση μέσα από την έρευνα και τη συνεργασία με φορείς και ιδρύματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό που ασχολούνται με θέματα συναφή με τους στόχους του εργαστηρίου, όπως η καταπολέμηση του σχολικού εκφοβισμού και η εκπαίδευση ενάντια στη βία.
6. Να προωθεί τη “διαπολιτισμική διάσταση” και την “ευρωπαϊκή διάσταση” στην εκπαίδευση και την εφαρμογή τους στην εκπαιδευτική πράξη με θεατροπαιδαγωγικές, καλλιτεχνικές και άλλες διδακτικές μεθόδους της επικοινωνίας.
7. Να διεξάγει διαπολιτισμικές, συγκριτικές, παιδαγωγικές και ιστορικο-κοινωνιολογικές μελέτες σχετικά με τις σύγχρονες εκφάνσεις της παιδείας και της συγκριτικής παιδαγωγικής και εκπαίδευσης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

6. Εργαστήριο Εφαρμογών Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση

<http://earthlab.uoi.gr>

Διευθυντής: Μικρόπουλος Αναστάσιος

Το «Εργαστήριο Εφαρμογών Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση» (Educational Approaches to Virtual Reality Technologies Laboratory, earthlab) θεσμοθετήθηκε το 2000 (Π.Δ. 330/15.12.2000).

Εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες στο επιστημονικό πεδίο της Πληροφορικής και των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην εκπαίδευση με έμφαση στις τεχνολογίες της εικονικής πραγματικότητας. Το εργαστήριο έχει διεπιστημονική προσέγγιση και στελεχώνεται από μέλη ΔΕΠ διαφόρων ειδικοτήτων, ειδικούς επιστήμονες και μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/ριες.

Οι κύριοι **στόχοι** του εργαστηρίου συνοψίζονται στα εξής:

- Βασική και εφαρμοσμένη έρευνα στην εικονική πραγματικότητα στην εκπαίδευση.
- Βασική και εφαρμοσμένη έρευνα στις τεχνολογίες μάθησης.
- Βασική έρευνα στην εκπαιδευτική νευροεπιστήμη.
- Συνεισφορά στην εκπαίδευση, επιμόρφωση και κατάρτιση.

Τα εικονικά περιβάλλοντα, οι εικονικοί κόσμοι, τα ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα, τα ψηφιακά εκπαιδευτικά παιχνίδια είναι ορισμένες από τις τεχνολογίες που αποτελούν τα κύρια ενδιαφέροντα του Εργαστηρίου Εφαρμογών Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση. Στο εργαστήριο παράγεται νέα γνώση που δημοσιεύεται σε έγκριτα διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και τόμους. Το εργαστήριο συμμετέχει επίσης σε διεθνή και εθνικά ερευνητικά, αναπτυξιακά, εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά ανταγωνιστικά έργα.

Το Εργαστήριο Εφαρμογών Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση περιλαμβάνει δύο τμήματα, το ερευνητικό και το εκπαιδευτικό, που στεγάζονται στον 1^ο όροφο του κτιρίου του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης. Ο τεχνολογικός εξοπλισμός του είναι σύγχρονος και γίνονται συνεχείς προσπάθειες για διατήρησή του στην αιχμή της τεχνολογίας.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Βρέλλης Ιωάννης
Ε.ΔΙ.Π..

Τηλ: 26510 05746

Fax: 26510 05813

e-mail: ivrellis@uoi.gr

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

7. Εργαστήριο Έρευνας στη Διδασκαλία των Μαθηματικών

<http://ptde.uoi.gr/mathlab/>

Τάτσης Κωνσταντίνος
τηλ. 26510-05870
e-mail: ktatsis@uoi.gr

Διευθυντής: Τάτσης Κωνσταντίνος

Το Εργαστήριο Έρευνας στη Διδασκαλία των Μαθηματικών εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες όλων των κύκλων σπουδών.

Η ερευνητική δραστηριότητα του Εργαστηρίου αφορά τέσσερις κυρίως τομείς:

1. Την υποστήριξη της εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και αξιοποίησης σε θέματα επιστημονικής έρευνας.
2. Την εκπόνηση εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία των μαθηματικών και της επιστήμης στο σχολείο.
3. Τη σύνδεση των μαθηματικών και της επιστήμης με την καθημερινότητα των πολιτών.
4. Την εξ' αποστάσεως υποστήριξη του έργου των εκπαιδευτικών.

Ο εξοπλισμός του εργαστηρίου αποτελείται από:

- 12 υπολογιστές,
- 1 Server,
- 3 εκτυπωτές και
- 2 σαρωτές.

Όλοι οι υπολογιστές έχουν σύνδεση με το διαδίκτυο.

Το εργαστήριο διαθέτει τίτλους ερευνητικού και εκπαιδευτικού λογισμικού και λογισμικό γενικής χρήσης, προκειμένου να υποστηρίξει εργασίες προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

8. Εργαστήριο Διδακτικής και Σχολικής Παιδαγωγικής

<http://ptde.uoi.gr>

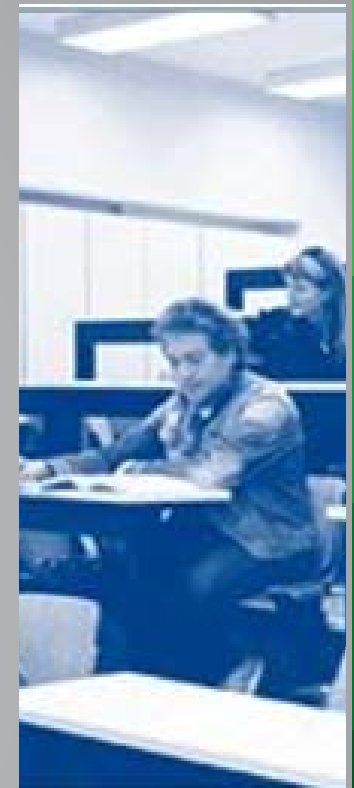
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Εμβλωτής Αναστάσιος
τηλ.26510 05687
email:aemvalot@uoi.gr

Διευθυντής: Εμβλωτής Αναστάσιος

Το εργαστήριο έχει ως σημεία αναφοράς θέματα και ανάγκες ερευνητικού, διδακτικού και παιδαγωγικού χαρακτήρα στα γνωστικά αντικείμενα της Διδακτικής και της Σχολικής Παιδαγωγικής. Ειδικότερα, το εργαστήριο δραστηριοποιείται στις ακόλουθες **θεματικές περιοχές:**

1. Παραγωγή έγκυρης επιστημονικής γνώσης στους **τομείς:**
  - Οργάνωση, διεξαγωγή και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
  - Περιγραφή, ανάλυση και ερμηνεία της σχολικής πράξης από άποψη παιδαγωγική και διδακτική.
  - Μελέτη των επιδράσεων της εφαρμογής εναλλακτικών μοντέλων διδασκαλίας σε διδάσκοντες/ουσες και διδασκομένους/ες,
  - Διερεύνηση της ποιότητας της παιδαγωγικής επικοινωνίας και σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή/ριας.
2. Οργάνωση και συντονισμός πρακτικών και θεωρητικών ασκήσεων (π.χ. μικροδιδασκαλίες, μακροδιδασκαλίες) στα παραπάνω επιστημονικά πεδία για προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές/ριες.
3. Παραγωγή εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού για την προαγωγή και στήριξη των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.
4. Κατάρτιση και προώθηση ερευνητικών προγραμμάτων σε θέματα της επιστημονικής δραστηριότητας του εργαστηρίου και των μελών του.
5. Συνεργασία με άλλα εκπαιδευτικά και επιστημονικά ιδρύματα και κέντρα ερευνών που επιδιώκουν συναφείς σκοπούς και γενικά η ανάπτυξη κάθε σχετικής επιστημονικής δραστηριότητας.
6. Οργάνωση κύκλων μαθημάτων, σεμιναρίων κ.λπ. για την κατάρτιση ή επιμόρφωση-μετεκπαίδευση εκπαιδευτικών σε θέματα της επιστημονικής αρμοδιότητας του εργαστηρίου.
7. Οργάνωση συνεδρίων και διαλέξεων, καθώς και παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων και εκδόσεων.
8. Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών με διαπροσωπική ή εξ αποστάσεως επικοινωνία σε θέματα της επιστημονικής αρμοδιότητας του εργαστηρίου.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κώσσης Κωνσταντίνος
Τηλ.: 26510 05785
e-mail: kkotsis@uoi.gr

9. Εργαστήριο Εκπαίδευσης και Διδασκαλίας της Φυσικής

<http://physlab.edu.uoi.gr>

Διευθυντής: Κώσσης Κωνσταντίνος

Το εργαστήριο έχει ως αποστολή:

1. Την υποστήριξη-συμπλήρωση των διδακτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του προπτυχιακού και μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Π.Τ.Δ.Ε. στα γνωστικά αντικείμενα της Φυσικής και της Διδακτικής της, καθώς και την υλοποίηση εκπαιδευτικών και μορφωτικών σκοπών που αφορούν ευρύτερα το κοινωνικό σύνολο.
2. Τη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/ριών στα παραπάνω πεδία.
3. Την προαγωγή της επιστημονικής έρευνας στους τομείς Εκπαίδευση στη Φυσική, Διδασκαλία της Φυσικής. Ειδικότερα το εργαστήριο δραστηριοποιείται:
  - στη σχεδίαση και υλοποίηση πειραμάτων με καθημερινά υλικά για την παρουσίαση αρχών και νόμων της Φυσικής,
  - στη διάθεση-αξιοποίηση των παραπάνω στοιχείων για την ικανοποίηση ερευνητικών-διδακτικών και εν γένει εκπαιδευτικών αναγκών εκ μέρους φοιτητών/ριών, εκπαιδευτικών και ερευνητών/ριών,
  - στην παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού υποστήριξης της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας στη Φυσική (φάκελοι εργασίας, εκπαιδευτικό λογισμικό κλπ.) και
  - στην κατανόηση και εξοικείωση των φοιτητών/ριών και εκπαιδευτικών με τεχνολογικές εφαρμογές της σύγχρονης ζωής.
4. Την ανάπτυξη ερευνητικών προγραμμάτων στα πλαίσια των γνωστικών του αντικειμένων.
5. Την παροχή υπηρεσιών προς τρίτους κατά τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 159/1984 (Α 53).
6. Τη συνεργασία με ακαδημαϊκά ιδρύματα ημεδαπής και αλλοδαπής, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα που έχουν συναφείς στόχους.
7. Την οργάνωση σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων, γενικότερα συναντήσεων και εκδηλώσεων με έλληνες και ξένους ειδικούς, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

10. Εργαστήριο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

<http://ptde.uoi.gr>

Διευθυντής: Σούλης Σπυρίδων - Γεώργιος

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Σούλης Σπυρίδων -
Γεώργιος
Τηλέφωνο: 26510 05664
e-mail: ssoulis@uoi.gr

Το Εργαστήριο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες στα αντικείμενα της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και των ειδικών Μαθησιακών Δυσκολιών.

Ειδικότερα, έχει ως αποστολή:

1. Τη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του Π.Τ.Δ.Ε για εκπαιδευτική άσκηση, επιμόρφωση και επιστημονική ενημέρωση στο επιστημονικό πεδίο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.
2. Τη παραγωγή έγκυρου, αξιόπιστου και αντικειμενικού επιστημονικού λόγου, καθώς και τη διεξαγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας αναφορικά με την αναπηρία, τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, τις μαθησιακές δυσκολίες και την ειδική εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.
3. Την παροχή υπηρεσιών προς τρίτους, δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, και συγκεκριμένα:
  - Κάλυψη ερευνητικών και επιμορφωτικών αναγκών των υπολοίπων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
  - Παροχή επιστημονικής γνώσης για κατάρτιση και επιμόρφωση, σε θέματα της επιστημονικής αρμοδιότητας του εργαστηρίου.
4. Τη σύνδεση με τις σχολικές μονάδες και τα εκπαιδευτικά κέντρα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ώστε να υλοποιηθούν και να αναδειχθούν καινοτομικές εκπαιδευτικές πρακτικές.
5. Την ανάπτυξη πειραματικών σχεδιασμών και εφαρμογών, καθώς και την πειραματική κατασκευή και αξιολόγηση διαγνωστικών ή άλλων ερευνητικών εργαλείων/κλιμάκων, αλλά και κατασκευή και διαχείριση δικτυακών τόπων και ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού.
6. Την οργάνωση επιστημονικών σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και την έκδοση επιστημονικών δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

Στο εργαστήριο εργάζονται μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), μέλη Ε.ΔΙ.Π, Ε.Ε.Π και ΕΤΕ.Π του Π.Τ.Δ.Ε, καθώς και υποψήφιοι διδάκτορες, μεταπτυχιακοί φοιτητές ή ερευνητές, τα ενδιαφέροντα των οποίων συνάδουν με την αποστολή του Εργαστηρίου.

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Για την εκμάθηση/διδασκαλία των Ξένων Γλωσσών λειτουργεί το Εργαστήριο Ξένων Γλωσσών στον 2ο όροφο του Π.Τ.Δ.Ε.

Στο Εργαστήριο Ξένων Γλωσσών πραγματοποιούνται μαθήματα Αγγλικής, Γαλλικής και Γερμανικής Γλώσσας, από τις κυρίες Α. Κωστούλα, Α. Σιούτη και Μ. Φέριγκ, μέλη Ε.Ε.Π. του Π.Τ.Δ.Ε. Κατά τη διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Α' (1ου) και Γ' (3ου) εξαμήνου, έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν **προαιρετικά**, σε ολιγομελή τμήματα, τα προπαρασκευαστικά μαθήματα στην ξένη γλώσσα της επιλογής τους, την οποία υποχρεούνται στη συνέχεια να επιλέξουν στο Δ' (4ο) εξάμηνο.

Το μάθημα της Ξένης Γλώσσας για Ακαδημαϊκούς σκοπούς του Δ' (4ου) εξαμήνου είναι **υποχρεωτικό**, διδάσκεται μια φορά την εβδομάδα, είναι 3ωρο και έχει 4 ECTS. Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση κειμένων με βάση τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύονται στο Τμήμα, όπως επίσης η ορθή χρήση του γραπτού και προφορικού λόγου στην Ξένη Γλώσσα. Η εκμάθηση της Ορολογίας των Επιστημών της Αγωγής θα βοηθήσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης στη χρήση ξένης βιβλιογραφίας, για την εκπόνηση εργασιών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, όπως επίσης και στην εν γένει επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

ΤΕΧΝΕΣ

Κάθε φοιτητής/ρια του Π.Τ.Δ.Ε. μπορεί να παρακολουθήσει προαιρετικά ορισμένα μαθήματα γενικότερου ενδιαφέροντος, είτε αυτά διδάσκονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών άλλων Τμημάτων είτε προσφέρονται από το Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό του Π.Τ. (π.χ. Γυμναστική, Θέατρο, Μουσική, Εικαστικά κ.λπ.). Στους/στις φοιτητές/ριες παρέχεται επίσης η δυνατότητα να παρακολουθήσουν -σε ολιγομελή τμήματα- σεμινάρια εξοικείωσης με τις συμβατικές και ηλεκτρονικές υπηρεσίες της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

1. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Το Εργαστήριο Εικαστικών Τεχνών λειτουργεί στα πλαίσια της γενικότερης παιδείας του Τμήματος. Σ' αυτό πραγματοποιούνται δύο μαθήματα που αφορούν θέματα Εικαστικής Αγωγής και της Διδακτικής της Τέχνης, τα οποία περιλαμβάνουν εισηγήσεις και βιωματικά εργαστήρια.

Σκοπός του Εργαστηρίου είναι: Η κατανόηση της ιδιαιτερότητας του αντικείμενου και η εξερεύνηση του φαινομένου της Τέχνης, η κατανόηση της αξίας της διδασκαλίας της Τέχνης στο σχολείο, η καλλιέργεια της πηγαίας έκφρασης, της δημιουργικότητας και του πειραματισμού, η κατανόηση των βασικών αρχών της διδασκαλίας της Τέχνης, η απόκτηση δεξιοτήτων, καθώς και ικανότητα οργάνωσης του μαθήματος στο σχολείο.

- Οι φοιτητές/ριες που επιθυμούν να συμμετέχουν στο εργαστήριο μπορούν να ενημερωθούν και να δηλώσουν το μάθημα στην αρχή κάθε έτους στην κα. Γκοντού Ελένη στο γραφείο της (Π.Τ.Δ.Ε. 3ος όροφος - τηλ: 26510 – 05872, e-mail: egodou@uoι.gr), στις ώρες που ανακοινώνονται.
- Το προαιρετικό μάθημα Εικαστικών έχει **3 πιστωτικές μονάδες ECTS** και εξετάζεται με το χαρακτηρισμό επιτυχώς/ανεπιτυχώς.

2. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

- Το **Εργαστήριο μουσικής παιδείας** λειτουργεί, στα πλαίσια της γενικότερης παιδείας του Τμήματος. Είναι ένα μάθημα που αφορά θέματα Μουσικής και της σχέσης της με την Παιδαγωγική. Στο Εργαστήριο Μουσικής προσφέρονται τα εξής μαθήματα: Το μάθημα "**Μουσική Αγωγή**", ως επιλεγόμενο στο Β' εξάμηνο (3 ect) και το μάθημα "**Η μουσική στην εκπαίδευση**", το οποίο είναι προαιρετικό και προσφέρεται το χειμερινό εξάμηνο και απευθύνεται σε όλα τα εξάμηνα (Α, Γ, Ε, Ζ) (3 ect).
- Και τα δύο μαθήματα περιλαμβάνουν εισηγήσεις και βιωματικά εργαστήρια. Σκοπός των μαθημάτων είναι η απόκτηση μουσικών δεξιοτήτων, η επαφή με τις αρχές και τους σκοπούς της τέχνης μέσα από τη μουσική, η ανάπτυξη προβληματισμών και σκέψεων που αφορούν τον ρόλο της μουσικής στη διδασκαλία, η δημιουργική έκφραση, καθώς και η βιωματική προσέγγιση των μουσικών μορφών έκφρασης.
- Στο εργαστήριο μουσικής εντάσσεται και η Χορωδία του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης. Η **Χορωδία του Π.Τ.Δ.Ε.** ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 2003. Στην Χορωδία συμμετέχουν φοιτητές/ριες από όλες της σχολές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τα ενεργά της μέλη είναι περίπου τριάντα (30). Η επιλογή των φωνών πραγματοποιείται ύστερα από ακρόαση.
- Στα πλαίσια των μαθημάτων πραγματοποιούνται συνεργασίες με εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς φορείς, με σκοπό την απόκτηση εμπειρίας στη διδασκαλία της μουσικής στο πλαίσιο της σχολικής τάξης και την απόκτηση εμπειρίας πάνω στην οργάνωση εκδηλώσεων.
- Στο εργαστήριο μουσικής εντάσσεται και το **τμήμα εκμάθησης οργάνου**. Τα τμήματα είναι ολιγομελή από δύο έως τρεις φοιτητές/ριες του ίδιου επιπέδου και η συμμετοχή γίνεται με σειρά προτεραιότητας.
- Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στο Εργαστήριο Μουσικής στο 2ο όροφο του Π.Τ.Δ.Ε.

Στοιχεία επικοινωνίας: Δρ. Ειρήνη Νικολάου, enikolau@uoi.gr, 26510 05873, 3ος όροφος ΠΤΔΕ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

1. Όπως ισχύει για όλα τα Τμήματα των Α.Ε.Ι., έτσι και τα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης διέπονται από το καθεστώς που θεσπίζει το κράτος. Η λειτουργία τους ρυθμίζεται κατά βάση από τις διατάξεις των Νόμων 4009/2011, 4076/2012, 3115/2013 και 4115/2013.
2. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (Π.Τ.Δ.Ε.) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων χορηγεί ενιαίο πτυχίο, όπως ορίζεται από το νόμο.
3. Για την κατάρτιση του ΠΣ του Π.Τ.Δ.Ε., ισχύει ότι αναφέρεται στις γενικές αρχές του νόμου, για την αποστολή των Α.Ε.Ι. Σύμφωνα με τις αρχές αυτές, η κατάρτιση του ΠΣ αποσκοπεί στην υλοποίηση συγκεκριμένης αποστολής που είναι ειδικότερα η προώθηση της επιστημονικής έρευνας και της επιστημονικής γνώσης στον τομέα των Επιστημών της Αγωγής και ταυτόχρονα η εκπαίδευση, η επιστημονική και η επαγγελματική κατάρτιση των μελλοντικών εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του Π.Τ.Δ.Ε. οφείλουν να παρευρίσκονται στους χώρους του Τμήματος όπου παράγεται η επιστημονική γνώση που είναι απαραίτητη για την άρτια εκπαίδευση και κατάρτισή τους.
4. Οι στόχοι που τίθενται από το ΠΣ επιτυγχάνονται μέσω της παροχής τριών κατηγοριών μαθημάτων, λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική σύνδεση παιδαγωγικής θεωρίας και εκπαιδευτικής πράξης. Συγκεκριμένα: α) η πρώτη κατηγορία αναφέρεται στη γενική παιδαγωγική γνώση που οφείλει να αποκτήσει κάθε φοιτήτρια και φοιτητής στο Π.Τ.Δ.Ε. μελετώντας την ευρύτερη περιοχή των Επιστημών της Αγωγής (ΕΑ), β) η δεύτερη κατηγορία αφορά στην εκπαίδευση και κατάρτιση της φοιτήτριας και του φοιτητή σε θέματα Διδακτικής (Δ) και γ) η τρίτη κατηγορία αφορά στην εκπαίδευση της φοιτήτριας και του φοιτητή σε Γνωστικά Αντικείμενα (ΓΑ).
5. Η υλοποίηση του ΠΣ επιτυγχάνεται μέσω διαλέξεων, φροντιστηρίων, σεμιναρίων και πρακτικών ασκήσεων, καθώς και από ειδικά προγράμματα που αποφασίζει η Γενική Συνέλευση (ΓΣ) του Τμήματος.
6. *Επισημαίνεται ότι η παρακολούθηση όλων των μαθημάτων διδακτικής, τα οποία συνοδεύονται από πρακτικές ασκήσεις, είναι υποχρεωτική. Την ευθύνη της παρουσίας των φοιτητών/ριών φέρει ο/η διδάσκων/ουσα.*
7. Μάθημα είναι η διδασκαλία όλου ή μέρους ενός μαθήματος κατά τη διάρκεια ενός εξαμήνου και επί τρεις ώρες την εβδομάδα το οποίο αντιστοιχεί σε Διδακτικές Μονάδες (ΔΜ) και σε Ευρωπαϊκές Πιστωτικές Μονάδες (ECTS). Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει ποια από τα μαθήματα αυτά είναι υποχρεωτικά και ποια επιλεγόμενα. Κάθε φοιτήτρια και φοιτητής του Π.Τ.Δ.Ε. μπορεί να εκπονήσει προαιρετικώς πτυχιακή εργασία.
8. Ο/Η φοιτητής/ρια με την έναρξη κάθε εξαμήνου υποχρεούται να δηλώσει μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος τα μαθήματα που θα παρακολουθήσει και θα εξεταστεί. **Το σύνολο των Ευρωπαϊκών Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) των μαθημάτων που δηλώνονται σε κάθε εξάμηνο πρέπει να είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 30. Σε κάθε εξάμηνο υποβάλλεται στις εξετάσεις των αντίστοιχων μαθημάτων τα οποία έχει ήδη δηλώσει.** Τα μαθήματα είναι α) Υποχρεωτικά (Υ), δηλαδή ο/η φοιτητής/ρια δεν μπορεί να τα αντικαταστήσει σε περίπτωση αποτυχίας και β) Επιλεγόμενα (Ε), δηλαδή ο/η φοιτητής/ρια σε περίπτωση αποτυχίας μπορεί να τα αντικαταστήσει με άλλα προσφερόμενα μαθήματα, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών. Υπάρχουν Επιλεγόμενα μαθήματα, τα οποία για να δηλωθούν προαπαιτούν την επιτυχία σε

Υποχρεωτικά μαθήματα. Για το λόγο αυτό, ο/η φοιτητής/ρια πριν δηλώσει κάποιο επιλεγόμενο μάθημα θα πρέπει να συμβουλευτεί τα Περιγράμματα Μαθημάτων, όπου εκεί αναφέρεται εάν το προς δήλωση επιλεγόμενο μάθημα προαπαιτεί ή όχι την επιτυχία σε κάποιο άλλο υποχρεωτικό μάθημα.

9. Σε περίπτωση αποτυχίας σε εξέταση Μαθήματος ο/η φοιτητής/ρια μπορεί να το δηλώσει και να το επαναλάβει σε επόμενο εξάμηνο όταν θα διδάσκεται το μάθημα αυτό σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών.
10. Για την **απόκτηση του πτυχίου** του Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ο/η φοιτητής/ρια πρέπει: **α)** να έχει φοιτήσει συνολικά 4 έτη (8 εξάμηνα), **β)** να έχει εξεταστεί **επιτυχώς** σε όλα τα Υποχρεωτικά (Υ) μαθήματα και **γ)** να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 240 Ευρωπαϊκές Πιστωτικές Μονάδες (ECTS), όπως ορίζονται από το Πρόγραμμα Σπουδών. Η συμμετοχή στα προαιρετικά μαθήματα δεν υπολογίζεται στο άθροισμα των 240 ECTS για τη λήψη πτυχίου.

Για τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου λαμβάνονται υπόψη οι βαθμοί όλων των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου, σύμφωνα με την υπ' αριθμό Φ. 14.1/B3/2166/17-6-1987 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 308 τ. Β'), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμό Φ.141/B3/2457/1988 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 802 τ. Β').

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: *Οι εναπομείναντες/σες φοιτητές/ριες παλαιότερων ετών ακολουθούν τους ισχύοντες στην περίπτωσή τους Οδηγούς Σπουδών και εξετάζονται σε μαθήματα με ίδιο κωδικό αν έχει αλλάξει ο τίτλος μαθήματος ή σε αντίστοιχο προσφερόμενο μάθημα.*

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α (1ο) ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ECTS	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ	ΠΡΟΑΠ/ ΝΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Βασικές Έννοιες των Μαθηματικών	ΔΥ047α	Υ	4	ΤΑΤΣΗΣ		
Γενική Ψυχολογία Ι	ΔΕΥ008	Υ	5	ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ		
Εισαγωγή στην Ιστορική Εκπαίδευση	ΔΕΕ304	Υ	4	ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ		
Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής	ΔΕΥ001	Υ	4	ΦΥΚΑΡΗΣ		
Εισαγωγή στο Νεοελληνικό Λόγο	ΔΕΕ056	Υ	5	ΚΑΨΑΛΗΣ		
Γεωμετρία	ΔΕΕ102	Ε	4	ΜΑΥΡΙΔΗΣ		
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	ΔΕΕ201	Ε	4	ΝΙΚΟΛΑΟΥ Σ.-Μ.		
Η Προσωπικότητα και το Έργο του Εκπαιδευτικού	ΔΕΕ186	Ε	4	ΜΠΡΟΥΖΟΣ		
Ιστορία Νεοελληνικής Εκπαίδευσης	ΔΕΥ002	Ε	4	ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ		
Νεοελληνική Πεζογραφία	ΔΕΕ071	Ε	4	ΜΑΝΙΚΑΡΟΥ		
Εισαγωγή στις ΤΠΕ στην Εκπαίδευση Ι	ΔΕΕ196	Εργ.	4	ΒΡΕΛΛΗΣ		

B (2ο) ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ECTS	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ	ΠΡΟΑΠ/ ΝΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι	ΔΕΥ007	Υ	5	ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ		
Βασικές Έννοιες της Φυσικής	ΔΕΥ056	Υ	5	ΚΩΤΣΗΣ		
Εισαγωγή στην Επιστημολογία	ΔΕΕ048	Υ	4	ΠΟΥΡΝΑΡΗ		
Έννοιες και Ζητήματα της Γεωγραφίας, του Περιβάλλοντος και της Αειφορίας	ΔΕΥ065	Υ	4	ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ		
Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης Ι	ΔΕΥ003	Υ	4	ΝΙΚΟΛΑΟΥ Σ.-Μ.		
Εκπαίδευση Ενηλίκων: Αρχές και διδακτικές εφαρμογές	ΔΕΕ210	Ε	3	ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΟΥ		
Μουσική Αγωγή	ΔΕΕ211	Ε	3	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΙΡ.		
Οργάνωση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος	ΔΕΥ063	Ε	4	ΤΑΜΙΣΟΓΛΟΥ		
Παιδικό Βιβλίο	ΔΕΕ057	Ε	4	ΜΑΝΙΚΑΡΟΥ		
Εισαγωγή στις ΤΠΕ στην Εκπαίδευση ΙΙ	ΔΕΕ190	Εργ.	4	ΒΡΕΛΛΗΣ		

Γ (3ο) ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ECTS	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ	ΠΡΟΑΠ/ ΝΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Εισαγωγή στην Ειδική Παιδαγωγική	ΔΕΥ020	Υ	5	ΣΟΥΛΗΣ		
Εκπαιδευτική Ψυχολογία Ι	ΔΕΥ011	Υ	5	ΓΚΑΤΣΑ		
Σχολική Παιδαγωγική Ι	ΔΕΥ004	Υ	5	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ ΜΕ ΑΝΑΘΕΣΗ		
Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Κοινωνικογνωστική Ανάπτυξη του Παιδιού	ΔΕΕ303	Ε	4	ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ	ΝΑΙ	
Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση	ΔΕΥ064	Ε	4	ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΟΥ		
Επιστημολογία της Εκπαίδευσης	ΔΕΕ158	Ε	4	ΠΟΥΡΝΑΡΗ	ΝΑΙ	
Η Φυσική στην Καθημερινή Ζωή Ι	ΔΕΕ305	Ε	5	ΚΩΤΣΗΣ		
Διδασκαλία και Ψηφιακή Τεχνολογία	ΔΕΕ307	Ε	5	ΜΠΕΛΛΟΥ		
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Αειφορία	ΔΕΕ159	Ε	5	ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ		
Τεχνικές του Αφηγηματικού Λόγου στην Εκπαιδευτική Πράξη	ΔΕΕ188	Ε	5	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ		

Δ (4ο) ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ECTS	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ	ΠΡΟΑΠ/ ΝΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Διδακτική της Γλώσσας Ι	ΔΕΥ016	Υ	6	ΚΑΨΑΛΗΣ		
Εισαγωγή στη Διδακτική Θεώρηση	ΔΕΥ014	Υ	5	ΦΥΚΑΡΗΣ		
Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας Ι	ΔΕΥ006	Υ	5	ΜΠΡΟΥΖΟΣ		
Ξένη Γλώσσα • Αγγλικά • Γαλλικά • Γερμανικά	ΔΕΕ074 ΔΕΕ082 ΔΕΕ090	Υ	4	ΚΩΣΤΟΥΛΑ ΣΙΟΥΤΗ ΦΕΡΙΓΚ		
Αναπτυξιακή Ψυχολογία ΙΙ	ΔΕΕ014	Ε	4	ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ	ΝΑΙ	
Γενική Ψυχολογία ΙΙ	ΔΕΕ120	Ε	5	ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ		
Γλωσσική Έκφραση στην Παιδαγωγική του Θεάτρου	ΔΕΕ409	Ε	5	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ		
Διδακτικές Μέθοδοι στην Ειδική Αγωγή	ΔΕΕ135	Ε	5	ΣΟΥΛΗΣ		
Μουσείο και Ιστορία	ΔΕΕ139	Ε	5	ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ		
Πρώτη Γραφή και Ανάγνωση	ΔΕΕ183	Ε	5	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ		
Υπολογιστικά Μαθηματικά - Πρακτική Άσκηση	ΔΕΕ108	Ε	5	ΜΑΥΡΙΔΗΣ		
Φιλοσοφία της Παιδείας	ΔΕΥ009	Ε	4	ΠΟΥΡΝΑΡΗ		

Ε (5ο) ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ECTS	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ	ΠΡΟΑΠ/ ΝΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Εισαγωγή στη Στατιστική	ΔΕΕ101	Υ	4	ΜΑΥΡΙΔΗΣ		
Πληροφορική και Εκπαίδευση	ΔΕΥ062	Υ	6	ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΣ		
Σχολική Πρακτική Ι	ΔΕΥ015	Υ	6	ΦΥΚΑΡΗΣ		
Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Ψυχολογία του Παιδικού Σχεδίου	ΔΕΕ136	Ε	4	ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ	ΝΑΙ	
Βιωματικές Διδακτικές Τεχνικές: Εφαρμογές στην Περιβαλλοντική και Γεωγραφική Εκπαίδευση Ι	ΔΕΥ054	Ε	5	ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ		
Διδακτική της Πληροφορικής	ΔΕΕ506	Ε	5	ΜΠΕΛΛΟΥ		
Θεματα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας	ΔΕΕ509	Ε	4	ΤΑΜΙΣΟΓΛΟΥ		
Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης ΙΙ	ΔΕΕ021	Ε	4	ΝΙΚΟΛΑΟΥ Σ.-Μ.		
Παιδαγωγική της Ένταξης	ΔΕΕ010	Ε	4	ΣΟΥΛΗΣ		
Παιδική Λογοτεχνία, με έμφαση στην παιδική ποίηση	ΔΕΕ012	Ε	5	ΚΑΨΑΛΗΣ		
Προβλήματα Λόγου και Ομιλίας	ΔΕΕ301	Ε	5	ΜΟΡΦΙΔΗ		
Αξιοποίηση ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Έρευνα	ΔΕΕ171	Εργ.	5	ΕΜΒΑΛΩΤΗΣ		

ΣΤ (6ο) ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ECTS	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ	ΠΡΟΑΠ/ ΝΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση	ΔΕΥ013	Υ	5	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ ΜΕ ΑΝΑΘΕΣΗ		
Διδακτική των Μαθηματικών - Πρακτική Άσκηση	ΔΕΥ018	Υ	5	ΤΑΤΣΗΣ		
Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας II	ΔΕΥ061	Υ	6	ΕΜΒΑΛΩΤΗΣ		
Παιδαγωγική Συμβουλευτική	ΔΕΥ012	Υ	5	ΜΠΡΟΥΖΟΣ		
Βιωματικές Διδακτικές Τεχνικές: Εφαρμογές στην Περιβαλλοντική και Γεωγραφική Εκπαίδευση II	ΔΕΕ605	Ε	5	ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ		
Γλωσσικές Διαταραχές	ΔΕΕ404	Ε	5	ΜΟΡΦΙΔΗ		
Εισαγωγή στη Γλωσσολογία	ΔΕΕ080	Ε	5	ΓΑΛΑΝΗ		
Θέματα Επιστημών Ατμόσφαιρας και Διαστήματος στην Εκπαίδευση	ΔΕΕ603	Ε	4	ΜΠΑΡΤΖΩΚΑΣ/ ΠΑΤΣΟΥΡΑΚΟΣ		
Κοινωνική και Πολιτική Εκπαίδευση με τη Χρήση ΜΜΕ	ΔΕΕ202	Ε	5	ΝΙΚΟΛΑΟΥ Σ.-Μ.		
Ψυχολογία της Εφηβείας: Ανάπτυξη και Ανθεκτικότητα	ΔΕΕ502	Ε	5	ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ		
Εκπαιδευτικά Προγραμματιστικά Περιβάλλοντα	ΔΕΕ601	Εργ.	5	ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΣ		
Εργαστηριακή Προσέγγιση Εννοιών της Φυσικής	ΔΕΕ197	Εργ.	6	ΣΤΥΛΟΣ	ΝΑΙ	

Ζ (7ο) ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ECTS	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ	ΠΡΟΑΠ/ ΝΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Διδακτική της Γλώσσας ΙΙ - Πρακτική Άσκηση	ΔΕΥ017	Υ	6	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ		
Διδακτική των Φυσικών Επιστημών - Πρακτική Άσκηση	ΔΕΕ162	Υ	6	ΚΩΤΣΗΣ		
Μαθησιακές Δυσκολίες - Δυσλεξία	ΔΕΕ701	Υ	4	ΜΟΡΦΙΔΗ		
Ατομική και Ομαδική Συμβουλευτική στο Σχολικό Πλαίσιο	ΔΕΕ704	Ε	6	ΜΠΡΟΥΖΟΣ	ΝΑΙ	
Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας	ΔΕΕ707	Ε	5	ΓΑΛΑΝΗ		
Επιστημολογία των Φυσικών Επιστημών	ΔΕΕ017	Ε	4	ΠΟΥΡΝΑΡΗ	ΝΑΙ	
Εργαστήρια Μικροδιδασκαλιών: Διδακτικές Εφαρμογές	ΔΕΕ703	Ε	5	ΦΥΚΑΡΗΣ		
Θέματα Διδασκαλίας Μαθηματικών στο Δημοτικό Σχολείο	ΔΕΥ019	Ε	6	ΤΑΤΣΗΣ	ΝΑΙ	
Θετική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση	ΔΕΕ802	Ε	5	ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ		
Θεωρίες Προσωπικότητας: Έρευνα και Εφαρμογές	ΔΕΕ161	Ε	4	ΜΠΡΟΥΖΟΣ		
Πτυχιακή Εργασία Ι	ΔΕΕ099	Ε	4			
Ερευνητικές Προσεγγίσεις στην Εκπαίδευση STEM	ΔΕΕ705	Εργ.	6	ΕΜΒΑΛΩΤΗΣ		
Παιδαγωγική Αξιοποίηση των ΤΠΕ	ΔΕΕ702	Εργ.	5	ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΣ		
Πειραματική Διδασκαλία Εννοιών των Φυσικών Επιστημών	ΔΕΕ706	Εργ.	6	ΣΤΥΛΟΣ	ΝΑΙ	

Η (8ο) ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ECTS	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ	ΠΡΟΑΠ/ ΝΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Σχολική Πρακτική II - Πολυθέσια και Ολιγοθέσια Δημοτικά Σχολεία	ΔΕΕ804	Υ	7	ΦΥΚΑΡΗΣ		
Διαταραχές στη Γραφή και την Ανάγνωση	ΔΕΕ801	Ε	5	ΜΟΡΦΙΔΗ	ΝΑΙ	
Διδακτική της Ιστορίας - Πρακτική Άσκηση	ΔΕΕ143	Ε	5	ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ		
Διδακτική των Θρησκευτικών και Διαπολιτισμικότητα - Πρακτική Άσκηση	ΔΕΕ116	Ε	4	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ ΜΕ ΑΝΑΘΕΣΗ		
Ειδικά Θέματα Μαθηματικών	ΔΕΕ803	Ε	6	ΤΑΤΣΗΣ	ΝΑΙ	
Επιστημολογία των Κοινωνικών Επιστημών	ΔΕΕ016	Ε	4	ΠΟΥΡΝΑΡΗ	ΝΑΙ	
Μικροκοινωνιολογικές Προσεγγίσεις στη Σχολική Καθημερινότητα	ΔΕΕ170	Ε	3	ΕΜΒΑΛΩΤΗΣ		
Νοητική Υστέρηση - Υψηλή Νοητική Λειτουργικότητα	ΔΕΕ013	Ε	4	ΣΟΥΛΗΣ		
Στατιστική με έμφαση στις Κοινωνικές Επιστήμες	ΔΕΕ107	Ε	5	ΜΑΥΡΙΔΗΣ		
Σχολική Παιδαγωγική II	ΔΕΕ022	Ε	5	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ ΜΕ ΑΝΑΘΕΣΗ	ΝΑΙ	
Πτυχιακή Εργασία II	ΔΕΕ100	Ε	4			
Ανάπτυξη Έργου με Αναδυόμενες Τεχνολογίες Μάθησης	ΔΕΕ306	Εργ.	5	ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΣ		
Εκπαίδευση STEM	ΔΕΕ808	Εργ.	5	ΒΡΕΛΛΗΣ ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ ΚΩΤΣΗΣ ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΣ (Σ.) ΜΠΕΛΛΟΥ ΣΤΥΛΟΣ ΤΑΤΣΗΣ		

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΜΑΘΗΜΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ECTS	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/-ΟΥΣΑ	ΠΡΟΑΠ/ ΝΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Εικαστική Αγωγή και Διδακτική της Τέχνης Ια	ΠΡΟ01	ΠΡ/ΚΟ	3	ΓΚΟΝΤΟΥ		ΕΞΑΜ.: Ζ (7ο)
Εικαστική Αγωγή και Διδακτική της Τέχνης Ιβ	ΠΡΟ02	ΠΡ/ΚΟ	3	ΓΚΟΝΤΟΥ		ΕΞΑΜ.: Η (8ο)
Η Μουσική στην Εκπαίδευση	ΠΡΟ04	ΠΡ/ΚΟ	3	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΙΡ.		ΕΞΑΜ.: Α (1ο), Γ (3ο), Ε (5ο), Ζ (7ο)
Πρακτική Άσκηση: Επαγγελματική Εμπειρία σε Εκπαιδευτικά Πλαίσια Ι	ΠΡΟ05	ΠΡ/ΚΟ	3	ΚΩΤΣΗΣ		
Πρακτική Άσκηση: Επαγγελματική Εμπειρία σε Εκπαιδευτικά Πλαίσια ΙΙ	ΠΡΟ06	ΠΡ/ΚΟ	3	ΚΩΤΣΗΣ		

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών/ριών είναι σημαντική και απαραίτητη διότι παρέχει τη δυνατότητα συνδυασμού της θεωρίας με την πράξη κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Η πρακτική άσκηση αποτελεί αναπόσπαστο και υποχρεωτικό μέρος του Προγράμματος Σπουδών. Οι στόχοι της πρακτικής άσκησης είναι ο/η φοιτητής/τρια να εξοικειωθεί με τη σχολική πραγματικότητα και να αντιμετωπίσει τα δεδομένα της παιδαγωγικής και διδακτικής θεωρίας και πράξης, που προσεγγίζονται από διαφορετικές επιστημονικές θεωρητικές τεκμηριώσεις.

Ειδικότερα η πρακτική άσκηση αποσκοπεί:

1. Στην επαφή του/της φοιτητή/ριας με τα δεδομένα και τις απαιτήσεις της παιδαγωγικής και διδακτικής διαδικασίας ως φαινόμενο δυναμικό, καθώς και με τα δεδομένα της σχολικής ζωής.
2. Στη συστηματική προσέγγιση και αξιοποίηση των διδακτικών μεθόδων και τεχνικών στη διδασκαλία τόσο για την επίτευξη μάθησης όσο και της αλληλεπίδρασης εκπαιδευτικού - μαθητών/τριών, αλλά και μεταξύ μαθητών/ριών.
3. Στην άσκηση για τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την υλοποίηση της διδασκαλίας.

Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για όλους τους/τις φοιτητές/τριες και διεξάγονται τόσο στο Πανεπιστήμιο σε επίπεδο προετοιμασίας όσο και σε Δημοτικά σχολεία του νομού Ιωαννίνων.

Στον πανεπιστημιακό χώρο η πρακτική άσκηση περιλαμβάνει ανάλυση διδασκαλιών, εργαστηριακές εφαρμογές, παρατήρηση - συζήτηση και επεξεργασία των επιμέρους δεδομένων της διδασκαλίας.

Η πρακτική εξάσκηση στα Δημοτικά σχολεία συνδέεται με παρακολούθηση των μαθημάτων και με διεξαγωγή διδασκαλιών εκ μέρους των φοιτητών/τριών.

Πριν από την έναρξη της πρακτικής άσκησης οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται συστηματικά σε γνωστικό, μεθοδολογικό, διδακτικό επίπεδο, καθώς και σε οργανωτικά ζητήματα της πρακτικής άσκησης.

Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης στα Δημοτικά σχολεία κλιμακώνεται οργανωτικά με την πρόοδο των εξαμήνων φοίτησης και δομείται ως ακολούθως:

ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ	ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΒΕΒΑΙΩΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ
Δ (4ο)	Οι φοιτητές παρακολουθούν διδασκαλίες σε Δημοτικά Σχολεία επί μία (1) συνεχόμενη εβδομάδα	Μία (1) συλλογική βεβαίωση, η οποία κατατίθεται από κάθε Δημοτικό Σχολείο, το οποίο υποδέχεται φοιτητές/τριες. Στη βεβαίωση αυτή υπογράφει ο/η κάθε φοιτητής/τρια για κάθε ημέρα παρακολούθησης. Η βεβαίωση αυτή αποστέλλεται υπογεγραμμένη από το/τη Διευθυντή/ντρια κάθε σχολείου στο Συντονιστή των Πρακτικών Ασκήσεων του Τμήματος.	Εισαγωγή στη Διδακτική Θεώρηση <i>Η πρακτική βαθμολογείται στο πλαίσιο του μαθήματος</i>	Συντονιστής/ρια των Πρακτικών Ασκήσεων του Τμήματος

Η επιλογή του σχολείου υλοποίησης γίνεται από τους/τις φοιτητές/τριες με τη χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος, που δημιούργησε και αξιοποιεί το Τμήμα.

ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ	ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΒΕΒΑΙΩΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ
Ε (5ο)	<p>Οι φοιτητές παρακολουθούν διδασκαλίες σε Δημοτικά Σχολεία πέντε (5) ημερών οι οποίες εκτείνονται σε πέντε εβδομάδες. (Μία ημέρα ανά εβδομάδα σε κυλιόμενη βάση: 1η εβδομάδα → Δευτέρα 2η εβδομάδα → Τρίτη 3η εβδομάδα → Τετάρτη 4η εβδομάδα → Πέμπτη 5η εβδομάδα → Παρασκευή)</p>	<p>Μία (1) συλλογική βεβαίωση, η οποία κατατίθεται από κάθε Δημοτικό Σχολείο, το οποίο υποδέχεται φοιτητές/τριες. Στη βεβαίωση αυτή υπογράφει ο/η κάθε φοιτητής/τρια για κάθε ημέρα παρακολούθησης. Η βεβαίωση αυτή αποστέλλεται υπογεγραμμένη από το Διευθυντή/ντρια κάθε σχολείου στο Συντονιστή των Πρακτικών Ασκήσεων του Τμήματος</p>	<p>Σχολική Πρακτική Ι</p> <p><i>Η πρακτική βαθμολογείται στο πλαίσιο του μαθήματος</i></p>	<p>Συντονιστής/ρια των Πρακτικών Ασκήσεων του Τμήματος</p>

Η επιλογή του σχολείου υλοποίησης γίνεται από τους/τις φοιτητές/τριες με τη χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος, που δημιούργησε και αξιοποιεί το Τμήμα.

ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ	ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΒΕΒΑΙΩΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ
ΣΤ (6ο)	<p>Οι φοιτητές παρακολουθούν διδασκαλίες σε Δημοτικά Σχολεία για μία (1) εβδομάδα.</p> <p>1. Τις τρεις (3) ημέρες → παρακολουθούν διδασκαλία</p> <p>2. Την 4η ή 5η μέρα → υλοποιούν μία (1) ωριαία διδασκαλία στο μάθημα των Μαθηματικών</p>	<p>Μία (1) συλλογική βεβαίωση, η οποία κατατίθεται από κάθε Δημοτικό Σχολείο, το οποίο υποδέχεται φοιτητές. Στη βεβαίωση αυτή υπογράφει ο/η κάθε φοιτητής/τρια για κάθε ημέρα παρακολούθησης, αλλά και την ημέρα υλοποίησης της ωριαίας διδασκαλίας. Η βεβαίωση αυτή αποστέλλεται υπογεγραμμένη από τον Διευθυντή/ντρια κάθε σχολείου στον Συντονιστή των Πρακτικών Ασκήσεων του Τμήματος</p>	<p>Διδακτική Μαθηματικών: πρακτική άσκηση</p> <p><i>Η πρακτική βαθμολογείται στο πλαίσιο του μαθήματος</i></p>	<p>Συντονιστής/ρια των Πρακτικών Ασκήσεων του Τμήματος.</p> <p>Ακολουθως αντίγραφα των βεβαιώσεων δίνονται στο/στη Διδάσκοντα/ουσα του μαθήματος</p>

ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ	ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΒΕΒΑΙΩΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ
Ζ (7ο)	<p>Η πρακτική άσκηση υλοποιείται σε δύο (2) εβδομάδες:</p> <p>α) Την 1η εβδομάδα → Οι φοιτητές παρακολουθούν διδασκαλίες σε Δημοτικά Σχολεία επί μία (1) συνεχόμενη εβδομάδα.</p> <p>β) Τη 2η εβδομάδα → Οι φοιτητές υλοποιούν τις ακόλουθες διδασκαλίες:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Μία (1) δίωρη διδασκαλία στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στην Α΄ τάξη 2. Μία (1) δίωρη διδασκαλία στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στην Ε΄ και ΣΤ΄ τάξη 3. Μία (1) ωριαία διδασκαλία στο μάθημα της Ιστορίας 4. Μία (1) ωριαία διδασκαλία στο μάθημα των Φυσικών Επιστημών 	<p>Δύο (2) συλλογικές βεβαιώσεις: μία παρακολούθησης διδασκαλιών και μία υλοποίησης διδασκαλιών. Οι βεβαιώσεις κατατίθενται από κάθε Δημοτικό Σχολείο, το οποίο υποδέχεται φοιτητές/τριες. Σε κάθε βεβαίωση υπογράφει ο/η κάθε φοιτητής/τρια για κάθε ημέρα παρακολούθησης και υλοποίησης διδασκαλιών. Οι βεβαιώσεις αποστέλλονται υπογεγραμμένες από το/τη Διευθυντή/ντρια κάθε σχολείου στο Συντονιστή των Πρακτικών Ασκήσεων του Τμήματος</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Διδακτική Γλώσσας: Πρακτική Άσκηση 2. Διδακτική Ιστορίας: Πρακτική Άσκηση 3. Διδακτική Φυσικών επιστημών: Πρακτική άσκηση <p><i>Η πρακτική βαθμολογείται στο πλαίσιο των μαθημάτων</i></p>	<p>Συντονιστής/ρια των Πρακτικών Ασκήσεων του Τμήματος.</p> <p>Ακολουθως αντίγραφα των βεβαιώσεων δίνονται στο/στη Διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος</p>

Η επιλογή του σχολείου υλοποίησης γίνεται από τους/τις φοιτητές/τριες με τη χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος, που δημιούργησε και αξιοποιεί το Τμήμα.

ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ	ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΒΕΒΑΙΩΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ
Η (8ο)	Οι φοιτητές υλοποιούν διδασκαλίες επί δύο (2) συνεχόμενες εβδομάδες σε όλα τα μαθήματα που διδάσκονται από τον/την εκπαιδευτικό του Δημοτικού Σχολείου	Μία (1) ατομική βεβαίωση, την οποία έχει ευθύνη να παραλάβει ο/η κάθε φοιτητής/τρια υπογεγραμμένη από το/τη Διευθυντή/ντρια κάθε σχολείου υλοποίησης διδασκαλιών	Σχολική Πρακτική II <i>Η πρακτική βαθμολογείται στο πλαίσιο του μαθήματος</i>	Η ατομική βεβαίωση κατατίθεται υποχρεωτικά στη Γραμματεία του Τμήματος, ως βασικό αποδεικτικό υλοποίησης των πρακτικών ασκήσεων, για τη λήψη πτυχίου

Παρατηρήσεις/ επισημάνσεις:

1. Γενικός/ή υπεύθυνος/η της πρακτικής άσκησης είναι ο/η εκάστοτε Συντονιστής/ρια Πρακτικών Ασκήσεων (μέλος ΔΕΠ) του Τμήματος.
2. Το οργανωτικό και λειτουργικό μέρος της πρακτικής άσκησης συνεπικουρούν τα μέλη ΔΕΠ που διδάσκουν σχετικές διδακτικές επιμέρους γνωστικών αντικειμένων.
3. Οι πρακτικές ασκήσεις εντάσσονται σε ακαδημαϊκά μαθήματα, αξιολογούνται και λαμβάνουν τα ECTS μαθήματος που προβλέπονται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος.
4. Σύνολο ακαδημαϊκών εβδομάδων υλοποίησης πρακτικής άσκησης: 11.

Αναλυτικά:

Δ (4ο) εξάμηνο: 1 ακαδημαϊκή εβδομάδα
 Ε (5ο) εξάμηνο: 5 ακαδημαϊκές εβδομάδες
 ΣΤ (6ο) εξάμηνο: 1 ακαδημαϊκή εβδομάδα
 Ζ (7ο) εξάμηνο: 2 ακαδημαϊκές εβδομάδες
 Η (8ο) εξάμηνο: 2 ακαδημαϊκές εβδομάδες

5. Οι φοιτητές/τριες αναλαμβάνουν εξ ολοκλήρου την οργάνωση και τη διδασκαλία των μαθημάτων της συγκεκριμένης και μόνον τάξης που έχουν επιλέξει στο σχολείο και διδάσκουν όλα τα μαθήματα που διδάσκει ο/η δάσκαλος/α της τάξης.
6. Ο/Η εκπαιδευτικός της τάξης παρίσταται κατά την πραγματοποίηση των διδασκαλιών από τους φοιτητές/τριες, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα για συζήτηση και εμβάθυνση σε διδακτικές πρακτικές, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν και ανταλλαγή απόψεων και προβληματισμών με τους/τις φοιτητές/τριες.

7. Οι φοιτητές/τριες επισκέπτονται το σχολείο όπου θα υλοποιήσουν την πρακτική τους άσκηση πριν την ημερομηνία έναρξης της πρακτικής άσκησης, ώστε να ενημερωθούν από τον/την εκπαιδευτικό της τάξης.
8. Όσοι/ες φοιτητές/ριες δεν έλθουν σε συνεννόηση εγκαίρως με τους/τις εκπαιδευτικούς στο σχολείο επιλογής τους δεν πραγματοποιούν πρακτική άσκηση.
9. Η επιλογή των σχολείων από τους/τις φοιτητές/ριες γίνεται με ειδικό ηλεκτρονικό σύστημα Online Σύστημα Δηλώσεων Σχολείων για τις πρακτικές ασκήσεις.

Online Σύστημα Δηλώσεων Σχολείων για τις πρακτικές ασκήσεις

10. Το online σύστημα δηλώσεων σχολείων για την πρακτική άσκηση έχει δημιουργηθεί με σκοπό τη διευκόλυνση της διαδικασίας επιλογής σχολείου από τους φοιτητές/τριες όπου θα εκπονηθεί η πρακτική άσκηση. Το σύστημα αυτό αποτελεί έναν αυτοματοποιημένο τρόπο οργάνωσης των πρακτικών ασκήσεων και είναι προσβάσιμο από οποιοδήποτε υπολογιστή ή κινητή συσκευή διαθέτει πρόσβαση στο διαδίκτυο και είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση: <http://195.251.193.163/diloseis>
11. Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν συμπληρώσει τις υποχρεώσεις τους δε γίνονται δεκτοί/ές στις εξετάσεις του αντίστοιχου μαθήματος που συνδέεται με την πρακτική άσκηση.
12. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος 366/15.03.2006 φοιτητές/τριες οι οποίοι/ες εξετάστηκαν και απέτυχαν σε μάθημα το οποίο συνοδεύεται από πρακτική άσκηση δεν χρειάζεται να την επαναλάβουν.
13. Με το πέρας της πρακτικής άσκησης του Μαΐου του 4ου έτους, οι φοιτητές/τριες παραλαμβάνουν σχετική βεβαίωση από το σχολείο στο οποίο δίδαξαν, την οποία καταθέτουν υποχρεωτικά στη γραμματεία μαζί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά για τη λήψη του πτυχίου σύμφωνα με τις σχετικές ανακοινώσεις στη διάρκεια του έτους από την ιστοσελίδα του Τμήματος.

**ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ & ΕΑΡΙΝΩΝ ΕΞΑΜΗΝΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2019-2020**

ΜΑΘΗΜΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ
Εισαγωγή στη Διδακτική Θεώρηση	Δ (4ο) Παρακολούθηση διδασκαλιών	Από Δευτέρα 30-3-2020 έως Παρασκευή 3-4-2020
Σχολική Πρακτική Ι	Ε (5ο) Παρακολούθηση διδασκαλιών	Από Δευτέρα 11-11-2019 έως Παρασκευή 13-12-2019
Διδακτική Μαθηματικών	ΣΤ (6ο) Παρακολούθηση διδασκαλιών και υλοποίηση ωριαίας διδασκαλίας	Από Δευτέρα 4-5-2020 έως Παρασκευή 8-5-2020
1. Διδακτική της Γλώσσας ΙΙ: Πρακτική άσκηση	Ζ (7ο) Παρακολούθηση διδασκαλιών	Από Δευτέρα 25-11-2019 έως Παρασκευή 29-11-2019
2. Διδακτική των Φυσικών Επιστημών: Πρακτική άσκηση	Υλοποίηση διδασκαλιών	Από Δευτέρα 9-12-2019 έως Παρασκευή 13-12-2019
3. Διδακτική Ιστορίας		
Σχολική Πρακτική ΙΙ	Η (8ο) εξάμηνο Συνεχόμενες διδασκαλίες δυο εβδομάδων	Από Δευτέρα 11-5-2020 έως Παρασκευή 22-5-2020

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Πολύ χρήσιμα εργαλεία για την ενημέρωσή σας (και όχι μόνο), είναι οι online εφαρμογές του Πανεπιστημίου που θα πρέπει να επισκέπτεστε σε ΤΑΚΤΑ χρονικά διαστήματα. Ανακοινώσεις που αφορούν τις σπουδές σας και είναι σημαντικές, αναρτώνται σε ηλεκτρονικούς χώρους. Αυτοί είναι :

- www.ptde.uoi.gr (η ιστοσελίδα του τμήματος) □ Υπηρεσίες □ Ανακοινώσεις
- <https://cronos.uoi.gr> (το ηλεκτρονικό φοιτητολόγιο, που θα έχετε πρόσβαση με τους κωδικούς που σας δόθηκαν ή θα σας δοθούν από τη Γραμματεία του Τμήματος). Θα αναρτηθεί σχετική ανακοίνωση.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Η δήλωση μαθημάτων είναι το πιο σημαντικό βήμα στην πρόοδο των σπουδών. Γίνεται κάθε εξάμηνο και χωρίς αυτή **δεν μπορείτε να συμμετέχετε στις εξετάσεις** και σύμφωνα με το νόμο θεωρείται η εξαμηνιαία “επανεγγραφή” σας. Η δήλωση είναι αποκλειστική ακαδημαϊκή και ατομική ευθύνη του/της φοιτητή/ριας και πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τον οδηγό σπουδών. Γίνεται ηλεκτρονικά στο ηλεκτρονικό φοιτητολόγιο (<https://cronos.uoi.gr>). **Πρέπει να την τυπώνετε μετά την υποβολή και να την κρατάτε στο αρχείο σας.** Συχνή επίσκεψη στην εφαρμογή θα βοηθήσει στον γρήγορο εντοπισμό εσφαλμένης δήλωσης και στην έγκαιρη πρόληψη. Αποκλειστικές προθεσμίες υποβολής δηλώσεων των μαθημάτων θα αναρτηθούν στην ηλεκτρονική σελίδα του Τμήματος που αναφέρθηκε πιο πάνω www.ptde.uoi.gr (η ιστοσελίδα του τμήματος) □ Υπηρεσίες □ Ανακοινώσεις.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Για πολλά από τα αιτήματά σας από την Γραμματεία και το Τμήμα, απαιτούνται ειδικά έντυπα. Αυτά θα τα βρείτε σε μορφή doc, στην ιστοσελίδα του Τμήματος www.ptde.uoi.gr □ Υπηρεσίες □ Χρήσιμα Έγγραφα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Η εξυπηρέτηση από την γραμματεία για τους/τις φοιτητές/ριες γίνεται ΑΥΣΤΗΡΩΣ ΤΡΙΤΗ & ΠΕΜΠΤΗ 11:00-13:00, εκτός και αν για εξαιρετικές περιπτώσεις αναρτηθεί άλλη ανακοίνωση.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Τα συγγράμματα δίνονται σε κεντρικά βιβλιοπωλεία, μετά από την δήλωση συγγραμμάτων που γίνεται ηλεκτρονικά από τον/την φοιτητή/ρια στην πλατφόρμα ΕΥΔΟΞΟΣ του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (www.eudoxus.gr). Η δήλωση των συγγραμμάτων γίνεται κάθε εξάμηνο σε αποκλειστικές προθεσμίες που θα αναρτηθούν στους χώρους ανακοινώσεων που αναφέρθηκαν πιο πάνω και είναι επίσης αποκλειστική και ακαδημαϊκή ευθύνη του/της φοιτητή/ριας.
- Πρέπει να είστε πολύ προσεκτικοί ώστε να υπάρχει ακριβής αντιστοιχία μεταξύ των μαθημάτων και των συγγραμμάτων που δηλώνετε στα αντίστοιχα εξάμηνα.
- Σε διαφορετική περίπτωση θα κληθείτε να επιστρέψετε συγγράμματα για μαθήματα που δεν έχετε δηλώσει στην αντίστοιχη δήλωση μαθημάτων - εξετάσεων.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ - ΠΑΣΟ

Οι φοιτητές/ριες θα υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://submit-academicid.minedu.gov.gr>. Μέχρι την παραλαβή του πάσο, θα μπορείτε να κάνετε χρήση των μέσων μεταφοράς με την επίδειξη της βεβαίωσης εγγραφής.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Σε περίπτωση που λάβετε οποιοδήποτε e-mail που ζητάει κωδικούς ή παρατηρήσετε κάτι ασυνήθιστο όπως περίεργα e-mails ή και τηλεφωνήματα που σας προτρέπουν να δώσετε κωδικούς ΝΑ ΜΗΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙΤΕ και φροντίστε να διαγράψετε ΑΜΕΣΩΣ το ύποπτο e-mail από τον υπολογιστή σας. Επιλέγεται και φυλάσσεται τους κωδικούς σας με τρόπο που δεν είναι δυνατή η υποκλοπή τους.

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

1. Οι δηλώσεις μαθημάτων κάθε εξαμήνου (Χειμερινού, Εαρινού) γίνονται ηλεκτρονικά μέσα σε διάστημα δύο (2) εβδομάδων, μετά το πέρας των εξεταστικών περιόδων.
2. Οι φοιτητές/ριες που ολοκλήρωσαν τον προβλεπόμενο ελάχιστο αριθμό εξαμήνων (από το 9ο εξάμηνο), έχουν τη δυνατότητα να εξετάζονται, εκτός από τον Σεπτέμβριο και τον Ιανουάριο/Φεβρουάριο και τον Ιούνιο στα δηλωθέντα μέχρι και την τελευταία δήλωση μαθήματα, ανεξάρτητα αν αυτά διδάσκονται σε χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο.
3. Οι φοιτητές/ριες που έχουν εισαχθεί στο Τμήμα με κατατακτήριες εξετάσεις εγγράφονται στο Γ (3ο) εξάμηνο και δηλώνουν μόνον επιλεγόμενα μαθήματα των Χειμερινών Εξαμήνων καθώς και τα μαθήματα του Εαρινού Εξαμήνου.
4. Οι φοιτητές/ριες που προέρχονται από μετεγγραφή θα δηλώνουν μαθήματα του Χειμερινού Εξαμήνου, γιατί ήδη έχουν παρακολουθήσει τη διδασκαλία μαθημάτων στο Τμήμα που είναι εγγεγραμμένοι.
5. Ο/Η φοιτητής/ρια δεν έχει δικαίωμα να αντικαταστήσει μάθημα το οποίο δήλωσε και στο οποίο εξετάστηκε επιτυχώς.
6. Οι δηλώσεις των μαθημάτων θα γίνονται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου σύμφωνα με το πρόγραμμα που θα ανακοινώνεται στη Γραμματεία. Για να γίνει ηλεκτρονικά η δήλωση οι φοιτήτριες/ριες θα πρέπει να ζητούν τον κωδικό πρόσβασης από το Κέντρο Υπολογιστών (Τηλ. 26510 07151, 26510 07152). Με τον ίδιο κωδικό θα βλέπουν τη βαθμολογία τους στο Διαδίκτυο και θα κάνουν αιτήσεις για πιστοποιητικά τα οποία ή θα παραλαμβάνουν από τη Γραμματεία ή θα στέλνονται σπίτι τους ταχυδρομικά εάν είναι ανάγκη. Σε κάθε περίπτωση η Γραμματεία είναι υπεύθυνη για την ενημέρωση και εύρυθμη λειτουργία των δηλώσεων μαθημάτων.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα αναλυτικά περιγράμματα των μαθημάτων που διδάσκονται στο Πρόγραμμα Σπουδών, είτε αυτά προφέρονται από το τμήμα που είναι υπεύθυνο για το Πρόγραμμα Σπουδών, είτε από άλλα τμήματα. Το περίγραμμα κάθε μαθήματος καθορίζει τη μορφή, το σκοπό, τα μαθησιακά αποτελέσματα και το περιεχόμενο του μαθήματος και προδιαγράφει τον τρόπο υλοποίησης της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας, καθώς και τον τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών/ριών. Το περίγραμμα του μαθήματος αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία ο/η διδάσκων/ουσα του μαθήματος αναπτύσσει τον τρόπο διδασκαλίας του/της, έτσι ώστε, ανεξαρτήτως του/της διδάσκοντος/ουσας ή των διδασκόντων, να πληρούνται οι βασικές προδιαγραφές και να επιτυγχάνεται η επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Διάταξη Αναλυτικών Περιγραμμάτων

Τα Αναλυτικά Περιγράμματα των μαθημάτων είναι ομαδοποιημένα σε δύο κατηγορίες:

- **Αναλυτικά Περιγράμματα Μαθημάτων Χειμερινών Εξαμήνων**
- **Αναλυτικά Περιγράμματα Μαθημάτων Εαρινών Εξαμήνων**

Παρουσιάζονται με την παρακάτω δομή:

- Υποχρεωτικά Μαθήματα (Υ) με αλφαβητική σειρά
- Επιλεγόμενα Μαθήματα (Ε) με αλφαβητική σειρά
- Εργαστηριακά Μαθήματα (Εργ.) με αλφαβητική σειρά

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΕΞΑΜΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΥ047α	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A (1ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=213		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΤΑΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05870, ktatsis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Αναγνωρίζουν και να συντάσσουν απλές λογικές προτάσεις και επιχειρήματα.
2. Κατανοήσουν την έννοια του συνόλου και τη σχέση της με λογικές και αριθμητικές πράξεις.
3. Σχεδιάσουν τη γραφική παράσταση απλών συναρτήσεων και να αναγνωρίσουν βασικές ιδιότητές τους.
4. Διακρίνουν τις δομικές ομοιότητες του δεκαδικού με άλλα θεσιακά συστήματα αρίθμησης.
5. Χρησιμοποιούν θεωρήματα και σχέσεις της θεωρίας αριθμών για την κατανόηση διαφόρων μαθηματικών σχέσεων.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στη Μαθηματική Λογική – Πίνακες αληθοτιμών προτάσεων
- Μαθηματική Λογική – Σύνθετες προτάσεις και νόμοι
- Θεωρία συνόλων: ένωση, τομή, διαφορά, συμπλήρωμα συνόλου
- Διμελείς σχέσεις, η έννοια της συνάρτησης, γραφική παράσταση συνάρτησης
- Συστήματα αρίθμησης και μετατροπές μεταξύ αυτών
- Στοιχεία Θεωρίας αριθμών: Διαιρετότητα – Πρώτοι και σύνθετοι αριθμοί
- Ανάλυση σε γινόμενο πρώτων παραγόντων – Εύρεση Μ.Κ.Δ.
- Προβλήματα με χρήση Μ.Κ.Δ.
- Προβλήματα με χρήση Μ.Κ.Δ. και Ε.Κ.Π.
- Συνδυαστικά προβλήματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση της πλατφόρμας ecourse.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	58
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά • Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. • Επίλυση προβλημάτων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (από τον Εύδοξο):

- Ανάμεσα στο μέρος και στο όλο: Αναστοχαστική οικοδόμηση μαθηματικών εννοιών – Καλαβάσης, Φ., Μούτσιος-Ρέντζος, Α. Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα: 2015.
- Βασικές μαθηματικές έννοιες για τον εκπαιδευτικό της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης - Τριανταφυλλίδης Τ., Σδρόλιας Κ. Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα: 2005.
- Στοιχεία αριθμητικής και θεωρίας αριθμών για το δάσκαλο - Λεμονίδης Χ. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα: 2000.

B. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Εισαγωγή στα Μαθηματικά – Τόμος Α΄ Άλγεβρα – Εξαρχάκος Θ. Αθήνα, 1991.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ008	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A (1ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου - Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=924		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05899, sleon@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα επιχειρεί να εξοικειώσει τους φοιτητές/ριες με τις βασικές αρχές, προσεγγίσεις και μεθόδους της επιστήμης της Ψυχολογίας. Σκοπός του μαθήματος είναι α) να προσφέρει τις βάσεις για την κατανόηση της φύσης της επιστήμης της Ψυχολογίας, β) να μεταδώσει γνώσεις για τις βασικές ανθρώπινες λειτουργίες και γ) να παρουσιάσει βασική ψυχολογική γνώση στον τομέα των γνωστικών, αναπτυξιακών και κοινωνικών λειτουργιών.

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. γνωρίζουν βασικούς σταθμούς στην ιστορία της Ψυχολογίας.
2. γνωρίζουν και να κατανοούν τις κύριες σχολές σκέψης στην Ψυχολογία (π.χ. συμπεριφορισμός, ψυχανάλυση, γνωστική, ανθρωπιστική).
3. κατανοούν κύριους εφαρμοσμένους τομείς της Ψυχολογίας (π.χ. αναπτυξιακή, κλινική, κοινωνική, οργανωσιακή).
4. κατανοούν τη φύση της Ψυχολογίας ως επιστήμη και τις βασικές ερευνητικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται σε αυτήν (π.χ. περιγραφική, συσχετιστική, πειραματική).
5. αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα για ηθική συμπεριφορά σε όλες τις πλευρές της θεωρίας, της έρευνας και της πράξης της Ψυχολογίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Ψυχολογία: Θέματα ορισμού, ιστορική αναδρομή.
2. Θεωρητικές προσεγγίσεις στην Ψυχολογία: Προοπτικές στην Ψυχολογία, θετικιστική προσέγγιση, ερμηνευτική προσέγγιση.
3. Σχολές σκέψης και τομείς της Ψυχολογίας.
4. Η Ψυχολογία στις αρχές του 20ου αι.: Ενδοσκόπηση (Wundt, Hall), συμπεριφορισμός (Watson, Thorndike, Skinner).
5. Δομισμός (Titchener), Λειτουργισμός (James), Θεωρητική Ψυχολογία (Bergson).
6. Ψυχολογία του βάθους: Ψυχανάλυση (Freud), Ατομική Ψυχολογία (Adler), Αναλυτική Ψυχολογία (Jung).
7. Σύγχρονες σχολές σκέψης στην Ψυχολογία: Μορφολογική σχολή (Wertheimer, Kohler), Ανθρωπιστική σχολή (Rogers, Maslow), Πολιτισμική-Ιστορική θεωρία (Vygotsky), άλλες σχολές και τάσεις.
8. Μέθοδοι και δεοντολογία της Ψυχολογίας: Η επιστημονική ερευνητική μέθοδος. Παρατήρηση. Ερωτηματολόγιο. Συνέντευξη.
9. Δεοντολογία και ηθική στην ψυχολογική έρευνα.
10. Αντίληψη: Αντιληπτική οργάνωση, η θεωρία της αντίληψης για τα πρόσωπα, προσοχή.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία.										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<p>Η παράδοση του μαθήματος γίνεται με τη χρήση Τ.Π.Ε.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προβολή διαφανειών και βίντεο. • Αξιοποίηση του συστήματος HEAL-LINK, όπως και άλλων ηλεκτρονικών πηγών για την πρόσβαση σε βιβλιογραφία σχετική με θέματα Γενικής Ψυχολογίας. • Στην Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=924) αναρτώνται Σημειώσεις και άλλο βιβλιογραφικό υλικό σχετικό με το μάθημα.										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>83</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>3</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>125</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα	39	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	83	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα	39										
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	83										
Εξετάσεις	3										
Σύνολο Μαθήματος	125										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις γνώσεων και κριτικής κατανόησης κατά τη διάρκεια του μαθήματος. • Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.										

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (από τον Εύδοξο):

- Schacter, D., Gilbert, D., & Wegner, D. (2012). Ψυχολογία. Βοσνιάδου, Σ. (Γενική επιμέλεια). Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε.
- Hayes, N. (2011). Εισαγωγή στην Ψυχολογία (Τόμος Α'). Αν. Κωσταρίδου-Ευκλείδη (Επιμ.). Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Βοσνιάδου, Σ. (2004). Εισαγωγή στην Ψυχολογία: Βιολογικές, Αναπτυξιακές και Συμπεριφοριστικές Προσεγγίσεις. Γνωστική Ψυχολογία (Τόμος Α'). Αθήνα: Gutenberg – Ψυχολογία.
- Σίμος, Π. & Κομίλη, Α. (2003). Μέθοδοι Έρευνας στην Ψυχολογία και την Γνωστική Νευροεπιστήμη. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., Bem, D. J., & Nolen-Hoeksema, S. (2004). Εισαγωγή στην Ψυχολογία του Hilgard (Τόμοι Α' και Β'). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Wadeley, A. (1999). Δεοντολογία της Έρευνας και Πρακτικής στην Ψυχολογία. Θ. Βελλή (επιμ.). Πειραματικός Σχεδιασμός και Μέθοδοι Έρευνας 1. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ304	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A (1ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05691, elaposto@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. προγραμματίζουν διδασκαλίες ιστορίας λαμβάνοντας υπόψη τους παιδαγωγικούς/ψυχολογικούς περιορισμούς σε σχέση με τη διδασκαλία του μαθήματος, όπως και αυτού που αφορούν τις ιδιαιτερότητές της ως επιστήμης,
2. ενσωματώνουν στη διδασκαλία τους την έρευνα σε σχέση με την κατανόηση της ιστορίας από τους μαθητές,
3. αναφέρονται στην τάξη στις αφηγήσεις για το παρελθόν που παράγονται στο δημόσιο χώρο και να ενσωματώνουν στη διδασκαλία τους την ιστορική κουλτούρα των μαθητών.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, χρήση τεχνολογιών.
- Προσαρμογή στις εκάστοτε καταστάσεις, εκπαιδευτικές και γενικότερες.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα.
- Επαγωγική σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περιλαμβάνει γνώσεις που αφορούν τη φύση και τις ιδιαιτερότητες της ιστορίας ως επιστήμης, ιδιαιτερότητες που επηρεάζουν και τη διδακτική της. Ακόμη γνώσεις ειδικών ζητημάτων γνωστικής ψυχολογίας σε σχέση με το πώς οι μαθητές αντιλαμβάνονται το παρελθόν, όπως και του πλαισίου, πολιτικού, ιστοριογραφικού, και παιδαγωγικού, στο οποίο έγινε η μετατόπιση από την παραδοσιακή διδασκαλία της ιστορίας στη 'Νέα Ιστορία', καθώς και στοιχεία ιστορίας της ιστορικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Γνώση ακόμη της ιστορικής κουλτούρας των μαθητών και χαρτογράφηση των πεδίων των δημόσιων χρήσεων της ιστορίας που επηρεάζουν την ιστορική κατανόηση των μαθητών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο.										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση του e course, της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του πανεπιστημίου Ιωαννίνων, οι φοιτητές πολύ συχνά παραπέμπονται σε ιστοσελίδες σχετικές με το μάθημα, οι διαλέξεις αναπτύσσονται γύρω από ένα προβαλλόμενο κάθε φορά power point, ενώ γίνεται και χρήση του internet όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο.										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>3</td></tr><tr><td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>58</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>100</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Εξετάσεις	3	Μελέτη βιβλιογραφίας	58	Σύνολο Μαθήματος	100
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	39										
Εξετάσεις	3										
Μελέτη βιβλιογραφίας	58										
Σύνολο Μαθήματος	100										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.										

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Έφη Αβδελά, 1998, 'Σχολείο και Ιστορία', ΑΘΗΝΑ: Μεταίχμιο.
- Δώρα Κάβουρα, 2011, 'ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΜΑΘΗΣΗ', ΑΘΗΝΑ:ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Chris Husbands, 2000, 'Τι σημαίνει Διδασκαλία της Ιστορίας', ΑΘΗΝΑ: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
- S. Donovan & G. Bransford, 2005, 'How Students Learn', WASHINGTON: The National Academy Press.
- L. Perikleous & D. Shemilt, 2011, 'The Future of the Past', Why History Education Matters, CYPRUS: AHDR
- Μαρία Ρεπούση, 2004, 'Μαθήματα Ιστορίας', ΑΘΗΝΑ: Καστανιώτης.
- Κόκκινος κ.ά, 2010, 'Τα Συγκρουσιακά Θέματα στη Διδασκαλία της Ιστορίας', ΑΘΗΝΑ: Ρόδον Εκδοτική (πρώην Νοόγραμμα).
- Σοφία Βούρη, 2004, 'Τα Σλάβικα Εγχειρίδια Ιστορίας της Βαλκανικής, 1991-1993', ΑΘΗΝΑ: Gutenberg
- Christina Koulouri (ed), 2002, 'Clio in the Balkans', THESSALONIKI: CDRSEE.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ001	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α (1ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγικό μάθημα στα δεδομένα της Παιδαγωγικής επιστήμης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05710, ifykaris@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το βασικό διαρθρωτικό πλαίσιο του μαθήματος κινείται στις ακόλουθες αναφορές: Η αγωγή και η σπουδαιότητά της για τον άνθρωπο, το πλαίσιο οριοθέτησης της αγωγής, θεωρητικό υπόβαθρο και προσδιορισμός της Παιδαγωγικής επιστήμης ή Επιστήμη της αγωγής, αντικείμενο και λειτουργικό πλαίσιο της Παιδαγωγικής Επιστήμης, στάδια εξέλιξης της Παιδαγωγικής Επιστήμης, κλάδοι και κεντρικές κατευθύνσεις της Παιδαγωγικής Επιστήμης, προσέγγιση και ανάλυση βασικών όρων της Παιδαγωγικής Επιστήμης, επιστημολογικές προσεγγίσεις της Παιδαγωγικής Επιστήμης, μέθοδοι έρευνας της Παιδαγωγικής Επιστήμης, σκοποί και ιδεώδη της αγωγής, διαχρονικά μοντέλα της παιδαγωγικής διαδικασίας, το έργο των μεγάλων παιδαγωγών στον διεθνή και στον ελληνικό χώρο διαχρονικά. Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν το βασικό εννοιολογικό και δομικό περιεχόμενο της Παιδαγωγικής επιστήμης.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Λήψη αποφάσεων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα.
- Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εννοιολογικές οριοθετήσεις της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
- Η αγωγή και η σπουδαιότητά της για τον άνθρωπο.
- Η Παιδαγωγική ως επιστήμη.
- Αντικείμενο και λειτουργικό πλαίσιο της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
- Στάδια εξέλιξης της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
- Εξέλιξη της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
- Η εξέλιξη της Παιδαγωγικής στην Ελλάδα.
- Κλάδοι και κεντρικές κατευθύνσεις της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
- Βασικοί όροι της Παιδαγωγικής.
- Επιστημολογικές προσεγγίσεις της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
- Το Θετικιστικό-Εμπειρικό Παράδειγμα (Εμπειρική Παιδαγωγική).
- Το Ερμηνευτικό Παράδειγμα (Ερμηνευτική Παιδαγωγική).
- Η Κριτική Παιδαγωγική
- Σκοποί και ιδεώδη της αγωγής.
- Διαχρονικά μοντέλα της παιδαγωγικής διαδικασίας και οι επιδράσεις τους στην εκπαιδευτικο- διδακτική πραγματικότητα.
- Παρουσίαση των μεγάλων παιδαγωγών στον διεθνή και στον ελληνικό χώρο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Προφορική παράδοση με μορφή διαλέξεων και διαλογική συζήτηση.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	43
	Πρόσθετη απασχόληση	18
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου, με ισοδύναμα θέματα (3 ώρες).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Φύκαρης, Ι. (2015). Θέματα Παιδαγωγικής Επιστήμης Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Δέσποινα Κυριακίδη.
- Βρεπτός, Ι. (2005). Θεωρίες της Αγωγής τόμος Α. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Καρράς, Κ. (2014). Η Παιδαγωγική Επιστήμη άλλοτε και τώρα. Αθήνα: Γ. Δαρδάνος-Κ. Δαρδανός Ο.Ε

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Κογκούλης, Ι. (1996). Εισαγωγή στην παιδαγωγική. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Κρίβας, Σ. (2007). Παιδαγωγική επιστήμη: Βασική θεματική. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Κωνσταντίνου, Χ. (2006). Σχολική πραγματικότητα και κοινωνικοποίηση του μαθητή, Σκιαγράφηση των κοινωνικοποιητικών μηνυμάτων του σχολείου και των εκπαιδευτικών. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Ξωχέλλης, Π. (1985). Θεμελιώδη προβλήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης: Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Ξωχέλλης, Π. (2003). Εισαγωγή στην παιδαγωγική. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη.
- Ξωχέλλης, Π. (2011). Σχολική Παιδαγωγική. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη.
- Πυργιωτάκης, Ι. (1999). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική επιστήμη. Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Ρήγας, Α. (1998). Σύγχρονα ρεύματα στην επιστήμη της αγωγής. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Σακελλαρίου, Κ. & Μπεκιάρη, Α. (2001). Εισαγωγή στην επιστήμη της αγωγής. Αθήνα, Εκδόσεις Leader Books.
- Τερζής, Ν. (1986). Η παιδαγωγική του Αλέξανδρου Π. Δελμούζου. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη.
- Φύκαρης, Ι. (2014). Όρια και δυνατότητες της σύγχρονης διδασκαλίας. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Δέσποινα Κυριακίδη.
- Χατζηδήμου, Δ. (2009). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική, Συμβολή στη διάχυση της Παιδαγωγικής σκέψης. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ056	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A (1ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΓΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΚΑΨΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05690, gkapsali@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν:

1. Το τυπικό και συντακτικό μέρος της Γλώσσας
2. Επιμέρους ζητήματα που αφορούν τον ρόλο του ονόματος στη Γλώσσα
3. Τον ρόλο και τη χρήση του ρήματος στη Νεοελληνική Γλώσσα
4. Το συντακτικό μέρος που αναφέρεται στις δευτερεύουσες προτάσεις
5. Τη χρήση του ευθέος και πλαγίου λόγου καθώς και είδη σύνταξης.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Συμμετοχή και δημιουργικότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το κλιτικό σύστημα της Νέας Ελληνικής
  - α) Τα ουσιαστικά
  - β) Τα επίθετα
  - γ) Τα ρήματα – Οι μετοχές
  - δ) Οι αντωνυμίες
  - ε) Τα επιρρήματα
- Οι Χρόνοι του ρήματος
- Οι εγκλίσεις του ρήματος
- Δευτερεύουσες προτάσεις (α. Ειδικές, β. Βουλητικές, γ. Ενδοιαστικές, δ. Πλάγιες, ε. αναφορικές, στ. Αιτιολογικές, ζ. Τελικές, η. Συμπερασματικές, θ. Υποθετικές, ι. Εναντιωματικές, ια. Χρονικές).
- Πλάγιος Λόγος
- Είδη Σύνταξης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, συζήτηση, βιωματικές δραστηριότητες										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint. • Χρήση του διαδικτύου για μελέτη επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού. • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>83</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>3</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>125</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	83	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	125
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου									
	Διαλέξεις	39									
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	83									
	Εξετάσεις	3									
Σύνολο Μαθήματος	125										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή εργασία & Συμπερασματική αξιολόγηση στο τέλος του εξαμήνου με ανάπτυξη δοκιμίων. • Προφορική εξέταση • Εργαστηριακή εργασία										

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Καψάλης, Γ. (2005). Οι παροιμίες του θεσπρωτού λόγιου Κώστα Αθ. Μιχαηλίδη. Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός
- Holton D., Mackridge P., Φιλιππάκη - Warburton Eip. (1999). Γραμματική της ελληνικής γλώσσας. Αθήνα: Σ. Πατάκης

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Αρχάκης Α., Γλωσσική Διδασκαλία και Σύσταση Κειμένων, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2013
- Αρχάκης Α.- Κονδύλη Μ., Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας, εκδ. Νήσος, Αθήνα 2011.
- Βασαρμίδου Δ.- Σπαντιδάκης Ι.Ι, Διδασκαλία και Μάθηση του Γραπτού Λόγου, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2015.
- Γεωργακοπούλου Α.- Γούτσος Δ., Κείμενο και Επικοινωνία, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2011.
- Γούτσος Δ., Γλώσσα: Κείμενο, Ποικιλία, Σύστημα, εκδ. Κριτική, Αθήνα 2012.
- Καραβασίλης Γ., Η τέχνη της διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος, εκδ. Βιβλιογώνια, Αθήνα 1991.
- Κατσιμάλη Γ., Γλωσσολογία σε εφαρμογή, εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2007
- Καψάλης Γ.Δ., Η εκπαίδευση της ελληνικής μειονότητας της Αλβανίας, Γλωσσική επιμόρφωση, Σχολικά εγχειρίδια, Προοπτική εκδ. Gutenberg Αθήνα 1996.
- Κλαίρης Χ.- Μπαμπινιώτης Γ., Γραμματική της Νέας Ελληνικής, Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή, εκδ. Κέντρο Λεξικολογίας, Αθήνα 2011.
- Κοιλιάρη Α., Πολυγλωσσία και Γλωσσική Εκπαίδευση: Μία Κοινωνιογλωσσική Προσέγγιση, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2005.
- Κουκουλομάτης Δ.Ι., Λογοτεχνία και Γλώσσα στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Θεωρία και Πράξη), εκδ. Έλλην, Αθήνα 1996.
- Κωστούλα- Μακράκη Ν., Γλώσσα και Κοινωνία: Βασικές Έννοιες, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2001.
- Μήτσης, Ν. Σπ., Διδακτική του Γλωσσικού Μαθήματος: Από τη γλωσσική θεωρία στη διδακτική πράξη, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 1996.
- Μήτσης, Ν. Σπ., Παραδιά, Μ., Μήτση, Α., Το Λεξιλόγιο: θεωρητική προσέγγιση και διδακτικές εφαρμογές, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2012.
- Μότσιου, Β., Στοιχεία Λεξικολογίας, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1994.
- Μπαμπινιώτης Γ., Διαλογισμοί για τη Γλώσσα και τη Γλώσσα μας, απλά μαθήματα γλώσσας και γλωσσολογίας, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα 2010.
- Μπαμπινιώτης Γ., Ελληνική γλώσσα. Παρελθόν-Παρόν-Μέλλον, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 1994.
- Παίζη Λ.Α-Καβουκόπουλος Φ.Α., Η Γλώσσα στο σχολείο. Κοινωνιολογικές διαφορές και σχολική πρόοδος στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 2001.
- Παπαγγέλη Δ., Γλωσσικά: Μορφές και Σημασίες, εκδ. Εκάτη, Αθήνα 2009.
- Παπαδοπούλου, Σμ., Η Ολική Γλώσσα στη διδακτική της γλωσσικής έκφρασης για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, εκδ. Τυπωθήτω: Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα 2000.
- Παπαδοπούλου, Σμ., Η Συναισθηματική Γλωσσά-Βιβλία που μιλούν σε μαθητές... που σιωπούν, εκδ. Τυπωθήτω: Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα 2004.
- Παπαναστασίου Γ., Νεοελληνική ορθογραφία: ιστορία, θεωρία, εφαρμογή, εκδ. Ίδρυμα Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 2008.
- Παπαρίζος Χρ., Γλωσσική πολιτική και Γλωσσική παιδεία, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2004
- Παρίζος Χρ., Η μητρική γλώσσα στο σχολείο, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 1993
- Παραδιά, Μ., Μήτσης, Ν. Σπ., Η Διδασκαλία του λεξιλογίου στην ελληνική εκπαίδευση: ιστορική αναδρομή και σύγχρονες εξελίξεις, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2011.
- Σακελλαρίδης Γ. Χ., Η εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας, από την κλασική αρχαιότητα έως σήμερα. Διαχρονικές και Συγχρονικές Μεταβολές, εκδ. Σαββάλας, Αθήνα 2015.
- Τσολάκης, Χρ., Από τα γράμματα στη γλώσσα. Πορεία προς τον επικοινωνιακό λόγο, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1995
- Τσολάκης Χρ., Τη γλώσσα μου την έδωσαν ελληνική, εκδ. Νησίδες, Θεσσαλονίκη 1999.

- Φιλιππάκη- Warburton Ειρ., Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1992.
- Φραγκουδάκη Ά., Η Γλώσσα και το Έθνος 1880-1980, Εκατό χρόνια αγώνες για την αυθεντική ελληνική γλώσσα, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2001.
- Χαραλαμπάκης Χρ., Νεοελληνικός λόγος, Μελέτες για τη γλώσσα, τη λογοτεχνία και το ύφος, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1992.
- Χαραλαμπόπουλος Αγαθ.- Χατζησαββίδης Σωφρ., Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας:Θεωρία και πρακτική εφαρμογή, εκδ. Κώδικας, Θεσσαλονίκη 1997.
- Χατζηγιάννη Ιωάν., Η διδασκαλία του γραπτού λόγου, Σύγχρονες θεωρίες και μεθοδολογία, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 1999.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ102	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A (1ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου – ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=401		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05604, dmavridi@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Γνωρίζουν τις βασικές έννοιες της αναλυτικής και διανυσματικής Γεωμετρίας.
2. Κατανοούν γεωμετρικές αποδείξεις.

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Καλλιέργεια αφαιρετικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής σκέψης
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η σύνδεση της Ευκλείδειας Γεωμετρίας με την αναλυτική και διανυσματική Γεωμετρία.

Περιεχόμενα μαθήματος Γεωμετρίας:

Ευκλείδεια Γεωμετρία, τρίγωνα, γωνίες, Πυθαγόρειο θεώρημα, Θεώρημα του Θαλή, τριγωνομετρία, αναλυτική Γεωμετρία, εξίσωση ευθείας, εξίσωση κύκλου, διανύσματα, διανυσματική εξίσωση ευθείας, διανυσματική εξίσωση επιπέδου, εισαγωγή στους Πίνακες

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint • Χρήση του e-course για παροχή επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού • Αναζήτηση πληροφορίας και υλικού στο διαδίκτυο										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>59</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>2</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>100</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη βιβλιογραφίας	59	Εξετάσεις	2	Σύνολο Μαθήματος	100
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου									
	Διαλέξεις	39									
	Μελέτη βιβλιογραφίας	59									
	Εξετάσεις	2									
Σύνολο Μαθήματος	100										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.										

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Σημειώσεις του διδάσκοντα. Τα θέματα που πραγματεύεται το μάθημα είναι αρκετά συγκεκριμένα και πληροφορίες μπορούν να αναζητηθούν εύκολα σε βιβλιοθήκες και στο διαδίκτυο.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ201	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A (1ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=507		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΥΖΑΝΑ-ΜΑΡΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05875, snikola@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση:

1. να γνωρίζουν ότι το αντικείμενο της Κοινωνιολογίας καλύπτει ένα εξαιρετικά μεγάλο εύρος από την ανάλυση μιας απλής κοινωνικής διαντίδρασης μέχρι και τη διερεύνηση των παγκόσμιων κοινωνικών διαδικασιών,
2. να γνωρίζουν πώς να σκέπτονται κοινωνιολογικά, να έχουν αναπτύξει τη φαντασία τους (κοινωνιολογική φαντασία),
3. να κατανοήσουν τη χρησιμότητα της Κοινωνιολογίας στη ζωή μας,
4. να έχουν εξοικειωθεί με την ορολογία, τον προβληματισμό και το αντικείμενο της σύγχρονης Κοινωνιολογίας με έμφαση στις κύριες συνιστώσες του κοινωνικού συγκείμενου και στην μεταξύ τους αλληλεπίδραση, καθώς και την επιρροή τους στην εκδήλωση της κοινωνικής συμπεριφοράς, στην κοινωνική δράση και τον πολιτισμό.

Γενικές Ικανότητες

Σκοπός του μαθήματος είναι η πρώτη επαφή των φοιτητών με ζητήματα Κοινωνιολογίας κατά τρόπο, ώστε να εκτιμήσουν την αμφίδρομη σχέση μεταξύ κοινωνικής πραγματικότητας και κοινωνικής πράξης (κοινωνικής και κοινωνιολογικής θεωρίας) και να διαπιστώσουν τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνει και αναδιαμορφώνει η πράξη τη θεωρία αλλά και η θεωρία την πράξη. Πιο συγκεκριμένα:

- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε κοινωνικά ζητήματα.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Σεβασμός στο κοινωνικό περιβάλλον.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι θεματικές ενότητες του μαθήματος είναι οργανωμένες γύρω από ορισμένα βασικά θέματα της Κοινωνιολογίας επιδιώκοντας μια πρώτη εισαγωγή στον κλάδο της συγκεκριμένης επιστήμης. Οι στόχοι του μαθήματος δεν εστιάζονται στις κοινωνιολογικές θεωρίες αλλά στις θεωρητικές προσεγγίσεις. Τα ζητήματα που διερευνώνται αφορούν: α) στη σχέση της Κοινωνιολογίας με την καθημερινή ζωή των ανθρώπων στις σύγχρονες κοινωνίες β) στο χαρακτήρα της Κοινωνιολογίας ως πολιτικός λόγος (Παναγιώτης Κανελλόπουλος, Κορνήλιος Καστοριάδης) γ) στη χρήση της αναλογίας (προς τους ζωντανούς οργανισμούς και μετέπειτα τους μηχανισμούς) ως βασικού ερμηνευτικού σχήματος στην Κοινωνιολογία γ) στη διαλεκτική σχέση Κοινωνίας και Κοινωνιολογίας ως δυναμική αυτοσυνείδηση μιας συνεχώς αποδομούμενης και αναδομούμενης κοινωνίας δ) στην κοινωνικοποίηση του ατόμου και τους φορείς κοινωνικοποίησης ε) στο σχολείο ως κοινωνικό σύστημα και ως ιδεολογικός μηχανισμός ελέγχου του κράτους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία. Χρησιμοποιείται το σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης, e-course, για τη διάθεση σημειώσεων και επικοινωνία με τους φοιτητές. Επικοινωνία μέσω -email. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	(3X13=) 39
	Αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας	24
	Συγγραφή εργασίας	9
	Μελέτη για τις εξετάσεις	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Γραπτές Εξετάσεις Αξιολόγηση μικρών εργασιών Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Georg Ritzer (2012), Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία, μτφρ. Γ. Χρηστίδης, επιστ. επιμ. Ι. Καυταντζόγλου, Αθήνα: Κριτική
- Σουζάννα-Μαρία Νικολάου (2009), Κοινωνικοποίηση στο σχολείο, Αθήνα: Gutenberg

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- M. Hughes & C. J. Kroehler (2007), Κοινωνιολογία. Οι βασικές έννοιες, μτφρ. Γ. Χρηστίδης, εισ. επιμ. Θ. Ιωσηφίδης, Αθήνα: Κριτική
- J. H. Ballantine & F. Hammack (2014), Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης – Μια Συστηματική Προσέγγιση (μτφ.: Υ. Κοσμά, επιμ.: Δ. Γουβιάς). Αθήνα: Επίκεντρο.
- Δ. Δασκαλάκης (2009), Εισαγωγή στη Σύγχρονη Κοινωνιολογία, Αθήνα: Παπαζήση
- Neil Postman (2002), Η πυξίδα του μέλλοντος. Πώς το παρελθόν μπορεί να βελτιώσει το παρόν μας, εισ. επιμ. Στ. Παπαθασόπουλος, μτφρ. Κ. Μεταξά, Αθήνα: Καστανιώτη
- P.L. Berger (1985), Πρόσκληση στην Κοινωνιολογία. Μια Ανθρωπιστική Προοπτική, μτφρ. Ε. Τσελέπογλου, Αθήνα: Μπουκουμάνη
- C. Wright Mills (1985), Η Κοινωνιολογική Φαντασία, μτφρ. Ν. Μακρυνικόλα & Σ. Τσακνιάς, επιμ. Γ.Η. Χάρης, Αθήνα: Παπαζήση

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ186	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A (1ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Ασκήσεις εμβάθυνσης, Ομάδες Εργασίας, Συζήτηση	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, Επιστημονικής περιοχής, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική (Διδασκαλία, Εξέταση)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=151		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΠΡΟΥΖΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05695, abrouzos@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες αναμένεται:

1. Να έχουν εξοικειωθεί με τα δεδομένα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι δύο βασικοί συντελεστές της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ο/η μαθητής/ρια και ο/η εκπαιδευτικός.
2. Να κατανοούν τις ευκαιρίες και τους κινδύνους των εκπαιδευτικών μεταβάσεων.
3. Να έχουν εξοικειωθεί με τις κυριότερες μελέτες που επιχείρησαν να σκιαγραφήσουν τις πολλαπλές διαστάσεις του ρόλου του εκπαιδευτικού.
4. Να γνωρίζουν τις βασικές θεωρίες και τα πορίσματα ερευνών που μελέτησαν την ικανοποίηση και την εξουθένωση του εκπαιδευτικού από το επάγγελμά του.
5. Να κατανοούν το σύνθετο πλέγμα της παιδαγωγικής σχέσης και της διαπροσωπικής επικοινωνίας στη σχολική τάξη.
6. Να έχουν ευαισθητοποιηθεί με τις συνθήκες υλοποίησης του εκπαιδευτικού έργου σε μονοθέσια και ολιγοθέσια δημοτικά σχολεία.

Γενικές Ικανότητες

Οι γενικές ικανότητες που αναμένεται να αποκτηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι επιμέρους **θεματικές ενότητες** του μαθήματος περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

I. Το 'παιδαγωγικό ζεύγος': Μαθητής –Εκπαιδευτικός

A.Μαθητής

1. Σημεία –καμπές στη μαθητική σταδιοδρομία
2. Μαθητής και σχολική επίδοση
3. Οι δύσκολοι μαθητές

B.Εκπαιδευτικός

1. Η ιδεαλιστική εικόνα του εκπαιδευτικού
2. Τυπολογίες εκπαιδευτικών
3. Ο ιδανικός εκπαιδευτικός από τη σκοπιά των μαθητών
4. Από την ιδεαλιστική στη ρεαλιστική εικόνα του εκπαιδευτικού
5. Συγκρούσεις στο ρόλο του εκπαιδευτικού
6. Ικανοποίηση και εξουθένωση του εκπαιδευτικού από το επάγγελμα
7. Βασικές προϋποθέσεις για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού

II.Παιδαγωγική Σχέση και Διαπροσωπική Επικοινωνία στη Σχολική Τάξη

1. Η παιδαγωγική αγάπη
2. Η αυθεντία του εκπαιδευτικού
3. Η συμπεριφορά του εκπαιδευτικού
4. Η επικοινωνία εκπαιδευτικού–μαθητή
5. Η διαπροσωπική επικοινωνία μεταξύ των μαθητών

III.Ο εκπαιδευτικός στα Μονοθέσια και στα Ολιγοθέσια Δημοτικά Σχολεία

1. Ιστορική ανασκόπηση των δημοτικών σχολείων
2. Μονοθέσια και ολιγοθέσια (μικρά) δημοτικά σχολεία
3. Η οργάνωση των μικρών δημοτικών σχολείων
4. Η αποτελεσματικότητα των μικρών δημοτικών σχολείων
5. Ο δάσκαλος στα μικρά δημοτικά σχολεία
6. Δίκτυα και ομοσπονδίες μικρών δημοτικών σχολείων
7. Μικρά δημοτικά σχολεία ή σχολικά κέντρα;

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία.										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση υπολογιστικών προγραμμάτων (power point) στις διαλέξεις. Αξιοποίηση του συστήματος HEAL-LINK για την πρόσβαση στην διεθνή βιβλιογραφία – εξειδικευμένα περιοδικά του γνωστικού αντικείμενου. Επικοινωνία με φοιτητές μέσω e-class και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων</td><td>58</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>3</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>100</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	58	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	100
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	39										
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	58										
Εξετάσεις	3										
Σύνολο Μαθήματος	100										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> ομαδική γραπτή εργασία. γραπτή εξέταση στο μέσο και στο τέλος του εξαμήνου. <p>Η γραπτή εργασία είναι προαιρετική. Οι φοιτητές/τριες που δεν καταθέτουν γραπτή εργασία βαθμολογούνται με βάση τη γραπτή εξέταση.</p>										

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μπρούζος, Α. (2002). Μικρά σχολεία – Μεγάλες προσδοκίες: Αντιλήψεις για την αποτελεσματική λειτουργία των ολιγοθέσιων σχολείων. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Πυργιωτάκης, Ι. Ε. (2011). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη. Αθήνα: Πεδίο.
- Ξωχέλλης, Π. Δ. (2005). Ο εκπαιδευτικός στον σύγχρονο κόσμο. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Πυργιωτάκης, Γ. (Επιμ.). (2015). Διακεκριμένες προσωπικότητες της Παιδαγωγικής. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επίκεντρο.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Day, C. (2003). Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών. Αθήνα: Τυπωθήτω–Γιώργος Δαρδανός.
- Hargreaves, A., & Fullan, M. (1995). Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών. Εκδ. Πατάκη: Αθήνα.
- Καλαϊτζοπούλου, Μ. (2001). Ο εκπαιδευτικός ως στοχαζόμενος επαγγελματίας. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Κοσμόπουλος, Α. Β. (1995). Σχεσιοδυναμική παιδαγωγική του προσώπου. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Μπρούζος, Α. (2009). Ο εκπαιδευτικός ως λειτουργός συμβουλευτικής: Μια ανθρωπιστική θεώρηση της εκπαίδευσης (3η συμπληρωμένη και επαυξημένη έκδοση). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ002	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α (1ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υπόβαθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05691, elaposto@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα:

1. έχουν αποκτήσει χρονολογικό πλαίσιο εξέλιξης της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης
2. έχουν συνειδητοποιήσει τους παράγοντες, εσωτερικούς και διεθνείς που διαμόρφωσαν σε διαφορετικές εποχές το εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, χρήση τεχνολογιών.
- Προσαρμογή στις εκάστοτε καταστάσεις, εκπαιδευτικές και γενικότερες.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα.
- Επαγωγική σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περιλαμβάνει τη γνώση της εξέλιξης των εκπαιδευτικών θεσμών από την Ελλάδα στο πλαίσιο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, και την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης, μέχρι και τον 21ο αιώνα. Γίνεται προσπάθεια εστίασης στα ειδικά χαρακτηριστικά της κάθε περιόδου. Ειδικότερα ενδιαφέρει: το πέρασμα από το Διαφωτισμό της επαναστατικής Ελλάδας στο Ρομαντισμό της πρώτης περιόδου του ελληνικού κράτους, η μετάβαση από την εκπαίδευση ως μέσο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης του τέλους του 19ου αιώνα στην εκπαίδευση της Ελλάδας του μεσοπολέμου όπου το σχολείο γίνεται χώρος πνευματικών και κοινωνικών ζυμώσεων και συγκρούσεων, και ακόμα οι μεταπολεμικοί εκπαιδευτικοί θεσμοί, μέχρι και την εποχή της ευρωπαϊκής ενοποίησης και της παγκοσμιοποίησης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση του e course, της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του πανεπιστημίου Ιωαννίνων, οι φοιτητές πολύ συχνά παραπέμπονται σε ιστοσελίδες σχετικές με το μάθημα, οι διαλέξεις αναπτύσσονται γύρω από ένα προβαλλόμενο κάθε φορά power point, ενώ γίνεται και χρήση του internet όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εξετάσεις	3
	Μελέτη βιβλιογραφίας	58
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Παντελής Κυπριανός (2009), 'Συγκριτική Ιστορία της Ελληνικής Εκπαίδευσης', Αθήνα: ΒΙΒΛΙΟΡΑΜΑ.
- Σήφης Μπουζάκης (2011), 'Πανόραμα Ιστορίας της Εκπαίδευσης-Όψεις και Απόψεις, τόμος Νεοελληνική Εκπαίδευση 1821-2010, Αθήνα: GUTENBERG .

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Σήφης Μπουζάκης (2005), 'Νεοελληνική Εκπαίδευση (1821-1998)', Αθήνα: GUTENBERG
- Αλέξης Δημαράς (2013), 'Ιστορία Νεοελληνικής Εκπαίδευσης, το «ΑΝΑΚΟΠΤΟΜΕΝΟ ΑΛΜΑ», 1830-2000', Αθήνα: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
- Σοφία Βούρη (1992), 'Εκπαίδευση και Εθνικισμός στα Βαλκάνια, 1870-1904', Αθήνα: ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ
- Χάρης Αθανασιάδης (2015), 'Τα Αποσυρθέντα Βιβλία: Έθνος και Σχολική Ιστορία στην Ελλάδα 1858-2008', Αθήνα: ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
- Δέσποινα Καρακατσάνη (2012), 'Εκπαιδευτική Θεωρία και Διδακτική Πράξη στη Μεταπολεμική Ελλάδα', Αθήνα: ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ
- Χαράλαμπος Νούτσος (2003), 'Ο Δρόμος της Καμήλας και το Σχολείο, 1944-1946', Αθήνα: ΒΙΒΛΙΟΡΑΜΑ
- Μαρία Ρεπούση (2012), 'Τα Μαρασλειακά 1925-1927', Αθήνα: ΠΟΛΙΣ.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ071	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A (1ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου, Γενικών γνώσεων και Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e - course Π.Τ.Δ.Ε.		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΑΝΙΚΑΡΟΥ ΜΕΤΑΞΟΥΛΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05701, mmanikar@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι φοιτητές/τριες που θα ολοκληρώσουν επιτυχώς το συγκεκριμένο μάθημα αναμένεται:

1. Να έχουν αποκτήσει μια σφαιρική γνώση της λογοτεχνικής παραγωγής και να τη συνδέουν με τη γενικότερη κοινωνική, πολιτική, ιδεολογική πραγματικότητα.
2. Να εξοικειωθούν με τα σημαντικά ρεύματα και τις τάσεις της νεοελληνικής λογοτεχνίας.
3. Να ασκηθούν στη συστηματική ανάγνωση ολόκληρων έργων σημαντικών νεοελλήνων πεζογράφων.
4. Να ερευνούν και να αναγνωρίζουν έργα γνωστών και καταξιωμένων συγγραφέων.
5. Να είναι σε θέση να αναλύουν, να ερμηνεύουν σε βάθος και να συγκρίνουν σημαντικά έργα της λογοτεχνικής παραγωγής, ασκώντας την κριτική τους ικανότητα.
6. Να προσεγγίζουν προβλήματα της νεοελληνικής κοινωνίας μέσα από τη λογοτεχνία.
7. Να εντοπίζουν πιθανά θεματικά διακείμενα μεταξύ των υπό εξέταση έργων.
8. Να μπορούν να χρησιμοποιούν επικοινωνιακά τα βασικά εργαλεία (έντυπα και ηλεκτρονικά) μελέτης της λογοτεχνίας.
9. Να εκπονούν και να παρουσιάζουν μια επιστημονική ερευνητική εργασία.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση της βιβλιογραφίας και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα οργανώνεται σε δύο κατευθύνσεις: **A) θεωρητική** και **B) πρακτική**.

A) Το **θεωρητικό μέρος**, με διαλέξεις και εισηγήσεις, περιλαμβάνει τα εξής θέματα:

1. Σύντομη επισκόπηση της νεοελληνικής πεζογραφίας
  - Προσδιορισμός των απαρχών και του χωροχρονικού πλαισίου της πεζογραφικής παραγωγής. Συνοπτική παρακολούθηση των κύριων σταθμών.
  - Ανάδειξη των γενικών γνωρισμάτων κάθε γραμματολογικής περιόδου.
  -
2. Εστίαση στην ελληνική πεζογραφική παραγωγή του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα: Νέα Αθηναϊκή Σχολή ή Γενιά του 1880.
  - Κατανόηση των ιστορικών, ιδεολογικών, γλωσσικών, αισθητικών, κοινωνικοπολιτικών και πολιτισμικών συνθηκών και παραμέτρων.
  - Τάσεις, αναζητήσεις και ρεύματα (ρεαλισμός, νατουραλισμός, ηθογραφία, μοντερνισμός, ελληνικότητα, αστικό διήγημα, κοινωνική πεζογραφία, γλωσσικό ζήτημα/δημοτικισμός).
  - Παρουσίαση αντιπροσωπευτικών συγγραφέων της Γενιάς του 1880 (Γεώργιος Βιζυηνός, Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, Ανδρέας Καρκαβίτσας, Γρηγόριος Ξενόπουλος, Κωνσταντίνος Χατζόπουλος, γυναικεία πεζογραφία: Καλλιρρόη Παρρέν, Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου, Πηνελόπη Δέλτα).
  - Διασκευές των κλασικών έργων της Γενιάς του 1880.
  - Ερευνητική Μεθοδολογία: Παρουσίαση των εργαλείων του νεοελληνιστή (βιβλιογραφικές πηγές, βασικά εγχειρίδια, ηλεκτρονικές πηγές)

B) Το **πρακτικό μέρος** περιλαμβάνει:

1. Βασικές έννοιες (δομικοί άξονες) ανάλυσης και αναγνωστικής προσέγγισης ενός λογοτεχνήματος: αφήγηση, θέμα, ήρωες/ χαρακτήρες, δομή, πλοκή, σκηνικό (χωροχρονικό πλαίσιο), οπτική γωνία/εστίαση.
2. Παράλληλη εξέταση και ανάλυση ενός επιλεγμένου σώματος αντιπροσωπευτικών κειμένων των συγγραφέων της περιόδου με κριτήριο αφενός τη λογοτεχνική ποιότητα του έργου τους και αφετέρου το γεγονός ότι αντιπροσωπεύουν βασικούς σταθμούς στην εξέλιξη της πεζογραφίας.
3. Θέματα μελέτης και εργασιών στη νεοελληνική πεζογραφία της εξεταζόμενης περιόδου: παιδί / παιδική ηλικία, έφηβοι ως αφηγηματικά πρόσωπα, σχολική ζωή, στοιχεία λαϊκού πολιτισμού, αναπαραστάσεις της κοινωνίας, αρρώστιες και θάνατοι, αστική και αγροτική τοπογραφία, περιοδικός τύπος, πόλεμος, στρατιωτική ζωή.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, συζήτηση στην αίθουσα-αμφιθέατρο															
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint. • Πολυμεσικό υλικό σχετικά με τους συγγραφείς και τα έργα τους. • «Πλοήγηση» στο διαδίκτυο για μελέτη επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της πλατφόρμας e-course. • Χρησιμοποιείται η Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (e-course) για σημειώσεις (διαφάνειες), πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό και πληροφορίες για το μάθημα. 															
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1" data-bbox="1077 576 2078 1161"> <thead> <tr> <th data-bbox="1077 576 1581 651">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1581 576 2078 651">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1077 651 1581 775">Διαλέξεις της διδάσκουσας με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα</td> <td data-bbox="1581 651 2078 775">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 775 1581 858">Μελέτη και ανάλυση της βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1581 775 2078 858">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 858 1581 935">Ατομικές και ομαδικές εργασίες</td> <td data-bbox="1581 858 2078 935">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 935 1581 1011">Μελέτη για εξετάσεις</td> <td data-bbox="1581 935 2078 1011">18</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 1011 1581 1088">Εξετάσεις</td> <td data-bbox="1581 1011 2078 1088">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 1088 1581 1161">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1581 1088 2078 1161">100</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις της διδάσκουσας με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα	39	Μελέτη και ανάλυση της βιβλιογραφίας	20	Ατομικές και ομαδικές εργασίες	20	Μελέτη για εξετάσεις	18	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	100
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Διαλέξεις της διδάσκουσας με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα	39															
Μελέτη και ανάλυση της βιβλιογραφίας	20															
Ατομικές και ομαδικές εργασίες	20															
Μελέτη για εξετάσεις	18															
Εξετάσεις	3															
Σύνολο Μαθήματος	100															
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προαιρετική προσθετική εργασία. • Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. 															

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δημαράς, Κ. Θ. (2000). Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας, Αθήνα: Γνώση.
- Καραντώνης, Α. (1990). Πεζογράφοι και Πεζογραφήματα της Γενιάς του '30. Αθήνα: Παπαδήμας.
- Καρβέλης, Τ. (2003). Η γενιά του 1880. Αθήνα: Σαββάλας.
- Μιράσγεζη, Μ. (1982). Νεοελληνική Λογοτεχνία, τόμος Β΄, Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση.
- Μουλλάς, Παν. (1993). Ρήξεις και συνέχειες. Μελέτες για τον 19ο αιώνα. Αθήνα: Σοκόλης.
- Παγανός, Γ. (2002). Η νεοελληνική πεζογραφία, Θεωρία και Πράξη. Τόμος Α΄. Αθήνα: Κώδικας,
- Παρίσης, Ν. & Παρίσης, Γ. (2004). Λεξικό λογοτεχνικών όρων. Αθήνα. Ο.Ε.Δ.Β.
- Πολίτης, Λ. (2015). Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ.
- Σαχίνης, Α. (1982). Παλαιότεροι πεζογράφοι: Α.Ρ. Ραγκαβής, Δ. Βικέλας, Γ. Βιζυηνός, Κ. Παλαμάς, Γ. Βλαχογιάννης. Αθήνα: Εστία.
- Συλλογικό (2007). Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι. Αθήνα: Πατάκης.
- Συλλογικό. Η παλαιότερη πεζογραφία μας 1880-1900. Από τις αρχές της ως τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο. Ανθολογία. Στ΄ Τόμος. Αθήνα: Σοκόλης.
- Vitti, M. (1991). Η ιδεολογική λειτουργία της ελληνικής ηθογραφίας. Αθήνα: Κέδρος.
- Vitti, M. (2016). Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας, Αθήνα: Οδυσσέας.
- Χάρης Π. (1968). Έλληνες πεζογράφοι• Παύλος Καλλιγιάς - Γεώργιος Βιζυηνός - Σπύρος Μελάς - Διον. Α. Κόκκινος - Θεμ. Αθανασιάδης Νόβας - Μ. Καραγάτσης - Θράσος Καστανάκης - Πέτρος Πικρός. Τόμος Γ΄. Αθήνα: Εστία.
- Χάρης, Π. (1953). Έλληνες πεζογράφοι: Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης - Γιάννης Βλαχογιάννης - Α. Καρκαβίτσας - Γρηγόριος Ξενόπουλος - Κωστής Παλαμάς - Κωσταντίνος Χατζόπουλος - Παύλος Νιρβάνας - Ζαχαρίας Παπαντωνίου - Ίων Δραγούμης - Κώστας Ουράνης. Τόμος Α΄. Αθήνα: Εστία.
- Χάρης, Π. (1963). Έλληνες πεζογράφοι: Διονύσιος Σολωμός-Αλέξανδρος Μωραϊτίδης - Ιωάννης Κονδυλάκης - Κωσταντίνος Χρηστομάνος - Δημοσθένης Βουτυράς- Α.Κ. Τραυλαντώνης- Κώστας Παρορίτης- Νίκος Καζαντζάκης. Τόμος Β΄. Αθήνα: Εστία.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ196	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α (1ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΤΠΕ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις - Εργαστηριακές Ασκήσεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=888		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΒΡΕΛΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05746, ivrellis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Επίπεδο Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν:

- στο επίπεδο 6 (Προπτυχιακές Σπουδές) του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων
- στα επίπεδα 1,2,3 (γνώση, κατανόηση, εφαρμογή) της ταξινόμησης Bloom.

Περιγραφικοί Δείκτες Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

- Γνώσεις: Βασική δομή και λειτουργία του Η/Υ και του διαδικτύου
- Δεξιότητες: Χρήση λογισμικών εφαρμογών γραφείου και επεξεργασίας πολυμέσων
- Ικανότητες: Αξιοποίηση βασικών δεξιοτήτων ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση:

1. να χρησιμοποιούν Συστήματα Διαχείρισης Μάθησης (moodle).
2. να γνωρίζουν τη βασική δομή και λειτουργία του Η/Υ.
3. να γνωρίζουν τη βασική δομή και λειτουργία του διαδικτύου.
4. να αξιοποιούν λογισμικά Επεξεργασίας Κειμένου σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.
5. να αξιοποιούν λογισμικά Υπολογιστικών Φύλλων σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.
6. να αξιοποιούν λογισμικά Παρουσιάσεων σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.
7. να αξιοποιούν λογισμικά επεξεργασίας εικόνας σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.
8. να αξιοποιούν λογισμικά επεξεργασίας ήχου σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.
9. να αξιοποιούν λογισμικά επεξεργασίας βίντεο σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στις βασικές έννοιες και δεξιότητες που απαιτούνται για την αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην Εκπαίδευση (πληροφορικός εγγραμματισμός). Συνίσταται τόσο από θεωρητικό όσο και από εργαστηριακό μέρος. Ειδικότερα, το μάθημα στοχεύει στην απόκτηση γνώσεων σχετικά (α) με τη δομή και λειτουργία του Η/Υ και του διαδικτύου, (β) τη χρήση λογισμικών εφαρμογών γραφείου και (γ) λογισμικών επεξεργασίας πολυμέσων (εικόνας, ήχου, βίντεο). Στα πλαίσια του μαθήματος οι φοιτητές θα καλύψουν τα κενά που ενδεχομένως είχαν στο σχολείο και θα αποκτήσουν γνώσεις που θα τους βοηθήσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των σπουδών τους, αλλά και στην μετέπειτα σταδιοδρομία τους στην εκπαίδευση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία σε Εργαστήριο Η/Υ	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	13
	Εργαστηριακές ασκήσεις	26
	Δοκιμασίες πολλαπλής επιλογής	13
	Projects	48
	Σύνολο Μαθήματος	100

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Διαμορφωτική αξιολόγηση σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω:

- Εργαστηριακών ασκήσεων
- Δοκιμασιών πολλαπλής επιλογής
- Projects

Διαμόρφωση τελικού βαθμού ως εξής:

1. Εβδομαδιαίες Δοκιμασίες Πολλαπλής Επιλογής 40%
2. Εβδομαδιαία Projects 40%
3. Τελικό Project 20%

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Evans, A., Martin, K., & Poatsy, M. A. (2018). Εισαγωγή στην πληροφορική (2η έκδ): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ.
- Williams, B., & Sawyer, S. (2015). Εγχειρίδιο της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών (11η εκδ): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΚΙΟΥΡΔΑ.
- Δαγδιλέλης, Β., Ευαγγελίδης, Γ., Σατρατζέμη, Μ., & Φαχαντίδης, Ν. (2015). Εισαγωγή στην Χρήση των Η/Υ (1η εκδ): ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α. ΤΖΙΟΛΑ.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό, πηγές και εργασίες διατίθενται από τον ιστοχώρο του μαθήματος στο σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ecourse.uoi.gr).

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ020	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ (3ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=236		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΣΟΥΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05664, ssoulis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες:

1. Θα έχουν αποκτήσει τις βασικές γνώσεις σχετικά με τον επιστημονικό κλάδο της Ειδικής Παιδαγωγικής
2. Θα έχουν κατανοήσει την έννοια της αναπηρίας
3. Θα έχουν εξοικειωθεί με την κουλτούρα των ατόμων με αναπηρία
4. Θα μπορούν να διακρίνουν τις διαφορετικές μορφές αναπηρίας
5. Θα γνωρίζουν τις σύγχρονες τάσεις προσέγγισης και τα προγράμματα έγκαιρης παρέμβασης για τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η ιστορική εξέλιξη και οι προϋποθέσεις της Ειδικής Παιδαγωγικής
- Ειδική Παιδαγωγική: Φιλοσοφία, σκοπός και επιδιώξεις
- Η έννοια της αναπηρίας
- Έκταση και κατηγοριοποίηση
- Η νευροφυσιολογική – αναπτυξιακή θέση
- Η κοινωνική – υλιστική αντίληψη
- Η αντίληψη για το παιδί με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες υπό το πρίσμα της κοινωνικής εξάρτησης
- Διαστάσεις μιας ανθρωπολογικής – προσωποκεντρικής ολικής αντίληψης για το παιδί με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Εντόπιση, αναγνώριση και διάγνωση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών
- Σύγχρονες τάσεις προσέγγισης των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών
- Υποστηρικτικά προγράμματα έγκαιρης παρέμβασης
- Η κατάσταση της Ειδικής Παιδαγωγικής στην Ελλάδα
- Σχολική Ένταξη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση διαδικτύου για την παρουσίαση παραδειγμάτων στη Διδασκαλία.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	51
	Εργασίες	31
	Εξετάσεις	3
	Εργαστήριο	0
	Πρόσθετη απασχόληση	1
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές Εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Σούλης Σπυρίδων-Γεώργιος (1997). Τα παιδιά με βαριά νοητική καθυστέρηση και ο κόσμος τους,
- Heward Lee William, (2011). Παιδιά με ειδικές ανάγκες, Επιστ. Επιμέλεια: Δαβάζογλου Αγγελική, Κόκκινος Κωνσταντίνος

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Dai, Y., & Sternberg, R. J. (2004). Motivation, emotion, and cognition: Integrative perspectives on intellectual functioning and development. Lawrence Erlbaum Associates
- Davis, P. & Florian, L. (2004). Teaching Strategies and Approaches for Pupils with Special Educational Needs: A Scoping Study. Queen's Printer 2004. Published with the permission of DfES on behalf of the Controller of Her Majesty's Stationery Office
- Hallahan, D., & Kauffman, J. (2003). Exceptional learners: Introduction to special education. New York: Allyn & Bacon.
- Harris, K., Graham, S., & Mason, L. (2006). Improving the writing, knowledge, and motivation of struggling young writers: Effects of self-regulated strategy development with and without peer support. American Educational Research Journal, 43, 295-340.
- Καζάκου, Μ., & Σούλης, Σ.Γ.(2013). «Η ανατροφοδότηση στην Ειδική Εκπαίδευση: μια πιλοτική εφαρμογή με χρήση ΤΠΕ ή αλλιώς από το... 'Λάθος. Ξαναπροσπάθησε.' στο... 'Θυμήσου και απάντησε'». Στα Πρακτικά του 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Εκπαίδευσης με διεθνή συμμετοχή με θέμα: «Διλήμματα και Προοπτικές στην Ειδική Εκπαίδευση». Αθήνα, 11-14 Απριλίου 2013.
- Κολοτούρου Σ. (2013). Τα επτά πρόσωπα της κώφωσης, εκδ. Gutenberg.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ011	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ (3ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υπόβαθρου, ανάπτυξη δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1369		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΓΚΑΤΣΑ ΤΑΤΙΑΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05962, tgkatsa@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν και να έχουν κατανοήσει σε βάθος: α) τί είναι η Εκπαιδευτική Ψυχολογία και ποια η συμβολή της στην αποτελεσματική διδασκαλία, β) τις Θεωρίες Ανάπτυξης, γ) τη σημασία της εύστοχη Διαχείρισης της Πολιτισμικής, Κοινωνικής Διαφορετικότητας, του φύλου και της Ιδιαιτερότητας των μαθητών για την Συμπερίληψη τους στην εκπαιδευτική πράξη, δ) τις Θεωρίες Μάθησης και ειδικότερα τη Συμπεριφορική Ψυχολογία, τη Γνωστική Ψυχολογία και τον Οικοδομισμό, ε) τα Κίνητρα Μάθησης και τις Σύγχρονες Θεωρίες Κινήτρων, στ) τη Διαμόρφωση Αποτελεσματικού Μαθησιακού Περιβάλλοντος και τη Διαχείριση της Τάξης, ζ) την Κατασκευή και Χρήση Μεθόδων Αξιολόγησης της Μάθησης, η) το Σχεδιασμό Αποτελεσματικής Διδασκαλίας αξιοποιώντας Στρατηγικές Μάθησης.

Γενικές Ικανότητες

- Να είναι ευαισθητοποιημένοι και να επιδεικνύουν υπευθυνότητα ηθική, σεβασμό. Έχοντας αυτοπεποίθηση, με γνώσεις, επιδεξιότητες και όραμα να μπορούν να εφαρμόζουν τα θεωρητικά εργαλεία της εκπαιδευτικής ψυχολογίας.
- Βάσει των αφομοιωμένων γνώσεων να αναλύουν, να κρίνουν, να κατανοούν τη σχολική πραγματικότητα, να συνθέτουν, να οργανώνουν, να σχεδιάζουν το διδακτικό έργο, να αξιολογούν το μαθησιακό αποτέλεσμα, να στοχάζονται πάνω σε αυτό και να ανατροφοδοτούν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του γνωστικού αντικείμενου παρουσιάζονται οι θεωρητικές, ερευνητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας. Ειδικότερα διδάσκονται: α) οι θεωρίες ανάπτυξης παιδιού και εφήβου και ειδικότερα η Γνωστική, Ψυχοκοινωνική και Ηθική θεωρία, β) οι βασικές αρχές των θεωριών Μάθησης και πιο συγκεκριμένα της Συμπεριφορικής, Γνωστικής Ψυχολογίας και του Κονστρουκτιβισμού, γ) Τα κίνητρα και οι θεωρίες κινήτρων, η επίτευξη στόχων και η συμβολή τους στην αποτελεσματική μάθηση, δ) οι αποτελεσματικοί τρόποι διαχείρισης της τάξης και η δημιουργία αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος εκπαίδευσης, ε) ο σχεδιασμός τεχνικών, μεθόδων και εργαλείων αξιολόγησης της μάθησης.

Γενικός σκοπός του μαθήματος:

Η θεωρητική επένδυση και αφομοίωση εννοιών, αρχών, μεθόδων και εργαλείων της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, τα οποία να μπορούν να συνδεθούν γόνιμα με την εκπαιδευτική πράξη, κάνοντας αποτελεσματικό το εκπαιδευτικό έργο και τη διδασκαλία.

Λέξεις κλειδιά - Βασικές έννοιες:

Εκπαιδευτική Ψυχολογία, Γνωστική ανάπτυξη, Κοινωνικοσυναισθηματική και Ηθική Ανάπτυξη, Συμπεριφορισμός, Κονστρουκτιβισμός, Στρατηγικές Μάθησης, Διαφορετικότητα, Ιδιαιτερότητες, Διαχείριση Τάξης, Αποτελεσματικό Περιβάλλον Μάθησης, Αξιολόγηση Μάθησης, Σχεδιασμός Διδασκαλίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία στην αίθουσα-αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Η παράδοση του μαθήματος γίνεται με τη χρήση Τ.Π.Ε. • Χρησιμοποιείται το σύστημα e-course για σημειώσεις (διαφάνειες) και πληροφορίες του μαθήματος. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα	39
	Ατομικές εργασίες	18
	Μελέτη του γνωστικού αντικειμένου	50
	Εξετάσεις	3
	Μελέτη πρόσθετης βιβλιογραφίας	15
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις γνώσεων κατά τη διάρκεια του μαθήματος (προαιρετική άσκηση) • Γραπτή εξέταση στην ελληνική γλώσσα στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ανοικτές ερωτήσεις σύντομης και αναλυτικής απάντησης. 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Elliott, S., Kratochwill T., Littlefield-Cook J. & Travers J. (2008). Εκπαιδευτική Ψυχολογία: αποτελεσματική διδασκαλία αποτελεσματική μάθηση. Επιμελητές: Λεονταρή Αγγελική, Συγκολλίτου Έφη. Μετάφραση: Σόλμαν Μαρία, Καλύβα Φρόσω. Εκδόσεις: Gutenberg.
- Slavin R. E. (2006). Εκπαιδευτική ψυχολογία. Θεωρία και πράξη. Επιστημονική επιμέλεια: Κόκκινος Κωνσταντίνος. Μετάφραση: Εκκεκάκη Ελισσάβετ. Εκδόσεις: Μεταίχμιο.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Alexander, P. H. & Winnie, P. H. (2006). Handbook of Educational Psychology. NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Bigge, M. & Shermis, S. (2009). Θεωρίες μάθησης για εκπαιδευτικούς. Επιμέλεια: Ρέμος Αρμάος, Νίκη Φίλλιπς. Μετάφραση: Φοίβος Αρβανίτης. Αθήνα: Πατάκη
- Schunk, D. H., Pintrich, P. R., & Meece, J. L. (2010). Τα κίνητρα στην εκπαίδευση. Επιμέλεια: Ν. Μακρής & Δ. Πνευματικός. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Schunk, D., (2010). Θεωρίες μάθησης: Μια εκπαιδευτική θεώρηση. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Τάνταρος, Σ. (2011) (Επιμ.). Δυσκολίες Μάθησης. Εκδόσεις Πεδίο.
- Φιλιππάτου Δ. & Παντελιάδου Σ. (Επιμ.) (2013). Διαφοροποιημένη διδασκαλία: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές. Αθήνα: Πεδίο.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ004	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ (3ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υπόβαθρου, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=386		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	Με Ανάθεση		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι, με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Γνωρίζουν τις βασικές θεωρίες του σχολείου, καθώς και τις κοινωνικές λειτουργίες και την αποστολή του
2. Γνωρίζουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού ως θεωρία και πράξη (ρόλοι εκπαιδευτικού, αποτελεσματικός ή ιδανικός εκπαιδευτικός ...)
3. Κατανοούν την οργάνωση της παιδαγωγικής επικοινωνίας -σχέσης (κοινωνική μάθηση)
4. Προσδιορίσουν τον ρόλο της αγωγής και της κοινωνικοποίησης στη διαμόρφωση της προσωπικότητας (έννοιες, θεωρίες αγωγής και κοινωνικοποίησης, είδη αγωγής, σκοποί αγωγής ...)
5. Αναγνωρίζουν τον ρόλο των κοινωνικών αξιών και κανόνων, της πειθαρχίας και των κυρώσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία
6. Να αναδείξουν τα αίτια της σχολικής παραβατικότητας και της διαχείρισής της
7. Να πραγματευτούν τα χαρακτηριστικά (προφίλ) των σημερινών μαθητών
8. Να αναδείξουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα (προφίλ) του σημερινού σχολείου και ειδικότερα του ολιγοθέσιου σχολείου.

Γενικές Ικανότητες

- Στην απόκτηση ικανοτήτων-δεξιοτήτων για αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση γνώσεων και πληροφοριών
- Στην εξοικείωση με την Ομαδική και Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αρχικά θα γίνει προσέγγιση του αντικειμένου, της ιστορικής εξέλιξης και των γνωρισμάτων της Παιδαγωγικής Επιστήμης (Επιστήμες Αγωγής), κλάδο της οποίας αποτελεί η Σχολική Παιδαγωγική.

Ακολούθως, θα γίνει πραγμάτευση:

- Του σχολείου ως κοινωνικού και παιδαγωγικού θεσμού (θεωρίες σχολείου, κοινωνικές λειτουργίες, παιδαγωγική αποστολή κ.ο.κ.)
- Του ρόλου του εκπαιδευτικού ως θεωρία και πράξη (ρόλοι εκπαιδευτικού, αποτελεσματικός ή ιδανικός εκπαιδευτικός...)
- Της οργάνωσης της παιδαγωγικής επικοινωνίας-σχέσης (κοινωνική μάθηση)
- Του ρόλου της αγωγής και της κοινωνικοποίησης στη διαμόρφωση της προσωπικότητας (θεωρίες αγωγής και κοινωνικοποίησης, είδη αγωγής, σκοποί αγωγής ...)
- Του ρόλου των κοινωνικών αξιών και κανόνων, της πειθαρχίας και των κυρώσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία
- Των αιτίων της σχολικής παραβατικότητας και της διαχείρισής της
- Των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων (προφίλ) των σημερινών μαθητών
- Των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων (προφίλ) του σημερινού σχολείου και ειδικότερα του ολιγοθέσιου σχολείου.

Λέξεις κλειδιά - Βασικές έννοιες: παιδαγωγική επιστήμη, σχολική παιδαγωγική, σχολείο, ρόλος εκπαιδευτικού, παιδαγωγική επικοινωνία-σχέση, αγωγή, κοινωνικοποίηση, προσωπικότητα, αξίες, κανόνες, πειθαρχία, κυρώσεις, σχολική παραβατικότητα, ολιγοθέσιο σχολείο, σχολική πρακτική, κοινωνική μάθηση

Γενικός σκοπός του μαθήματος: Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τον φοιτητή στις θεωρητικές και πρακτικές πτυχές της θεματολογίας του μαθήματος «Σχολική Παιδαγωγική Ι». Ειδικότερα, να κατανοήσει την παιδαγωγική και κοινωνική λειτουργία του σχολείου, τον ρόλο του εκπαιδευτικού και όλες τις διαδικασίες παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία στην αίθουσα-αμφιθέατρο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Η παράδοση του μαθήματος γίνεται με τη χρήση Τ.Π.Ε. • Χρησιμοποιείται το σύστημα e-course για σημειώσεις (διαφάνειες) και πληροφορίες του μαθήματος 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διδασκαλίας	39
	Ώρες μελέτης	38
	Ώρες μελέτης και ανάλυσης βιβλιογραφίας	25
	Ώρες για εκπόνηση εργασιών-τεστ	20
	Ώρες για εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις γνώσεων (τεστ) κατά τη διάρκεια του μαθήματος (προαιρετική άσκηση). • Γραπτή Εξέταση στην ελληνική γλώσσα στο τέλος του εξαμήνου 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Κωνσταντίνου, Χ. (2015), Το καλό σχολείο, ο ικανός εκπαιδευτικός και η κατάλληλη αγωγή ως παιδαγωγική θεωρία και πράξη. Αθήνα: Gutenberg.
- Κωνσταντίνου, Χ. (2007), Σχολική Πραγματικότητα και Κοινωνικοποίηση του Μαθητή. Αθήνα: Gutenberg.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Brock, St., Sandoval, J., Lewis, Sh. (επιμ. Χατζηχρήστου, Χρ., 2005), Διαχείριση κρίσεων στο σχολείο. Εγχειρίδιο για τη δημιουργία ομάδων διαχείρισης κρίσεων στο σχολείο, Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg.
- Γκότοβος, Α., Μαυρογιώργος, Γ., Παπακωνσταντίνου, Π. (1996), Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πράξη, Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg.
- Flitner, A. (1997), Αυταρχική ή Φιλελεύθερη Αγωγή, Αθήνα: εκδόσεις Τυπωθήτω – Δαρδανός.
- Gordon, Th. (1999), Ο αποτελεσματικός δάσκαλος, Αθήνα: εκδόσεις Ευρωσπουδή.
- Καΐλα, Μ. (1996), Η Σχολική Αποτυχία, Αθήνα: εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Κοντονή, Α. (1997), Το νεοελληνικό σχολείο και ο πολιτικός ρόλος των παιδαγωγικών συστημάτων, Αθήνα: εκδόσεις Κριτική.
- Κυρίδης, Α. (1999), Η Πειθαρχία στο Σχολείο, Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg.
- Κωνσταντίνου, Χ. (2011), Εισαγωγή στη Σχολική Παιδαγωγική, στο συλλογικό τόμο με τίτλο Εισαγωγή στις Επιστήμες Αγωγής, Αθήνα: εκδόσεις Γρηγόρης.
- Νόβα – Καλτσούνη, Χ (2000), Κοινωνικοποίηση – Η γένεση του κοινωνικού υποκειμένου, Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg.
- Ξωχέλλης, Π. (2010), Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Θεμελιώδη προβλήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης, Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη.
- Postic, M. (1998), Η μορφωτική σχέση, Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg.
- Πυργιωτάκης, Ι. (1992), Η Οδύσσεια του διδασκαλικού επαγγέλματος, Αθήνα: εκδόσεις Γρηγόρης.
- Φεντ, Χ. (1989), Κοινωνική Ένταξη και Εκπαίδευση, Αθήνα: εκδόσεις Καστανιώτη.
- Χανιωτάκης, Ν. (2010): Παιδαγωγική του χιούμορ, Αθήνα: εκδόσεις Πεδίο

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ303	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ (3ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις, Ομάδες Εργασίας, Συζήτηση	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, Επιστημονικής περιοχής, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι (Β 2ο)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=1445		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ ΠΛΟΥΣΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05662, pmisaili@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες αναμένεται:

1. Να έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές αλλαγές που συμβαίνουν με την ηλικία στην ικανότητα των παιδιών να κατανοούν το νου των άλλων (θεωρία του νου).
2. Να γνωρίζουν τις θεωρητικές προσεγγίσεις που επιχειρούν να εξηγήσουν την ανάπτυξη της θεωρίας του νου.
3. Να κατανοούν και να είναι σε θέση να αξιολογούν κριτικά τα ευρήματα των ερευνών που μελέτησαν τις επιμέρους διαστάσεις/εκδηλώσεις της θεωρίας του νου και τις ατομικές διαφορές στο ρυθμό ανάπτυξής της.
4. Να κατανοούν τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν οι διαταραχές στην ανάπτυξη της θεωρίας του νου για την κοινωνικότητα του ατόμου.

Γενικές Ικανότητες

Οι γενικές ικανότητες που αναμένεται να αποκτηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα πραγματεύεται βασικά ερωτήματα-ζητήματα σχετικά με την ανάπτυξη της ικανότητας των παιδιών να κατανοούν τον ίδιο τους τον εαυτό και τους άλλους ανθρώπους ως φορείς σκέψεων, πεποιθήσεων, επιθυμιών κ.ά. –ικανότητα που είναι ευρύτερα γνωστή ως θεωρία του νου (ΘτΝ). Τα θέματα που καλύπτονται στο μάθημα περιλαμβάνουν: Θεωρίες για τη ΘτΝ. Πρόδρομοι της ΘτΝ: μίμηση, από κοινού εστίαση της προσοχής, συμβολικό παιχνίδι. Διάκριση φυσικών – νοητικών οντοτήτων. Ανάπτυξη ικανοτήτων κατανόησης της πεποίθησης, της επιθυμίας και της πρόθεσης. Ικανότητα διάκρισης φαντασίας – πραγματικότητας. Διάκριση έμψυχων – άψυχων οντοτήτων. Διάκριση 'είναι – φαίνεσθαι'. Χρήση νοητικών όρων στη γλώσσα. Κατανόηση βασικών και σύνθετων συναισθημάτων. Ατομικές διαφορές στην ανάπτυξη της ΘτΝ. Επιπτώσεις της ΘτΝ στην κοινωνική ανάπτυξη: προκοινωνική-αντικοινωνική συμπεριφορά. ΘτΝ και κριτική στάση απέναντι στις πηγές πληροφόρησης. Πλαίσια ανάπτυξης της ΘτΝ – οικογένεια, συνομήλικοι, σχολείο κ.ά.. Διαταραχές στην ανάπτυξη της ΘτΝ.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία													
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση ΤΠΕ (Power Point, videos κ.ά.) στις διαλέξεις. Επικοινωνία με φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) Οι φοιτητές αναμένεται να χρησιμοποιούν ΤΠΕ για την εκπόνηση εργασιών Πρόσθετο βιβλιογραφικό υλικό και εργασίες είναι διαθέσιμα από τον ιστοχώρο του μαθήματος (ecourse.uoi.gr) 													
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1028 456 1628 536">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1628 456 2078 536">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1028 536 1628 616">Παρακολούθηση διαλέξεων</td> <td data-bbox="1628 536 2078 616">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 616 1628 687">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1628 616 2078 687">22</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 687 1628 775">Σχεδιασμός - Εκπόνηση μελέτης (ερευνητικό project)</td> <td data-bbox="1628 687 2078 775">36</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 775 1628 847">Εξέταση</td> <td data-bbox="1628 775 2078 847">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 847 1628 927">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1628 847 2078 927">100</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Παρακολούθηση διαλέξεων	39	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	22	Σχεδιασμός - Εκπόνηση μελέτης (ερευνητικό project)	36	Εξέταση	3	Σύνολο Μαθήματος	100
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Παρακολούθηση διαλέξεων	39													
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	22													
Σχεδιασμός - Εκπόνηση μελέτης (ερευνητικό project)	36													
Εξέταση	3													
Σύνολο Μαθήματος	100													
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> Μελέτη ξενόγλωσσων και ελληνόγλωσσων άρθρων και παρουσίασή τους στο πλαίσιο των μαθημάτων. Εκπόνηση, συγγραφή και παρουσίαση ερευνητικής εργασίας Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> Ερωτήσεις ανάπτυξης Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις κριτικής αξιολόγησης 													

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μισαηλίδη, Π. (2003). Η θεωρία των παιδιών για το νου. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
- Mitchell, P. (2005). Η κατανόηση του νου στην παιδική ηλικία. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Astington, J. W., & Baird, J. A. (Eds.). (2005). *Why language matters for theory of mind*. New York, NY: Oxford University Press.
- Carpendale, J., & Lewis, C. (2006). *How children develop social understanding*. Oxford, UK: Blackwell.
- Heyes, C. (2014). False belief in infancy: a fresh look. *Developmental Science*, 17, 647–654.
- Hughes, C. (2011). *Social understanding and social lives*. Hove, UK: Psychology Press.
- Hughes, C., Jaffee, S., Happe, F., Taylor, A., Caspi, A., & Moffitt, T. E. (2005). Origins of individual differences in theory of mind: From nature to nurture? *Child Development*, 76(2), 356-370.
- Μακρής, Ν. (2002). Θεωρία του νου: προπομποί, εξελικτικά ορόσημα και επι- κοινωνιακές προεκτάσεις. *Ψυχολογία*, 9(3), 378-395.
- Makris, N., & Pnevmatikos, D. (2007). Children's understanding of the human and super-natural mind. *Journal of Cognitive Development*, 22(3), 365-375.
- Malle, B. F., & Hodges, S. D. (Eds.). (2007). *Other minds: How humans bridge the divide between self and others*. New York, NY: Guilford.
- McAfee, J. (2001). *Navigating the social world: A curriculum for educating individuals with Asperger's Syndrome and high-functioning autism*. Arlington, TX: Future Horizons, Inc.
- McAlister, A. & Peterson, C. C. (2007). A longitudinal study of child siblings and theory of mind development. *Cognitive Development*, 22, 258–270.
- Meins, E., Fernyhough, C., Wainwright, R., Das Gupta, M., Bradley, E. & Tuckey, M. (2002). Maternal mind-mindedness and attachment security as predictors of theory of mind understanding. *Child Development*, 73, 1715–1726.
- Milligan, K., Astington, J. W., & Dack, L. A. (2007). Language and theory of mind: Meta-analysis of the relation between language ability and false-belief understanding. *Child Development*, 78(2), 622-646.
- Onishi, K. H. & Baillargeon, R. (2005). Do 15-month-old infants understand false beliefs? *Science*, 308, 255–258.
- Perner, J., & Lang, B. (1999). Development of theory of mind and executive control. *Trends in Cognitive Sciences*, 3(9), 337-344.
- Peterson, C. C., Wellman, H. M., & Slaughter, V. S. (2012). The mind behind the message: Advancing theory-of-mind scales for typically developing children, and those with deafness, autism or Asperger syndrome. *Child Development*, 83, 469–485.
- Wang, Y. & Su, Y. (2009). False belief understanding: Children catch it from classmates of different ages. *International Journal of Behavioral Development*, 33, 331-336.
- Wellman, H. (2014). *Making minds: How theory of mind develops*. Oxford: Oxford University Press.
- Wellman, H.M., Cross, D., & Watson, J. (2001). Meta-analysis of theory-of -mind development: The truth about false-belief. *Child Development*, 72, 655-684.
- Wellman, H. M. (1990). *The child's theory of mind*. Cambridge, MA: Bradford/MIT Press.
- Wimmer, H., & Perner, J. (1983). Beliefs about beliefs: Representation and constraining function of wrong beliefs in young children's understanding of deception. *Cognition*, 13, 103-128.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ064	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ (3ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μίξη Γενικού και Ειδικού Υποβάθρου και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική και Αγγλική σε φοιτητές/ριες Erasmus		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	helenkapa@gmail.com		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα θα προσφέρει γνώσεις και δεξιότητες σε σχέση με την Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση, θέμα που έχει αφ' εαυτού πλήθος κοινωνικών και ψυχολογικών επενδύσεων, αλλά και μια πασιφανή παιδαγωγική χρησιμότητα, καθώς οι νέοι δάσκαλοι θα πρέπει να προσαρμοστούν δημιουργικά, και να προσαρμόσουν επίσης παιδιά, σε ένα διαπολιτισμικό/πολυπολιτισμικό περιβάλλον.

Στις διάφορες προσεγγίσεις που σημάδεψαν την παραγωγή ταυτοτήτων τους τελευταίους αιώνες, ο «άλλος» αντιμετωπιζόταν πάντοτε μέσα από ένα διπλό προσώπιο. «Τις περισσότερες φορές ως «Απειλή» αλλά σπανιότερα ακόμη κι ως «Σωτήρας», ο «Άλλος» επενδύθηκε με τις διάφορες κοινωνικές και μεταφυσικές έννοιες που συνέβαλλαν στις αναγνώσεις του «διαφορετικού» και μέσα από αυτές στις αναγνώσεις του “εαυτού”» (Cox, R. 1996, σελ. 127).

Αυτές οι αναγνώσεις διαμόρφωσαν σε σημαντικό βαθμό την, συνεκτική μέσα στις αντιφάσεις της, Ευρωπαϊκή ταυτότητα αλλά και την ίδια την επιστήμη της παιδαγωγικής, και αποκτούν τρομερή χρησιμότητα και επικαιρότητα σε εποχή πολυπολιτισμικής σχολικής κι ευρύτερης πραγματικότητας.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται να αποκτήσουν βασικές γνώσεις και δεξιότητες σε αυτό το θεμελιώδες πεδίο που συνδέει κι αλληλοπλέκει την καθεαυτό παιδαγωγική και τις ποικίλες προσεγγίσεις της με την κοινωνιολογία, την κοινωνική ανθρωπολογία και την κοινωνική ψυχολογία.

Οι γνώσεις κι οι δεξιότητες που θα αποκτήσουν αφορούν:

1. Κατανόηση της έννοιας του πολιτισμού και του Διαπολιτισμού διαχρονικά και συγχρονικά.
2. Την σχέση Διαπολιτισμικότητας και επιμέρους ομάδων (φυλής, φύλου, τάξης, γεωγραφικής περιοχής, διάφορων εποχών κι επιλογών κλπ). Πως και γιατί διαμορφώνουν τις τάσεις, πώς τι προσαρμόζουμε σε κάθε ιστορικό πλαίσιο και στο συγκεκριμένο πλαίσιο κάθε τάξης, πως και πότε απευθυνόμαστε όχι μόνο σε παιδιά μα και σε γονείς, που ανήκουν στις διάφορες αυτές ομάδες.
3. Την Γνώση και την κριτική θεώρηση των βασικών θεωριών και προσεγγίσεων της Διαπολιτισμικότητας και των Παιδαγωγικών Προσεγγίσεων που έχει δημιουργήσει.
4. Την Ανάλυση των Μεταβατικών Θεωριών και την χρήση συνδεδεμένων με αυτές πρακτικών που οδηγούν σε δημιουργικές και κριτικά διακείμενες εφαρμογές, τόσο εντός όσο κι εκτός τάξης.
5. Την δημιουργία του προφίλ της τάξης και την χρησιμοποίηση έμπρακτων προσεγγίσεων σε σχέση με την καθεαυτό Διαπολιτισμική Εκπαίδευση που θα παρέχει γνώσεις και θα βοηθά σε μια ολιστική προσέγγιση του μαθητή και της μαθήτριας
6. Σύνδεση της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης με την δυνατότητα των μαθητών/τριών να ζήσουν ως άτομα και να εξελιχθούν ως πολίτες σε ένα εκ των πραγμάτων πολυπολιτισμικό και διαπολιτισμικό περιβάλλον.
7. Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων σχετικά με την διαχείριση του εκπαιδευτικού προσωπικού και του παιδαγωγικού υλικού σε σχέση με την Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση.

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Εργασία σε διεπιστημονικό, πολυπολιτισμικό περιβάλλον.
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα (σεβασμός για την διαφορά στις επιλογές και στον πολιτισμό του άλλου και τον δικό τους).
- Κατανόηση των συνδέσεων που διέπουν τις Τέχνες την Κοινωνία και την Εκπαίδευση και τον δικό τους κριτικό ρόλο σε αυτές.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.
- Λήψη αποφάσεων.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου, σεξουαλικότητας, θρησκείας, τάξης, ειδικών συνθηκών (καθώς στην προσέγγιση και εξερεύνηση του διαπολιτισμού εντάσσουμε και τις διαφορετικές εναλλακτικές κουλτούρες).
- Συνειδητοποίηση των ταξικών, έμφυλων, ρατσιστικών και γεωγραφικών παραμέτρων και αντιλήψεων που βρίσκονται σε λειτουργία.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής όπως και της δυνατότητάς τους να παράξουν αυτόνομη εργασία /ομαδική εργασία.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Απόκτηση και Χρήση των κατάλληλων γνώσεων ώστε να προσεγγίζουν έναν μαθητή ή μία μαθήτρια που ανήκει σε μια μειονοτική κουλτούρα ή ομάδα.

Ακόμη σύμφωνα και με το περίγραμμα του κ. Ποτρελάνου:

- “Να γνωρίσουν την ιστορική, εννοιολογική προσέγγιση των όρων «πολιτισμός» και «κουλτούρα» και τη διάκριση τους.
- “Να επισημάνουν πολιτισμικές πηγές και κοινές αφετηρίες του παγκόσμιου πολιτισμού μέσα από τις ανθρωπιστικές επιστήμες ή κλάδους τους όπως της φιλοσοφίας, ανθρωπολογίας, οντολογίας κ.ά. 3. Να κατανοήσουν τις διαστάσεις της ετερότητας και της ταυτότητας και να συνειδητοποιήσουν τη διαδικασία δημιουργίας των στερεοτύπων, των προκαταλήψεων και του ρατσισμού στην κοινωνία και το σχολείο, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.”
- “Να γνωρίσουν την καταγωγή και την φύση των πολιτισμικών διαφορών ως στοιχείων της ετερότητας καθώς και τα ανθρώπινα και τις αξίες που εκπηγάζουν τόσο από την ομοειδία του ανθρωπίνου είδους όσο και από κάθε πολιτισμό.”
- “Να είναι σε θέση να διαχειρίζονται με επιτυχία μία πολύγλωσση / πολυπολιτισμική τάξη, αποκτώντας αφενός την απαραίτητη θεωρητική γνώση στα ζητήματα της διγλωσσίας και της δίγλωσσης εκπαίδευσης και χρησιμοποιώντας αφετέρου τις κατάλληλες παιδαγωγικές και διδακτικές στρατηγικές.”
- Τέλος “να μπορούν να συμβάλλουν στην πρόληψη και αποτροπή ξενοφοβικών και ρατσιστικών αντιλήψεων, στάσεων και συμπεριφορών στο σχολικό, αλλά και τον ευρύτερο κοινωνικό χώρο.”

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Κατανόηση της έννοιας του πολιτισμού και του Διαπολιτισμού:

Θα πρέπει να επισημάνουμε πως για την κατανόηση της έννοιας του Διαπολιτισμού είναι καταρχήν απαραίτητος ο καθορισμός της έννοιας του πολιτισμού. Τόσο στις Πολιτισμικές Σπουδές (Cox, R. 1997) όσο και στους άλλους επιστημονικούς κλάδους, είναι κοινή παραδοχή η λεγόμενη 'δυναμική έννοια του πολιτισμού'. (Τσουκαλάς, Κ. 1986, Μπλιούμη, Α. 2002, Γκέφου- Μαδιάνου Δ. 1999) Σύμφωνα με αυτήν και σε αντίθεση με τις μονοσήμαντες ή μανιχαϊστικές αναγνώσεις που στήριζαν δομές του προηγούμενου στάτους και που επιβιώνουν σε σελίδες (και) της παιδικής λογοτεχνίας («ιερά απομεινάρια» δεσμών της εθνογένεσης και του πατριαρχικού καπιταλισμού) «Πολιτισμός» είναι ένα πεδίο ετερόκλητο και διαρκώς μετασχηματιζόμενο «λόγω της πλατιάς ποικιλίας των κοινωνικών εμπειριών, ρόλων και σχέσεων που συνθέτουν την κοινωνική ζωή» (Μπλιούμη, Α. 2002). Συνεκτικός κρίκος όλων αυτών των ετερόκλητων μονάδων ενός πολιτισμικού συνόλου είναι ο «πολιτισμικός συμβιβασμός», δηλ. κοινά αποδεκτές σταθερές, οι οποίες με το πέρασ του χρόνου διαρκώς μεταλλάσσονται. Σε καμία περίπτωση «πολιτισμός» δεν ορίζεται στη Διαπολιτισμική θεωρία ως μια ομοιογενής, οργανικά μάλιστα (!) αναπτυχθείσα έκφραση μιας κοινότητας.

Όπως ειπώθηκε, η έννοια του πολιτισμού είναι ουσιαστική για την κατανόηση της έννοιας του Διαπολιτισμού, γιατί η τελευταία αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του εθνικού κράτους και στην ουσία αποτελεί υπέρβαση της εθνικής ιδεολογίας που θέλει ένα κράτος να αποτελείται από ένα έθνος, μια γλώσσα και έναν ομοιογενή πολιτισμό, έναν πολιτισμό δηλαδή που να εδράζεται στην ιδέα της «κοινής καταγωγής».

Οι διάφορες διεπιστημονικές προσεγγίσεις μέχρι τώρα συγκλίνουν στην άποψη ότι ο όρος διαπολιτισμικό, με το πρόθεμα 'δια', υποδηλώνει μια αμφίδρομη σχέση, το 'μεταξύ' των υποκειμένων που συναλλάσσονται. Στοιχειώδεις για την κατανόηση της έννοιας είναι ότι προϋποθέτει ένα σύνορο μεταξύ των πολιτισμών που πρέπει να υπερκεραστεί (Μπλιούμη, Α. 2002) Με άλλα λόγια υποδηλώνει μια κοινωνική και πολιτισμική ταυτότητα που όχι μόνον αναγνωρίζει την ετερότητα και τη διαφορά, αλλά και την ενσωματώνει ως αναγκαίο όρο της ζωτικότητας και της δυναμικής της (Βερνίκος, Ν. και Δασκαλοπούλου, Σ. 2002). Ο Διαπολιτισμός, λοιπόν, αναπτύσσεται εκ των ένδον και αναφέρεται στην αλληλοσυσχέτιση των πολιτισμικών ταυτοτήτων στο πλαίσιο μιας κοινότητας.

Η αλληλοσυσχέτιση αυτή βρίσκει την επιστημολογική έκφραση της στην έννοια του «Υβριδισμού», η οποία αναδεικνύεται με τον τρόπο αυτόν σε βασική παράμετρο του Διαπολιτισμικού (Wierlacher, A. 1996). Ο Υβριδισμός αναφέρεται στην ταυτότητα τόσο κοινωνικών ομάδων, όσο και μεμονωμένων υποκειμένων, η οποία χαρακτηρίζεται από πολιτισμική ετερογένεια.

Αυτό το διαπολιτισμικό κράμα συνιστά την υβριδική ταυτότητα, η οποία δεν θα πρέπει (τουλάχιστον στο Ελληνικό παράδειγμα) να θεωρείται ως διεθνική, αλλά αντίθετα ότι είναι το αντίθετο της μονολιθικά ομογενοποιημένης εθνικής ταυτότητας.

Εάν, σχηματικά, ο διαπολιτισμός αναφέρεται στις διεργασίες «μεταξύ» των πολιτισμών, ο πολυπολιτισμός αναφέρεται στο κοινό πεδίο μέσα στο οποίο οι «συν-λειτουργούντες» πολιτισμοί δρουν και εξελίσσονται δυναμικά εντός μίας διευρυμένης, ή μη, κοινωνίας.

- **Διαπολιτισμικότητα και επιμέρους ομάδες**

Όμως δεν είναι μόνο η ιδέα του πολιτισμού που δεν είναι συνεκτική. Το ίδιο μη συνεκτική είναι και η ιδέα του πολυπολιτισμού, η οποία προβάλλεται ως η νέα «ιερή βίβλος». Δεν μπορεί να υπάρξει η ιδέα ή η πραγματικότητα του πολυπολιτισμού, δίχως την ιδέα του «πολιτιστικού πλουραλισμού». Η ιδέα αυτή, αναπτυσσόμενη από τον Αμερικανό κοινωνιολόγο Kallen (Russell, J. 1994, σελ. 1) ο οποίος θέλησε να αντιπαραβάλλει την ιδέα της δυτικής δημοκρατίας στην αφομοιωτική πολιτική των ΗΠΑ του 20ου αιώνα, θεώρησε τον εξαιρετικά δυναμικό και δημιουργικό αυτόν πλουραλισμό των ιδεών κι όχι των αγαθών ως το αληθινό αντίστοιχο των αρχών κάθε δημοκρατικής διακυβέρνησης. Αργότερα, ήταν η Αμερικανική κοινωνιολογία και πάλι (Williams, R. 1982) που περιέγραψε τις ΗΠΑ όχι ως έθνος μα ως κρατική οντότητα διαφορετικών εθνοτικών ομάδων.

Αλλά η μεταγραφή της ιδέας δεν μπορεί να μένει ανεπηρέαστη από γεωγραφικούς και χρονικούς παράγοντες, που, με την σειρά τους, αποτελούν εκφράσεις συγκεκριμένων (και διαφορετικών κάθε φορά) ιστορικοπολιτικών πλαισίων. Έτσι, το «αποτύπωμα» αυτής της ιδέας στην Ευρώπη της εθνικής ολοκλήρωσης (κι ας συνέβαλλε η ιδεατή μορφή της γηραιάς ηπείρου στην πρώτη έμπνευση του Kallen) έχει τα δικά της ιδιαίτερα προβλήματα. Όπως και η «αναφορά» της ιδέας αυτής στην σημερινή συγκυρία έχει άλλη βαρύτητα κι άλλες δυναμικές, όπως θα δούμε, με βάση το υλικό που μαζέψαμε, στα συμπεράσματα.

Όμως, καθοριστικό ρόλο στην ανάδειξη της πολυπολιτισμικότητας ως δομικού στοιχείου των κοινωνιών στη νεότερη εποχή, διαδραμάτισαν μια σειρά νέων κοινωνικών θεματικών κινημάτων από την δεκαετία του '60 κι έπειτα. Στα πλαίσια τους η κοινωνική ταυτότητα θεωρήθηκε επιγενόμενο πολλών συνθηκών και επιμέρους ομάδων, όπως φύλο, φυλή, ηλικία, τάξη και βέβαια εθνοτική καταγωγή.

Η τελευταία, όπως και το φύλο, (Davidoff, L. 1979) έχει την ιδιαίτερη δική της σημασία και «ιστορικότητα», αφού η εθνότητα (περί της οποίας ο λόγος) παγιώθηκε στον επιστημονικό λόγο σε σχέση με την πολυπολιτισμικότητα από την δεκαετία του '70 κι έπειτα, ώστε να νοηματοδοτήσει τις ετερογένειες (να «χαρακτηρίσει» τις «διαφορές») στις διάφορες πολυπολιτισμικές κοινωνίες. Αντικαθιστώντας τις προγενέστερες «γενετικές-βιολογικές» διαφορές, που κάτω από την επίδραση της σχολής του Σικάγου επανανοηματοδοτήθηκαν ως «πολιτισμικές» (Park, N. 2003), ο όρος «εθνοτικές» εισήχθη, όπως υποστηρίζει η Steiner Khamsi (2002 και 1996) επειδή εξυπηρετούσε τις τότε ανάγκες νομιμοποίησης της ανωτερότητας της κυρίαρχης ομάδας. Χαρακτηριστικό είναι, παρόλο που έχει μετεξελιχθεί από τότε η χρήση του, ότι στην αρχική του σημασία ο όρος ήταν φορτισμένος με αρνητικό πρόσημο, καθώς ταυτιζόταν με μειονότητες που χαρακτηρίζονταν από πολιτιστική υστέρηση κι έλλειψη «νεοτερικών και δημοκρατικών προσανατολισμών», ή αλλιώς, για να χρησιμοποιήσουμε με την σειρά μας έναν λιγότερο ουδέτερο όρο, ταυτιζόταν με αυτό που στην μελέτη μας μετεξέλιξουμε (ώστε να αναδεικνύεται ως σημείο αναφοράς ο πολιτισμός της κυριαρχίας) σε έλλειψη «πολιτιστικής εγγύτητας».

- **Γνώση και κριτική θεώρηση των βασικών θεωριών και προσεγγίσεων της Διαπολιτισμικότητας**

Η διαπολιτισμική εκπαίδευση χαρακτηρίζεται ως απάντηση στην πολυπολιτισμική μετεξέλιξη των κοινωνιών (Parekh, B., 1986). «Η διαπολιτισμική εκπαίδευση αποτελεί «το μέσο» δημιουργίας προϋποθέσεων συμμετρικής αλληλεπίδρασης των πολιτισμών» (Γκόβαρης, Χ. 2001, σελ. 110). Η ευρεία διάδοση κι η αποδοχή των εννοιών της πολυπολιτισμικότητας και της διαπολιτισμικότητας στην Παιδαγωγική, ανέδειξαν την έννοια του πολιτισμού σε κεντρική κατηγορία περιγραφής κι ανάλυσης της μετανάστευσης και των κοινωνικών της επιπτώσεων.

Το κεντρικό ερώτημα που θέτουν οι επικριτές του κυρίαρχου μοντέλου είναι το εξής: αποτελεί η παρατηρούμενη «πραγματικότητα» των εθνοπολιτισμικών διαφορών και διαφοροποιήσεων μία απόλυτη ιδιότητα του ανθρώπου, μία ανθρωπολογική σταθερά ή πρόκειται για μια ιδιαίτερη

δυνατότητα περιγραφής και κατασκευής της ομοιογένειας των κοινωνιών και των μελών τους; Έχει να κάνει και με το ποιο μοντέλο κυριαρχεί.

Ο Radtke (1999) επισημαίνει τέσσερα κύρια είδη πολυπολιτισμού.

1. Προγραμματικός - παιδαγωγικός πολυπολιτισμός. Διακρίνεται για την τάση του να παρερμηνεύει τις δομικές αντιφάσεις και να τις παρουσιάζει ως πολιτισμικές συγκρούσεις οι οποίες μπορούν να επιλυθούν στο πλαίσιο της εκπαίδευσης. Ο παιδαγωγικός πολυπολιτισμός οδηγεί στην «παιδαγωγικοποίηση» των κοινωνικών συγκρούσεων, «μεταφράζοντας» κατεξοχήν πολιτικά προβλήματα, όπως άνηση μεταχείριση κι αποκλεισμός των μεταναστών, σε παιδαγωγικά, δηλαδή σε προβλήματα κατανόησης των «πολιτισμικών διαφορών».
2. Φολκλωρικός-κυνικός πολυπολιτισμός. Αυτή η εκδοχή του πολυπολιτισμού αποτελεί επιλογή της μεσαίας και ανώτερης τάξης. Το «ξένο» εξιδανικεύεται και προσεγγίζεται ως αντικείμενο «απόλαυσης» και «πολιτισμικού εμπλουτισμού».
3. Λειτουργικός-δημογραφικός πολυπολιτισμός. Η διάσταση της πληθυσμιακής πολιτικής αποτελεί το κυρίαρχο γνώρισμα αυτής της εκδοχής πολυπολιτισμού. Απ' τη σκοπιά της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής πολιτικής προβάλλεται η ελεγχόμενη μετανάστευση ως κοινωνικοπολιτική αναγκαιότητα.
4. Αντιδραστικός -φονταμενταλιστικός πολυπολιτισμός, που προωθεί τις ιδέες επανασύνδεσης των μεταναστών με τις «πολιτισμικές τους ρίζες». Τα αποτελέσματα τέτοιων προγραμμάτων οδηγούν ή και ενισχύουν τις ήδη υπάρχουσες τάσεις εθνοτικού διαχωρισμού.

Η ριζοσπαστική κριτική εστιάζει στον ιδεολογικό χαρακτήρα του πολυπολιτισμικού μοντέλου. Η πολυπολιτισμική εκπαίδευση π.χ. αδυνατεί να επέμβει στο επίπεδο των πραγματικών αιτιών που οδηγούν τις μειονότητες στον κοινωνικό αποκλεισμό. Η θεσμοθέτηση του μοντέλου αυτού δεν αποτελεί εκπαιδευτική καινοτομία, αλλά μία εκλεπτυσμένη μορφή κοινωνικού ελέγχου. Ο Mullard (1984) ορίζει την αντιρατσιστική εκπαίδευση ως εξής: «Αν έχουμε αναλύσει σωστά το πρόβλημα της ανισότητας και της αδικίας, δηλαδή ως πρόβλημα των δομών, τότε μας μένει ένας μόνο δρόμος δράσης, αυτός της αντιπολίτευσης και της ενεργούς αντίστασης. Αυτό είναι για μένα η αντιρατσιστική εκπαίδευση.

• Ανάλυση του ειδικού Ελληνικού Παραδείγματος

Στην Ελλάδα, την μόνη «Ευρωπαϊκή» χώρα της «Βαλκανικής» με την ιδιαίτερη (Δυτική στο πολίτευμα και στην οικονομία, Ανατολική κυρίως στα πολιτισμικά στοιχεία) μεταπολεμική πορεία, η δεκαετία του '90 χαρακτηρίστηκε όπως είπαμε από το φαινόμενο της μαζικής εισδοχής μεταναστών. Η ελληνική κοινωνία παρουσίασε, έτσι, μια μεταβολή του χαρακτήρα της από αμιγώς ελληνική σε πολυπολιτισμική, αφού οι πολιτισμικές ταυτότητες που συνυπάρχουν στους κόλπους της έγιναν περισσότερες από μία, δημιουργώντας ποικίλες, συμβατές κι ασύμβατες, δυναμικές.

Το φαινόμενο της πολυπολιτισμικής μετάβασης αντανακλάται στην εκπαίδευση, όπως σχεδόν κάθε κοινωνικό φαινόμενο. Σύμφωνα με τις στατιστικές, στη χώρα μας την περίοδο 2000-2002 φοιτούσαν 120.000 αλλοδαποί μαθητές (δηλαδή μαθητές που στερούνται της ελληνικής υπηκοότητας) σε σύνολο 1.235.000 μαθητών και το ποσοστό (τουλάχιστον μέχρι πρόσφατα) έβαινε αυξητικά κινούμενο από τότε.

Ενδεικτικό της ελλιπούς προετοιμασίας της χώρας μας απέναντι στις νέες συνθήκες που διαμορφώθηκαν την τελευταία ιδίως 30ετία υπήρξε και το γεγονός ότι έως το έτος 2000 δεν υπήρχαν ακριβή στοιχεία για το σύνολο του αλλοδαπού μεταναστευτικού πληθυσμού. Μόνο με τη σύσταση και λειτουργία του ΙΠΟΔΕ άρχισε η συλλογή και επεξεργασία τέτοιων στοιχείων, δίχως να ελέγχεται όμως ενδελεχώς και δίχως να θεωρούνται τόσο τα στοιχεία όσο κι η οπτική του παντελώς ανεξάρτητα από τις κοινωνικές και πολιτικές συντεταγμένες. (Eagleton, T. 2003)

Τα τελευταία στοιχεία του ΙΠΟΔΕ δείχνουν ότι ο αριθμός των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών αγγίζει τις 140.000 μαθητές ήτοι σχεδόν το 9.5% του συνολικού μαθητικού πληθυσμού (!). Σε αυτούς εντάσσονται όχι μόνο μετανάστες, αλλά και παλιννοστούντες, αφού οι δυο ομάδες μοιράζονται ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όπως το γεγονός ότι η ελληνική δεν είναι η μητρική τους γλώσσα, την στερεοτυπική κατηγοριοποίηση τους στο σχολείο και στην ευρύτερη κοινωνία καθώς και την δυσχερή κοινωνικοοικονομική κατάσταση των οικογενειών τους που δημιουργεί εν δυνάμει πόλους κοινωνικού αποκλεισμού στο σύνολο της κοινωνίας, καθώς και δυναμικές κοινωνικού αρνητισμού στο εσωτερικό τους. Βέβαια, οι δύο πληθυσμοί (αλλοδαποί, παλιννοστούντες) διαφέρουν βέβαια στο θέμα της νομιμότητας αφού οι ομογενείς έχουν σαφές και σταθερό καθεστώς είτε ως Έλληνες πολίτες (Ρωσοπόντιοι) είτε ως ομογενείς με ειδική ταυτότητα (Βορειοηπειρώτες) ενώ οι αλλοδαποί όχι.

Ιδιαίτερης σημασίας αποτελεί το φαινόμενο των μεταναστών δεύτερης γενιάς, αφού αφορά 250.000 παιδιά (...) που γεννήθηκαν στην χώρα μας και αποτελούν ένα σημαντικότατο τμήμα του μαθητικού δυναμικού. Παρόλο που, σύμφωνα με τον Δείκτη Πολιτικών Ένταξης των Μεταναστών (MIPEX, 2007), η ξενοφοβία εγκαθιδρύει πολιτικές διακρίσεων «που κατατάσσουν την χώρα μας στις τελευταίες θέσεις σε ζητήματα μεταναστευτικής πολιτικής και νομοθεσίας ανάμεσα σε 28 προηγμένες χώρες» (Σωτήρχου, Ι. Ελευθεροτυπία, 7-9-2009) ο αριθμός των ημεδαπών μαθητών βαίνει μειούμενος συνεχώς και θα συρρικνωνόταν γενικότερα ο τομέας της εκπαίδευσης αν ο μαθητικός πληθυσμός δεν αναπληρωνόταν από τους αλλοδαπούς μαθητές που σταδιακά αυξάνονται. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΙΠΟΔΕ, (της μέχρι πέρυσι όπου και καταργήθηκε μοναδικής επιφορτισμένης να κρατά στοιχεία κρατικής υπηρεσίας) την σχολική χρονιά 2002-2003 οι αλλοδαποί μαθητές αποτελούσαν το 6,7% του μαθητικού πληθυσμού (96.899 σε σύνολο 1.460.464), ενώ το 2007-2008 (τελευταία χρονιά για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία μέχρι την δημοσιοποίηση της ερευνητικής διατριβής) το ποσοστό έφτασε το 9,29% (112.211 σε σύνολο 1.208.056). Υπάρχουν μάλιστα περιοχές ιδίως στη Νότια Ελλάδα, όπως η κομβική απ όλες τις απόψεις Αττική, η Κρήτη, η Πελοπόννησος και το Νότιο Αιγαίο, όπου το ποσοστό των αλλοδαπών την περυσινή χρονιά ξεπέρασε το 10%. (ό.π.) Ενώ υπάρχουν ήδη σχολεία, όπως αυτό της Γκράβας, που μπορούν να χαρακτηριστούν με την τρέχουσα ορολογία «γκέτο», αφού το ποσοστό ξεπερνά το 70%, (Athens Voice, 25-6-2009) θυμίζοντας καταστάσεις όπως αυτές που περιγράφει για το Ρίνκεμπι η Αλεξάνδρα Πασχαλίδου. (βλ. Κατηγορία Σχολείο).

Ίσως ο σημαντικότερος ποιοτικός δείκτης εν δυνάμει κοινωνικού αποκλεισμού (αρχίζοντας από την σχολική διαρροή που αποτελεί το άκρο της ελλιπούς επίδοσης, και ταυτόχρονα την «κορυφαία» αποτυχία κάθε εκπαιδευτικού συστήματος) η σχολική επίδοση, δεν μπορεί παρά να έχει απασχολήσει (μαζί με τα ποσοστά διαφορετικών μαθητών) το ζήτημα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης (Baker, B. 1997).

Παρόλο που (όταν γράφουμε αυτές τις γραμμές) δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία (ποσοτικά και ποιοτικά) για τις επιδόσεις των αλλοδαπών μαθητών στα ελληνικά σχολεία και για τους παράγοντες που τις επηρεάζουν, εικάζεται ότι η γκετοποίηση και η περιθωριοποίηση τους εντείνονται όχι μόνο από την εθνικότητα και την ελλιπή επίδοση, αλλά και (πέρα από τα γνωστικά) από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους που ξεφεύγουν συνήθως από τον μέσο όρο και τα κυρίαρχα πρότυπα, όπως το κοινωνικό, το γλωσσικό και το πολιτισμικό υπόβαθρο.

- **Ανάλυση των Μεταβατικών Θεωριών και χρήση τους εντός κι εκτός τάξης**

Στον τωρινό (αν και ραγδαία εξελισσόμενο και τούτη τη στιγμή που μιλάμε) πολιτιστικά και κοινωνικά πολυπολιτισμικό και οικονομικά παγκοσμιοποιημένο κόσμο, εξακολουθούν να υπάρχουν φωνές ηγεμονικές, αλλά την ίδια στιγμή δεν υπάρχουν θεσμοί η γλώσσα των οποίων να διεκδικεί την αίγλη της γλώσσας «ολόκληρης της κοινωνίας» (ό.π.) .

Εξερευνώντας αυτήν την μετάβαση και τις ταυτότητες που φέρει, διαπιστώνουμε κάτι σημαντικό. Ότι οι συνθήκες διαπραγμάτευσης της ταυτότητας

στο εσωτερικό της είναι συχνά ανταγωνιστικές, (Adler, P. 1975) κάτι που εντοπίσαμε να καθρεφτίζεται ως βασικό συμπέρασμα και στο πεδίο της λογοτεχνίας.

Πόσο η «απειλή της ταυτότητας» μπορεί, και με ποια κριτήρια, να δημιουργήσει «ψυχολογική αναδραστικότητα», (θεωρία που καθόλου τυχαία εισήχθη την σημαντική κοινωνικά δεκαετία του '60) και εάν και πώς αυτό καθρεφτίζεται στα σχετικά κείμενα παιδικής λογοτεχνίας που παρήχθησαν στην χώρα μας την ερευνούμενη περίοδο.

Από την πληθώρα των σχετικών συμπερασμάτων της κοινωνικής ψυχολογίας σε σχέση με την μειονοτική επιρροή, μία από αυτές που σχετίζονται άμεσα με το φαινόμενο της μετάβασης που μας απασχολεί, είναι της ψυχολογικής αναδραστικότητας (Παπαστάμου, Στ. 1989, σελ. 59). Έκφραση της τελευταίας είναι η αντίδραση που αναπτύσσεται στην συμπεριφορά ενός ατόμου, ή μιας ομάδας, και η οποία είναι αντίθετη από την προσδοκώμενη. Αντίθετη, με άλλα λόγια, από «αυτήν που ο κοινωνικός φορέας ή η κοινωνική περίσταση απαιτεί από αυτό» (ό.π.). Έτσι, π.χ. παρ' όλες τις απαιτήσεις των καιρών και την «προπαγάνδα της πολυπολιτισμικότητας» από πλήθος επίσημων φορέων (δίπλα δίπλα με την αρχική φοβική αντίδραση των ΜΜΕ) ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού εκδηλώνει έντονα μια ξενοφοβική διάθεση, σε σημείο τέτοιο ώστε η Ελλάδα να θεωρείται εκείνη την εποχή αν όχι η πλέον ξενοφοβική χώρα από τις πλέον ξενοφοβικές στην Ευρώπη. Αυτό όμως σχετίζεται άμεσα με την «μετάβαση» από το γνωστό, το προσιτό μονοπολιτισμικό, στο άγνωστο, το απρόσιτο πολυπολιτισμικό.

Κατά τον Brehm (1966, 1981) «κάθε φορά που μια προσιτή συμπεριφορά αποσύρεται» (ή υπάρχει κίνδυνος να αποσυρθεί) «από το πεδίο των δυνατοτήτων ενός ατόμου, το άτομο αυτό νιώθει ότι περιορίζεται η ελευθερία του, συναίσθημα που του προκαλεί μια κατάσταση ψυχολογικής αναδραστικότητας και η οποία εκφράζεται με την τάση ανάκτησης της χαμένης ελευθερίας». (Παπαστάμου, Στ., 1989, σελ. 59)

Η ένταση της ψυχολογικής αναδραστικότητας είναι συνάρτηση τριών κυρίως παραγόντων που επηρεάζουν το μέγεθος της προσλαμβανόμενης ως απειλής: Της σπουδαιότητας που προσλαμβάνει η αποσυρόμενη συμπεριφορά, κάτι που έχει να κάνει με το οικοσυστημικό ζητούμενο κάθε τόπου, αφού π.χ. στην Ελλάδα παράμετροι όπως το ομόθρησκον είναι εξαιρετικά σημαντικοί, της αναλογίας ανάμεσα σε αυτό που είναι (ή εκλαμβάνεται ως) αποσυρόμενο και συμπεριφορών που παραμένουν προσιτές ή εφικτές (κάτι που θα είχε νόημα εάν π.χ. γινόταν απόπειρα επιβολής της Σαρία) και τέλος (σχετιζόμενο με το παραπάνω) του μεγέθους της πραγματικής ή προσδοκώμενης απειλής που νιώθει ότι βιώνει (ή ασκείται) πάνω στο άτομο.

Όμως μετάβαση δεν σημαίνει στην πραγματικότητα «νέο κεφάλαιο», κάτι που εξηγεί σε σημαντικό βαθμό και τις αντιδράσεις: Π.χ. σημαντική για μια ισορροπημένη προσέγγιση των θεωριών μετάβασης από μία κυρίαρχη αναπαράσταση της ταυτότητας στην διαφοροποιημένη είναι η διασαφήνιση ότι «κάθε αρχή δεν επιβεβαιώνει μόνο (όπως έγραψε η Άρεντ Χ., 1963, σελ. 206) «αλλά ταυτόχρονα ακυρώνει την έννοια του προσωρινού και αποδεικνύει την συνέχεια και όχι την ασυνέχεια».

Αλλά και έρευνες σε σχέση με την προσαρμοστικότητα των ταυτοτήτων (Pittinsky, T., Shih, M. Ambady, N., 1999) έχουν αναδείξει ότι από τις πολλαπλές ταυτότητες του σύγχρονου ανθρώπου, αυτή που προηγείται κάθε φορά είναι αυτή που συνάδει με το ευρύτερο πλαίσιο κοινωνικής αναφοράς. Πλαίσιο το οποίο «καθορίζεται» από τις εκάστοτε συντεταγμένες της «δυναμικής ισορροπίας» (Pareto, V. 1971) μεταξύ των ηγεμονικών πρακτικών, των κοινωνικοοικονομικών «αναγκών», και των εναλλακτικών προσεγγίσεων. Π.χ. σε καταγραφή του τρόπου που αυτοπροσδιορίζονται προσωπικές ταυτότητες οι άνω συγγραφείς έχουν δείξει ότι οι εθνικές ταυτότητες προηγούνται π.χ. των διαφυλικών όταν η γενική ταυτότητα αποκτιέται γενικά σε ένα πλαίσιο εθνικών αναφορών. Αυτό σημαίνει ότι η μουσουλμάνια στην Ελλάδα ανάλογα και με το τι πριμοδοτούν οι δυναμικές

που αναπτύσσονται μεταξύ των κοινοτήτων και της κοινωνίας, είναι πρώτα μουσουλμάνοι και μετά φεμινίστρια. Το ίδιο ισχύει και για τους γηγενείς. Γενικότερα σε περιόδους έντονης πίεσης, αυτές που το πολιτιστικό και κοινωνικό πρότυπο περιμοδοτεί ως «μεγάλες ταυτότητες» καπελώνουν τις «μικρότερες». Αυτό επιδρά με την σειρά του στα συστήματα αναπαράστασης και διαφοράς (Luhmann, N. 1990). Κι αυτά στην ίδια την παιδαγωγική πράξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις πρόσωπο με πρόσωπο, εργασίες	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση της βιβλιογραφίας	20
	Ατομικές και ομαδικές εργασίες	20
	Μελέτη για εξετάσεις	18
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η γλώσσα αξιολόγησης είναι τα ελληνικά (και τα αγγλικά σε επιμέρους περιπτώσεις). 2. Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες θα αξιολογηθούν με ανάπτυξη δοκιμίων, πρακτική άσκηση προσομοίωσης στο εργαστήριο και γραπτή εργασία. 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Adler, P. ,1975, 'The Transition Experience: An Alternative View of Culture Shock', Journal of Humanistic Psychology, 15 (4), 13-23.
- Adler, A. 1999 (1956). The Individual Psychology of Alfred Adler. H. L. Ansbacher and R. R. Ansbacher (Eds.). New York: Harper Torchbooks.
- Adorno, Th., 1982, Minima Moralia, Θεσσαλονίκη, Εκδοτική Ομάδα.
- Aiken (1982) The Way to Write for children, Elm Tree Books, London, 1982,
- Allport, A. Gordon W., 1962, «Prejudice: Is it societal or personal? Journal of Social Issues (vol. 18)
- Αλτουσέρ Λ., 1977, Θέσεις, Αθήνα, Θεμέλιο
- Althusser, L. ,1971,(1970) «Lenin and Philosophy and Other Essays», London. New Left Book.
- Althusser, L. , 1976, 'Contradiction and Overdetermination,' in For Marx. London: NLB.
- Αμπατζοπούλου, Φ. 2001, Η πολιτισμική εικονολογία και οι στόχοι της, Διαβάζω, τχ 415, Απρίλιος, σελ., 90-96.
- Αμπατζοπούλου Φ., 1998, " Ο άλλος εν διωγμώ, η εικόνα του Εβραίου στη Λογοτεχνία, Ζητήματα ιστορίας και μυθοπλασίας", Αθήνα, Θεμέλιο.
- Αμπατζοπούλου, Φρ, 1980, Δεν Άνθησαν Ματαίως, Αθήνα, Νεφέλη
- Αναγνωστόπουλος, Β. Δ., 2001, Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία, Αθήνα, Καστανιώτης.
- Anderson, B. R. O'G., 1991, Imagined communities: reflections on the origin and spread of nationalism. London, Verso.
- Ανθογαλίδου Θ., 1990, Κοινωνική κριτική και ιδεολογία στην Εκπαίδευση, Αθήνα: Οδυσσέας
- Βαγενάς Ν., 1987, «Θεωρία ή Κριτική;» Στιγμή, Αθήνα.
- Baker, B. 1997, 'Anthropology and Teacher Preparation: Some Possibilities and Precautions', Queensland Journal of Educational Research, 13 (2), 41-58
- Bales, K., 2007, Ending Slavery: How to Free Today's Slaves. Kevin Bales, California University Press.
- Ballibar, E. and Wallerstein, I. 1991, Race, Nation, Class: Ambiguous Identities, New York: Verso
- Bauman, Z., 1992, «Intimations of Postmodernity», London, Routledge.
- Bauman, Z. ,1992, (b) in Featherstone, ed.«Cultural Theory and Cultural Change: Survival as a social construct», London, Sage.
- Βεντούρα, Λ. 1994. Μετανάστευση και έθνος. Μετασχηματισμοί στις συλλογικότητες και τις κοινωνικές θέσεις. Αθήνα: Ε.Μ.Ν.Ε.
- Βεντουρά, Λ. (εκδ.) 2006, σελ. 83 Μετανάστευση και ένταξη των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία , Επιστημονική Εταιρεία Κοινωνικής Πολιτικής , Εκδότης: Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός.
- Berry, J.W., Poortina Y.H., Segall M.H. and Dassen P.R. , 2002, (1992) Cross cultural psychology, research and applications, Cambridge university press.
- (Ελληνικά ως Segall M Dassen R Berry J Poortina Y 1996 Διαπολιτισμική Ψυχολογία Μελέτη της Ανθρώπινης σε παγκόσμιο και Οικολογικό Επίπεδο. Αθήνα Ελληνικά Γράμματα).
- Berry, J. W., & Sam, D. L. (Eds.) (2006). The Cambridge handbook of acculturation psychology. Cambridge:Cambridge University Press.
- Behdad, Ali. A Forgetful Nation: On Immigration and Cultural Identity in the United States, Duke UP, 2005.
- Breadsley, M., 1989, «Η Ιστορία των Αισθητικών Θεωριών», Αθήνα, Νεφέλη
- Bernstein, B., 1977, «Class, Codes, and Control», vol.3, London, Routledge and Kegan Paul.
- Berger, P. Luckmannm, T., 1987 (1977) The Social Construction of Reality, London, Penguin University Books.
- Βερνίκος, Ν. και Δασκαλοπούλου, Σ. 2002 Πολυπολιτισμικότητα. Οι διαστάσεις της πολιτισμικής ταυτότητας. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική

- Bourdieu P. And Passeron(a) J.. 1977, «Reproduction in education, society and culture», London, Sage.
- Bourdieu and Passeron(b), 1977, Cultural Reproduction and Social Reproduction In Richard K. Brown (Ed.), Knowledge, Education and Cultural Change. London, Tavistock.
- Bourdieu, P. Swartz D., 1977, «The cultural transmission of social inequality», Harvard Educational Review, vol.47, p. 545-55. (also in «The Aristocracy of culture», p.164-192: «Nation State: a symbolic mirror of ourselves»).
- Bien, P., 2005, Inventing Greece Journal of Modern Greek Studies - Volume 23, Number 2, October, pp. 217-234.
- Bridges, W., 1991, Managing transitions: making the most of change. Reading-Massachusetts: Addison & Wesley Publications
- Brehm, J., 1966, A theory of psychological reactance. New York: Academic Press.
- Γιώργας, Δ., 1995, «Κοινωνική Ψυχολογία» Β τόμος, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Γκέφου – Μαδιανού, Δ. 1999. Πολιτισμός και Εθνογραφία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Γκόβαρης, Χ., 2001, Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, Αθήνα, Εκδόσεις Ατραπός.
- Colley, J-P. 2005. Στοιχεία Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας [μτφρ. Μ. Κουμπάρα]. Αθήνα: Πλέθρον
- Cohen, E. G. , 1994, Designing Groupwork. Strategies for the Heterogeneous Classroom, New York: Teachers College Press.
- Cuche, D. 2001. Η έννοια της κουλτούρας στις κοινωνικές επιστήμες. Ιδεολογία, Μεθοδολογία και Ερευνητική Πρακτική. Αθήνα : Τυπωθήτω
- Cummins, G. 2005, Interculturality: Transcending Identities. London, Routledge. (σε φωτοτυπία)
- Ζιάκας Θ., 1993, Έθνος και Παράδοση, Αθήνα, Εναλλακτικές Εκδόσεις.
- Θεοδωρίδης, Π. 2004, Οι μεταμορφώσεις της ταυτότητας, Θεσσαλονίκη, Αντιγόνη.
- Fairclough, N., 1992, «Discourse and Social Change» , Cambridge, Polity.
- Fischer, D.B., & Ahern, L. (2000). Personal Assistance in Community Existence (PACE): An alternative to PACT. Ethical Human Sciences and Services, 2, 87-92.
- Frankl, V., 1999 (1959),. Man's Search for Meaning. Boston, Massachusetts: Beacon Press; also, Seidner, Stanley S.
- Giddens, A. 1985, The Nation State and Violence, Stanford University Press, California.
- Giddens, A., 1991, Modernity and Self Identity, Stanford University Press, California.
- Gourgouris, S., 1996, Dream Nation: Enlightenment, Colonization, and the Institution of Modern Greece. Stanford, California: Stanford University Press, 1996.
- Holzkamp, Kl., 1992, On Doing Psychology Critically. Theory and Psychology 2, S.193-204; ακόμη βλ Charles Tolman (1994): Psychology, Society and Subjectivity: An Introduction to German Critical Psychology, London, Routledge
- Holub, C. R., 2004, Θεωρία της Πρόσληψης: Μια Κριτική Εισαγωγή, μτφ. Κ. Τσακοπούλου, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Hughes M. και Kroehler C. J. 2007. Κοινωνιολογία. Οι Βασικές Έννοιες. Αθήνα, Κριτική.
- ΙΜΕΠΟ, 2008, Η Μετανάστευση στην Ελλάδα: Εμπειρίες, Προοπτικές, Πολιτικές.
- Lyotard, J.F., 1984, The postmodern condition: A report on knowledge, Minneapolis, University of Minnesota Press
- Luhmann, N., 1990, Essays on Self-Reference, New York, Columbia University Press.
- Μάρκου Γ., 1997, Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση
- Μπάγκαβος Π. και Δ. Παπαδοπούλου Δ. (επιμ.) 2006 Μετανάστες και ένταξη μεταναστών στην ελληνική κοινωνία, Αθήνα, Εκδόσεις Gutenberg.
- Μπαλιμπάρ, Ε., 1991, (1988) Φυλή, Έθνος, Τάξη: Οι διαφορούμενες ταυτότητες, Αθήνα, ο Πολίτης.
- Moscovici, S., Lage, E. and Naffrenchoux, M., 1981, (1969) «Influences of a consistent minority on the responses of a majority in a colour perception task», Sociometry , Vol.32, pp. 365–80. cited in Cardwell, M. and Flanagan, C. (2003) Psychology AS The Complete Companion, Nelson Thornes.

- Moscovici, 2003 (2000) *Social Representations: Explorations in Social Psychology*, Cambridge and Oxford, Polity Press.
- Morgan, S. B., Walker, M., Bieberich, A., & Bell, S., 1996, *The Shared Activity Questionnaire*. Unpublished manuscript, University of Memphis, Memphis, TN.
- Μουσούρου, Λ. 1991, *Μετανάστευση και Μεταναστευτική Πολιτική στην Ελλάδα και στην Ευρώπη*, Αθήνα, Gutenberg.
- Mullard, C., 1984, *Anti-Racist Education: The Three O's*, Cardiff: National Association for Multiracial Education.
- OECD International Migration Outlook 2007, Paris: OECD Publications, 2007.
- OECD Publications, 2004, *Migration for Employment*, Paris.
- Παπαστάμος Στ., 1989, *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία*, Αθήνα Οδυσσέας
- Παπαταξιάρχης, Ε. (επιμ.), 2006. *Περιπέτειες της Ετερότητας. Η παραγωγή της πολιτισμικής διαφοράς στη σημερινή Ελλάδα*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Περαχωρίτου, Μ. ,2007, *Ο άλλος στα ελληνικά σχολεία*, συνέδριο ΚΕΔΕΚ (προς δημοσίευση)
- Parekh, B., 1986. The meaning of multicultural education. In S. Modgil, G. Verma, K. Mallick & C. Modgil (Eds.) *Multicultural Education, The interminable debate* (pp 44-65). UK: Taylor and Francis Group, Ltd
- Pittinsky, T., Shih, M. Ambady N., 1999, *Identity adaptiveness: Affect Across multiple Identities*, , Harvard University.
- Radcliffe-Brown, A.R., 1986, (1957) *A Natural Science of Society*, London, Rutledge.
- Radin P., 2006, *Πρωτόγονη Θρησκεία, Ιάμβλιχος: Αθήνα*
- Radtke, F.-O. Diehm, I., 1999, *Erziehung und Migration. Eine Einführung*. Stuttgart. (μτφρ Κορίνα Παπαδοπούλου)
- Russell J., 1994, *The Myth of Multiculturalism*, *New Left Review* 1/208, November.
- Rosenthal, S., 1991, *Mead and Merleau-Ponty, Toward a Common Vision* New York, SUNY
- Said, E.W., 1978, *Orientalism*, New York, Pantheon.
- Sarup, M., 1992, *Education, State and Crisis*, London, Routledge.
- Seger I., 2002, *General and Theoretical: Sociology for the Modern Mind*, New York
- Silverman M. ed, 2005, *“Frantz Fanon’s Black Skin White Masks. New Interdisciplinary essays”* Manchester: Manchester University Press
- Smith A., 1986, *The ethnic Origins of the Nations*, London Blackwell
- Στενού Κ., 1998, *Εικόνες του άλλου, Εξάντας*, Αθήνα
- Steiner-Khamsi, Gita, Torney-Purta, Judith & Schwille, John, eds (2002). *New Paradigms and Recurring Paradoxes in Education for Citizenship: An International Comparison*. Oxford: Elsevier Science, 295 pages
- Steiner-Khamsi, Gita, ed., 1996, *Education in Europe, Formation of Europe from a Non European Perspective. Tertium Comparationis - Journal of International Education Research, Special Issue 2(2)*. Munster and New York, Waxman Publishers.
- Stepherson, Sk., 1994, *“Study Abroad as a Transformational Experience and Its Effect upon Study Abroad Students and Host Country Nationals.”* *Frontiers: the Interdisciplinary Journal of Study Abroad* V:1–38.
- Swartz, D.1997a στο Bourdieu, P. Swartz D.,1977, *«The cultural transmission of social inequality»*, *Harvard Educational Review*, vol.47,p. 545-55.
- Swartz, D., 1997b *«The Aristocracy of culture»*,p.164-192: *«Nation State: a symbolic mirror of ourselves»*).
- Taylor T., 1997, *Πολυπολιτισμικότητα: Εξετάζοντας την Πολιτική της Αναγνώρισης*, Αθήνα Πόλις.
- Τσαούση, Δ.Γ., 1999, *Κοινωνική Δημογραφία*, Αθήνα, Gutenberg.
- Taifel, H., 1981, *Human Groups and Social Categories*. Cambridge University Press, Cambridge.

- Tapinos G. και Delaunay, D., 2007, Social Cohesion and Development (2), 209-212.
- Walzer, M., 1998, Περί ανεκτικότητας: για τον εκπολιτισμό της διαφοράς, Αθήνα, Καστανιώτης.
- Wilden, A., 1972, «System and Structure: Essays in Communication and Exchange», New York, Harper and Row Publishers.
- Williams, R., 1982, The Sociology of Culture, New York, Schocken
- Williams, R., 1989, Critical Perspectives (editor) Boston: Northeastern University Press.
- Winnicott, D., 1985, W. Maturational Processes and the Facilitating Environment: Studies in the Theory of the Emotional Development, London: Hogarth Press.
- Zizek, S., 1997, Multiculturalism or the cultural logic of multinational capitalism, New Left Review, September.

B. ΣΥΝΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

- Journal of Intercultural Studies: <https://www.tandfonline.com/toc/cjis20/current>
- Journal of Sociology: <https://www.cambridge.org/core/journals/european-journal-of-sociology-archives-europeennes-de-sociologie/article/the-sociology-of-literature/7B0B8CF179EEF661182AEEC5B63DCB9E>
- Journal of Intercultural Communication Research: <https://www.tandfonline.com/toc/rjic20/current>
- <http://www.cultusjournal.com/>
- Cultus: the Journal of intercultural mediation and communication
- Journal of the Empirical Studies of the Arts: <http://journals.sagepub.com/home/art>
- Journal of Psychology of the Arts: <http://journal.psyart.org/>
- International Journal of Cultural studies: <http://journals.sagepub.com/home/ics>
- Journal of International and Intercultural Communication: <https://www.tandfonline.com/toc/rjii20/current>
- Journal of Sociolinguistics: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/14679841>
- Journal of Information Ethics: <https://mcfarlandbooks.com/customers/how-to-buy-journals/journal-of-information-ethics/>
- Journal of Intercultural studies: https://www.researchgate.net/journal/0725-6868_Journal_of_Intercultural_Studies

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ158	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις εργασιών των φοιτητών	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ (B, 2ο)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course.uoi.gr		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΠΟΥΡΝΑΡΗ ΜΑΡΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05668, mpurnari@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος είναι, πρώτον, ο αναστοχασμός των φοιτητών σχετικά με τα επιστημολογικά υποδείγματα της διδασκαλίας και της μάθησης, καθώς και των σχέσεων τους με τη διδακτική, που αφορούν τη μετάβαση από την «πρότερη γνώση» των μαθητών στη «σχολική γνώση», δεύτερον, η κατανόηση των επιστημολογικών προϋποθέσεων της διδακτικής, και, τρίτον η κριτική εξέταση των επιστημολογικών αιτημάτων της.

Γενικές Ικανότητες

Η ιδιοποίηση της μάθησης ως παραγωγής και αναπαραγωγή της γνώσης καλλιεργεί την έλλογη και αυτενεργό κριτική σκέψη. Οι φοιτητές αναπτύσσουν την ικανότητά αναγνώρισης των μεθόδων της διδακτικής ως επιλογών επιστημολογικού χαρακτήρα, ασκούμενοι στην ανάλυση επιχειρημάτων, στον εντοπισμό των προκειμένων προτάσεων, στον έλεγχο της αλήθειας των συμπερασμάτων τους, καθώς και στη σύνθεση της κριτικής επιχειρηματολογίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα, εκκινώντας από τη θεματική των εννοιολογικών, μεθοδολογικών και αξιακών μεταβάσεων από τη νεωτερικότητα στη μετανεωτερικότητα, εξετάζει τις επιστημολογικές σχέσεις των θεωριών μάθησης (συμπεριφορισμός κατασκευαστισμός, αναπτυξιακή μάθηση) και των υποδειγμάτων διδασκαλίας (παράδοση, διάλογος εργαστήριο, κοινότητες, σχέδια δράσης, από κοινού επίλυση προβλημάτων, υποστηρικτική διδασκαλία) με σκοπό τον εντοπισμό των βασικών επιστημολογικών παραδοχών και δεσμεύσεων. Συναφώς, λαμβάνοντας υπόψη τα υποδείγματα του διδακτικού σχεδιασμού αναλύει τα «γνωσιακά πλαίσια» από τα οποία η διδακτική αρύεται τις επιστημολογικές παραδοχές της και θεματοποιεί το πρόβλημα της αξίας της βιωματικής πρότερης γνώσης των μαθητών, αναζητώντας τις δυνατές σχέσεις της με τη σχολική και την επιστημονική γνώση. Αναλύει κριτικά τα κύρια υποδείγματα των πρακτικών της μάθησης, πρώτον της ενίσχυσης, δεύτερον, της βελτίωσης, τρίτον, της αντικατάστασης της πρότερης γνώσης και προτείνει μια τέταρτη, την κριτική συμπλήρωση της.

Διδακτικές ενότητες:

I. Η ταυτότητα της εκπαίδευσης: Από τη νεωτερικότητα στη μετανεωτερικότητα

II. Μάθηση και Διδασκαλία

1. Υποδείγματα θεωριών μάθησης
2. Υποδείγματα διδασκαλίας
3. Επιστημολογικές σχέσεις μάθησης και διδασκαλίας

III. Διδακτική και επιστημολογία

1. Υποδείγματα διδακτικού σχεδιασμού
2. Οι επιστημολογικές παραδοχές της διδακτικής
3. Η εννοιολογική αλλαγή από την πρότερη στη σχολική γνώση
4. Οι ιδέες των μαθητών και τα εναλλακτικά διδακτικά πλαίσια
5. Η κριτική συμπλήρωση της πρακτικοβιωματικής γνώσης
6. Τα επιστημολογικά αιτήματα της διδακτικής

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Εκπαίδευση προσώπου με πρόσωπο												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (power pint) και στην επικοινωνία με τους φοιτητές (e-course).												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διδασκαλία</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη Βιβλιογραφίας</td><td>48</td></tr><tr><td>Παρουσίαση Εργασίας</td><td>10</td></tr><tr><td>Γραπτή Εξέταση</td><td>3</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>100</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διδασκαλία	39	Μελέτη Βιβλιογραφίας	48	Παρουσίαση Εργασίας	10	Γραπτή Εξέταση	3	Σύνολο Μαθήματος	100
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
	Διδασκαλία	39											
	Μελέτη Βιβλιογραφίας	48											
	Παρουσίαση Εργασίας	10											
	Γραπτή Εξέταση	3											
Σύνολο Μαθήματος	100												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εργασία 20% • Γραπτή εξέταση 80% <p>Κριτήρια αξιολόγησης γραπτής εξέτασης και εργασιών:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Περιεχόμενο (κατανόηση του θέματος ανάπτυξη επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, τεκμηρίωση συμπεράσματος). 2. Δομή εννοιών και συνάφεια εντός και μεταξύ των παραγράφων. 3. Γλωσσική έκφραση (ορθότητα και σαφήνεια ορολογίας και γραπτού λόγου, κανονιστικότητα γραμματικής, σύνταξης, ορθογραφίας και επιμέλειας κειμένου).												

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Γ. Κουζέλης, Ενάντια στα φαινόμενα, Για μια επιστημολογική προσέγγιση της Διδακτικής των Κοινωνικών Επιστημών, Νήσος, Αθήνα 2005.
- Ε. Φρυδάκη, Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και της μετανεωτερικής σκέψης, Κριτική, Αθήνα 2009.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- T.W. Adorno, Θεωρία της ημιμόρφωσης, Αλεξάνδρια, Αθήνα 1989.
- G. Bachelard, Το νέο επιστημονικό πνεύμα, Αθήνα, Π.Ε. Κρήτης 2000.
- J. Bruner, Η διαδικασία της παιδείας, Καραβία, Αθήνα 1960.
- Β. Κάλφας, «Εισαγωγή» στο Τ. Κυηη, Η Δομή των Επιστημονικών Επαναστάσεων, Σύγχρονα Θέματα, Θεσσαλονίκη 1981.
- Γ. Κουζέλης, «Το Επιστημολογικό Υπόβαθρο των Επιλογών της Διδακτικής», στο Η. Ματσαγγούρας, Η Εξέλιξη της Διδακτικής, Επιστημολογική Θεώρηση, Gutenberg, Αθήνα 1995, σσ. 155-181.
- Γ. Κουζέλης, Από τον βιωματικό στον επιστημονικό κόσμο. Ζητήματα κοινωνικής αναπαραγωγής της γνώσης, Κριτική, Αθήνα 1991.
- Β. Κουλαϊδής, Αναπαραστάσεις του Φυσικού Κόσμου, Γνωστική, Επιστημολογική και Διδακτική Προσέγγιση, Gutenberg, Αθήνα 1994.
- Η. Ματσαγγούρας, Η Εξέλιξη της Διδακτικής, Επιστημολογική Θεώρηση, Gutenberg, Αθήνα 1995.
- Η. Ματσαγγούρας, Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας, Θεωρία της Διδασκαλίας, Η Προσωπική Θεωρία ως Πλαίσιο Στοχαστικο-Κριτικής Ανάλυσης, Gutenberg, Αθήνα 1998.
- R. Marples, Οι σκοποί της εκπαίδευσης, Αθήνα, Μεταίχμιο 2003.
- Τζ. Μπαγκίνι, Π. Φοσλ, Τα εργαλεία του φιλοσόφου. Φιλοσοφικές έννοιες και μέθοδοι, μτφρ. Κ. Θεολόγου, Καστανιώτη, Αθήνα 2005.
- Ε. Νημά, Α. Καψάλης, Σύγχρονη διδακτική, Ε.Π.Μ., Θεσσαλονίκη 2002.
- Μ. Πουρνάρη, «Η Μετάβαση από την «Παραδοσιακή» στην «Εικονική» Εκπαίδευση», Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Νο 15 (2002), 185-98.
- Μ. Πουρνάρη, «Η εν χρήσει γνώση των Νέων Τεχνολογιών: Διαδικαστικοί κανόνες και πρακτικές δεξιότητες», στο Γ. Κουζέλης, Μ. Πουρνάρη, Β. Τσελφές (επιμ.), Γνώση Χρήσης και Νέες Τεχνολογίες, Ε.Μ.Ε.Α., Νήσος, Αθήνα 2005, σς. 37-45.
- Μ. Πουρνάρη, «Γνωσιακές Επιστήμες και Διεπιστημονικότητα», Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Νο 18 (2005), 135-56.
- Μ. Πουρνάρη, «Ποια γνώση πρέπει να διδάσκεται; Οι επιστημικές αξίες στη σχολική γνώση», στο Ποια γνώση έχει την πιο μεγάλη αξία, Ιστορικές Συγκριτικές Προσεγγίσεις, 7ο Επιστημονικό Συνέδριο Ιστορίας Εκπαίδευσης, 28-29 Ιουνίου, Πανεπιστήμιο Πατρών 2014.
- Ι. Φύκαρης, Όρια και δυνατότητες της σύγχρονης διδασκαλίας, Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2014.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ305	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ (3ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΦΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05785, kkotsis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Να εφαρμόζουν οι φοιτητές/ριες διδασκαλία της φυσικής με την προσέγγισή της επιστήμης ως προς το ότι οι έννοιες της Φυσικής είναι ανθρώπινες νοητικές κατασκευές από την καθημερινότητά μας και ως τέτοια την αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί.
2. Να χρησιμοποιούν οι φοιτητές/ριες τα μαθηματικά ως ένα χρήσιμο εργαλείο για τη διερεύνηση των εννοιών και προβλημάτων της Φυσικής
3. Να περιγράφουν οι φοιτητές/ριες φαινόμενα και προβλήματα της Φυσικής μόνο με τη χρήση εννοιών της.
4. Να εφαρμόσουν την εννοιολογική περιγραφή των φαινομένων και επίλυση προβλημάτων σε προβλήματα που αφορούν το αναλυτικό πρόγραμμα για τα μαθήματα φυσικών επιστημών στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση και ανάλυση, σύνθεση δεδομένων με τη χρήση απαραίτητων εργαλείων για την προσέγγιση στρατηγικών ανάπτυξης λογικών επιχειρημάτων σε διερεύνηση εννοιών της Φυσικής επιστήμης.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις, σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον, Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, αυτόνομη εργασία, ομαδική διδασκαλία, παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η φύση των Φυσικών Επιστημών και η έννοια της Φύσης και της Φυσικής στο περιβάλλον .
- Γνωριμία με τα σημαντικότερα φαινόμενα του Ηλεκτρομαγνητισμού, της Οπτικής και άλλων περιοχών της Φυσικής.
- Η επαγωγική σκέψη σε ζητήματα φυσικού περιβάλλοντος και επίλυσης προβλημάτων
- Οι προϋπάρχουσες ιδέες των φοιτητών για διάφορες έννοιες της Φυσικής και η αξιοποίηση του λάθους ως μαθησιακή διαδικασία. Παραδείγματα και εφαρμογές προσέγγισης των εννοιών του Ηλεκτρομαγνητισμού, της Οπτικής.
- Προσαρμογή των ιδεολογικών κατασκευών και διερευνήσεων των φοιτητών στις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας και του αναλυτικού προγράμματος στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση διαδικτύου για την παρουσίαση παραδειγμάτων στη Διδασκαλία	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	26
	Φροντιστήριο	13
	Εκπαιδευτικές Επισκέψεις	10
	Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	52
	Πρόσθετη απασχόληση (Επίλυση Ασκήσεων)	21
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές ή Προφορικές Εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- HEWITT G. PAUL, ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2009
- MCDERMOTT C.LILLIAN, SHAFFER S.PETER, Μαθήματα Εισαγωγικής Φυσικής, Εκδόσεις ΤΥΠΩΘΗΤΟ, 2011
- Jearl Walker , Το πανηγύρι της Φυσικής (2η έκδοση), Εκδόσεις Κάτοπτρο 2001

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Charak, G. (2003). Μαθητές Ερευνητές και Πολίτες. Μια πρωτοποριακή διδασκαλία των επιστημών (μετάφραση. Μήτσικα Ε., Τσικρίκας Ν.) εκδ. Σαββάλας, Αθήνα.
- Καλκάνης Γ. Θ. (2000): Εφαρμογές των Τεχνολογιών Πληροφόρησης στις Φυσικές Επιστήμες, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα.
- Καριώτογλου Π. (2006). Παιδαγωγική γνώση του περιεχομένου φυσικών επιστημών, εκδ. Γράφημα, Θεσσαλονίκη.
- Κασσέτας Ι. Α. (1996): Το μακρόν Φυσική - προ του βραχέος διδάσκω, εκδ. Σαββάλα, Αθήνα.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ307	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ (3ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΠΕΛΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05689, ibellou@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Επίπεδο Μαθησιακών Αποτελεσμάτων:

- Γνώση και κατανόηση θεμάτων διδακτικής και διδασκαλίας με ψηφιακή τεχνολογία.
- Αξιοποίηση των γνώσεων, ανάπτυξη δεξιοτήτων και κριτικής σκέψης στη διδασκαλία κατά την ένταξη της ψηφιακής τεχνολογίας.

Περιγραφικοί Δείκτες

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για τη διδασκαλία με τη συνδρομή της ψηφιακής τεχνολογίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αναμένεται οι φοιτητές/τριες να:

1. Κατανοούν και αναλύουν τη σημασία της ένταξης της ψηφιακής τεχνολογίας στη διδακτική πράξη.
2. Εφαρμόζουν διδακτικά μοντέλα και διδακτικές τεχνικές με τη συνδρομή της ψηφιακής τεχνολογίας.
3. Αξιολογούν την αξιοποίηση των κατάλληλων διδακτικών μοντέλων και τεχνικών κατά την ένταξη της ψηφιακής τεχνολογίας.
4. Σχεδιάζουν και δημιουργούν παρεμβάσεις κατά τη διδακτική πράξη με τη συνδρομή της ψηφιακής τεχνολογίας

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών.
- Αυτόνομη εργασία.
- Λήψη αποφάσεων.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το μάθημα «Διδασκαλία και Ψηφιακή Τεχνολογία» πραγματεύεται θέματα διδακτικής μεθοδολογίας και διδασκαλίας κατά την ένταξη της ψηφιακής τεχνολογίας .
- Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικό, εργαστηριακό μέρος και υποβολή εργασιών.
- Οι εργαστηριακές ασκήσεις υλοποιούνται στο εκπαιδευτικό εργαστήριο πληροφορικής του «Εργαστηρίου Εφαρμογών Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση» (<http://earthlab.uoi.gr>).
- Στο μάθημα προβλέπονται εκδρομές εκπαιδευτικού χαρακτήρα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διαδραστικής διδασκαλίας	15
	Ώρες εργαστηρίου	24
	Ώρες για εξετάσεις	3
	Ώρες για εργασίες	25
	Ώρες για μελέτη	40
	Πρόσθετη απασχόληση (εγκατάσταση και εκμάθηση εφαρμογών)	18
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμορφωτική και συμπερασματική αξιολόγηση. • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής. • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης. • Επίλυση Προβλημάτων. • Υποβολή εργασιών.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μικρόπουλος, Τ. Α., Μπέλλου, Ι. (2010). Σενάρια διδασκαλίας με υπολογιστή. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Τζιμογιάννης, Α. (2017). Ηλεκτρονική Μάθηση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό, πηγές και εργασίες διατίθενται από τον ιστοχώρο του μαθήματος στο σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ecourse.uoi.gr).

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ159	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ (3ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και βιωματικές μαθησιακές δραστηριότητες	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=702		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05709, cgav@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Προσδιορίζουν τα βασικά σημεία και γεγονότα (κοινωνικά, περιβαλλοντικά, εκπαιδευτικά) της ιστορικής διαδρομής της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης / Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΠΕ/ΕΑΑ).
2. Προσδιορίζουν τα κρίσιμα στοιχεία των βασικών κειμένων (π.χ. διεθνείς διακηρύξεις) που καθιέρωσαν διεθνώς την ΠΕ/ΕΑΑ και οριοθέτησαν τα παιδαγωγικά της χαρακτηριστικά.
3. Κατανοούν την ανάγκη που έφερε στο διεθνές προσκήνιο την έννοια της αειφόρου ανάπτυξης καθώς επίσης τις διαστάσεις αυτής της έννοιας.
4. Να θέτουν μαθησιακούς στόχους στο πλαίσιο υλοποίησης της ΠΕ/ΕΑΑ.
5. Κατανοούν τα παιδαγωγικά χαρακτηριστικά της ΠΕ/ΕΑΑ (π.χ. διεπιστημονικότητα, κριτική σκέψη, διασαφήνιση αξιών, ικανότητα δράσης κ.λπ.) και να μπορούν να διαμορφώνουν μαθησιακές δραστηριότητες που εμπειρεύουν αυτά τα χαρακτηριστικά.
6. Γνωρίζουν τους εναλλακτικούς τρόπους ενσωμάτωσης της ΠΕ/ΕΑΑ στο σχολείο καθώς επίσης τους βασικούς θεσμούς/δομές που υποστηρίζουν την υλοποίησή της.
7. Αναζητούν και εντοπίζουν πηγές εκπαιδευτικού υλικού ΠΕ/ΕΑΑ και να αξιοποιούν αυτό το υλικό στο πλαίσιο σχεδιασμού μαθησιακών δραστηριοτήτων.
8. Σχεδιάζουν τα βασικά βήματα ενός προγράμματος ΠΕ/ΕΑΑ στο σχολείο.
9. Κατανοούν τα βασικά χαρακτηριστικά του αειφόρου σχολείου.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό ασχολείται με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΠΕ) και την μετεξέλιξή της, την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ), στο Δημοτικό Σχολείο και πέρα από αυτό. Οι φοιτήτριες/τές ξεκινώντας έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν πώς η ΠΕ/ΕΑΑ εμφανίστηκε ως νέο εκπαιδευτικό πεδίο στους κόλπους κοινωνικών-περιβαλλοντικών κινημάτων και σύγχρονων εκπαιδευτικών ρευμάτων. Επιπλέον μελετούν τα σημαντικότερα σημεία των βασικών κειμένων διεθνών οργανισμών που οριοθέτησαν τη στοχοθεσία και την παιδαγωγική προσέγγιση του πεδίου. Στη συνέχεια γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην έννοια της αειφόρου ανάπτυξης, το κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο που την έφερε στο προσκήνιο, και πώς αυτή επαναπροσανατόλισε την ΠΕ προς την κατεύθυνση της αειφορίας. Αμέσως μετά επικεντρώνονται στους μαθησιακούς στόχους του πεδίου και στα ιδιαίτερα παιδαγωγικά χαρακτηριστικά του, όπως είναι η διεπιστημονική και ολιστική προσέγγιση, η συστημική και κριτική σκέψη, ο προσανατολισμός στις αξίες και η ανάπτυξη της ικανότητας δράσης. Από αυτή τη θεωρητική αφετηρία οι φοιτήτριες/τές είναι σε θέση να κατανοήσουν στη συνέχεια πώς ενσωματώνεται και υλοποιείται η ΠΕ/ΕΑΑ στο σχολείο αλλά και σε άλλα εκπαιδευτικά πλαίσια (π.χ. Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις). Έρχονται σε επαφή με παραδείγματα εκπαιδευτικού υλικού, γνωρίζουν τους βασικούς θεσμούς υποστήριξης της ΠΕ/ΕΑΑ στο Δημοτικό Σχολείο και εισάγονται στον σχεδιασμό μαθησιακών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων ΠΕ/ΕΑΑ. Τέλος, εξοικειώνονται με τα βασικά χαρακτηριστικά του αειφόρου σχολείου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, συζήτηση, βιωματικές δραστηριότητες															
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint • Χρήση του e-course και του διαδικτύου για μελέτη επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές															
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>48</td></tr><tr><td>Εκπόνηση μελέτης (project) ή Συγγραφή εργασίας</td><td>30</td></tr><tr><td>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td><td>5</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>3</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>125</td></tr></tbody></table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	48	Εκπόνηση μελέτης (project) ή Συγγραφή εργασίας	30	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	5	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Διαλέξεις	39															
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	48															
Εκπόνηση μελέτης (project) ή Συγγραφή εργασίας	30															
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	5															
Εξετάσεις	3															
Σύνολο Μαθήματος	125															

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):**

- Φλογαΐτη, Ε. (2011). Εκπαίδευση για τον Περιβάλλον και την Αειφορία. Αθήνα: Πεδίο (2006, Ελληνικά Γράμματα).
- Λιαράκου, Γ., Φλογαΐτη, Ε. (2007). Από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη, Προβληματισμοί, τάσεις και προτάσεις, Αθήνα: Νήσος.
- Γεωργόπουλος Α. (2014). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Ζητήματα Ταυτότητας, Αθήνα: Gutenberg.
- Φλογαΐτη, Ε. (2011). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αθήνα: Πεδίο (2006, Ελληνικά Γράμματα, Α έκδοση 1993).

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Εκπαιδευτικό υλικό που παρέχεται μέσα από το e-course.
- Γεωργόπουλος, Α. (επ) (2005). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Ο νέος πολιτισμός που αναδύεται, Αθήνα: Gutenberg.
- Γεωργόπουλος, Α., Τσαλίκη, Ε. (1993). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Αρχές, Φιλοσοφία, Μεθοδολογία, Παιχνίδια & Ασκήσεις, Αθήνα: Gutenberg.
- Δασκολιά, Μ. (2004). Θεωρία και Πράξη στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Δημητρίου, Α. (2009). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Περιβάλλον, Αειφορία. Θεωρητικές και Παιδαγωγικές προσεγγίσεις, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Παπαδημητρίου, Β. (1998). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Σχολείο: Μια Διαχρονική Θεώρηση, Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιωργος Δαρδανός.
- Ράπτης, Ν. (2000). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Αγωγή: Το Θεωρητικό Πλαίσιο των Επιλογών, Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιωργος Δαρδανός.
- Ταμουτσέλη, Κ. (επ) (2009). Δημιουργώντας Βιώσιμα Σχολικά Περιβάλλοντα, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Τσαμπούκου-Σκαναβή, Κ. (2004). Περιβάλλον και Κοινωνία: Μια Σχέση σε Αδιάκοπη Εξέλιξη, Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.
- Frey, K. (1998). Η «Μέθοδος Project»: Μια Μορφή Συλλογικής Εργασίας στο Σχολείο ως Θεωρία και Πράξη, Μάλλιου, Κ. (μτφ), Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.
- Φλογαΐτη, Ε. & Λιαράκου, Γ. (επ.) (2009). Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Από τη Θεωρία στην Πράξη. Αρχάνες: ΚΠΕ Αρχάνων. Διαθέσιμο στο: <http://www.env-edu.gr/Documents/Flogaiti-Liarakou.pdf>
- Χρυσafiδης, Κ. (1994). Βιωματική – Επικοινωνιακή Διδασκαλία, Gutenberg, Αθήνα.
- Huckle, J., Sterling, S. (ed) (1997). Education for Sustainability, London: Earthscan Publications.
- Orr, D.W. (1992). Ecological Literacy: Education and the Transition to a Postmodern World, State University of the New York Press.
- Palmer, J.A. (1998). Environmental Education in the 21st Century: Theory, Practice, Progress and Promise, London-NY: Routledge.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ188	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ (3ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων διδακτικής επάρκειας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course από την ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΣΜΑΡΑΓΔΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05730, smpapado@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να: συμμετέχουν σε βιωματικές ασκήσεις ύφους, να γράφουν κείμενα για διαφορετικές μαθησιακές περιστάσεις, να τα παρουσιάζουν σε χώρους εντός και εκτός πανεπιστημίου με όποιο τρόπο επιλέξουν, να κατασκευάζουν βίντεο με γλωσσικό υλικό για διδακτική χρήση, να συμμετέχουν σε εκδηλώσεις λόγου και τέχνης σε εφαρμογές γλωσσικών τεχνών, να συνεργάζονται με φορείς και συμφοιτητές σε εκπαιδευτικά θέματα έχοντας ως εργαλείο την αφήγηση. Αναμένεται να βελτιωθεί η προφορική και γραπτή έκφραση των φοιτητών, να καταπολεμηθεί ο φόβος έκθεσης σε ακροατήριο, να υπάρχει ενεργός συμμετοχή σε παιχνίδια ύφους στην τάξη, να εξελιχθεί η συμμετοχική διαδικασία του πειστικού λόγου και της επιχειρηματολογίας σε αγώνες λόγων, ντιμπέιτ ή μικρές παρουσιάσεις πάνω σε επιλεγμένα θέματα σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων στο πλαίσιο της ενεργητικής μάθησης και διδασκαλίας.

Γενικές Ικανότητες

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής σκέψης, κριτική άσκηση, αυτόνομη και ομαδική εργασία, επικοινωνιακή ικανότητα, λήψη αποφάσεων.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις σε σχέση με την προσαρμογή του γλωσσικού μαθήματος στη διδακτική επάρκεια και επικοινωνιακή σχέση με μαθητές.
- Πειθώ και επιχειρηματολογία, εργασία σε διεθνές περιβάλλοντος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στις αφηγηματικές τέχνες και θεωρητική ένταξη του μαθήματος στην αφηγηματολογία.
- Βασικές αρχές για τη μέθοδο της αφήγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Διαχωρισμός προφορικής και γραπτής αφήγησης.
- Τεχνικές και παραδείγματα από κειμενικά είδη όπως το παραμύθι. Χρήση ΤΠΕ και ζωντανές αφηγήσεις παραμυθιών. Η γλώσσα της λαϊκής αφήγησης άλλοτε και τώρα.
- Η προσωδία του λόγου στην ποιητική αφήγηση, παραδείγματα. Σημασιολογία της γλώσσας με δοκιμές σε ανάγνωση και χρήση κειμένων στην ομάδα. Παιχνίδια ύφους.
- Συγκέντρωση και κατασκευή γλωσσικού υλικού για τη διδασκαλία της αφηγηματικής γλώσσας και συνεργασία διαφόρων διδακτικών αντικειμένων σε ένα πρόγραμμα διάχυσης του υλικού που ετοιμάσαμε για ερευνητική/πιλοτική εφαρμογή σε αποδέκτες αφηγήσεών μας.
- Η δημιουργική έκφραση , κατασκευή αφηγήσεων με στόχο την ενημέρωση, π.χ. δημοσιογραφική αφήγηση, αισθητική αφήγηση σε θεατρική γλώσσα και διασκευές για χρήση προς ειδικό ακροατήριο (πχ πώς αφηγούμαστε κάτι όταν το ακροατήριό μας περιλαμβάνει άτομα με ειδικές ανάγκες, συγκεκριμένη ηλικία ανθρώπων, μορφωτικό επίπεδο, καταγωγή από διάφορα γεωγραφικά σημεία της ελληνικής επικράτειας. Διαλεκτολογία και αφήγηση.
- Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, Θέματα αφηγηματικών τεχνικών για την αντιμετώπιση ή τη διάγνωση της λεκτικής και μη λεκτικής βίας σε κείμενα με αποδέκτες παιδιά, θέματα κοινωνικής ενσυναίσθησης και διαχείρισης κρίσεων με εργαλείο την αφήγηση προσωπικών/πραγματικών ιστοριών ζωής .
- Βιογραφία και αυτοβιογραφία στην αφήγηση και οι διαστάσεις της αποτελεσματικής μάθησης με εργαλείο τέτοιες αφηγήσεις. Μέθοδος Ιστοριών Ζωής στην επιστημονική έρευνα.
- Προφορική γλώσσα στη διδασκαλία και μάθηση. Θέματα ενισχυτικής διδασκαλίας και αντιμετώπισης ιδιαίτερων γλωσσικών αναγκών κατά περίπτωση (case studies). Ανάλυση λόγου σε προφορικές αφηγήσεις ηλικιακών ή άλλων ομάδων στην έρευνα.
- Η αποτελεσματική διδασκαλία με τεχνικές αφήγησης κατά τη διδασκαλία σε Επικοινωνιακό επίπεδο για την καλλιέργεια κλίματος συνεργασίας και φιλικής συνύπαρξης και στην αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς.
- Η γλώσσα του ραδιοφώνου και των ΜΜΕ στην αφήγηση.
- Αναλυτικά προγράμματα σπουδών για διδακτικές στρατηγικές οικειοποίησης αφηγηματικών περιεχομένων στα γλωσσικά μαθήματα και γενικά στη σχολική ζωή.
- Η αφήγηση ως αλήθεια και ψέμα. Η ρητορική, η πολιτική γλώσσα αφήγησης και η Πειθώ στην επιχειρηματολογία και τον πειστικό διάλογο με πειραματική/εμπειρική εφαρμογή εντός και εκτός Πανεπιστημίου. Διοργάνωση Ντιμπέιτ πάνω σε θέματα γενικού ενδιαφέροντος , από την επικαιρότητα κ. ά. Δύνανται να συμμετέχουν μαθητές ή άλλοι εθελοντές.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, βιωματικά παιχνίδια και διδακτικά παραδείγματα σε πειραματικό σχεδιασμό και εκτέλεση στο μάθημα																	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι φοιτητές παραπέμπονται σε ιστοσελίδες σχετικές με τα διδακτικά εγχειρίδια της γλώσσας και τα Αναλυτικά προγράμματα της ακρόασης και ομιλίας χρησιμοποιώντας και Τ.Π.Ε. εφόσον υπάρχει στο χώρο διδασκαλίας η υλικοτεχνική υποδομή και η πρόσβαση στο διαδίκτυο. Αλλά και εκτός αίθουσας, σε συνεργασία με ΜΜΕ.																	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1028 424 1628 504">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1628 424 2078 504">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1028 504 1628 627">Παρακολούθηση- Συμμετοχή στο μάθημα-πρόβες για παρουσίαση αφήγησης</td> <td data-bbox="1628 504 2078 627">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 627 1628 826">Πρόσθετη μελέτη: Υποχρεωτική προφορική Οργάνωση λόγου , διασκευές γραπτού, έρευνα υλικού προφορικότητας ανά είδος - παρουσίαση αφήγησης</td> <td data-bbox="1628 627 2078 826">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 826 1628 901">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1628 826 2078 901">26</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 901 1628 976">Πρακτική άσκηση</td> <td data-bbox="1628 901 2078 976">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 976 1628 1051">Συγγραφή απαλλακτικών εργασιών</td> <td data-bbox="1628 976 2078 1051">27</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 1051 1628 1126">Γραπτή εξέταση</td> <td data-bbox="1628 1051 2078 1126">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 1126 1628 1201">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1628 1126 2078 1201">125</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Παρακολούθηση- Συμμετοχή στο μάθημα-πρόβες για παρουσίαση αφήγησης	39	Πρόσθετη μελέτη: Υποχρεωτική προφορική Οργάνωση λόγου , διασκευές γραπτού, έρευνα υλικού προφορικότητας ανά είδος - παρουσίαση αφήγησης	30	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	26	Πρακτική άσκηση	-	Συγγραφή απαλλακτικών εργασιών	27	Γραπτή εξέταση	3	Σύνολο Μαθήματος	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																	
Παρακολούθηση- Συμμετοχή στο μάθημα-πρόβες για παρουσίαση αφήγησης	39																	
Πρόσθετη μελέτη: Υποχρεωτική προφορική Οργάνωση λόγου , διασκευές γραπτού, έρευνα υλικού προφορικότητας ανά είδος - παρουσίαση αφήγησης	30																	
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	26																	
Πρακτική άσκηση	-																	
Συγγραφή απαλλακτικών εργασιών	27																	
Γραπτή εξέταση	3																	
Σύνολο Μαθήματος	125																	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Η συμμετοχή στο μάθημα και ο εργαστηριακός-βιωματικός χαρακτήρας του μαθήματος αποτελούν βασικό συντελεστή της επιτυχίας του. Το μάθημα μπορεί να εξεταστεί και γραπτά με τον παραδοσιακό τρόπο αλλά θα βγει ανακοίνωση σχετικά με εκείνους που επιθυμούν προφορική εξέταση. Σε πολλά μαθήματα θα έχουμε ευκαιρία να επισκεφτούμε χώρους ή να υποδεχθούμε στην τάξη ειδικούς που θα μας μιλήσουν στην τέχνη της αφηγηματικής γλώσσας για εκπαιδευτική χρήση. Το μάθημα ενδείκνυται για όσους και όσες επιθυμούν να εμπλακούν σε διαδικασία βιωματικής δράσης πέρα των παραδοσιακών διαλέξεων.

Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, εργασία στο μάθημα, Παρουσίαση σε επιλεγμένο ακροατήριο εκτός τάξης του πανεπιστημίου ή εντός, (καφέ, θέατρα, ραδιόφωνα, κέντρα ηλικιωμένων και κοινωνικών φορέων, νοσοκομεία, , όπου προταθεί από τους φοιτητές και μπορεί να υλοποιηθεί). Επιδιώκεται επίσης, η οργάνωση εκδήλωσης με απαλλακτικό χαρακτήρα από τη γραπτή εξέταση για όσους το αποφασίσουν. Ο φοιτητής έχει την δυνατότητα να επιλέξει τρόπο εξέτασης (προφορικά ή γραπτά, ομαδικά ή ατομικά). Γενικά, αντενδείκνυται η μορφή γραπτής εξέτασης από αποστήθιση και ενδυναμώνονται τεχνικές κριτικής έκφρασης στη γραπτή ή άλλη εξέταση με μορφή παρουσίασης-παιχνιδιού που θα συμφωνηθεί στην ομάδα των φοιτητών που θα επιλέξουν το μάθημα και θα το δηλώσουν.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Παπαδοπούλου , Σμαράγδα . Η συμβολή του Dante Alighieri στη διδακτική των ζωντανών γλωσσών. Μελέτη στο έργο του «Η ευγλωττία της μητρικής γλώσσας , Εδόσεις Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός (Κωδικός στο “Εύδοξος”): 31594)
- Παπαδοπούλου Σμαράγδα, Η Ιστορία των 8 Αστεριών , Εκδόσεις Τυπωθήτω -Γ. Δαρδανός (Κωδικός στο “Εύδοξος”): 31531)

Και σύμφωνα με το υλικό στο e-course, ιστοσελίδα Τμήματος ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

- Storytelling, Self, Society
- Narrative Planning: Balancing Plot and Character will be published in the Journal on AI Research, and Case-Based Story Planning: Creativity Through Exploration, Retrieval, and Analogical Transformation will be published in Minds and Machines.
- <http://narrative.georgetown.edu/journal/>
- Storyworlds: A Journal of Narrative Studies on JSTOR

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ101	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου –γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=434		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05604, dmavridi@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. γνωρίζουν τις βασικές έννοιες της θεωρίας πιθανοτήτων και της Στατιστικής
2. κατανοούν την έννοια της αβεβαιότητας
3. γνωρίζουν τους βασικούς τρόπους με τους οποίους μπορούν να περιγράψουν τα διάφορα είδη μεταβλητών
4. γνωρίζουν τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να διερευνήσουν πιθανές σχέσεις μεταξύ μεταβλητών
5. αντιλαμβάνονται τη χρησιμότητα της Στατιστικής στην κοινωνική έρευνα

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Καλλιέργεια αφαιρετικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής σκέψης
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θα γίνει μια εισαγωγή στις πιθανότητες, στην περιγραφική στατιστική και στη στατιστική συμπερασματολογία. Περιεχόμενα μαθήματος στατιστικής: Συνδυαστική, πείραμα τύχης, δειγματικός χώρος, ενδεχόμενα, πιθανότητες ενδεχομένων, διαγράμματα Venn, θεώρημα ολικής πιθανότητας, θεώρημα Bayes, κατανομές πιθανοτήτων, αναμενόμενη τιμή και διακύμανση, διακριτές κατανομές πιθανοτήτων, συνεχείς κατανομές πιθανοτήτων, κεντρικό οριακό θεώρημα, διαστήματα εμπιστοσύνης, έλεγχοι υποθέσεων.

Γενικός σκοπός του μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές έννοιες των πιθανοτήτων και της στατιστικής και να αναδείξει τη χρησιμότητά τους μέσα από εφαρμογές καθημερινών πρακτικών προβλημάτων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint • Χρήση του e-course για παροχή επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού • Αναζήτηση πληροφορίας και υλικού στο διαδίκτυο										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>59</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>2</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>100</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη βιβλιογραφίας	59	Εξετάσεις	2	Σύνολο Μαθήματος	100
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου									
	Διαλέξεις	39									
	Μελέτη βιβλιογραφίας	59									
	Εξετάσεις	2									
Σύνολο Μαθήματος	100										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.										

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μπαγιάτης, Κ. (1970). Στατιστική. Εκδόσεις: Χριστοδουλίδη (1997)
- Λουκάς, Σ. Β. (2003) Στατιστική. Εκδόσεις: Κριτική

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Σημειώσεις του διδάσκοντα. Τα θέματα που πραγματεύεται το μάθημα είναι αρκετά συγκεκριμένα και πληροφορίες μπορούν να αναζητηθούν εύκολα σε βιβλιοθήκες και στο διαδίκτυο.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ062	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις - Εργαστηριακές Ασκήσεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=192		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05697, amikrop@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Επίπεδο Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Γνώση και κατανόηση θεμάτων στο πεδίο της εκπαιδευτικής τεχνολογίας με έμφαση στην Πληροφορική και τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Αξιοποίηση των γνώσεων, ανάπτυξη δεξιοτήτων και κριτικής σκέψης για την αποτελεσματική ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία, με έμφαση στην παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ.

Περιγραφικοί Δείκτες

Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την επίλυση προβλημάτων στη διδακτική πράξη με έμφαση στη σχεδίαση διδακτικών παρεμβάσεων και εκπαιδευτικών σεναρίων υποστηριζόμενων από ΤΠΕ.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αναμένεται οι φοιτητές/ριες να:

1. διακρίνουν τους όρους που εμπλέκονται στην Πληροφορική και την αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας Κι Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική διαδικασία
2. αναγνωρίζουν και αναλύουν τις δυνατότητες των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη και τη μαθησιακή διαδικασία
3. αναλύουν την παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ με όρους διδακτικών μοντέλων και στρατηγικών
4. γνωρίζουν τα αναλυτικά προγράμματα της Πληροφορικής και των ΤΠΕ και την αξιοποίησή τους στα γνωστικά αντικείμενα
5. συνθέτουν διδακτικές παρεμβάσεις υποστηριζόμενες από ΤΠΕ στο πλαίσιο των αναλυτικών προγραμμάτων
6. εφαρμόζουν, αναλύουν και δημιουργούν εκπαιδευτικά σενάρια με την αξιοποίηση των ΤΠΕ.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία.
- Λήψη αποφάσεων.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα «Πληροφορική και Εκπαίδευση» πραγματεύεται το θεωρητικό υπόβαθρο της παιδαγωγικής αξιοποίησης των ΤΠΕ με έμφαση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Είναι το υποχρεωτικό από σειρά μαθημάτων που αναφέρονται στην Πληροφορική και στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Εκπαίδευση.

Σκοπός του μαθήματος είναι η υποστήριξη της διδασκαλίας και της μάθησης μέσω της Πληροφορικής και της σύγχρονης εκπαιδευτικής τεχνολογίας που δίνει έμφαση στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών.

Στόχος του μαθήματος είναι η θεωρητική υποστήριξη της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη και τη μαθησιακή διαδικασία.

Το μάθημα αποτελεί τη βάση για τη σχεδίαση και την ανάπτυξη διδακτικών παρεμβάσεων υποστηριζόμενων από τις ΤΠΕ, που υλοποιούνται στα μαθήματα «Παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ» Ι και ΙΙ. Αποτελεί επίσης τη θεωρητική θεμελίωση του μαθήματος «Εκπαιδευτικά Προγραμματιστικά Περιβάλλοντα». Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικό, εργαστηριακό μέρος και υποβολή εργασιών. Στο μάθημα προβλέπονται εκδρομές εκπαιδευτικού χαρακτήρα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διδασκαλίας	30
	Ώρες εργαστηρίου	9
	Ώρες για εξετάσεις	3
	Ώρες για εργασίες	25
	Ώρες για μελέτη	50
	Πρόσθετη απασχόληση (εργαστήριο, εγκατάσταση και εκμάθηση λογισμικών)	33
	Σύνολο Μαθήματος	150

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):**

- Μικρόπουλος, Τ. Α., Μπέλλου, Ι. (2010). Σενάρια διδασκαλίας με υπολογιστή. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Δημητριάδης, Σ. Ν. (2014). Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτικό λογισμικό. Θεσσαλονίκη: Τζιόλα.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Depover, C., Karsenti, T., Κόμης. Β. (2010). Διδασκαλία με τη χρήση της τεχνολογίας: Προώθηση της μάθησης, ανάπτυξη ικανοτήτων. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Schunk, D. H. (2010). Θεωρίες μάθησης: Μια εκπαιδευτική προσέγγιση. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- A Model of Learning Objectives,
- <http://www.celt.iastate.edu/teaching-resources/effective-practice/revised-blooms-taxonomy/>
- Πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό, πηγές και εργασίες διατίθενται από τον ιστοχώρο του μαθήματος στο σύστημα ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ecourse.uoi.gr).

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ015	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα ειδίκευσης σε εφαρμογές των δεδομένων της Διδακτικής στην πράξη, συνδυαστικά με πρακτική άσκηση των φοιτητών σε Δημοτικά σχολεία του νομού Ιωαννίνων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05710, ifykaris@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η κύρια στόχευση του μαθήματος αφορά στις διδακτικές εφαρμογές και πρακτικές στη διδασκαλία, με άμεση ενεργοποίηση των φοιτητών κατά τη διάρκεια των διδασκαλιών συνδυαστικά με την πρακτική άσκηση τους σε Δημοτικά Σχολεία του νομού Ιωαννίνων. Στη βάση αυτή το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει ανάπτυξη των ακολούθων καθοριστικών παραγόντων της Διδακτικής Διαδικασίας: Γενικές Αρχές της Διδασκαλίας, Μέθοδοι, Στρατηγικές, Τεχνικές, η Τεχνολογία στη διδασκαλία (εποπτικά μέσα), Εφαρμογές και δομικές παράμετροι της διδασκαλίας (σχεδιασμός, οργάνωση, υλοποίηση). Η πρακτική άσκηση των φοιτητών εκτείνεται σε εύρος πέντε εβδομάδων με παρακολούθηση διδασκαλιών μιας διδακτικής ημέρας σε κυλιόμενο εύρος πέντε εβδομάδων. Κατά τη διάρκεια κάθε εβδομάδες αναπτύσσονται οργανωμένες συναντήσεις σχολιασμού των διδασκαλιών που παρακολούθησαν οι φοιτητές και οργανώνεται το πλαίσιο αρχών για την επόμενη διδασκαλία. Στο τέλος των πρακτικών ασκήσεων οι φοιτητές καταθέτουν portfolio πρακτικής άσκησης.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Γενικές Αρχές της Διδασκαλίας
- Μέθοδοι Διδασκαλίας
- Στρατηγικές διδασκαλίας
- Διδακτικές τεχνικές και διδακτικές δραστηριότητες
- Οργάνωσης και χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας
- Εφαρμογές και δομικές παράμετροι της διδασκαλίας (σχεδιασμός, οργάνωση, υλοποίηση) 1
- Εφαρμογές και δομικές παράμετροι της διδασκαλίας (σχεδιασμός, οργάνωση, υλοποίηση) 2
- Εφαρμογές και δομικές παράμετροι της διδασκαλίας (σχεδιασμός, οργάνωση, υλοποίηση) 3
- Εφαρμογή της μεθόδου project 1
- Εφαρμογή της μεθόδου project 2
- Διεπιστημονική και Διαθεματική προσέγγιση
- Προσέγγιση των σχολικών εγχειριδίων του Δημοτικού Σχολείου
- Σύνοψη δεδομένων μαθήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις, διαλογική συζήτηση, προτάσεις διδακτικών εφαρμογών	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση διαδικτύου για την παρουσίαση παραδειγμάτων στη Διδασκαλία	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Πρακτική άσκηση	25
	Συνεργατικές εργασίες	50
	Μελέτη	28
	Επιπρόσθετες εργασίες (ενημέρωση σχετικά με την πρακτική άσκηση)	8
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, με ισοδύναμα θέματα (3 ώρες).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Τριλιανός, Α. (2013). Μεθοδολογία της Διδασκαλίας. Αθήνα: Κ. ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ.
- Φλουρής, Γ. (2010). Η αρχιτεκτονική της διδασκαλίας και η διαδικασία της μάθησης. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Θεοφιλίδης, Χ., Διαθεματική προσέγγιση της διδασκαλίας, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρης, 1997.
- Θεοφιλίδης, Χ., Η τέχνη των ερωτήσεων, Αθήνα: Γρηγόρης, 1998.
- Κανάκης, Ν., Η οργάνωση της διδασκαλίας-μάθησης με ομάδες εργασίας, Αθήνα: χ.ε., 1987.
- Κολιάδης, Ε., Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτική πράξη, τόμοι 1ος-2ος-3ος, Αθήνα: χ.ε., 1997.
- Ματσαγγούρας, Η., Στρατηγικές διδασκαλίας. Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 1998.
- Ματσαγγούρας, Η., Η σχολική τάξη, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 2000.
- Νημά, Ε. και Καψάλης, Α., Σύγχρονη διδακτική, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2002.
- Πηγιάκη, Π., Προετοιμασία, σχεδιασμός και αξιολόγηση της διδασκαλίας, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη, 1998.
- Φύκαρης, Ι., Σύγχρονες διαστάσεις του διδακτικού έργου και ρόλου του εκπαιδευτικού: Όρια και δυνατότητες, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφοι Κυριακίδη, 2009.
- Χρυσ αφίδης, Κ., Βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 2000.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ136	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ: ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις, Ομάδες Εργασίας, Συζήτηση	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, Επιστημονικής περιοχής, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι (Β 2ο)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική (Διδασκαλία, Εξέταση)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=1446		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ ΠΛΟΥΣΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05662, pmisaili@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες αναμένεται:

1. Να γνωρίζουν τα στάδια ανάπτυξης της σχεδιαστικής ικανότητας των παιδιών.
2. Να έχουν εξοικειωθεί με τις κλασικές και σύγχρονες ψυχολογικές θεωρίες για την ανάπτυξη της σχεδιαστικής ικανότητας.
3. Να γνωρίζουν τις εμπειρικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται στη μελέτη της σχεδιαστικής ικανότητας στην παιδική ηλικία.
4. Να κατανοούν την επίδραση κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων στην ανάπτυξη τη σχεδιαστικής ικανότητας.
5. Να κατανοούν την εκφραστική διάσταση των παιδικών σχεδίων.
6. Να κατανοούν και να αποτιμούν κριτικά τις δυνατότητες και τους περιορισμούς της αξιοποίησης του παιδικού σχεδίου ως εργαλείου μέτρησης της νοημοσύνης και της προσωπικότητας.

Γενικές Ικανότητες

Οι γενικές ικανότητες που αναμένεται να αποκτηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις κυριότερες έννοιες, θεωρητικές προσεγγίσεις και μελέτες στο χώρο της ανάπτυξης της σχεδιαστικής ικανότητας των παιδιών. Τα θέματα που καλύπτονται στο μάθημα περιλαμβάνουν: Στάδια ανάπτυξης του παιδικού σχεδίου. Κλασικές και σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για τη σχεδιαστική ανάπτυξη. Η ανθρώπινη φιγούρα στα παιδικά σχέδια. Αρχές οργάνωσης των παιδικών σχεδίων. Εκφραστική διάσταση των παιδικών σχεδίων. Κατανόηση των σχεδίων και εικόνων στην παιδική ηλικία. Ατομικές διαφορές στην σχεδιαστική ικανότητα των παιδιών. Παιδικά σχέδια ως εργαλεία μέτρησης της νοημοσύνης και προσωπικότητας των παιδιών. Το σχέδιο των παιδιών με διαταραχές της ανάπτυξης και μαθησιακές δυσκολίες. Παιδικό σχέδιο και εκπαίδευση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία													
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση ΤΠΕ (Power Point, videos κ.ά.) στις διαλέξεις. Επικοινωνία με φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) Οι φοιτητές αναμένεται να χρησιμοποιούν ΤΠΕ για την εκπόνηση εργασιών. Πρόσθετο βιβλιογραφικό υλικό και εργασίες είναι διαθέσιμα από τον ιστοχώρο του μαθήματος (ecourse.uoi.gr). 													
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1025 459 1630 539">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1630 459 2080 539">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1025 539 1630 616">Παρακολούθηση διαλέξεων</td> <td data-bbox="1630 539 2080 616">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1025 616 1630 692">Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων</td> <td data-bbox="1630 616 2080 692">22</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1025 692 1630 769">Σχεδιασμός - Εκπόνηση μελέτης (ερευνητικό project)</td> <td data-bbox="1630 692 2080 769">36</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1025 769 1630 845">Εξέταση</td> <td data-bbox="1630 769 2080 845">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1025 845 1630 922">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1630 845 2080 922">100</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Παρακολούθηση διαλέξεων	39	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	22	Σχεδιασμός - Εκπόνηση μελέτης (ερευνητικό project)	36	Εξέταση	3	Σύνολο Μαθήματος	100
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Παρακολούθηση διαλέξεων	39													
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	22													
Σχεδιασμός - Εκπόνηση μελέτης (ερευνητικό project)	36													
Εξέταση	3													
Σύνολο Μαθήματος	100													
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> Μελέτη ξενόγλωσσων και ελληνόγλωσσων άρθρων και παρουσίασή τους στο πλαίσιο των μαθημάτων. Εκπόνηση, συγγραφή και παρουσίαση σύντομης ερευνητικής εργασίας . Γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> Ερωτήσεις κριτικής αξιολόγησης Ερωτήσεις ανάπτυξης Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 													

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Thomas, G.V. & Silk, A. J. (1997). Η ψυχολογία του παιδικού σχεδίου. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Jolley, R. P. (2018). Παιδί και εικόνα: Σχεδίαση και κατανόηση. Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Bonoti, F., & Misailidi, P. (2015). Social emotions in children's human figure drawings: Drawing shame, pride and jealousy. *Infant and Child Development*, 24(6), 661-672.
- Cox, M. V. (2005). *The pictorial world of the child*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Crawford, E., Gross, J., Patterson, T., & Hayne, H. (2012). Does children's colour use reflect the emotional content of their drawings? *Infant and Child Development*, 21(2), 198-215.
- Golomb, C. (1992). *The child's creation of a pictorial world*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Goodnow, J. (1988). Τα παιδιά σχεδιάζουν: Εικόνα του χαρακτήρα και της πνευματικής του ανάπτυξης. Αθήνα: Καστανιώτης
- Jolley, R.P. (2008). Children's understanding of the dual nature of pictures. In C. Lange-Küttner & A. Vinter (Eds.), *Drawing and non-verbal intelligence: A life span perspective* (pp. 86-103). Cambridge, MA: Cambridge University Press.
- Jolley, R. R. (2010). *Children and pictures: Drawing and understanding*. West Sussex: Wiley Blackwell.
- Jolley, R.P., Fenn, K. & Jones, L. (2004). The development of children's expressive drawing. *British Journal of Developmental Psychology*, 22, 545-567.
- Jolley, R. P. & Rose S. E. (2008). The relationship between production and comprehension of representational drawing. In C. Milbrath & H. M. Trautner (Eds.), *Children's understanding and production of pictures, drawing, and art: Theoretical and empirical approaches* (pp. 207-235). Cambridge, MA: Hogrefe & Huber.
- Malchiodi, C.C. (2001). *Κατανοώντας τη ζωγραφική των παιδιών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Misailidi, P., & Bonoti, F. (2008). Emotion in children's art: Do young children understand the emotions expressed in other children's drawings? *Journal of Early Childhood Research*, 6(2), 189-200.
- Misailidi, P., & Bonoti, F. (2014). Children's use of expressive drawing strategies: The effects of mood, age and topic. *Early Child Development and Care*, 184(6), 882-896.
- Picard, D., & Gauthier, C. (2012). The Development of expressive drawing abilities during childhood and into adolescence. *Child Development Research*, 2012, 1-7.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ054	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και βιωματικές μαθησιακές δραστηριότητες	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου – Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=703		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05709, cgav@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοούν την αναγκαιότητα της βιωματικής μάθησης στην Περιβαλλοντική και τη Γεωγραφική Εκπαίδευση (Π&ΓΕ).
2. Προσδιορίζουν τις βασικές παιδαγωγικές αρχές της βιωματικής μάθησης.
3. Εισάγουν βιωματικές διδακτικές τεχνικές στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής και της Γεωγραφικής Εκπαίδευσης στο Δημοτικό σχολείο.
4. Σχεδιάζουν και υλοποιούν μαθησιακές δραστηριότητες που βασίζονται σε διδακτικές τεχνικές όπως ο καταϊγισμός ιδεών, η χαρτογράφηση εννοιών, το παιχνίδι ρόλων, η διαλογική αντιπαράθεση, το ηθικό δίλημμα και η μελέτη πεδίου.
5. Αναπτύσσουν και υλοποιούν σχέδια μαθήματος που αξιοποιούν βιωματικές διδακτικές τεχνικές.
6. Σχεδιάζουν και υλοποιούν projects στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής και της Γεωγραφικής Εκπαίδευσης στο Δημοτικό σχολείο.
7. Διερευνούν, αναλύουν και κατανοούν βασικές διαστάσεις περιβαλλοντικών και γεωγραφικών ζητημάτων στο πλαίσιο της ενασχόλησής τους με τις διδακτικές τεχνικές.

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα ιδιαίτερα παιδαγωγικά χαρακτηριστικά που διακρίνουν την Περιβαλλοντική και τη Γεωγραφική Εκπαίδευση, όπως για παράδειγμα η διεπιστημονική και ολιστική προσέγγιση των περιβαλλοντικών-κοινωνικών ζητημάτων με τα οποία ασχολούνται, η κριτική και συστημική σκέψη, η ανάλυση και διασαφήνιση αξιών και η καλλιέργεια της ικανότητας δράσης των πολιτών, υπαγορεύουν την αξιοποίηση διδακτικών τεχνικών που μπορούν να καλλιεργήσουν τα χαρακτηριστικά αυτά στους εκπαιδευόμενους. Σε αυτό το πλαίσιο, το συγκεκριμένο μάθημα πραγματεύεται μια σειρά από βιωματικές διδακτικές τεχνικές, όπως ο καταϊγισμός ιδεών, η χαρτογράφηση εννοιών, το παιχνίδι ρόλων, η διαλογική αντιπαράθεση (debate), το ηθικό δίλημμα και η μελέτη πεδίου. Παράλληλα πραγματεύεται τη μέθοδο project, μια στρατηγική στην οποία στηρίζεται σε σημαντικό βαθμό η υλοποίηση της Περιβαλλοντικής και της Γεωγραφικής Εκπαίδευσης στο Δημοτικό Σχολείο. Οι φοιτήτριες/τές, αφού γνωρίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τη διαδικασία σχεδιασμού κάθε τεχνικής, εμπλέκονται με βιωματικό τρόπο στην υλοποίησή τους. Οι τεχνικές υλοποιούνται αξιοποιώντας υπαρκτά περιβαλλοντικά και γεωγραφικά ζητήματα και δεδομένα. Σε αυτή τη βάση οι φοιτήτριες/τές κατανοούν βασικές περιβαλλοντικές και γεωγραφικές έννοιες και εξοικειώνονται με τη διερεύνηση των ποικίλων και συχνά αλληλοσυγκρουόμενων διαστάσεων των ζητημάτων της αειφορίας σε διεθνές και τοπικό επίπεδο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, βιωματικές δραστηριότητες	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint • Χρήση του e-course για παροχή επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού • Αναζήτηση πληροφορίας και υλικού στο διαδίκτυο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	48
	Συγγραφή εργασίας	31
	Πρακτική άσκηση	4
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εργασία & Συμπερασματική αξιολόγηση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις σύντομης απάντησης ή/και πολλαπλής επιλογής.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Βασάλα, Π., Φλογαΐτη, Ε. (2004). Ο Κόσμος της Θάλασσας: Διαθεματική προσέγγιση. Εναλλακτικές Διδακτικές Τεχνικές και Σχέδια Εργασίας, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Δημητρίου, Α. (2009). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Περιβάλλον, Αειφορία. Θεωρητικές και Παιδαγωγικές προσεγγίσεις, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Γεωργόπουλος, Α., Τσαλίκη, Ε. (1993). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Αρχές, Φιλοσοφία, Μεθοδολογία, Παιχνίδια & Ασκήσεις, Αθήνα: Gutenberg.
- Lilian Katz , Judy Harris Helm (2012). Η μέθοδος project στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση. Επιστ. επιμέλεια ελληνικής έκδοσης: Χρυσ αφίδης, Κ., Κουτσουβάνου, Ε. Αθήνα: Μεταίχμιο.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Εκπαιδευτικό υλικό που παρέχεται μέσα από το e-course.
- Δασκολιά, Μ. (2004). Θεωρία και Πράξη στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ηλιοπούλου, Ι. (2005). Ιστοριογραμμή - Storyline: Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στο Νηπιαγωγείο και τις Πρώτες Τάξεις του Δημοτικού: Παραδείγματα ανάπτυξης θεμάτων για την ευέλικτη ζώνη. Αθήνα: Ελάτη.
- Λιαράκου, Γ., Φλογαΐτη, Ε. (2007). Από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη, Προβληματισμοί, τάσεις και προτάσεις, Αθήνα: Νήσος.
- Παπαδημητρίου, Β. (1998). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Σχολείο: Μια Διαχρονική Θεώρηση, Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιωργος Δαρδανός.
- Ταμουσέλη, Κ. (επ) (2009). Δημιουργώντας Βιώσιμα Σχολικά Περιβάλλοντα, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Τσαμπούκου-Σκαναβή, Κ. (2004). Περιβάλλον και Κοινωνία: Μια Σχέση σε Αδιάκοπη Εξέλιξη, Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.
- Φλογαΐτη, Ε. (2011). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αθήνα: Πεδίο (2006, Ελληνικά Γράμματα, Α έκδοση 1993).
- Φλογαΐτη, Ε. (2011). Εκπαίδευση για τον Περιβάλλον και την Αειφορία, Αθήνα: Πεδίο (2006, Ελληνικά Γράμματα).
- Φλογαΐτη, Ε., Βασάλα, Π. (επ.) (1999). Το Ενεργειακό Ζήτημα, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Χρυσ αφίδης, Κ. (1994). Βιωματική – Επικοινωνιακή Διδασκαλία, Αθήνα: Gutenberg.
- Frey, Κ. (1998). Η «Μέθοδος Project»: Μια Μορφή Συλλογικής Εργασίας στο Σχολείο ως Θεωρία και Πράξη, Μάλλιου, Κ. (μτφ), Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ506	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και βιωματικές μαθησιακές δραστηριότητες	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου – Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΠΕΛΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05689, ibellou@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Επίπεδο Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

- Γνώση και κατανόηση θεμάτων διδακτικής και διδασκαλίας της Πληροφορικής και των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών.
- Αξιοποίηση των γνώσεων και ανάπτυξη δεξιοτήτων στη σχεδίαση διδακτικών παρεμβάσεων με στόχο τη μάθηση εννοιών και θεμάτων της Πληροφορικής.
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης για την αποτελεσματική δημιουργία παρεμβάσεων σε θέματα αλγοριθμικής, προγραμματισμού, λογισμικών γενικής χρήσης, υλικού, κλπ.

Περιγραφικοί Δείκτες

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων στο σχεδιασμό διδακτικών παρεμβάσεων στο πεδίο της Πληροφορικής.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αναμένεται οι φοιτητές/τριες να:

1. Εφαρμόζουν διδακτικές τεχνικές στη διδασκαλία εφαρμογών λογισμικού γενικής χρήσης.
2. Εφαρμόζουν διδακτικές τεχνικές στη διδασκαλία εννοιών της Πληροφορικής.
3. Αναγνωρίζουν και διορθώνουν τα λάθη των μαθητών σε αλγόριθμους και δομές προγραμματισμού.
4. Δημιουργούν διδακτικές παρεμβάσεις και εκπαιδευτικά σενάρια για τη διδασκαλία θεμάτων Πληροφορικής.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία.
- Λήψη αποφάσεων.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το μάθημα «Διδακτική Πληροφορικής» πραγματεύεται θέματα και προσεγγίσεις από τη διδασκαλία και τη διδακτική της Πληροφορικής.
- Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικό, εργαστηριακό μέρος και υποβολή εργασιών.
- Οι εργαστηριακές ασκήσεις υλοποιούνται στο εκπαιδευτικό εργαστήριο πληροφορικής του «Εργαστηρίου Εφαρμογών Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση» (<http://earthlab.uoi.gr>).
- Στο μάθημα προβλέπονται εκδρομές εκπαιδευτικού χαρακτήρα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διαδραστικής διδασκαλίας	15
	Ώρες εργαστηρίου	24
	Ώρες για εξετάσεις	3
	Ώρες για εργασίες	25
	Ώρες για μελέτη	40
	Πρόσθετη απασχόληση (εγκατάσταση και εκμάθηση εφαρμογών)	18
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμορφωτική και συμπερασματική αξιολόγηση. • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής. • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης. • Επίλυση Προβλημάτων. • Υποβολή εργασιών.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Γρηγοριάδου, Μ. Γόγουλου, Α., Γουλή, Ε., Γλέζου Κ., Μπούμπουκα, Μ., Παπανικολάου, Κ., Τσαγκάνου, Κ., Κανίδης, Ε., Βεργίνης, Η., Δουκάκης, Δ. (2008). Διδακτικές Προσεγγίσεις και Εργαλεία για τη διδασκαλία της Πληροφορικής. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Κόμης Β. (2005). Εισαγωγή στη Διδακτική της Πληροφορικής. Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ509	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΤΑΜΙΣΟΓΛΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05876, chtamisoglou@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία περιλαμβάνει μία σειρά γεγονότων σημαντικών για την εξέλιξη του κράτους και του έθνους αλλά και για την ερμηνεία και κατανόηση των παρόντων κοινωνικο-πολιτικών-οικονομικών συνθηκών.

Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική προσέγγιση θεματικών της νεότερης και σύγχρονης ελληνικής ιστορίας μέσα από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και η ενδυνάμωση της ιστορικής σκέψης των φοιτητών/τριών.

Στόχοι του μαθήματος αποτελούν:

- Η όσο το δυνατόν σε βάθος ανάλυση και ερμηνεία των ιστορικών γεγονότων που έλαβαν χώρα κατά την περίοδο της νεότερης και σύγχρονης εποχής.
- Η διερεύνηση και η κριτική στάση απέναντι στα ιστορικά γεγονότα μέσα από τη συνεκτίμηση ποικίλων αλλά και αντικρουόμενων παραγόντων.
- Η αποτίμηση των ιστορικών γεγονότων για τη σημερινή κοινωνικο-πολιτικο-οικονομική κατάσταση της χώρας.
- Η προσέγγιση των γεγονότων μέσα από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές.
- Η καλλιέργεια ιστορικής σκέψης με απώτερο στόχο τη δυνατότητα της διδασκαλίας των θεματικών αυτών.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Ανάπτυξη κριτικής ιστορικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος θα δοθεί έμφαση στον ελλαδικό χώρο και θα εξεταστούν οι παρακάτω θεματικές:

- Η βασιλεία στην Ελλάδα
- Η δικτατορία στην Ελλάδα
- Το προσφυγικό ζήτημα
- Κατοχή- Εκδιώσεις
- Εμφύλιες συρράξεις
- Το κυπριακό ζήτημα

Για την εξέταση των θεμάτων θα ληφθούν υπόψη και τα σχετικά ευρωπαϊκά και παγκόσμια ιστορικά γεγονότα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. κατά τη διδασκαλία, την ανάλυση πηγών και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη της βιβλιογραφίας	27
	Ανάλυση Πηγών	31
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	100

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βερέμης, Θ. & Κολιόπουλος, Ι. (2013) Νεότερη Ελλάδα-Μια ιστορία από το 1821, Αθήνα: Πατάκης
- Βουρνάς, Τ. (2015) Ιστορία της νεώτερης Ελλάδας, (6 τόμοι), Αθήνα: Πατάκης
- Συλλογικό έργο (2009) Ιστορία της Ελλάδας του 20ου αιώνα, Αθήνα: Βιβλιόραμα
- Χατζηαντωνίου, Κ. (2012) Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας 1821-1941, Αθήνα: Ιωλκός
- Clogg, R. (1995) Συνοπτική Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας, Αθήνα: Κάτοπτρο
- Gallant, W. Th. (2017) Νεότερη Ελλάδα, Αθήνα: Πεδίο

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ021	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής, ειδικού υποβάθρου, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=506		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΥΖΑΝΑ-ΜΑΡΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05875, snikola@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση:

1. να αντιλαμβάνονται τη στενή σχέση της Εκπαίδευσης με την κοινωνία, με την οικονομική ανάπτυξη και την πολιτική
2. να γνωρίζουν τις βασικούς φορείς και τα όργανα της Ευρωπαϊκής Εκπαιδευτικής Πολιτικής
3. να έχουν βελτιώσει τις γνώσεις τους σχετικά με την αναγκαιότητα της αγωγής του πολίτη (μέσω και της διδασκαλίας του θεματικού αντικειμένου στο δημοτικό σχολείο) που θα στοχεύει στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης και αναλυτικών δεξιοτήτων και συμπεριφορών, ώστε να προάγεται η ενεργός συμμετοχή στο σχολείο και την κοινωνία
4. να γνωρίζουν τους φορείς πολιτικής κοινωνικοποίησης του μαθητή
5. να γνωρίζουν την επίδραση των κοινωνικών ανισοτήτων στην εκπαίδευση
6. να είναι σε θέση να κατανοούν τις έμφυλες διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στη σύγχρονη κοινωνία και
7. να γνωρίζουν τις συνέπειες της σχολικής διαρροής για το άτομο και την κοινωνία, καθώς και τους τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου.

Γενικές Ικανότητες

Σκοπός του μαθήματος είναι η επαφή των φοιτητών με την ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική και με το ζήτημα της αγωγής του πολίτη (citizenship), καθώς επίσης και η διερεύνηση τρόπων και πολιτικών πρόληψης και αντιμετώπισης της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης.

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία και Ομαδική εργασία
- Εργασία με θέματα ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής εκπαιδευτικών πολιτικών και του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει θεματικές ενότητες που αφορούν α) στη σχέση της Εκπαίδευσης με την κοινωνία, με την οικονομική ανάπτυξη και την πολιτική β) στη διαμόρφωση της συνείδησης του πολίτη του κόσμου και του ευρωπαίου πολίτη γ) στην αγωγή του πολίτη και την πολιτική κοινωνικοποίηση του μαθητή και ε) στις κοινωνικές ανισότητες και την επίδραση τους στην εκπαίδευση. Στη θεματική των εκπαιδευτικών ανισοτήτων δίνεται έμφαση στην ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση, στις εκπαιδευτικές και κοινωνικές επιλογές και στη σχολική διαρροή και εγκατάλειψη της υποχρεωτικής και της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία Χρησιμοποιείται το σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης, e-course, για τη διάθεση σημειώσεων, και επικοινωνία με τους φοιτητές. Επικοινωνία μέσω e-mail 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις του διδάσκοντος	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας και έρευνας	17
	Εκπόνηση μελέτης με τη χρήση των νέων τεχνολογιών – Σχέδια εργασίας για την κοινωνική και πολιτική εκπαίδευση	10
	Συγγραφή εργασίας	11
	Μελέτη για τις εξετάσεις	20
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Γραπτές Εξετάσεις Εργασίες που αξιολογούν <ol style="list-style-type: none"> Εμπέδωση γνώσεων (35%) Κριτική ανασύνθεση των πληροφοριών (35%) Δομή και οργάνωση της μελέτης (20%) 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Αργύρης Κυρίδης (1997), Η ανισότητα στην ελληνική εκπαίδευση και η πρόσβαση στο πανεπιστήμιο, Αθήνα: Gutenberg
- Λέλα Γώγου (2010), Η κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων και οι προοπτικές της κοινωνικής έρευνας, Αθήνα: Γρηγόρη
- Σουζάννα-Μαρία Νικολάου (2008), Οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εκπαίδευση και οι ενέργειες της Ελλάδας (2000-2008), Αθήνα: Gutenberg

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Δ.Γ. Τσαούσης (2007), Η Εκπαιδευτική πολιτική των Διεθνών Οργανισμών. Παγκόσμιες και Ευρωπαϊκές Διαστάσεις, Αθήνα: Gutenberg
- Β. Κουλαϊδής & Α. Τσατσαρώνη (επιμ.) (2010), Παιδαγωγικές Πρακτικές: έρευνα και εκπαιδευτική πολιτική, Αθήνα: Μεταίχμιο
- S. Gewirtz & A. Gribb (2010), Κατανοώντας την Εκπαίδευση. Μια κοινωνιολογική θεώρηση, μτφρ. Ε. Πανάγου, επιστημ. επιμ. Αν. Τσατσαρώνη, Αθήνα: Μεταίχμιο
- Δ. Καρακατσάνη (2003), Εκπαίδευση και πολιτική διαπαιδαγώγηση. Γνώσεις, αξίες, πρακτικές, Αθήνα: Μεταίχμιο

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ010	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=236		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΣΟΥΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05664, ssoulis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες:

1. Θα γνωρίζουν την έννοια της Παιδαγωγικής της Ένταξης.
2. Θα είναι σε θέση να διακρίνουν τις υπάρχουσες θεωρήσεις για την Παιδαγωγική της Ένταξης.
3. Θα κατανοήσουν τους όρους και τις προϋποθέσεις της Παιδαγωγικής της Ένταξης.
4. Θα γνωρίζουν την υφιστάμενη κατάσταση αναφορικά με τη σχολική ένταξη των ατόμων με αναπηρία στον ελλαδικό και στο διεθνή χώρο.
5. Θα αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις για το θεσμό της συνεκπαίδευσης.
6. Θα κατανοήσουν το ρόλο του εκπαιδευτικού γενικής αγωγής και του ειδικού παιδαγωγού κατά την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ένταξη: Προσδιορίζοντας την έννοια
- Ένταξη: Η δικαίωση μιας ηθικής
- Κοινωνιολογικές Θεωρήσεις της Παιδαγωγικής της Ένταξης
- Ψυχολογικές Θεωρήσεις της Παιδαγωγικής της Ένταξης
- Η Οικοσυστημική Θεώρηση της Ένταξης
- Σχολική Ένταξη: Εκπαίδευση για μια καλύτερη κοινωνία;
- Από-ενταξιακές αγκυλώσεις της Ειδικής Παιδαγωγικής
- Διδακτικές προσεγγίσεις με στόχο την ένταξη παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο «γενικό» Σχολείο
- Εκπαιδεύοντας τους εκπαιδευτικούς για μια Παιδαγωγική της Ένταξης
- Ένταξη των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε διεθνή σύγκριση
- Ο θεσμός της συνεκπαίδευσης στην Ελλάδα
- Η κατάργηση της Ειδικής Παιδαγωγικής
- Ένα Σχολείο για Όλους

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρησιμοποιείται το σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Moodle για τη διάθεση σημειώσεων, και επικοινωνία με τους φοιτητές.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	51
	Εργασίες	6
	Εξετάσεις	3
	Εργαστήριο	0
	Πρόσθετη απασχόληση	1
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτές Εξετάσεις • Παρουσιάσεις εργασιών-θεματικών ενοτήτων 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Σούλης Σπυρίδων-Γεώργιος (2002). Παιδαγωγική της Ένταξης
- Συλλογικό (2013). Από την Ειδική Αγωγή στη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Dewhurst, J. (1996). Differentiation in primary teaching. Education 3 to 13. International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education, 24(3), 27–36.
- Forsten, C., Grant, J. & Hollas, B. (2002). Differentiated Instruction. Peterborough: Crystal Springs Books.
- Goodman, G. & Williams, C.A. (2008). Interventions for increasing the academic engagement of students with autism spectrum disorders in inclusive classrooms. Teaching Exceptional Children, 39, 53-61.
- Gregory, G.H. & Chapman, C. (2007). Differentiated Instructional Strategies (2nd Ed.), California: Corwin Press

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ012	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΟΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΚΑΨΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05690, gkapsali@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Έχουν μία σφαιρική εικόνα για την Παιδική Λογοτεχνία
2. Να αξιοποιούν την Παιδική Λογοτεχνία κατά τη διδασκαλία των Γλωσσικών μαθημάτων στο σχολείο
3. Να αναδεικνύουν την αισθητική λειτουργία της Παιδικής Λογοτεχνίας
4. Να γνωρίζουν και να αξιοποιούν κατά τη διδασκαλία τους σημαντικότερους ποιητές της Παιδικής Λογοτεχνίας
5. Να γνωρίζουν τον τρόπο διδασκαλίας ενός ποιήματος

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Συμμετοχή και δημιουργικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Το αντικείμενο της Παιδικής Λογοτεχνίας
2. Το Παιδί και το Βιβλίο
  - Η φιλιαναγνωσία των παιδιών
  - Επιλογή βιβλίων – Πνευματικά ενδιαφέροντα των παιδιών κατά ηλικία
  - Η εικονογράφηση του παιδικού βιβλίου – Αισθητική Αγωγή
3. Η Παιδική Ποίηση
  - Ποίηση και Διδασκαλία
  - Οι κυριότεροι εκπρόσωποι της Παιδικής Ποίησης. Αντιπροσωπευτικά τους έργα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, συζήτηση, βιωματικές δραστηριότητες										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint • Χρήση του διαδικτύου για μελέτη επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>83</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>3</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>125</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	83	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	39										
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	83										
Εξετάσεις	3										
Σύνολο Μαθήματος	125										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή εργασία & Συμπερασματική αξιολόγηση στο τέλος του εξαμήνου με ανάπτυξη δοκιμίων. • Προφορική εξέταση • Εργαστηριακή εργασία										

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Καψάλης, Γ. (2000). Μελέτες παιδικής λογοτεχνίας. Αθήνα, Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε.
- Καψάλης, Γ. (1998). Νεανική αλληλογραφία Τέλλου Άγρα και Κώστα Αθ. Μιχαηλίδη. Αθήνα, Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Αδάλογλου, Κ., Η γραπτή έκφραση των μαθητών: προτάσεις για την αξιολόγηση και τη βελτίωσή της, εκδ. Κέδρος, Αθήνα 2007.
- Αναγνωστόπουλος, Β.Δ., Τάσεις και Εξελίξεις της Παιδικής Λογοτεχνίας στη δεκαετία 1970-1980, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα 1982.
- Αναγνωστόπουλος, Β.Δ., Δελώνης Α., Παιδική Λογοτεχνία και σχολείο, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 1988.
- Αναγνωστόπουλος, Β.Δ., Η ελληνική παιδική λογοτεχνία μετά τη μεταπολεμική περίοδο (1945-1958), εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα 1991.
- Αναγνωστόπουλος, Β.Δ., Παιδικά – Νεανικά Περιοδικά, εκδ. Διαδρομές, Αθήνα 1993.
- Αναγνωστόπουλος, Β.Δ., Η πολιτιστική διάσταση της Ελλάδας μέσα στην παιδική λογοτεχνία της Ενωμένης Ευρώπης, εκδ. Διαδρομές, Αθήνα 1994.
- Ανθούλιας, Α., Βοηθήστε το παιδί σας στη γλώσσα της Α΄ δημοτικού, εκδ. Κλειδί, Αθήνα 2001.
- Ανθούλιας, Α., Προετοιμάστε το παιδί σας για την Α΄ δημοτικού στην ανάγνωση: για παιδιά 4 ως 6 χρόνων, Εκδ. Κλειδί, Αθήνα 2001.
- Αργυρίδης, Μ., Το παιδικό λογοτεχνικό βιβλίο ως βοηθητικό μέσο διδασκαλίας, εκδ. Σκάλα, Λάρισα 1995.
- Ασωνίτης, Π.Α., Η Εικονογράφηση στο βιβλίο παιδικής λογοτεχνίας, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα 2011.
- Αυδίκος, Ε., Το λαϊκό παραμύθι, θεωρητικές προσεγγίσεις, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 2004.
- Βαλάση. Ζ., Βαλάσης, Δ., Εισαγωγή στη μελέτη της λογοτεχνίας και των βιβλίων για παιδιά: μικρό πανόραμα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2001.
- Βαλασαμάκη, Φ., Τα ελληνικά είναι ένα...παιχνίδι, εκδ. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη, 2003.
- Βασιλαράκης, Ι., Γλώσσα και πράξη της παιδικής λογοτεχνίας: δοκίμια, αναγνώσεις κειμένων, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 1992.
- Βελούδης, Γ., Γραμματολογία. Θεωρία της λογοτεχνίας, εκδ. Δωδώνη, Αθήνα 1991.
- Βουγιούκας, Α., Το γλωσσικό μάθημα στην πρώτη βαθμίδα της νεοελληνικής εκπαίδευσης, εκδ. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 1994.
- Bremond, C.L., Chatman, S., Greimas, A.J., Linvelt, J., Martin, W., Prince, G., Stanzel, F., K., Θεωρία της αφήγησης, εκδ. Εξάντας, Αθήνα 1991.
- Γαβριηλίδου, Σ., Το δύσκολο επάγγελμα του κλασικού ήρωα, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2008.
- Γαβριηλίδου, Σ., Ξανα-διαβάζοντας τις Περιπέτειες του Πινόκιο, (<http://keimena.ece.uth.gr>) (Ημερομηνία προσπέλασης: 22 Δεκεμβρίου 2011).
- Γαραντούδης, Ε., Μπαλάκας, Κ., Αγγελάκος, Κ., Γλώσσα και λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2005.
- Γεωργογιάννης, Π., Θεωρία και πρακτικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, Πάτρα 2000.
- Γιάκος, Δ., Ιστορία της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας: του ΙΘ΄ αιώνα και του Κ΄ αιώνα, εκδ. Δημ. Ν. Παπαδήμας, Αθήνα 1993.
- Γιαννέλης, Ι.Κ., Γραμματόπουλος, Κ.Π., Αλφαβητάριο, εκδ. Νέα Σύνορα, Αθήνα 1993.
- Γκότοβος, Α.Ε., Παράδοση και γλώσσα στο σχολείο: προβλήματα νομιμότητα των γλωσσικών μεταρρυθμίσεων στη νεοελληνική εκπαίδευση, Εκδ. Δωδώνη Αθήνα, 1991.
- Γκόριαρης, Χ., Πρόσκτηση και καλλιέργεια της γλωσσικής έκφραση (προφορικής και γραπτής) στο δημοτικό σχολείο, Θεσσαλονίκη 1993.
- Γκρέμινγκερ, Α., Το παιδί και το Βιβλίο, (Μτφ. Κουναλάκη Α.), εκδ. Νότος, Αθήνα 1970.
- Γραμματάς, Θ., Το θέατρο στο σχολείο. Μέθοδοι διδασκαλίας και εφαρμογής, Εκδ. Ατραπός, Αθήνα, 2004.
- Δελώνης, Α., Ελληνική παιδική λογοτεχνία : 1835-1985 από τις πρώτες ρίζες μέχρι σήμερα, εκδ. Ηράλκειος, Αθήνα 1990.
- Δελμούζος, Α., Σαν παραμύθι, εκδ. Μπάυρον, Αθήνα 1983.
- Δερμιτζάκης, Μ., Αφηγηματικές τεχνικές: ελληνική πεζογραφία και δραματουργία, εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2000.
- Δαράκη, Π., Κουκλοθέατρο, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 1995 .

- Εμμανουηλίδης, Π.Δ., Εμμανουηλίδου-Πετρίδου, Έ., Η ελληνική γλώσσα: επικοινωνιακός λόγος (για τους ομογενείς, για τους παλιννοστούντες, για τους ξένους και γενικά για όσους θέλουν να βελτιώσουν τα ελληνικά τους), Εκδ. Μεταίχιμο, Αθήνα 1999.
- Ευαγγέλου, Ι., Η Φαντασία, μια αδιερεύνητη ψυχική λειτουργία, εκδ. Ιάμβλιχος, Αθήνα 1993.
- Ζερβού, Α., Λογοκρισία και αντιστάσεις στα κείμενα των παιδικών μας χρόνων: ο Ροβινσώνας, η Αλίκη και το Παραμύθι χωρίς όνομα: ανάγνωση από μια ενήλικη, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 1996.
- Θέμελης, Γ., Η διδασκαλία των νέων ελληνικών: το πρόβλημα της ερμηνείας, εκδ. Κωνσταντινίδης, Θεσσαλονίκη 1973.
- Καλλέργης, Η., Προσεγγίσεις στην παιδική λογοτεχνία, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα 1995.
- Καλογήρου, Τ., Κατσίκη – Γκιβάλου, Α., Τριβιζάς Ε., Τέρψεις και ημέρες ανάγνωσης: μελετήματα για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στο Δημοτικό Σχολείο, Αθήνα 1994.
- Καλογήρου, Τ., Η γοητεία του βυθού και η ετερότητα της γοργόνας: μια ανάγνωση παραμυθιών του Hans Christian Andersen, του Oscar Wilde και του Ευγένιου Τριβιζά, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2003.
- Κανατσούλη, Μ., Ιδεολογικές Διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας, εκδ. Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα 2002.
- Κανατσούλη, Μ., Ο Μεγάλος περίπατος του γέλιου : το αστείο στην παιδική λογοτεχνία: αναδρομικές περιηγήσεις και σύγχρονες διαδρομές εκδ. Έκφραση, Αθήνα 1993.
- Κανατσούλη, Μ., Αμφίσημα της παιδικής λογοτεχνίας: (ανάμεσα στην ελληνικότητα και την πολυπολιτισμικότητα), εκδ. Σύγχρονοι ορίζοντες, Αθήνα 2002.
- Κανατσούλη, Μ., Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας: σχολικής και προσχολικής ηλικίας Θεσσαλονίκη: University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2002.
- Κανατσούλη, Μ., Πολίτης Δ, Σύγχρονη εφηβική λογοτεχνία: από την ποιητική της εφηβείας στην αναζήτηση της ερμηνείας της, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2011.
- Καπλάνη, Ε., Χοντολίδου (επιμ.), Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο, εκδ. Τυπωθήτω- Γιώργος Δαρδάνος, Αθήνα 2004.
- Καραβασίλης, Γ. Η τέχνη της διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος : με διαγράμματα και σχόλια, εκδ. Βιβλιογονία, Αθήνα 1991.
- Καραγιάννης, Α., Θεματολογία της Ελληνικής Παιδικής Λογοτεχνίας, εκδ. Νικόδημος, Αθήνα 1999.
- Καρπόζηλου, Μ., Το Παιδί στη Χώρα των Βιβλίων, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα 2006.
- Κατσίκη – Γκιβάλου, Α., Παιδική λογοτεχνία : Θεωρία και πράξη(τόμοι Α και Β), εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα 1993.
- Κατσίκη – Γκιβάλου, Α., Το Θαυμαστό ταξίδι : μελέτες για την παιδική λογοτεχνία, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2008.
- Καψάλης, Γ., Μελέτες παιδικής λογοτεχνίας, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2003.
- Καψωμένος, Ε., Αφηγηματολογία, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2004.
- Κιτσαράς, Γ., Το εικονογραφημένο βιβλίο στη νηπιακή και πρωτοσχολική ηλικία. Μια θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 1993.
- Κοντολέων, Μ., Απόψεις για την παιδική λογοτεχνία, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 1988.
- Κοπιδάκης, Μ.Ζ., (επιμ.), Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας, εκδ. ΕΛΙΑ, Αθήνα 1999.
- Κουτσογιάννης, Δ., Περιθώρια δημιουργικής αξιοποίησης των ηλεκτρονικών υπολογιστών στη διδασκαλία του γραπτού λόγου: έρευνα σε μαθητές Α' Γυμνασίου, εκδ. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 1998.
- Κουτσουβάνου, Ε., Πρώτη ανάγνωση και γραφή : στρατηγικές διδακτική, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 2000.
- Λαλαγιάννη, Κ., Η λογοτεχνία από μετάφραση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις των εκπαιδευτικών, εκδ. Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδάνος, Αθήνα 2005.
- Λόκα, Α., Περδικάρη, Μ.Ε., Αυτοσχεδιασμός και παιχνίδια ρόλων στην διδακτική της γλώσσας (τάξη: Ε', ΣΤ'), Ιωάννινα 2015.

- Μακρυνιώτη, Δ., Η Παιδική ηλικία στα αναγνωστικά βιβλία 1834-1919, εκδ. Δωδώνη, Αθήνα-Γιάννινα 1986.
- Μαλαφάντης, Κ., Γιορτές και επέτειοι στα αναγνωστικά κείμενα του δημοτικού σχολείου, εκδ. Διαβάζω, Αθήνα 1991.
- Μήτσης, Ν.Σπ., Η διδασκαλία της γραμματικής στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση: η επίδραση της γλωσσικής επιστήμης στην εξέλιξή της, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 1998
- Μπαμπινιώτης, Γ., Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας, εκδ. Ελληνικά γράμματα, Αθήνα 1998.
- Μπαμπινιώτης, Γ., Καραγιαννάκου, Δ., Ελληνική γλώσσα: βοηθητικό βιβλίο, μετάφραση στην αγγλική, (μετάφραση: Δήμητρα Καραγιαννάκου), εκδ. Ίδρυμα Μελετών Λαμπράκη, Αθήνα, 2001.
- Μπαμπινιώτης, Γ., Δ., Παρασκευόπουλος, Ι., Ν., Κείμενο-Επικοινωνία: πώς γράφουμε και πώς κατανοούμε τα κείμενα εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000.
- Μπαμπινιώτης, Γ., Γλωσσολογία και Λογοτεχνία, Αθήνα 1984.
- Μπενέκος, Αντ., Παπαντωνίου Ζαχ., Ένας σταθμός στα Παιδικά Γράμματα, εκδ. Δύπτυχο, Αθήνα 1972.
- Νάσαινας, Γ., Η Παιδική ηλικία στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία: θεωρία και πράξη, εκδ. Ελλέβορος, Άργος, 2001.
- Παπαδάτος, Γ., Παιδικό βιβλίο και φιλαναγνωσία, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2009.
- Παπαδοπούλου, Σ., Η ολική γλώσσα, στη διδακτική της σχολικής έκφρασης για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, εκδ. Τυπώθητω – Γ. Δαρδάνος, Αθήνα 2000.
- Παπαδοπούλου, Σ., Η Συναισθηματική γλώσσα : βιβλία που μιλούν... σε μαθητές που... σιωπούν : μια θεωρητική πρόταση με απλές διδακτικές εφαρμογές από τη μέθοδο της βιβλιοθεραπείας στη διδασκαλία της γλώσσας, εκδ. Τυπωθήτω- Γιωργος Δαρδάνος, Αθήνα 2004.
- Παπακωνσταντίνου, Ν., Αγωγή του λόγου: Ορθοφωνία, εκδ. Αγαπητός Σ. Κράτσης, Αθήνα 1980.
- Παπακωστούλα-Γιανναρά, Γ.Α., Παπαδόπουλος, Α., Στέφος, Α., Η διδασκαλία στα κείμενα και στη γλώσσα, εκδ. Ήβος, Αθήνα 1981.
- Παπαντωνάκης, Γ., Εισαγωγή στην παιδική ποίηση του Γιάννη Ρίτσου, εκδ. Οδυσσεύς, Αθήνα 1996.
- Παπαντωνάκης, Γ., Η παιδική ηλικία του ήλιου, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 1997.
- Παπαντωνάκης, Γ., Εισαγωγή στο ελληνικό παιδικό μυθιστόρημα επιστημονικής φαντασίας, εκδ. Κέρδος, Αθήνα 2000.
- Παπαρίζος, Χ.Α., Η μητρική γλώσσα στο σχολείο, δομισμός – λειτουργισμός, εκδ. Γρηγόρης, Αθήνα 1993.
- Παπαρίζος, Χ.Α., Το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό: προέλευση και εφαρμογή βασικών αρχών των αναλυτικών προγραμμάτων 1982-84, εκδ. Νέα παιδεία, Αθήνα 1989.
- Παπαρίζος, Χ.Α., Επικοινωνιακή προσέγγιση θεωρητικό πλαίσιο προϋποθέσεις η πρόταση εφαρμογής. Έρευνα στα βιβλία “η γλώσσα μου”, εκδ. Νέα Παιδεία, Αθήνα 1990.
- Παπάς, Α.Ε., Διδακτική γλώσσας και κειμένων: πρώτη ανάγνωση και γραφή, αναδυόμενη ανάγνωση και γραφή, 1995 Αθήνα.
- Παπούλια – Τζελέπη, Π., Ανάδυση του γραμματισμού : έρευνα και πρακτική, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα 2001.
- Παπούλια – Τζελέπη, Π., Τάφα Ε., Γλώσσα και γραμματισμός στη νέα χιλιετία, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004.
- Πεσμαζόγλου, Τ., Το ηρωϊκό παραμύθι της Π.Σ. Δέλτα, εκδ. Εστία, Αθήνα 1988.
- Propp, V.J., Μορφολογία του Παραμυθιού. (Μτφρ. Αρ. Παρίση), εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 1991.
- Σακκελαρίου, Χ., Οι Πρωτοπόροι της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας : ποίηση, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 1989.
- Σακκελαρίου, Χ., Ιστορία της παιδικής λογοτεχνίας: Ελληνική και παγκόσμια. Από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας, εκδ. Φιλιππότη, Αθήνα 1991.
- Σκαρτσής, Σ., Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία: Α. Θεωρία, Β. Κείμενα, εκδ. Αρχαϊκές εκδόσεις, Πάτρα 1990.
- Σκαρτσής, Σ.Λ., Εισαγωγή στη μελέτη των στοιχείων της νέας ελληνικής γλώσσας, εκδ. Αχαϊκές Εκδόσεις, Αθήνα 1989.
- Σακελλαρίου, Χ., Ιστορία της παιδικής λογοτεχνίας, εκδ. Δανία, Αθήνα 1996.
- Σπινκ, Τ., Τα παιδιά ως αναγνώστες, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα 1990.

- Hunt, P., Σακελλαριάδου, Ε., Κανατσούλη, Μ., Κριτική, θεωρία και παιδική λογοτεχνία, εκδ. Πατάκης, Αθήνα: 2002.
- Hunt P., Μητσοπούλου Χ., Κατανοώντας τη λογοτεχνία για παιδιά, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2009.
- Mackridge, P., Η Νεοελληνική Γλώσσα, (μτφρ. Κ. Ν. Πετρόπουλος), εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2002.
- Ρεπούσης, Γ.Χ., Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας: αναλυτικό πρόγραμμα - μεθοδολογία - υλικό στήριξης, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2000.
- Rontari, G., Η γραμματική της φαντασίας, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2003.
- Φρακουδάκη, Α., Γλώσσα και ιδεολογία, εκδ. Οδυσσεάς, Αθήνα 1987.
- Φράγκος, Χ., Παιδαγωγικές έρευνες και εφαρμογές, εκδ. university studio press, Θεσσαλονίκη 1985.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Biancarosa, G., Bryk, A.S., & Dexter, E.R., Assessing the value-added effects of literacy collaborative professional development on student learning. «The Elementary School Journal», 111(1), 7–34, 2010
- Chambers, A., The Reading Environment, How Adults Help Children Enjoy Books. Εκδ. Thimble Press, 1999.
- Cheung, A., Slavin, R.E., The effectiveness of education technology for enhancing reading achievement: A metaanalysis. Retrieved from the Center for Research and Reform in Education, Johns Hopkins University website: <http://www.bestevidence.org/reading/tech/tech.html> (ημερομηνία ανάρτησης 2011, ημερομηνία προσπέλασης Δεκέμβρης 2015).
- Clark, C., Linking school libraries and literacy: Young people’s reading habits and attitudes to their school library, and an exploration of the relationship between school library use and school attainment εκδ. National Literacy Trust (ERIC Document Reproduction Service No. ED513438), London 2010.
- Kamil, M.L., Intrator, S.M., Kim, H.S., The effects of other technologies on literacy and literacy learning, «Handbook of reading research» (Vol. 3, pp. 771-788).
- Levy, B.A., Gong, Z., Hessels, S., Evans, M.A., Jared, D., Understanding print: Early reading development and the contributions of home literacy experiences, «Journal of Experimental Child Psychology», VOL 93, 63–93, 2006.
- Lomos, C., Roelande, H.H., Bosker, R.J., Professional communities and student achievement—A meta analysis. «School Effectiveness and School Improvement», VOL22 (2), 121–148, 2011.
- Martin, M.O., Mullis, I.V.S., Foy, P., Drucker, K.T., Progress in international reading study, International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA), Boston 2011.
- McGuigan, L., Hoy, W.K., Principal leadership: Creating a culture of academic optimism to improve achievement for all students. “Leadership and Policy in Schools”, Vol 5(3), 203–229, 2006.
- Nichols, W.D., Zellner, L., J., Rupley, W., H., Willson, V., L., Kim, Y., Mergen, S., Young, C., A., What affects instructional choice? Profiles of K-2 teachers’ use of reading instructional strategies and methods. Journal of Literacy Research, 37(4), 437–458. 2005.
- Papadopoulou, S., Oral and Moral Expression in Language Settings – Implied Teaching Dilemmas in Literacy Acquisition: An empirical phenomenological study of 7-to 9 -Year-Old Greek Children’s Ethical Reflection on Creative Storytelling, (researchgate.com) ημερομηνία ανάρτησης: 2007 ημερομηνία προσπέλασης Δεκέμβρης του 15.
- Sandis, D., «Children’s Literature Research in Greece: The Situation Today», Children’s Literature Association Quarterly (Fall 2008) Vol. 33 (3), σ.314.
- Whalley, J.I., Cobwebs to Catch Flies: Illustrated Books for the Nursery and Schoolroom, 1700-1900, εκδ. Elek Books Limited, London 1974.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ301	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΟΡΦΙΔΗ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05888, emorfidi@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Να μάθουν για την εξέλιξη στην επιστημονική θεώρηση των προβλημάτων Λόγου και Ομιλίας
2. Να κατανοήσουν την εξέλιξη του Λόγου και την κατάκτηση των γλωσσικών συστημάτων
3. Να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά των παιδιών με δυσκολίες στην ανάπτυξη Προφορικού Λόγου
4. Να κατανοήσουν τις διαφορές ανάμεσα στο δίγλωσσο και διαταραγμένο Λόγο
5. Να γνωρίζουν για τη σύνδεση Προφορικού & Γραπτού Λόγου καθώς και τα κύρια χαρακτηριστικά των διαταραχών Προφορικού & Γραπτού Λόγου
6. Να αντιληφθούν την ύπαρξη διαταραχών μέσα στη σχολική τάξη και να είναι ικανοί να επιλέξουν κατάλληλες διδακτικές προσεγγίσεις
7. Να αναπτύξουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν τρόπους αντιμετώπισης και το θεωρητικό τους υπόβαθρο.

Γενικές Ικανότητες

- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Προσδιορισμός του Επιστημονικού Πεδίου/ Εννοιολογικές Διασαφηνίσεις
- Εξέλιξη του Προφορικού Λόγου στη Νηπιακή και Παιδική Ηλικία
- Φωνολογία, Σύνταξη, Σημασιολογία, Πραγματολογία: Ανάπτυξη και Διαταραχές
- Λόγος παιδιών από την αλλοδαπή
- Σύνδεση Προφορικού/Γραπτού Λόγου
- Διαταραχές (Προφορικού & Γραπτού) Λόγου μέσα στη Σχολική Τάξη
- Θέματα Ανίχνευσης Διαταραχών Λόγου
- Ειδική Αγωγή Παιδιών με Προβλήματα Λόγου και Ομιλίας
- Στρατηγικές Παρέμβασης
- Διδακτικές Τεχνικές & Ενδεικτικοί Τρόποι Αντιμετώπισης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & Συγγραφή εργασίας	30
	Μελέτη Βιβλιογραφίας	53
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη & Συγγραφή εργασίας (υποχρεωτική) Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Παπαηλιού, Χ. (2005) Η ανάπτυξη της γλώσσας. Αθήνα: Παπαζήση.
- Δράκος, Γ. (2014). Ειδική Παιδαγωγική Προβλημάτων Λόγου και Ομιλίας. Αθήνα: Μπάμπαλης.
- Στασινός, Δ. (2009). Ψυχολογία του λόγου και της γλώσσας. Αθήνα: Gutenberg.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Καλαντζής, Κ. (2011). Διαταραχές του Λόγου στην Παιδική Ηλικία. Αθήνα: Παπαζήση.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ171	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε (5ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=49		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΕΜΒΑΛΩΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05687, aemvalot@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι φοιτητές/ριες που θα ολοκληρώσουν επιτυχώς το συγκεκριμένο μάθημα θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. αναγνωρίζουν τη σημασία των ερευνητικών υποδομών κοινωνικής και εκπαιδευτικής έρευνας
2. αναγνωρίζουν τη σημασία της διάχυσης ερευνητικών δεδομένων
3. αναγνωρίζουν και να συνδράμουν στη διαχείριση και τεκμηρίωση δευτερογενών δεδομένων εμπειρικής έρευνας
4. αξιοποιούν επαρκώς εφαρμογές και διαδικτυακές υπηρεσίες συλλογής, επεξεργασίας, ανάλυσης και παρουσίασης ερευνητικού υλικού (ποσοτικής και ποιοτικής προσέγγισης)
5. αξιοποιούν στοιχειωδώς εφαρμογές Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών στην εκπαιδευτική έρευνα
6. γνωρίζουν και να αξιοποιούν θεωρητικές παραδοχές και διδακτικές πρακτικές STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) στην εκπαίδευση και να είναι σε θέση να συνδράμουν ερευνητικά σε σχετικά projects.

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη & ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ερευνητικές υποδομές κοινωνικής/εκπαιδευτικής έρευνας
- Αποθετήρια και δευτερογενής ανάλυση
- Εφαρμογές και υπηρεσίες συλλογής ερευνητικού υλικού
- Εφαρμογές επεξεργασίας δεδομένων | Βάσεις Δεδομένων
- Εφαρμογές στατιστικής ανάλυσης εμπειρικών δεδομένων
- Εφαρμογές ποιοτικής ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων
- Εφαρμογές Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών στην εκπαιδευτική έρευνα
- Αξιοποίηση εφαρμογών STEM στην εκπαίδευση και την εκπαιδευτική έρευνα
- Παρουσίαση ερευνητικών αποτελεσμάτων (τεχνογραφία και δημοσιεύσεις)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διδασκαλία στο εργαστήριο • Αξιοποίηση περιβαλλόντων εκπαίδευσης από απόσταση 	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με ειδικό λογισμικό [SPSS, PSPP, Microsoft Excel, Remark Office, Atlas.ti, MaxQDA, ArcGIS] και υπηρεσίες [ενδεικτικά http://www.nesstar.com/ , IEA IDB Analyzer] • Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης ecourse.uoi.gr 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάρια	39
	Εκπόνηση και υποβολή τριών (3) υποχρεωτικών Εργαστηριακών Ασκήσεων	45
	Μελέτη βιβλιογραφίας	38
	Παρουσιάσεις Εργασιών	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • 3 (υποχρεωτικές) Εργασίες [ανάρτηση υποχρεωτικά στο ecourse.uoi.gr] • Παρουσιάσεις Εργασιών 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Κάλλας, Γ. (2015). Θεωρία, μεθοδολογία και ερευνητικές υποδομές στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: Κριτική.
- Τσιώλης, Γ., Σερντεδάκης, Ν., Κάλλας, Γ. (2011). Ερευνητικές υποδομές και δεδομένα στην εμπειρική κοινωνική έρευνα : Ζητήματα καταγραφής, τεκμηρίωσης και ανάλυσης κοινωνικών δεδομένων. Αθήνα: Νήσος.
- Εγχειρίδια χρήσης λογισμικού και υπηρεσιών

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Ιωσηφίδης, Θ. (2003). Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: Κριτική.
- Ιωσηφίδης, Θ. (2008). Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: Κριτική.
- Παπαναστασίου, Κ., & Παπαναστασίου, Ε. (2005). Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας. Κύπρος: Kailas Printers and Lithographers Ltd.
- Ρούσσοι, Π. Λ., & Τσαούσης, Γ. (2011). Στατιστική στις επιστήμες της συμπεριφοράς με τη χρήση του SPSS. Αθήνα: Τόπος.
- Babbie, E. (2011). Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα. Αθήνα: Κριτική.
- Creswell, J. W. (2011). Η έρευνα στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας. Αθήνα: Ίων/ Έλλην.
- De Vaus, D. (2008). Ανάλυση κοινωνικών δεδομένων. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Martin, O. (2008). Η ανάλυση ποσοτικών δεδομένων. Αθήνα: Τόπος.
- Longley, P., Goodchild, M., Maguire, D., Rhind, D. (2010). Συστήματα και επιστήμη γεωγραφικών πληροφοριών (GIS). Αθήνα: Κλειδάριθμος

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ017	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ II - ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων διδακτικής επάρκειας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course από την ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΣΜΑΡΑΓΔΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05730, smpapado@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

ονομάζουν μεθόδους διδακτικής προσέγγισης της γλώσσας , να τις περιγράφουν, να τις χρησιμοποιούν, να μπορούν να τις συνδυάζουν , να αναγνωρίζουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των μεθόδων κατά περίπτωση, να οργανώνουν σχέδια μαθήματος για το γλωσσικό μάθημα, να κατασκευάζουν και να συλλέγουν τα απαραίτητα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν στο μάθημα, να επικοινωνούν μεταξύ τους και με τα παιδιά στην τάξη, να επαναπροσδιορίζουν τεχνικές που χρησιμοποίησαν σε συνεργασία με τους δασκάλους των σχολείων και όσων εμπλέκονται στο μάθημα. Επίσης, να είναι σε θέση να γνωρίζουν παιδαγωγούς που χρησιμοποίησαν ή χρησιμοποιούν διδακτικές μεθόδους μέσα από τις οποίες θα οργανώσουν το μάθημα στη σχολική τάξη.

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση βιβλιογραφίας, εμπειρικής έρευνας και των απαραίτητων τεχνολογιών , Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις κατά τη διδακτική πράξη και σύμφωνα με το γλωσσικό υπόβαθρο μαθητών (Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης). Λήψη αποφάσεων κατά την πρακτική άσκηση και σε βιωματικές δράσεις στα μαθήματα στο πανεπιστήμιο, Υποχρεωτική Αυτόνομη εργασία σε σχέση με τις πρακτικές ασκήσεις στα σχολεία, Ομαδική εργασία κατόπιν συνεννόησης ή προσθετικής εργασίας, Εργασία σε διεθνές περιβάλλον σε συνεργασία με ξένα πανεπιστήμια Erasmus, πολιτιστικούς φορείς και κοινωνικούς φορείς. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. Παράγωγή νέων ερευνητικών εργασιών και μεθοδολογικών εφαρμογών-εργαλείων για την σχολική τάξη. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και ευαισθητοποίηση στη διαπολιτισμική επικοινωνιακή διάσταση της γλώσσας του εκπαιδευτικού και της εκπαίδευσης. Οι φοιτητές πρέπει να οικειοποιηθούν πρακτικές και διδακτικές μεθόδους ειδικές για το γλωσσικό μάθημα και στρατηγικές της διδακτικής πράξης τις οποίες θα εφαρμόσουν στην τάξη σε γλωσσικά μαθήματα για την πρακτική άσκηση αλλά και μακροπρόθεσμα στην άσκηση του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού με αποδέκτες παιδιά ηλικίας 6-12 ετών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Μέθοδοι Διδασκαλίας και μάθησης της γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο - Παραδοσιακές και Μοντέρνες Μέρος 1ο.
- Βασικές αρχές για τη διδασκαλία της πρώτης ανάγνωσης και γραφής και μέθοδοι διδασκαλίας Μέρος 2ο.
- Ποικιλίες γραφής και ανάγνωσης. Τεχνικές διδασκαλίας του γραπτού και του προφορικού λόγου. Από τη σύνταξη παραγράφου στην γραπτή έκφραση με ολόκληρα κείμενα. Κοινωνιόλεκτος και πραγματολογικές παρατηρήσεις στη γλώσσα, Γλωσσικό περιβάλλον και κοινωνιόγλωσσα (Sociolinguistic issues and pragmatics in didactics of language). Κειμενικά είδη και διδακτικές προτάσεις .
- Τα γλωσσικά “λάθη” και οι ιδιαιτερότητες της παιδικής γλώσσας, γλώσσα και εγκέφαλος, λόγος και ομιλία , θέματα ορθογραφίας, σκέψη και γλώσσα.
- Συγκέντρωση και κατασκευή γλωσσικού υλικού για τη διδασκαλία της γλώσσας και συνεργασία διαφόρων διδακτικών αντικειμένων σε ένα γλωσσοκεντρικό αναλυτικό πρόγραμμα.
- Η δημιουργική έκφραση και η διδασκαλία της γλώσσας μέσα από παιγνιώδεις δραστηριότητες. Γλώσσα αι μεταγλώσσα, ιδεοθύελλα και δημιουργική γραφή.
- Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, θέματα “λαθών” στη δίγλωσση εκπαίδευση και στρατηγικές ένταξης της νεοελληνικής γλώσσας στη σχολική επικοινωνία.
- Συναισθηματικές και κοινωνικές διαστάσεις της μεθοδολογίας για τη διδακτική της νέας ελληνικής γλώσσας.
- Προφορική γλώσσα στη διδασκαλία και μάθηση. Θέματα ενισχυτικής διδασκαλίας και αντιμετώπισης ιδιαίτερων γλωσσικών αναγκών κατά περίπτωση (case studies)
- Επικοινωνιακή μέθοδος και χρήσεις της τεχνολογίας στη διδασκαλία της γλώσσας.
- Γραμματική και σύνταξη σε δραστηριότητες των διδακτικών εγχειριδίων της γλώσσας
- Αναλυτικά προγράμματα σπουδών για τη διδακτική του Γλωσσικού μαθήματος
- Πρακτική άσκηση-παραδείγματα εφαρμογών και μεταγνωστική προσέγγιση της διαδικασίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, βιωματικά παιχνίδια και διδακτικά παραδείγματα σε πειραματικό σχεδιασμό και εκτέλεση στο μάθημα.															
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι φοιτητές παραπέμπονται σε ιστοσελίδες σχετικές με τα διδακτικά εγχειρίδια της γλώσσας και τα Αναλυτικά προγράμματα της διδασκαλίας της στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση προς ενημέρωση και περάτωση εργασιών και σχεδιασμού των πρακτικών ασκήσεων στις οποίες διδάσκουν στο σχολείο το γλωσσικό μάθημα χρησιμοποιώντας και Τ.Π.Ε. εφόσον υπάρχει στο χώρο διδασκαλίας η υλικοτεχνική υποδομή και η πρόσβαση στο διαδίκτυο.															
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1028 467 1628 544">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1628 467 2078 544">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1028 544 1628 628">Παρακολούθηση- Συμμετοχή στο μάθημα</td> <td data-bbox="1628 544 2078 628">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 628 1628 713">Μελέτη και κριτική ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1628 628 2078 713">25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 713 1628 1222">Επισκέψεις προετοιμασίας για διδασκαλία σε σχολεία - πρακτική άσκηση και 2 σχέδια μαθήματος για δύο γλωσσικά δίωρα + παρακολούθηση μαθημάτων 2 εβδομάδες - 3. Τήρηση ημερολογίου παρατήρησης από την παρακολούθηση της γλώσσας σε σχέση με τις αδυναμίες μαθητών, σκέψεις για εφαρμογή και επίλυση προβλημάτων σε σχέση με την πρακτική τους. Το ημερολόγιο παρατήρησης παραδίδεται στο τέλος εξέτασης μαθήματος μαζί με τα σχέδια μαθήματος</td> <td data-bbox="1628 713 2078 1222">51</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 1222 1628 1307">Δημιουργική παραγωγή διδακτικού υλικού για το γλωσσικό μάθημα</td> <td data-bbox="1628 1222 2078 1307">32</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 1307 1628 1382">Εξετάσεις γραπτές ή προφορικές</td> <td data-bbox="1628 1307 2078 1382">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 1382 1628 1453">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1628 1382 2078 1453">150</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Παρακολούθηση- Συμμετοχή στο μάθημα	39	Μελέτη και κριτική ανάλυση βιβλιογραφίας	25	Επισκέψεις προετοιμασίας για διδασκαλία σε σχολεία - πρακτική άσκηση και 2 σχέδια μαθήματος για δύο γλωσσικά δίωρα + παρακολούθηση μαθημάτων 2 εβδομάδες - 3. Τήρηση ημερολογίου παρατήρησης από την παρακολούθηση της γλώσσας σε σχέση με τις αδυναμίες μαθητών, σκέψεις για εφαρμογή και επίλυση προβλημάτων σε σχέση με την πρακτική τους. Το ημερολόγιο παρατήρησης παραδίδεται στο τέλος εξέτασης μαθήματος μαζί με τα σχέδια μαθήματος	51	Δημιουργική παραγωγή διδακτικού υλικού για το γλωσσικό μάθημα	32	Εξετάσεις γραπτές ή προφορικές	3	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Παρακολούθηση- Συμμετοχή στο μάθημα	39															
Μελέτη και κριτική ανάλυση βιβλιογραφίας	25															
Επισκέψεις προετοιμασίας για διδασκαλία σε σχολεία - πρακτική άσκηση και 2 σχέδια μαθήματος για δύο γλωσσικά δίωρα + παρακολούθηση μαθημάτων 2 εβδομάδες - 3. Τήρηση ημερολογίου παρατήρησης από την παρακολούθηση της γλώσσας σε σχέση με τις αδυναμίες μαθητών, σκέψεις για εφαρμογή και επίλυση προβλημάτων σε σχέση με την πρακτική τους. Το ημερολόγιο παρατήρησης παραδίδεται στο τέλος εξέτασης μαθήματος μαζί με τα σχέδια μαθήματος	51															
Δημιουργική παραγωγή διδακτικού υλικού για το γλωσσικό μάθημα	32															
Εξετάσεις γραπτές ή προφορικές	3															
Σύνολο Μαθήματος	150															

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με κλειστές ή ανοικτές σημειώσεις κατά περίπτωση, εργασία στο μάθημα. Μέτρηση επίδοσης με πρόοδο στην αίθουσα διδασκαλίας. Προτείνεται ετεροαξιολόγηση και αυτοαξιολόγηση σε μικρές εργασίες στο μάθημα καθώς αυτό έχει βιωματικό εργαστηριακό ύφος και γίνεται επίδειξη τεχνικών στη διάρκεια των παραδόσεων με συμμετοχή των παρευρισκόμενων. Η συμμετοχή στο μάθημα, η σωστή χρήση της ελληνικής γλώσσας και το γνωστικό επίπεδο επηρεάζουν την αξιολόγηση του μαθήματος καθοριστικά. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική για την βαθμολόγηση όπως και η επάρκεια με βεβαίωση του Σχολείου για την Πρακτική άσκηση (Βλ. Οδηγό Σπουδών ΠΤΔΕ 2016-2017). Οι φοιτητές ρίνονται συνολικά από δύο σχέδια μαθήματος , δύο γραπτές εργασίες, πρόοδο στην τάξη, επίπεδο γλωσσομάθειας και συμμετοχή σε παρουσιάσεις θεμάτων στρατηγικής και δραστηριοτήτων σε εφαρμογή, όπως και από την παραγωγή-παρουσίαση διδακτικών υλικών και μέσων διδασκαλίας σε κατασκευή των ίδιων με αφορμή την πρακτική άσκηση.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Παπαδοπούλου, Σμ. 2000, Η Ολική Γλώσσα. Αθήνα Τυπωθήτω Γιώργος Δαρδανός
- Παπαδοπούλου, Σμ. 2004, Η Συναισθηματική Γλώσσα, Αθήνα Τυπωθήτω Γιώργος Δαρδανός

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Νεοελληνική Γραμματική, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη , Εθνικό Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών
- Λυπουρλής, Δ., 1993, Γλωσσικές παρατηρήσεις, Παρατηρητής 1993
- Παρλαμας, Μ., Από τη Ζωή των Λέξεων, Αθήνα, Δόμος
- Γ.Α.Μέγα, Ελληνικά Λαϊκά Παραμύθια 2 τόμοι, Αθήνα, Εστία
- Μήτσης , Ν. Διδακτική του Γλωσσικού Μαθήματος, Από τη Γλωσσική Θεωρία στη Διδακτική Πράξη, Αθήνα, Gutenberg.
- Μήτσης, Ν. επιμέλεια σειράς: Γ. Μπαμπινιώτης, Εισαγωγή στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, Αθήνα. Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός, 1998
- Μήτσης, Ν. 1996. Διδακτική του Γλωσσικού Μαθήματος. Από τη Γλωσσική Θεωρία στη Διδακτική Πράξη. Αθήνα: Gutenberg.
- Μήτσης, Ν. (2004). Η διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης. Αθήνα : Gutenberg.
- Μπαμπινιώτης, Γ. 1994. Παιδεία, Εκπαίδευση και Γλώσσα. Αθήνα: Gutenberg.
- Μπαμπινιώτης, Γ. 1999. Η Γλώσσα ως Αξία. Το Παράδειγμα της Ελληνικής. Αθήνα: Gutenberg.
- Ιορδανίδου, Α. & Α. Φτερνιάτη (επιμ.) (2000). Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο. Αθήνα : Πατάκης.
- Παπαδόπουλος, Α.Π. 2000. Ελάτε να Παίξουμε Ορθογραφία. Αθήνα: Πατάκης.
- Παπαδοπούλου-Μανταδάκη, Σ. 2008. Η Συμβολή του Dante Alighieri στη Διδακτική των Ζωντανών Γλωσσών. Μελέτη στο έργο του “Η Ευγλωπτία της Μητρικής Γλώσσας”. Αθήνα: Gutenberg
- Παπαζαφείρη, Ι. 1997. Λάθη στη Χρήση της Γλώσσας μας. Τόμος Β'. Αθήνα: Σμίλη.
- Παπαντωνίου, Ζ. Τα ψηλά Βουνά, Αθήνα, Εστία.
- Ροντάρι, Τζ. (2008) Η Γραμματική της Φαντασίας, Αθήνα, Μεταίχμιο
- Σελίδα Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Βιβλία Γλώσσας-Διδακτικά Εγχειρίδια)_Βλ. και e-course/ιστοσελίδα Τμήματος.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. 1938. Άπαντα. Τρίτος Τόμος. Νεοελληνική Γραμματική – Ιστορική Εισαγωγή. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ162	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ - ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΟΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05785, kkotsis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες:

1. Θα έχουν αποκτήσει τις βασικές γνώσεις σχετικά με τον επιστημονικό κλάδο της Διδακτικής της Φυσικής. Σε σχέση με τις ανάγκες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
2. Θα γνωρίζουν την σημασία των Εναλλακτικών ιδεών των μαθητών στις έννοιες της Φυσικής για παιδιά.
3. Θα αξιοποιούν πρακτικά τη σημασία του πειράματος στη διδασκαλία της Φυσικής
4. Θα χρησιμοποιούν τις μεθόδους διδασκαλίας της Φυσικής
5. Θα εφαρμόζουν το εποικοδομητικό μοντέλο διδασκαλίας της Φυσικής
6. Θα επεκτείνουν εφαρμογές από το εποικοδομητικό μοντέλο διδασκαλίας για έννοιες της Φυσικής στη σχολική διδακτική πράξη.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση και ανάλυση, σύνθεση δεδομένων με τη χρήση απαραίτητων εργαλείων για τη διεξαγωγή του μαθήματος της Φυσικής στο Δημοτικό Σχολείο
- Θα προαχθεί η ελεύθερη, δημιουργική και επαγωγική σκέψη σε συνδυασμό με μεθόδους ειδικής διδακτικής της φυσικής όπως η μέθοδος project, η έρευνα δράσης κ. ά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η φύση των Φυσικών Επιστημών και η μάθηση στη διδακτική πράξη .
- Οι στρατηγικές μεθοδολογίας διδακτικής της φυσικής .
- Η πειραματική διδασκαλία.
- Το προτζεκτ ως μέθοδος και διδακτικό εργαλείο.
- Το εποικοδομητικό μοντέλο μάθησης.
- Ο ρόλος του πειράματος στην εννοιολογική αλλαγή.
- Οι προϋπάρχουσες ιδέες των μαθητών για διάφορες έννοιες της Φυσικής. Παραδείγματα εποικοδομητικής διδακτικής προσέγγισης για μικρά παιδιά και για μαθητές Ε και ΣΤ Δημοτικού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση διαδικτύου για την παρουσίαση παραδειγμάτων στη Διδασκαλία, εφαρμογές στην τάξη, παραδείγματα με ομαδική εργασία	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	26
	Φροντιστήριο	13
	Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	52
	Πρακτική Άσκηση	20
	Συγγραφή Εργασίας	25
	Εξετάσεις	3
	Πρόσθετη απασχόληση (Προετοιμασία πειραμάτων για το σχολείο)	8
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές ή Προφορικές Εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δήμητρα Σπυροπούλου - Κατσάνη: Διδακτικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις στις φυσικές επιστήμες. Θεωρίες μάθησης, αναλυτικά προγράμματα και πρότυπα/μοντέλα διδασκαλίας, διδακτική αξιοποίηση του πειράματος, Τυπωθήτω, 2008.
- Παναγιώτης Β. Κόκκοτας, Διδακτική των φυσικών επιστημών, Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών: Η εποικοδομητική προσέγγιση της διδασκαλίας και της μάθησης, Εκδόσεις Γρηγόρη, 2008.
- Driver R., Squires A., Rushworth P., Wood-Robinson V. (1999): Οικοδομώντας τις έννοιες των Φυσικών Επιστημών- Μια Παγκόσμια σύνοψη των ιδεών των μαθητών (επιμέλεια Π. Κόκκοτας, μετάφραση Μ. Χατζή), εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα.
- Driver, R., Guesne, E., Tiberghien, A. (1993): Οι ιδέες των παιδιών στις φυσικές επιστήμες,. Μετάφραση Κρητικός Θ, Σπηλιωτοπούλου - Παπαντωνίου Β, Σταυρόπουλος Α. εκδ. Ένωση Ελλήνων Φυσικών και Τροχαλία, Αθήνα.
- Ζησιμόπουλος Γ., Καφετζόπουλος Κ., Μουτζούρη -Μανούσου Ε., Παπασταματίου Ν. (2002): Θέματα διδακτικής για τα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών, Εκδ. Πατάκη, Αθήνα.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- International Journal of Science Education
- International Journal of Science and Mathematics Education
- Journal of Research in Science Teaching
- Research in Science Education
- Research in Science & Technological Education
- Science & Education
- Science Education

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ701	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ – ΔΥΣΛΕΞΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΟΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΟΡΦΙΔΗ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05888, emorfidi@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Να αντιληφθούν την εξέλιξη στην επιστημονική θεώρηση των Μαθησιακών Δυσκολιών (ΜΔ)
2. Να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των παιδιών με ΜΔ
3. Να ξέρουν τη θεωρία της Φωνολογικής Επίγνωσης, και να έχουν συνολική εικόνα για όλους τους παράγοντες
4. Να μπορούν να αξιολογούν βασικές δεξιότητες
5. Να γνωρίζουν κατάλληλες διδακτικές προσεγγίσεις και τρόπους αντιμετώπισης

Γενικές Ικανότητες

- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ιστορική Αναδρομή & Ορισμοί Μαθησιακών Δυσκολιών (ΜΔ)
- Εννοιολογικές Διασαφηνίσεις
- Χαρακτηριστικά και Δευτερογενείς Συνέπειες Μαθησιακών Δυσκολιών
- Διαγνωστικά Μοντέλα
- Γνωστικοί & Γλωσσικοί Παράγοντες
- Θέματα Έγκαιρης Ανίχνευσης
- Αξιολόγηση, Διδασκαλία & Θέματα Παρέμβασης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	58
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Παντελιάδου, Σ. (2011). Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη. Αθήνα: Πεδίο.
- Τζουριάδου, Μ. (2010). Μαθησιακές Δυσκολίες. Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Πόρποδας, Κ. (2002). Η Ανάγνωση. Πάτρα: Αυτοέκδοση.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ704	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΟΜΑΔΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Ασκήσεις ευαισθητοποίησης, Βιωματικές ασκήσεις, Ομάδες εργασίας, Συζήτηση	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ (ΣΤ 6ο) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ ΛΟΓΩ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΘΕΣΕΩΝ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική (Διδασκαλία, Εξέταση)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΠΡΟΥΖΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05695, abrouzos@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες αναμένεται να:

1. ασκούν συμβουλευτική σε ελεγχόμενο περιβάλλον
2. έχουν αναπτύξει δεξιότητες ατομικής και ομαδικής συμβουλευτικής
3. εφαρμόζουν δεξιότητες συμβουλευτικής για τη δημιουργία των θεραπευτικών συνθηκών και την προώθηση της θεραπευτικής διαδικασίας στις συμβουλευτικές σχέσεις
4. διεξάγουν ολοκληρωμένη συνέντευξη αξιοποιώντας τις βασικές δεξιότητες συμβουλευτικής
5. συμμετάσχουν σε μια συμβουλευτική συνέντευξη με πελάτες από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες ή περιβάλλοντα, δηλαδή μαθητές από σχολεία πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, γονείς κ.λπ.
6. διακρίνουν τους διάφορους τύπους ομάδων και τους σκοπούς και τις λειτουργίες κάθε τύπου ομάδας
7. γνωρίζουν και να κατανοούν τα στάδια εξέλιξης μιας ομάδας
8. τηρούν τον κώδικα δεοντολογίας για την εργασία σε ομάδες
9. έχουν αναπτύξει δεξιότητες που είναι απαραίτητες για το σχεδιασμό, την οργάνωση και την αξιολόγηση ψυχοεκπαιδευτικών ομάδων
10. γνωρίζουν τις βασικές αρχές συντονισμού ομάδων και αναγνωρίζουν τις μεταβλητές που μπορεί να επηρεάσουν τη διαδικασία της ομάδας
11. έχουν αναπτύξει ικανότητες που είναι απαραίτητες για το συντονισμό ψυχοεκπαιδευτικών ομάδων με ποικίλους πληθυσμούς.

Γενικές Ικανότητες

Οι γενικές ικανότητες που αναμένεται να αποκτηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με γνώσεις και δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την παροχή συμβουλευτικής σε παιδιά και εφήβους στο σχολικό περιβάλλον. Ειδικότερα, το μάθημα αυτό έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τους φοιτητές να κατανοήσουν τον εαυτό τους και να ασκηθούν σε διάφορες δεξιότητες ατομικής και ομαδικής συμβουλευτικής σε συνθήκες προσομοίωσης. **Το μάθημα διεξάγεται σε εργαστηριακή μορφή και η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική.** Οι ικανότητες συμβουλευτικής που καλύπτονται περιλαμβάνουν: Καλλιέργεια της ικανότητας ανάπτυξης σχέσεων, ενσυναίσθησης, αντανάκλασης συναισθημάτων, παράφρασης, αποσαφήνισης, ενεργητικής ακρόασης, σύνοψης, καθώς και την κατανόηση της μη λεκτικής επικοινωνίας. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιήσουν αυτές τις δεξιότητες σε διαφορετικά στάδια της διαδικασίας συμβουλευτικής και με διαφορετικές ηλικιακές ομάδες μαθητών. Επιπλέον, οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τη δυναμική των ομάδων, θα ευαισθητοποιηθούν σε δεοντολογικά ζητήματα που είναι αφορούν την εργασία σε ομάδες και θα αναπτύξουν δεξιότητες συντονισμού ομάδων. Οι φοιτητές θα μάθουν επίσης να διακρίνουν τους διαφορετικούς τύπους ομάδων (ομάδες εργασίας, ψυχοεκπαιδευτικές ομάδες, ομάδες συμβουλευτικές και ψυχοθεραπευτικές ομάδες). Μέσω της συμμετοχής τους σε εργαστηριακές εργασίες, οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τον σχεδιασμό, την εξέλιξη και τον συντονισμό ψυχοεκπαιδευτικών ομάδων σε ποικίλα πλαίσια.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση υπολογιστικών προγραμμάτων (power point) και videos στις διαλέξεις. • Αξιοποίηση του συστήματος HEAL-LINK για την πρόσβαση στην διεθνή βιβλιογραφία – εξειδικευμένα περιοδικά του γνωστικού αντικείμενου. • Επικοινωνία με φοιτητές μέσω e-class και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Ασκήσεις εμπάθυνας	40
	Γραπτή Εργασία	25
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	30
	Πρόσθετη απασχόληση (διεξαγωγή συμβουλευτικής συνέντευξης, απομαγνητοφώνηση και σχολιασμός της)	13
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει: <ol style="list-style-type: none"> 1. γραπτή εργασία 2. προφορική εξέταση 3. εργαστηριακή εργασία 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μπρούζος, Α. (2004). Προσωποκεντρική Συμβουλευτική: Θεωρία, έρευνα και εφαρμογές. Αθήνα: Τυπωθήτω – Δαρδανός.
- Βασιλόπουλος, Σ., Μπρούζος, Α., & Μπαούρδα, Β. (2016). Ψυχοεκπαιδευτικά ομαδικά προγράμματα για παιδιά και εφήβους. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Βασιλόπουλος, Σ. Φ., Κουτσοπούλου, Ι., & Ρέγκλη, Δ. (2010). Ψυχοεκπαιδευτικές ομάδες για παιδιά. Θεωρία και πράξη. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Nelson-Jones, R. (2009). Βασικές δεξιότητες συμβουλευτικής: Ένα εγχειρίδιο για βοηθούς (μτφ. Χ. Λυμπεροπούλου & Γ. Μπακοπούλου, επιμ. Μ. Μαλικιώση-Λοΐζου). Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Brouzos, A., Vassilopoulos, S. P., & Baourda, V. C. (2015). A study of therapeutic factors and members' perceptions of co-leaders' attitudes in a psychoeducational group for socially anxious Greek children. *The Journal for Specialists in Group Work*, 40(2), 204-224. doi: 10.1080/01933922.2015.1017065
- Brouzos, A., Vassilopoulos, S. P., & Baourda, V. C. (2015). Members' perceptions of co-leaders facilitative attitudes and their role in outcome in a psychoeducational group for socially anxious children. *Person-Centered & Experiential Psychotherapies*. 14(1), 32-46. doi: 10.1080/14779757.2014.965843
- Cochran, J. L., & Cochran, N. H. (2015). *The heart of counseling: Counseling skills through therapeutic relationships* (2nd ed.). New York, NY: Routledge.
- Mcleod, J., & McLeod, J. (2011). *Counselling Skills. A practical guide for counsellors and helping professionals* (2nd ed.). Maidenhead: Open University Press/McGraw-Hill Education.
- Nelson-Jones, R. (2005). *Practical counselling and helping skills: text and activities for the life skills counselling model*. London: Sage Publications Inc.
- Vassilopoulos, S. P., & Brouzos, A. (2014). Psychoeducational groups for children and adolescents: Prologue. *Hellenic Journal of Psychology*, 11(3), v-iv.
- Vassilopoulos, S. P., Brouzos, A., & Rentzios, Ch. (2014). Evaluation of a universal social information processing program aimed at preventing anger and aggressive behaviour in primary school children. *Hellenic Journal of Psychology*, 11(3), 208-222.
- Vassilopoulos, S. P., Brouzos, A., Damer, D. E., Mellou, A., & Mitropoulou, A. (2013). A psychoeducational school-based group intervention for socially anxious children. *The Journal for Specialists in Group Work*, 8(4), 307-329. doi: 10.1080/01933922.2013.819953
- Vassilopoulos, S. P., Brouzos, A., Moberly, N. J., & Tsiligianni, G. (2015). Development and evaluation of a short anger management group for special education teachers: A preliminary study. *International Journal of School & Educational Psychology*, 3(2), 107-116. doi: 10.1080/21683603.2014.938384

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ707	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΟΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΓΑΛΑΝΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05871, algalani@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

1. να αναφέρονται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες και να διακρίνουν τα επίπεδα ελληνομάθειας,
2. να γνωρίζουν τις βασικές αρχές που διέπουν την εκμάθηση και διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας,
3. να σχεδιάζουν γλωσσικά μαθήματα, να αξιοποιούν εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας και να αξιολογούν τους μαθητές,
4. να χρησιμοποιούν τις Νέες Τεχνολογίες στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη – ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Συμμετοχή και δημιουργικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με τις βασικές αρχές και τα θέματα που αφορούν στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Θεματικές ενότητες:

- Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες, καθορισμός επιπέδων ελληνομάθειας, γλωσσικές δεξιότητες
- Σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις για επίλυση προβλημάτων στην ελληνική ως δεύτερη/ξένη, στρατηγικές μάθησης, μαθησιακά συλ, παράγοντες που επηρεάζουν την εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης
- Σχεδιασμός γλωσσικού μαθήματος και δοκιμασιών αξιολόγησης, αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης
- Χρήση Νέων Τεχνολογιών στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, συζήτηση, βιωματικές δραστηριότητες	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. (παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint), χρήση του διαδικτύου για μελέτη επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού, ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & Ανάλυση βιβλιογραφίας - Συγγραφή εργασιών	83
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Ερωτήσεις σύντομης απάντησης/γραπτή εργασία/εργαστηριακή εργασία. 2. Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. και Ευθυμίου, Α. (2006). Οι στερεότυπες εκφράσεις και η της νέας ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Αντωνοπούλου, Ν., Βογιατζίδου, Σ. και Τσαγγαλίδης, Α. (2013). Πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας: Νέο αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Αντωνοπούλου, Ν., Καρακύργιου, Μ., Παναγιωτίδου, Β. και Τσιλιμίγκα, Μ. (2006). Σχολιασμένη Βιβλιογραφία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Βαρλοκώστα, Σ. και Τριανταφυλλίδου, Λ. (2003). Επίπεδα γλωσσομάθειας στην ελληνική ως δεύτερη γλώσσα. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Γεωργιαφέντης, Μ., Λασκαράτου, Χ., Σπυρόπουλος, Β., Τσαμάδου-Jacobberger, Ε., Τσιμπλή, Ι.-Μ., Φιλιππάκη-Warburton, Ε. και Χειλά-Μαρκοπούλου, Δ. (2006). Η σύνταξη στη μάθηση και στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Γούτσος, Δ., Σηφianού, Μ. και Γεωργακοπούλου, Α. (2006). Η ελληνική ως ξένη γλώσσα: Από τις λέξεις στα κείμενα. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Ρεβυθιάδου, Α. και Τζακώστα, Μ. (2007). Η φωνολογία στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Σακελλαρίου, Α. (2000). Διδακτική της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Σπυρόπουλος, Β. και Τσαγγαλίδης, Α. (2005). Η γραμματική στη διδασκαλία: Σύγκριση εγχειριδίων για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ017	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις εργασιών των φοιτητών	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ (Β 2ο)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course.uoi.gr		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΠΟΥΡΝΑΡΗ ΜΑΡΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05668, mpurnari@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αναμένονται αφορούν στη γνώση της επιστημολογικής σύλληψης του χαρακτήρα των φυσικών επιστημών, καθώς και στην εννοιολογική κατανόηση των χαρακτηριστικών των φυσικών φαινομένων. Η γνώση των πηγών και των κριτηρίων ελέγχου της εγκυρότητας των επιστημονικών θεωριών για τη φύση θα έχουν ως αποτέλεσμα οι φοιτητές να κατανοούν το επιστημονικό εγχείρημα στο επίπεδο του λόγου περί μεθόδων και της οντολογικής έρευνας της φυσικής πραγματικότητας, προκειμένου να είναι σε θέση να αναπλαισιώνουν και να διδάσκουν τη σχολική φυσική επιστήμη.

Γενικές Ικανότητες

Οι ικανότητες που αναπτύσσονται με την εν λόγω επιστημολογική γνώση συνίστανται στην μετατόπιση της αντιληπτικής εμπειρίας των φοιτητών από την οπτική του πρώτου προσώπου στην οπτική του τρίτου προσώπου (επιστήμη). Η αξιοποίηση της μελέτης των ζητημάτων για την εννοιολογική αλλαγή κατά τη σύλληψη της φυσικής πραγματικότητας, πρόκειται να συμβάλλει καθοριστικά στη γνώση τους για τη διδασκαλία της σχολικής φυσικής ως κριτική κατανόηση της αναγκαιότητας μετασχηματισμού της εποπτείας των μαθητών για τον κόσμο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα πραγματεύεται τα επιστημολογικά προβλήματα της διατύπωσης μιας επιστημονικής φυσικής θεωρίας, καθώς και τα κριτήρια της εννοιολογικής συγκρότησης των δεδομένων της έρευνας στις φυσικές επιστήμες. Αναλύονται οι θέσεις του Λογικού Εμπειρισμού και της Μεταθετικιστικής Επιστημολογίας για την κατανόηση μεθοδολογικών ζητημάτων τα οποία συνδέονται με τη διαμάχη ρεαλισμού και αντιρεαλισμού στις φυσικές επιστήμες.

Διδακτικές ενότητες:

1. Λογική και Εμπειρισμός
2. Επαγωγή και Επικύρωση
3. Εικασία και Αναίρεση
4. Ολισμός
5. Ιστορισμός
6. Ρεαλισμός-Αντιρεαλισμός

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Εκπαίδευση προσώπου με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία Αξιοποίηση του e-course. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διδασκαλία	39
	Εργασία	25
	Μελέτη	33
	Εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Εργασία 40% Γραπτή εργασία 60% <p>Κριτήρια αξιολόγησης γραπτής εξέτασης:</p> <ol style="list-style-type: none"> Περιεχόμενο (κατανόηση του θέματος, ανάπτυξη επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, τεκμηρίωση συμπεράσματος). Δομή των ενοτήτων και συνάφεια εντός και μεταξύ των παραγράφων. Γλωσσική έκφραση (ορθότητα και σαφήνεια ορολογίας και γραπτού λόγου, κανονιστικότητα γραμματικής, σύνταξης, ορθογραφίας και επιμέλειας κειμένου). 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Ν. Αυγελής, Φιλοσοφία της Επιστήμης, Κώδικας, Θεσσαλονίκη 1998.
- Γ. Κουζέλης (εισαγωγή και επιμέλεια), Επιστημολογίας Κείμενα, Νήσος, Αθήνα 1993.
- A. Chalmers, Τι είναι αυτό που το λέμε Επιστήμη; Μία προσέγγιση της φύσης, του καθεστώτος και των μεθόδων της επιστήμης (1978), Π.Ε.Κ., Ηράκλειο 1994.
- Β. Κάλφας, Επιστημονική Πρόοδος και Ορθολογικότητα, Νήσος, Αθήνα 1997.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Δ. Αναπολιτάνος κ.ά., Φιλοσοφία της Επιστήμης, Η εξέλιξη των ιδεών στις Φυσικές Επιστήμες, Ε.Α.Π., Πάτρα 2003.
- G. Bachelard, Το Νέο Επιστημονικό Πνεύμα (1934), ΠΕΚ, Ηράκλειο 2000.
- J. Bernal, Η επιστήμη στην ιστορία (1970), 3 τόμοι, μτφρ. Ε. Μπισσάκης, Ι. Ζαχαρόπουλος, Αθήνα 1982-1999.
- J. H. Brooke, Επιστήμη και Θρησκεία, Μια ιστορική προσέγγιση,(1991), μτφρ. Β. Βακάκη, Π.Ε.Κ. Ηράκλειο 2008.
- H. Brown, Αντίληψη, Θεωρία και Δέσμευση: Μία νέα Φιλοσοφία της Επιστήμης(1977), Π.Ε.Κ., Ηράκλειο 1993.
- H. Butterfield, Η Καταγωγή της Σύγχρονης Επιστήμης (1980), μτφρ. Ι. Αρζόγλου& Α. Χριστοδουλίδης, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1983.
- Κ. Γαβρόγλου, Το Παρελθόν των Επιστημών ως Ιστορία, ΠΕΚ, Ηράκλειο 2004.
- Ε. Γραμματικόπουλος (επιμ.), Φιλοσοφία και Θετικές Επιστήμες στον 20ο Αιώνα, Ε.Ι.Ε., Αθήνα 2004.
- J. Cushing, Φιλοσοφικές έννοιες στη Φυσική, Η ιστορική σχέση μεταξύ φιλοσοφίας και επιστημονικών θεωριών (1998), Leader Books, Αθήνα 2003.
- P. Duhem, Σώζειν τα φαινόμενα: Δοκίμιο για την έννοια της φυσικής θεωρίας από τον Πλάτωνα έως τον Γαλιλαίο, μτφρ. Δ. Διαλέτης, Γ. Χριστιανίδης, Νεφέλη, Αθήνα 2007.
- R. Feynman, Ο χαρακτήρας του Φυσικού Νόμου (1967), μτφρ. Ε. Πιπίνη, ΠΕΚ, Ηράκλειο 2004.
- P. Feyerabend, Ενάντια στη Μέθοδο, για μια αναρχική θεωρία της γνώσης (1975), μτφρ., εισαγωγή & σχόλια Γ. Γκουνταρούλης, Σύγχρονα Θέματα, Θεσσαλονίκη 1983.
- P. Feyerabend, Γνώση για Ελεύθερους Ανθρώπους (1978), μτφρ. Γ. Τζαβάρας, Σύγχρονα Θέματα, Θεσσαλονίκη 1986.
- C. Gillispie, Στην Κόψη της Αλήθειας, Η εξέλιξη των ιδεών από τον Γαλιλαίο ως τον Einstein (1960), μτφρ. Δ. Κούρτοβικ, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1986.
- E. Grant, Οι Φυσικές Επιστήμες τον Μεσαίωνα (1972), μτφρ. Ζ. Σαρίκας, ΠΕΚ, Ηράκλειο 1994.
- I. Hacking, Αναπαριστώντας και Παρεμβαίνοντας, μτφρ. Τ. Τσιαντούλας, ΠΕΚ, Αθήνα 2002.
- T. Hankins, Επιστήμη και Διαφωτισμός (1985), μτφρ. Γ. Γκουνταρούλης, ΠΕΚ, Ηράκλειο 1998.
- N. R. Hanson, Πρότυπα Ανακάλυψης (1965), μτφρ. Π. Παρασκευόπουλος, Δ. Παπαγιαννάκος, Β. Κιντή, ΠΕΚ, Ηράκλειο 2002.
- J. Jeans, Φυσική και Φιλοσοφία, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1993.
- W. Heiseberg, Φυσική και Φιλοσοφία (1959), μτφρ. Δ. Κούρτοβικ, Κάλβος, Αθήνα 1978.
- J. Jeans, Φυσική και Φιλοσοφία, μτφρ. Θ. Χρηστίδης, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1993.
- Π. Β. Κόκκοτας, Διδακτική των Φυσικών Επιστημών, Γρηγόρη, Αθήνα 1998.

- Γ. Κουζέλης, “Το Επιστημολογικό Υπόβαθρο των Επιλογών της Διδακτικής”, στο Β. Κουλαϊδής, Αναπαραστάσεις του Φυσικού Κόσμου, Gutenberg, Αθήνα 1994.
- Κ. Κώτσης, Διδασκαλία της Φυσικής και Πείραμα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2005.
- Α. Koyre, Από τον Κλειστό Κόσμο στο Άπειρο Σύμπαν (1957), μτφρ. Π. Λάμψα, Ευρύαλος, Αθήνα 1980.
- Α. Koyre, Δυτικός Πολιτισμός: Η Άνθιση της Επιστήμης και της Τεχνικής, (1943-51), μτφρ. Ζ. Σαρίκας, Ύψιλον, Αθήνα 1991.
- V. Kraft, Ο Κύκλος της Βιέννης και η Γένεση του Νεοθετικισμού (1968), Γνώση, Αθήνα 1986.
- T. S. Kuhn, Η Δομή των Επιστημονικών Επαναστάσεων (1962), Εισαγωγή, μτφρ. Β. Κάλφας, Σύγχρονα Θέματα, Θεσσαλονίκη 1981.
- I. Lakatos, Η Μεθοδολογία των Προγραμμάτων Επιστημονικής Έρευνας (1970), Σύγχρονα Θέματα, Θεσσαλονίκη 1981.
- D. Layton, Η Πρόκληση της Τεχνολογίας στη Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών (1993), μτφρ. Δ. Παγώνης, Μεταίχμιο, Αθήνα 2004.
- D.C. Lindberg, Οι απαρχές της δυτικής επιστήμης. Η φιλοσοφική, θρησκευτική και θεσμική θεώρηση της ευρωπαϊκής επιστημονικής παράδοσης, 600 π.Χ.–1450 μ.Χ. (1992), μτφρ. Η. Μαρκολέφας, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Ε.Μ.Π., Αθήνα 1997.
- G.E.R. Lloyd, Αρχαία Ελληνική Επιστήμη. Μέθοδοι και Προβλήματα, μτφρ. Χ. Μπάλλα, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1996.
- J. Losee, Φιλοσοφία της Επιστήμης, Μια Ιστορική Εισαγωγή (1980), μτφρ. Θ. Χρηστίδης, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1991.
- Αιμ. Μεταξόπουλος, Σύμβαση και Αλήθεια: Περιπέτειες της σύγχρονης επιστημολογίας από τη θέση Duhem έως τη μεθοδολογία του I. Lakatos, Παπαζήση, Αθήνα 1988.
- M. P. Matthews, Διδάσκοντας Φυσικές Επιστήμες: Ο ρόλος της ιστορίας και της φιλοσοφίας των φυσικών επιστημών στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών (1994), μτφρ. Φ. Σέρογλου, Επίκεντρο, Αθήνα 2007.
- M. P. Matthews, Χρόνος για Φυσικές Επιστήμες, εισαγωγή-μτφρ. Φ. Σέρογλου, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2011.
- Ε. Παπαδημητρίου, Για μια νέα Φιλοσοφία της Φύσης: η πρόκληση της Οικολογίας και οι απαντήσεις της Φιλοσοφίας, Gutenberg, Αθήνα 1999.
- Χρ. Ξανθόπουλος, Η Νέα Κοινωνιολογία της Γνώσης. Μια Φιλοσοφική Θεώρηση, Παπαζήσης, Αθήνα 2011.
- J. Powers, Φιλοσοφία και Νέα Φυσική (1991), μτφρ. Τ. Κυπριανίδης & Τ. Τσιαντούλας, ΠΕΚ, Ηράκλειο 1995.
- Putnam, Η. Τα Πολλά Πρόσωπα του Ρεαλισμού, (1987), μτφρ. ΠΕΚ, Ηράκλειο 1998.
- W. V. Quine, «Δύο Δόγματα του Εμπειρισμού» (1951), μτφ. Γ. Ρουσόπουλος, Μελέτες για τον Εμπειρισμό, σσ. 63-102, Καρδαμίτσας, Αθήνα 1997.
- Γ. Ρουσόπουλος, Αναλυτική της Παράστασης, Η Γνωσιοθεωρία του Κύκλου της Βιέννης, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998.
- M. Redhead, Από τη Φυσική στη Μεταφυσική (1995), εισαγωγή Γ. Ευαγγελόπουλος, ΠΕΚ, Αθήνα 2006.
- Κ. Σκορδούλης (επιμ.), Ζητήματα Θεωρίας των Επιστημών της Φύσης, Τόπος, Αθήνα 2008.
- Κ. Σκορδούλης, Επιστημονική γνώση, Τόπος, Αθήνα 2014.
- Γ. Σταυρακάκης (επιμ.), Φύση, κοινωνία και πολιτική, Νήσος, Αθήνα 1998.
- S. Sharin, Η Επιστημονική Επανάσταση (1996), μτφρ. Η. Καρκάνης, Κάτοπτρο, Αθήνα 2003.
- C.P. Snow, Οι δύο κουλτούρες (1969), μτφρ. Μ. Τζιαντζή, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1995.
- Β. Τσελφές, Δοκιμή και Πλάνη: Το εργαστήριο στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών, Νήσος, Αθήνα 2002.
- M. Tiles, Μπασελάρ - Επιστήμη και Αντικειμενικότητα (1984), μτφρ. Σ. Παπαχαρίσης, Γ. Φουρτούνης, ΠΕΚ, Ηράκλειο 1999.
- B.L. VanderWaerden, Η αφύπνιση της επιστήμης (1988), μτφρ. Γ. Χριστιανίδης, ΠΕΚ, Ηράκλειο 2000.
- R. Westfall, Η Συγκρότηση της Σύγχρονης Επιστήμης (1977), μτφρ. Κ. Ζήση, ΠΕΚ, Ηράκλειο 1993.
- S. Woolgar, Επιστήμη, Η ιδέα καθ' αυτήν, μτφρ. Δ. Παπαγιαννάκος, Κάτοπτρο, Αθήνα 2003.
- Γ. Χριστιανίδης, Θέματα από την Ιστορία των Μαθηματικών, ΠΕΚ, Ηράκλειο 2003.
- Π. Χριστοδουλίδης (επιμ.), Η Φιλοσοφία των Μαθηματικών, Γ.Α. Πνευματικού, Αθήνα 1993.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ703	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΜΙΚΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΟΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα ειδίκευσης και ανάπτυξης εναλλακτικών διδακτικών δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05710, ifykaris@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα έχει εργαστηριακό χαρακτήρα και στοχεύσει στο να αποκτήσουν οι φοιτητές/ριες διδακτικές ικανότητες και δεξιότητες, που θα τους είναι χρήσιμες στην άσκηση διδακτικού έργου και στην υπέρβαση των αντιξοοτήτων της διδασκαλίας με τρόπο οργανωμένο, μεθοδευμένο και τεκμηριωμένο. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές διδάσκονται σε θεωρητικό επίπεδο τη λειτουργικότητα επιμέρους διαστάσεων της διδασκαλίας και, ταυτόχρονα, ασκούνται με την τεχνική της Μικροδιδασκαλίας στην εφαρμογή των διαστάσεων αυτών από τους ίδιους σε προσομοιωτικές καταστάσεις διδασκαλίας. Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές/ριες να κατανοήσουν και να εφαρμόσουν εναλλακτικές διδακτικές πρακτικές, μέσω βιωματικών εφαρμογών.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η έννοια της εναλλακτικότητας στη διδακτική πράξη
- Παρουσίαση διδακτικών εναλλακτικών διδακτικών τεχνικών 1
- Παρουσίαση διδακτικών εναλλακτικών διδακτικών τεχνικών 2
- Παρουσίαση διδακτικών εναλλακτικών διδακτικών τεχνικών 3
- Διαφοροποιημένη διδασκαλία
- Οι κατ'οίκον εργασίες ως διδακτική στρατηγική
- Οργάνωση χώρου διδασκαλίας
- Τεχνικές χαλάρωσης των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδακτικής διαδικασίας
- Μικροδιδασκαλία εφαρμογών από τους φοιτητές 1
- Μικροδιδασκαλία εφαρμογών από τους φοιτητές 2
- Μικροδιδασκαλία εφαρμογών από τους φοιτητές 3
- Μικροδιδασκαλία εφαρμογών από τους φοιτητές 4
- Σύνοψη δεδομένων μαθήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Εργαστηριακές ασκήσεις															
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση υπολογιστικών προγραμμάτων (power point) και videos στις διαλέξεις. Αξιοποίηση του συστήματος HEAL-LINK για την πρόσβαση στην διεθνή βιβλιογραφία – εξειδικευμένα περιοδικά του γνωστικού αντικειμένου. Επικοινωνία με φοιτητές μέσω e-class και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 															
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1028 419 1628 496">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1628 419 2078 496">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1028 496 1628 574">Εργαστηριακή άσκηση</td> <td data-bbox="1628 496 2078 574">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 574 1628 652">Πρακτικές εφαρμογές</td> <td data-bbox="1628 574 2078 652">25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 652 1628 730">Προετοιμασία εφαρμογών</td> <td data-bbox="1628 652 2078 730">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 730 1628 809">Μελέτη</td> <td data-bbox="1628 730 2078 809">8</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 809 1628 887">Παρουσιάσεις</td> <td data-bbox="1628 809 2078 887">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 887 1628 959">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1628 887 2078 959">125</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Εργαστηριακή άσκηση	39	Πρακτικές εφαρμογές	25	Προετοιμασία εφαρμογών	50	Μελέτη	8	Παρουσιάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Εργαστηριακή άσκηση	39															
Πρακτικές εφαρμογές	25															
Προετοιμασία εφαρμογών	50															
Μελέτη	8															
Παρουσιάσεις	3															
Σύνολο Μαθήματος	125															
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσίαση εργαστηριακής εργασίας															

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Φύκαρης, Ι. (2008). Οι κατ' οίκον εργασίες ως διδακτική στρατηγική. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη.
- Goethals, S., Howard, R., Sanders, M. (2013). Ο αρχάριος εκπαιδευτικός. Αθήνα: Εκδόσεις DaVinci.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Θεοφιλίδης, Χ., Διαθεματική προσέγγιση της διδασκαλίας, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρης, 1997.
- Κολιάδης, Ε., Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτική πράξη, τόμοι 1ος-2ος-3ος, Αθήνα: χ.ε., 1997.
- Ματσαγγούρας, Η., Στρατηγικές διδασκαλίας. Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 1998.
- Ματσαγγούρας, Η., Η σχολική τάξη, Αθήνα: Gutenberg, 2000.
- Νημά, Ε. και Καψάλης, Α., Σύγχρονη διδακτική, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2002.
- Χρυσ αφίδης, Κ., Βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 2000.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ019	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ – ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ (ΣΤ 6ο)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=211		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΤΑΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05870, ktatsis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Σχεδιάσουν αποτελεσματικά μια διδακτική ενότητα των Μαθηματικών έχοντας δεδομένους μαθησιακούς στόχους.
2. Εντάξουν στο διδακτικό σχεδιασμό στοιχεία που ενισχύουν τη σύνδεση των Μαθηματικών με την καθημερινότητα.
3. Αξιολογήσουν ένα δεδομένο διδακτικό σενάριο ως προς την αποτελεσματικότητά του.
4. Επιλέξουν την καταλληλότερη μέθοδο αξιολόγησης ή να σχεδιάσουν μία μέθοδο αξιολόγησης που να ανταποκρίνεται στους στόχους τους.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η παιδαγωγική γνώση περιεχομένου
- Μαθησιακό υλικό – Οι εννοιολογικοί χάρτες και οι χρήσεις τους
- Διδακτική μελέτη επιμέρους μαθηματικών εννοιών
- Χρήση και είδη ερωτήσεων μέσα στην τάξη
- Κατασκευή ερωτήσεων με βάση το επίπεδο δυσκολίας τους
- Κατασκευή προβλημάτων, η διδακτική της χρήση και η αξιολόγηση αυτών
- Διαφοροποιημένη διδασκαλία και κριτική της θεώρησης
- Αρχές αξιολόγησης σε διάφορα αναλυτικά προγράμματα
- Μέθοδοι αξιολόγησης – σύνδεση με τα είδη ερωτήσεων
- Αξιολόγηση σε σχέση με επίπεδα δεξιοτήτων
- Συνολική θεώρηση διδακτικών πρακτικών σε σχέση με την ελληνική εκπαίδευση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση της πλατφόρμας ecourse, ηλεκτρονική επικοινωνία και ανατροφοδότηση των φοιτητών σε σχέση με τις εργασίες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	68
	Συγγραφή εργασιών	40
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. • Επίλυση προβλημάτων. • Γραπτές εργασίες.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Γνωσιολογική και Διδακτική προσέγγιση των Στοιχειωδών Μαθηματικών Εννοιών – Κολέζα Ευγενία
- Διδάσκοντας Μαθηματικά για Δημοτικό και Γυμνάσιο. Μια αναπτυξιακή διαδικασία - Van de Walle John.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Διδακτική βασικών μαθηματικών εννοιών - Χασάπης Δημήτρης
- Θεωρία και Πράξη στη Διδασκαλία των Μαθηματικών - Κολέζα Ευγενία
- Ρεαλιστικά Μαθηματικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση - Streefland Leen (επιμ. Ε. Κολέζα)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ802	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων - Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=1392		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05899, sleon@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα επιχειρεί να εισαγάγει τους φοιτητές/ριες στις βασικές αρχές, τη θεωρία και τη μεθοδολογία της Θετικής Ψυχολογίας, με έμφαση στις εφαρμογές της στην εκπαίδευση. Η Θετική Ψυχολογία προσφέρει βασική γνώση για τους εκπαιδευτικούς, καθώς τα ζητήματα που την απασχολούν και ο τρόπος αντιμετώπισής τους ενισχύουν και προάγουν τις ψυχοκοινωνικές δεξιότητες όλων όσοι εμπλέκονται στη σχολική πράξη.

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. κατανοούν τις βασικές έννοιες και τις θεματικές της Θετικής Ψυχολογίας
2. γνωρίζουν τους τρόπους εμπειρικής μελέτης των φαινομένων που εξετάζει η Θετική Ψυχολογία
3. αντιλαμβάνονται τη σημασία των Θετικών Ψυχολογικών Παρεμβάσεων στην εκπαίδευση, την προαγωγή της ευζωίας και της ψυχικής και σωματικής υγείας, αλλά και στην ευημερία ομάδων, οργανισμών και κοινοτήτων.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι θεματικές ενότητες του μαθήματος συζητούνται με άξονα τις εκπαιδευτικές εφαρμογές της Θετικής Ψυχολογίας.

- Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία. Ιστορικές καταβολές και θεωρητικά πλαίσια
- Θετικά στοιχεία του χαρακτήρα και αρετές
- Συναισθηματικές ανθρώπινες δυνάμεις: Θετικά συναισθήματα
- Νοητικές ανθρώπινες δυνάμεις: Μοντέλο του Ellis. Δουλεύοντας σε γνωστικό επίπεδο. Θέτοντας στόχους
- Βασικές έννοιες της Θετικής Ψυχολογίας: Αισιοδοξία, ελπίδα, περιέργεια
- Η Θετική Ψυχολογία στην εκπαίδευση: Προγράμματα Θετικών Ψυχολογικών Παρεμβάσεων στο σχολείο
- Η Θετική Ψυχολογία στους οργανισμούς: Θετική Οργανωσιακή Ψυχολογία. Θετικά συναισθήματα στην εργασία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία.													
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<p>Η παράδοση του μαθήματος γίνεται με τη χρήση Τ.Π.Ε.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προβολή διαφανειών και βίντεο • Αξιοποίηση του συστήματος HEAL-LINK, όπως και άλλων ηλεκτρονικών πηγών για την πρόσβαση σε βιβλιογραφία σχετική με θέματα Γενικής Ψυχολογίας • Στην Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=1392) αναρτώνται Σημειώσεις και άλλο βιβλιογραφικό υλικό σχετικό με το μάθημα. 													
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1028 536 1628 612">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1628 536 2078 612">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1028 612 1628 699">Διαλέξεις με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα</td> <td data-bbox="1628 612 2078 699">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 699 1628 775">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1628 699 2078 775">58</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 775 1628 852">Ομαδική Εργασία</td> <td data-bbox="1628 775 2078 852">25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 852 1628 928">Εξετάσεις</td> <td data-bbox="1628 852 2078 928">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 928 1628 1002">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1628 928 2078 1002">125</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα	39	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	58	Ομαδική Εργασία	25	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα	39													
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	58													
Ομαδική Εργασία	25													
Εξετάσεις	3													
Σύνολο Μαθήματος	125													
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις γνώσεων και κριτικής κατανόησης κατά τη διάρκεια του μαθήματος • Προαιρετική ομαδική εργασία • Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου 													

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Σταλίκας, Α., & Μυτσκίδου, Π. (Επιμ.) (2011). Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία. Αθήνα: Τόπος.
- Doll, B., Zucker, S., & Brehm, K. (2009). Σχολικές τάξεις που προάγουν την ψυχική ανθεκτικότητα. Χ. Χατζηχρήστου (Επιμ.). Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Fredrickson, B. L. (2001). The role of positive emotions in Positive Psychology. *American Psychologist*, 56(3), 218–226.
- Seligman, M. E. P. (2002). *Authentic happiness: Using the new positive psychology to realize your potential for lasting fulfillment*. New York: Free Press.
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being*. New York: Free Press.
- Λεοντοπούλου, Σ. (2007). Ο ρόλος της οικογένειας στη διαμόρφωση της ανθεκτικότητας σε νεαρά άτομα. *Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδος*, 5, 83-111.
- Λεοντοπούλου, Σ. (2008). Ψυχική ανθεκτικότητα κατά την εφηβεία: Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις στην οικογένεια, στο σχολείο και στην κοινότητα. Στο Η. Κουρκούτας και J.-P. Chartier (Επιμ.), *Παιδιά και έφηβοι με ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές διαταραχές: Στρατηγικές παρέμβασης*. Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος.
- Leontopoulou, S. & Triliva, S. (2012). Explorations of subjective wellbeing and character strengths among a Greek University student sample. *International Journal of Wellbeing*, 2(3), 251-270. DOI:10.5502/ijw.v2.i3.6

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ161	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΩΡΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ: ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Ασκήσεις εμβάθυνσης, Ομάδες εργασίας, Συζήτηση	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική (Διδασκαλία, Εξέταση)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=1449		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΠΡΟΥΖΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05695, abrouzos@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να:

1. έχουν εξοικειωθεί με τις κλασικές και σύγχρονες θεωρίες της προσωπικότητας και με τις σύγχρονες κατευθύνσεις στη μελέτη της,
2. γνωρίζουν και να είναι σε θέση να συγκρίνουν τις βασικές έννοιες της κάθε θεωρίας και να αξιολογούν την επιστημονική αξία της,
3. έχουν εξοικειωθεί με έρευνες από το πεδίο της Γενετικής της Συμπεριφοράς και της Νευροεπιστήμης που καταδεικνύουν τις βιολογικές/γενετικές βάσεις της προσωπικότητας, και με ευρήματα ψυχολογικών ερευνών που καταδεικνύουν την επιρροή που ασκούν κοινωνικο-πολιτισμικοί παράγοντες στην ανάπτυξη της,
4. γνωρίζουν και να μπορούν να αξιολογούν τα εργαλεία/τεχνικές που αξιοποιούνται στη μέτρηση της προσωπικότητας
5. έχουν εξοικειωθεί με κλασικές και σύγχρονες έρευνες στην προσωπικότητα και να κάνουν τη σύνδεση ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη, δηλαδή να εμβαθύνουν στο πώς οι θεωρητικές εξελίξεις τροφοδοτούν την έρευνα και, αντίστροφα, πώς η έρευνα συμβάλλει στη διατύπωση, τροποποίηση και αξιολόγηση των θεωριών της προσωπικότητας.

Γενικές Ικανότητες

Οι γενικές ικανότητες που αναμένεται να αποκτηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στις Θεωρίες της Προσωπικότητας. Οι ενότητες του μαθήματος καλύπτουν τα ακόλουθα: 1. Θεωρία της προσωπικότητας: Από την καθημερινή παρατήρηση στις συστηματικές θεωρίες 2. Η επιστημονική μελέτη του ανθρώπου 3. Η ψυχαναλυτική θεωρία του Freud για την προσωπικότητα 4. Η προσωποκεντρική θεωρία του Rogers για την προσωπικότητα 5. Θεωρίες για τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας: Allport, Eysenck και Cattell 6. Προσέγγιση της προσωπικότητας από τη σκοπιά της θεωρίας της μάθησης 7. Η θεωρία των προσωπικών εννοιολογικών κατασκευών του Kelly 8. Κοινωνικογνωστική θεωρία: Bandura και Mischel 9. Η γνωστική προσέγγιση της προσωπικότητας 10. Οι Βιολογικές Βάσεις της Προσωπικότητας 11. Η Προσωπικότητα σε Συγκεκριμένο Πλαίσιο: Διαπροσωπικές Σχέσεις, Πολιτισμός και Ανάπτυξη στη Διάρκεια της Ζωής 12. Ανασκόπηση της θεωρίας, της έρευνας και των εφαρμογών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία.													
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση υπολογιστικών προγραμμάτων (power point, videos) στις διαλέξεις. Αξιοποίηση του συστήματος HEAL-LINK για την πρόσβαση στην διεθνή βιβλιογραφία – εξειδικευμένα περιοδικά του γνωστικού αντικειμένου. Επικοινωνία με φοιτητές μέσω e-class και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 													
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1028 419 1628 496">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1628 419 2078 496">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1028 496 1628 572">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1628 496 2078 572">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 572 1628 649">Συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="1628 572 2078 649">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 649 1628 726">Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων</td> <td data-bbox="1628 649 2078 726">38</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 726 1628 802">Εξετάσεις</td> <td data-bbox="1628 726 2078 802">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1028 802 1628 879">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1628 802 2078 879">100</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Συγγραφή εργασίας	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	38	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	100
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις	39													
Συγγραφή εργασίας	20													
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	38													
Εξετάσεις	3													
Σύνολο Μαθήματος	100													
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ομαδική γραπτή εργασία 2. Δημόσια Παρουσίαση 3. Γραπτή εξέταση στο μέσο και στο τέλος του εξαμήνου. <p>Η γραπτή εργασία είναι υποχρεωτική.</p>													

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μπρούζος, Α. (2004). Προσωποκεντρική Συμβουλευτική: Θεωρία, έρευνα και εφαρμογές. Αθήνα: Τυπωθήτω – Δαρδανός.
- Cervone, D., & Pervin, L. A. (2013). Θεωρίες Προσωπικότητας: Έρευνα και Εφαρμογές (Επιστημονική Επιμέλεια – Πρόλογος: Α. Μπρούζος). Αθήνα: Gutenberg.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Allen, B. P. (2006). Personality Theories: Development, Growth, and Diversity (5th ed.). Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Burger, J. M. (2015). Personality (9th ed.). Stamford, CT: Cengage Learning.
- Cloninger, S. C. (2012). Theories of Personality: Understanding Persons (6th ed.). Boston, MA: Pearson/Allyn and Bacon.
- Crowne, D. P. (2010). Personality Theory (2nd ed.). New York: Oxford University Press.
- Engler, B. (2013). Personality Theories (9th ed.). Belmont, CA: Wadsworth Publishing.
- Ewen, R. B. (2009). An Introduction to Theories of Personality (7th ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Feist, J., & Feist, G. J. (2012). Theories of Personality (8th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Frager, R., & Fadiman, J. (2013). Personality and Personal Growth (7th ed.). Boston, MA: Pearson Academic.
- Friedman, H. S., & Schustack, M. W. (2015). Personality: Classic Theories and Modern Research (6th ed.). Boston, MA: Pearson/Allyn and Bacon.
- Funder, D. C., & Ozer, D. J. (Eds.). (2010). Pieces of the Personality Puzzle: Readings in Theory and Research (5th ed.). New York: W.W. Norton.
- Hogan, R., & Smither, R. (2008). Personality: Theories and Applications (2nd ed.). Tulsa, OK: Hogan Press.
- John, O. P., Robins, R. W., & Pervin, L. A. (Eds.). (2008). Handbook of Personality: Theory and Research (3rd ed.). New York: Guilford Publications.
- Larsen, R.J., & Buss, D. M. (2009). Personality Psychology: Domains of Knowledge About Human Nature (4th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Mischel, W., Shoda, Y., & Ayduk, O. (2007). Introduction to Personality: Toward an Integrative Science of the Person (8th ed.). Hoboken, NJ: J. Wiley & Sons.
- Olson, M., & Hergenhahn, B. R. (2010). An Introduction to Theories of Personality (8th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Ryckman, R. M. (2008). Theories of personality (9th ed.). Belmont, CA: Cengage Learning/Wadsworth.
- Schultz, D. P., & Schultz, S. E. (2012). Theories of Personality (10th ed.). Belmont, CA: Wadsworth/Cengage Learning.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ705	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ STEM [SCIENCE, TECHNOLOGY, ENGINEERING AND MATHEMATICS]		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΕΜΒΑΛΩΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05687, aemvalot@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι φοιτητές/ριες που θα ολοκληρώσουν επιτυχώς το συγκεκριμένο μάθημα θα πρέπει να είναι σε θέση να: (α) αναγνωρίζουν τη σημασία των διεπιστημονικών προσεγγίσεων (ειδικά μεταξύ Μαθηματικών, Φυσικών και Βιολογικών Επιστημών καθώς και της Τεχνολογίας), (β) σκέφτονται και αποφασίζουν υιοθετώντας και εφαρμόζοντας αρχές επιστημονικής μεθόδου, (γ) κρίνουν και αξιοποιούν αποτελέσματα της έρευνας στην ευρύτερη περιοχή των θεμάτων STEM, (δ) επεξεργάζονται και αναλύουν πρωτογενή και δευτερογενή βιβλιογραφικά και εμπειρικά ερευνητικά δεδομένα.

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη & ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- STEM: Αναγνώριση του πεδίου
- Επιστήμη & Κοινωνία
- Επιστήμη & Τεχνολογία
- Επιστημονική έρευνα: Μια ιστορική και κοινωνιολογική ανάγνωση
- Διερευνητική Μάθηση & Συνεργατική Επίλυση Προβλημάτων
- Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας
- Η (επιστημονική) έρευνα στην Εκπαίδευση
- Ερευνητικά Σχέδια
- Μέθοδοι και ερευνητικές τεχνικές στην εκπαίδευση STEM
- Έρευνα και αξιολόγηση στην εκπαίδευση STEM
- Μελέτες περιπτώσεων
- Δημόσια Κατανόηση της Επιστήμης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διδασκαλία στο εργαστήριο • Αξιοποίηση περιβαλλόντων εκπαίδευσης από απόσταση 	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με ειδικό λογισμικό • Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης ecourse.uoi.gr 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάρια	33
	Εκπόνηση και υποβολή πέντε (5) υποχρεωτικών Εργαστηριακών Ασκήσεων	70
	Μελέτη βιβλιογραφίας	44
	Παρουσιάσεις Εργασιών	3
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • 5 (υποχρεωτικές) Εργασίες (ανάρτηση υποχρεωτικά στο ecourse.uoi.gr) • Παρουσιάσεις Εργασιών 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Κουλαϊδής, Β., Δημόπουλος, Κ., Σκλαβενίτη, Σ., Χρηστίδου, Β. (2002). Τα κείμενα της τεχνο-επιστήμης στον δημόσιο χώρο. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Φάκελος υλικού ειδικά διαμορφωμένος για τις ανάγκες των συναντήσεων

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Bartos, S. A., & Lederman, N. G. (2014). Teachers' knowledge structures for nature of science and scientific inquiry: Conceptions and classroom practice. *Journal of Research in Science Teaching*, 51(9), 1150-1184. doi:10.1002/tea.21168
- Bromme, R., & Goldman, S. R. (2014). The Public's Bounded Understanding of Science. *Educational Psychologist*, 49(2), 59-69. doi:10.1080/00461520.2014.921572
- Hofer B. K. (2016). Epistemic cognition as a psychological construct: Advancement and challenges. In Greene J. A., Sandoval W. A., Braten I. (Eds.), *Handbook of epistemic cognition* (pp. 19-35). New York, NY: Routledge.
- Hofer, B. K., & Pintrich, P. R. (1997). The Development of Epistemological Theories: Beliefs About Knowledge and Knowing and Their Relation to Learning. *Review of Educational Research*, 67(1), 88-140. doi:10.3102/00346543067001088
- Kuhn D. (1991). *The skills of argument*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Lederman, N. G. (1992). Students' and teachers' conceptions of the nature of science: A review of the research. *Journal of Research in Science Teaching*, 29(4), 331-359. doi:10.1002/tea.3660290404
- Lederman N. G. (2007). Nature of science: Past, present, and future. In Abell S. K., Lederman N. G. (Eds.), *Handbook of research on science education* (pp. 831-879). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Sinatra, G. M., & Hofer, B. K. (2016). Public Understanding of Science. *Policy Insights from the Behavioral and Brain Sciences*, 3(2), 245-253. doi:10.1177/2372732216656870
- Sinatra G. M., Chinn C. A. (2011). Thinking and reasoning in science: Promoting epistemic conceptual change. In Harris K., McCormick C. B., Sinatra G. M., Sweller J. (Eds.), *Critical theories and models of learning and development relevant to learning and teaching* (Vol. 1, pp. 257-282). Washington, DC: American Psychological Association.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ702	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις - Εργαστηριακές Ασκήσεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=913		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05697, amikrop@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Επίπεδο Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Γνώση και κατανόηση θεμάτων στο πεδίο της εκπαιδευτικής τεχνολογίας και συγκεκριμένα στη σχεδίαση και υλοποίηση διδακτικών παρεμβάσεων και εκπαιδευτικών σεναρίων υποστηριζόμενων από Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Αξιοποιούνται ψηφιακοί εκπαιδευτικοί πόροι και ειδικότερα μαθησιακά αντικείμενα, εννοιολογική χαρτογράφηση, ιστοεξερεύνηση. Αξιοποίηση των γνώσεων, ανάπτυξη δεξιοτήτων και κριτικής σκέψης για την αποτελεσματική δημιουργία παρεμβάσεων και σεναρίων με βάση την Τεχνολογική Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου.

Περιγραφικοί Δείκτες

Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την επίλυση προβλημάτων στη διδακτική πράξη με έμφαση στη δημιουργία διδακτικών παρεμβάσεων και εκπαιδευτικών σεναρίων υποστηριζόμενων από ΤΠΕ.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αναμένεται οι φοιτητές/ριες να:

1. Αναζητούν εκπαιδευτικούς πόρους σε αποθετήρια όπως το φωτόδεντρο.
2. Αξιολογούν εννοιολογικούς χάρτες και ιστοεξερευνήσεις.
3. Υλοποιούν εννοιολογικούς χάρτες και ιστοεξερευνήσεις.
4. Δημιουργούν διδακτικές παρεμβάσεις με την αξιοποίηση μαθησιακών αντικειμένων.
5. Δημιουργούν εκπαιδευτικά σενάρια με την αξιοποίηση μαθησιακών αντικειμένων.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία.
- Λήψη αποφάσεων.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα «Παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ» πραγματεύεται τη σχεδίαση και υλοποίηση διδακτικών παρεμβάσεων και εκπαιδευτικών σεναρίων υποστηριζόμενων από ΤΠΕ που αξιοποιούνται ως γνωστικά εργαλεία. Έμφαση δίνεται σε διδακτικές παρεμβάσεις και εκπαιδευτικά σενάρια που αναφέρονται σε γνωστικά αντικείμενα του Δημοτικού Σχολείου και αξιοποιούν μαθησιακά αντικείμενα από το φωτόδεντρο.

Η παρακολούθηση του μαθήματος είναι υποχρεωτική.

Ο/η φοιτητής/τρια δεν μπορεί να απουσιάσει σε περισσότερα από δύο μαθήματα.

Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικό, εργαστηριακό μέρος και υποβολή εργασιών.

Οι εργαστηριακές ασκήσεις υλοποιούνται στο εκπαιδευτικό εργαστήριο πληροφορικής του «Εργαστηρίου Εφαρμογών Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση» (<http://earthlab.uoi.gr>).

Στο μάθημα προβλέπονται εκδρομές εκπαιδευτικού χαρακτήρα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, πρακτική στο εργαστήριο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διαδραστικής διδασκαλίας	9
	Ώρες εργαστηρίου	30
	Ώρες για εξετάσεις	3
	Ώρες για εργασίες	25
	Ώρες για μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Πρόσθετη απασχόληση (εγκατάσταση και εκμάθηση λογισμικών)	18
	Σύνολο Μαθήματος	125

- Διαμορφωτική και συμπερασματική αξιολόγηση.
- Επίλυση Προβλημάτων
- Υποβολή εργασιών.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Depover, C., Karsenti, T., Κόμης, Β. (2010). Διδασκαλία με τη χρήση της τεχνολογίας. Προώθηση της μάθησης, ανάπτυξη ικανοτήτων. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Μικρόπουλος, Τ. Α. (2000). Εκπαιδευτικό λογισμικό: Θέματα σχεδίασης και αξιολόγησης λογισμικού υπερμέσων. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Schunk, D. H. (2010). Θεωρίες μάθησης: Μια εκπαιδευτική προσέγγιση. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Bloom's digital taxonomy, <http://edorigami.wikispaces.com/Bloom%27s+Digital+Taxonomy>
- A Model of Learning Objectives, <http://www.celt.iastate.edu/teaching-resources/effective-practice/revised-blooms-taxonomy/>
- Πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό, πηγές και εργασίες διατίθενται από τον ιστοχώρο του μαθήματος στο σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ecourse.uoi.gr).

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ706	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΝΝΟΙΩΝ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ (Β 2ο)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΣΤΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05791, gstylos@gmail.com		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Να πειραματίζονται οι φοιτητές στην εργαστηριακή διάσταση ως προς τη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών.
2. Να χρησιμοποιούν οι φοιτητές τις βασικές έννοιες των Φυσικών Επιστημών ως ένα χρήσιμο εργαλείο για τη διερεύνηση των προβλημάτων πειραμάτων και σχεδιασμού σε προβλήματα και προβληματισμούς των Φυσικών Επιστημών.
3. Να περιγράφουν οι φοιτητές φαινόμενα και προβλήματα των Φυσικών Επιστημών σε εργαστηριακή εργασία.
4. Να εφαρμόσουν την εννοιολογική περιγραφή των φαινομένων και επίλυση προβλημάτων σε προβλήματα που αφορούν το αναλυτικό πρόγραμμα για τα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση σε σχέση με τις δυνατότητες που δίνουν τα σχολικά βιβλία και τα εκπαιδευτικά υλικά των σχολείων για εργαστηριακή δράση στις Φυσικές Επιστήμες.

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Παρατήρηση, σχεδιασμός εργαστηριακού πειράματος
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική διδασκαλία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών
- Συγκριτική επεξεργασία δεδομένων
- Πειραματισμός με υλικά στη φύση και στη σχολική τάξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το πείραμα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η σημασία του πειράματος στη διδασκαλία της Φυσικής. Ανάπτυξη δεξιοτήτων της πειραματικής μεθόδου. Ο ρόλος του πειράματος στο εποικοδομητικό μοντέλο διδασκαλίας. Το πείραμα από το μαθητή. Το πείραμα επίδειξης. Το υποθετικό πείραμα. Πειράματα με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών.
- Πρακτική εργασία: Ορισμός και περιεχόμενο της έννοιας, μορφές πρακτικής εργασίας, ο ρόλος του διδάσκοντα στην πρακτική εργασία, η πρακτική εργασία στη σχολική πραγματικότητα

Οι βασικές ενότητες της **Φυσικής** που διδάσκονται είναι οι εξής:

- Ιδιότητες της ύλης
- Μηχανική
- Ρευστομηχανική – Πίεση
- Κύματα- Ταλαντώσεις
- Ήχος

Οι βασικές ενότητες της **Χημείας** που διδάσκονται είναι οι εξής:

- Διάκριση φαινομένων
- Μίγματα
- Οξέα, βάσεις, άλατα
- Διαλυτότητα
- Περιεκτικότητες διαλυμάτων
- Ηλεκτρόλυση

Οι βασικές ενότητες της **Βιολογίας** που διδάσκονται είναι οι εξής:

- Παρατήρηση φυτικών και ζωικών κυττάρων
- Φωτοσύνθεση
- Ανίχνευση λιπών, πρωτεϊνών, σακχάρων και αμύλου σε τρόφιμα
- Παρατήρηση άνθους

- Η παρακολούθηση του μαθήματος είναι υποχρεωτική με υποχρεωτικές εργασίες σε κάθε μάθημα.
- Ο/η φοιτητής/τρια δεν μπορεί να απουσιάσει σε περισσότερα από δύο μαθήματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Εργαστηριακή Άσκηση	39
	Μελέτη & Ανάλυση βιβλιογραφίας	50
	Πρόσθετη απασχόληση (προετοιμασία πειραμάτων και ασκήσεων)	30
	Παρουσιάσεις εργασιών	3
	Μελέτη για εξετάσεις	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές Εξετάσεις - Εργαστηριακή Εργασία	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κουμαράς, Π. (2009). Οδηγός για την πειραματική διδασκαλία της Φυσικής. Εκδόσεις Χριστοδουλίδη. Θεσσαλονίκη.
- Hewitt, P. (2006). Οι έννοιες της Φυσικής. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- McDermott, C.L., Shaffer, S.P. (2011). Μαθήματα Εισαγωγικής Φυσικής, Εκδόσεις ΤΥΠΩΘΗΤΩ.
- Walker, J. (2001). Το πανηγύρι της Φυσικής (2η έκδοση), Εκδόσεις Κάτοπτρο 2001.
- Arons, A. (1992). Οδηγός διδασκαλίας της Φυσικής, (μετάφραση Α. Βαλαδάκης) εκδ. Τροχαλία, Αθήνα.
- Βελλοπούλου, Α. (2000). Μάθηση και δημιουργικότητα. Εκπαιδευτικές δραστηριότητες για την εξοικείωση παιδιών ηλικίας 5-8 ετών με έννοιες της Φυσικής, Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Κουμαράς, Π. (2015). Μονοπάτια της σκέψης στον κόσμο της Φυσικής, εκδ. GUTENBERG, Αθήνα.
- Charpak, G. (2003). Μαθητές Ερευνητές και Πολίτες. Μια πρωτοποριακή διδασκαλία των επιστημών (μετάφραση. Μήτσικα Ε., Τσικρίκας Ν.) εκδ. Σαββάλας, Αθήνα.
- Μανουσάκης, Γ. και Γιούρη-Τσοχατζή, Αικ. (1994). Σχολικά πειράματα Χημείας. Κυριακίδη Αφοί Α.Ε.
- Γιούρη-Τσοχατζή, Αικ. (1994). Σχολικά πειράματα Χημείας από τη μακρο-στη μικροκλίμακα. Εκδόσεις Ζήτη.

ΣΥΝΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

- International Journal of Science Education
- International Journal of Science and Mathematics Education
- International Journal of Environmental and Science Education
- Journal of Research in Science Teaching
- Journal of Science Teacher Education
- Science Education
- Research in Science Education
- Journal of Science Education and Technology
- Research in Science and Technological Education

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΑΡΙΝΩΝ ΕΞΑΜΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ007	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B (2ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Ασκήσεις εμπάθουσας, Ομάδες Εργασίας, Συζήτηση	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική (Διδασκαλία, Εξέταση)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=1443		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ ΠΛΟΥΣΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05662, pmisaili@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες αναμένεται:

1. Να κατανοούν τις βασικές αρχές που διέπουν την ανθρώπινη ανάπτυξη.
2. Να είναι σε θέση να αντιπαραβάλουν τις κλασικές και σύγχρονες θεωρίες για την ανθρώπινη ανάπτυξη.
3. Να έχουν εξοικειωθεί με τις μεθόδους έρευνας που εφαρμόζονται στη μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης.
4. Να κατανοούν τις βασικές αλλαγές που συμβαίνουν σε βασικούς τομείς της ανάπτυξης (σωματικό, γνωστικό, γλωσσικό και ηθικό) στη βρεφική, νηπιακή, πρώτη και μέση παιδική ηλικία και στην εφηβεία.

Γενικές Ικανότητες

Οι γενικές ικανότητες που αναμένεται να αποκτηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις θεωρίες και στην έρευνα για την ανθρώπινη ανάπτυξη.

Διαρθρώνεται στις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

1. Βασικά ζητήματα στη μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης.
2. Μέθοδοι έρευνας στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία.
3. Θεωρίες της ανθρώπινης ανάπτυξης.
4. Σωματική και γνωστική ανάπτυξη στη βρεφική ηλικία.
5. Η ανάπτυξη της γλώσσας.
6. Σωματική και γνωστική ανάπτυξη στην πρώτη και στη μέση παιδική ηλικία.
7. Σωματική, γνωστική και ηθική ανάπτυξη στην εφηβεία.
8. Νοημοσύνη και η μέτρησή της.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση ΤΠΕ (Power Point, videos κ.ά.) στις διαλέξεις. Επικοινωνία με φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email). Οι φοιτητές αναμένεται να χρησιμοποιούν ΤΠΕ για την εκπόνηση εργασιών. Πρόσθετο βιβλιογραφικό υλικό και εργασίες είναι διαθέσιμα από τον ιστοχώρο του μαθήματος (ecourse.uoi.gr). 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	65
	Πρόσθετη απασχόληση (ασκήσεις εμβάθυνσης-εμπέδωσης)	18
	Εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> Γραπτές εργασίες (προαιρετικές) Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Lightfoot, C., Cole, M., & Cole, S. R. (2014). Η ανάπτυξη των παιδιών. Αθήνα: Gutenberg.
- Berk, L. E. (2012). Η ανάπτυξη των βρεφών, των παιδιών και των εφήβων. Αθήνα: Ίων.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Βοσνιάδου, Σ. (Επιμ.) (1992). Κείμενα εξελικτικής ψυχολογίας: Σκέψη. Αθήνα: Gutenberg.
- Βοσνιάδου, Σ. (Επιμ.) (1997). Κείμενα εξελικτικής ψυχολογίας: Γλώσσα. Αθήνα: Gutenberg.
- Craig, G. J., & Baucum, D. (2007). Η ανάπτυξη του ανθρώπου. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Δημητρίου-Χατζηγεοφύτου, Λ. (2012). Τα 6 πρώτα χρόνια της ζωής. Αθήνα: Πεδίο.
- Donaldson, M. (1995). Η σκέψη των παιδιών. Αθήνα: Gutenberg.
- Feldman, R. (2009). Εξελικτική ψυχολογία: Δια βίου ανάπτυξη. Αθήνα: Gutenberg.
- Goswami, U. (2008) *Cognitive development: The learning brain*. Hove: Psychology Press.
- Goswami, U. (2010). *The Wiley-Blackwell handbook of childhood cognitive development* (2nd ed.). Malden, MA: Blackwell.
- Junn, E. & Boyatzis, C. (2012). *Annual editions: Child growth and development* (19th ed.). Boston, McGraw Hill.
- Keil, F. (2014). *Developmental psychology: The growth of mind and behavior*. USA: W. W. Norton & Company Inc.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (επιμ.) (1998). Αναπτυξιακή ψυχολογία - Παρελθόν, παρόν και μέλλον. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Lewis, C. (1998). Πλευρές της ανθρώπινης ανάπτυξης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Loyd, P. (1998). Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Nadelman, L. (Ed.). (2004). *Research manual in child development*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Santrock, J. (2011). *Child development* (13th ed.). Boston: McGraw Hill.
- Salkind, N., J. (2005). Θεωρίες της ανθρώπινης ανάπτυξης. Αθήνα: Πατάκης.
- Shaffer, D. R. (2008). Εξελικτική ψυχολογία: Παιδική ηλικία και εφηβεία. Αθήνα: Έλλην.
- Siegler, R. S. (2002). Πώς σκέφτονται τα παιδιά. Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός.
- Wadsworth, J. B. (2009). Η θεωρία του Ζαν Πιαζέ για τη γνωστική και τη συναισθηματική ανάπτυξη: Τα θεμέλια του κονστрукτιβισμού. Αθήνα: Καστανιώτης.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ056	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B (2ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05785, kkotsis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες:

1. Θα έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές γνώσεις σχετικά με τον επιστημονικό κλάδο της Φυσικής και των Βασικών Εννοιών που μελετά η επιστήμη αυτή. Σε σχέση με τις ανάγκες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης οι φοιτητές προσεγγίζουν τη βαρύτητα, την έλξη, τις δυνάμεις της μηχανικής τις έννοιες της ταχύτητας, επιτάχυνσης, ορμής, ενέργειας, πίεσης, πυκνότητας και άλλες έννοιες της Φυσικής από την πλευρά της γνωστικής ανάπτυξης των ηλικιών στις οποίες καλούνται στο μέλλον να διδάξουν
2. Θα αξιοποιούν εννοιολογικά τη βιβλιογραφία για τις αρχές της Φυσικής επιστήμης και τη σημασία τους στην προσέγγιση της Φυσικής ως μαθήματος.
3. Θα χρησιμοποιούν απλές εννοιολογικές κατασκευές για να αναπτύξουν τα επιχειρήματά τους ως προς την εξήγηση βασικών εννοιών φυσικής.
4. Θα εφαρμόζουν την παρατήρηση από εφαρμογές της καθημερινής ζωής και το πείραμα για την διατύπωση εννοιών στο φυσικό κόσμο.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση και ανάλυση, σύνθεση δεδομένων με τη χρήση απαραίτητων εργαλείων για την προσέγγιση στρατηγικών ανάπτυξης λογικών επιχειρημάτων σε διερεύνηση εννοιών της Φυσικής επιστήμης.
- Θα βελτιωθεί η λήψη αποφάσεων, ο σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον, ο σχεδιασμός και η παρατήρηση των φυσικών φαινομένων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η φύση των Φυσικών Επιστημών και η έννοια της Φύσης και της Φυσικής στο περιβάλλον .
- Γνωριμία με τα σημαντικότερα φαινόμενα της Μηχανικής και της Θερμότητας.
- Οι στρατηγικές ανάπτυξης ιδεών για βασικές έννοιες της φυσικής .
- Η επαγωγική σκέψη σε ζητήματα φυσικού περιβάλλοντος και επίλυσης προβλημάτων
- Οι προϋπάρχουσες ιδέες των φοιτητών για διάφορες έννοιες της Φυσικής και η αξιοποίηση του λάθους ως μαθησιακή διαδικασία. Παραδείγματα και εφαρμογές προσέγγισης των βασικών εννοιών της Φυσικής
- Προσαρμογή των ιδεολογικών κατασκευών και διερευνήσεων των φοιτητών στις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας και του αναλυτικού προγράμματος στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, εννοιολογική προσέγγιση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση διαδικτύου για την παρουσίαση παραδειγμάτων και πειραμάτων στη Διδασκαλία, εφαρμογές στην τάξη, παραδείγματα με ατομική ή ομαδική εργασία	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	26
	Φροντιστήριο	13
	Εκπαιδευτικές Επισκέψεις	10
	Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	52
	Πρόσθετη απασχόληση (Επίλυση Ασκήσεων)	21
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές Εξετάσεις ή Προφορικές Εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- (*)Hewitt, P. G. (2005). Οι έννοιες της Φυσικής. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- (*)Feynman Richard P., Leighton Robert B, Sands Matthew L (2009). Οι διαλέξεις φυσικής του Feynman, Τόμος Α. Εκδόσεις Τζιόλα.
- American Association of Physics Teachers (1995). Powerful ideas in physical science, College Park, Md.
- Bloomfield, L.A (1997). How things work: The physics of everyday life. New York: Wiley.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ048	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B (2ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου γνωσιοθεωρίας, ανάπτυξη επιχειρηματολογικής δεξιότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course.uoi.gr		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΠΟΥΡΝΑΡΗ ΜΑΡΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05668, mpurnari@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αναμένονται είναι η εξοικείωση των φοιτητών/ριών με την επιστημολογία ως κλάδο της φιλοσοφίας ο οποίος ερευνά ζητήματα της γνώσης. Η εξοικείωσή τους του κανονιστικού εγχειρήματος της παραγωγής της γνώσης ως προς τους τρόπους απόκτησης και δικαιολόγησής της ασκεί τους φοιτητές/ριες στην κριτική σκέψη για τους λόγους ή τα τεκμήρια επί των οποίων στηρίζουν την άποψή τους, η δικαιολόγηση της οποίας συνιστά προϋπόθεση για την καλλιέργεια του διανοητικού ενεργήματος της κατανόησης της γνώσης.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αποσκοπεί στην άσκηση της κριτικής και αυτοκριτικής ικανότητας των φοιτητών/ριών η οποία προάγει την ελεύθερη, δημιουργική και γόνιμη απορητική σκέψη, καθώς και στην αναγκαία καλλιέργεια της επιχειρηματολογικής σκέψης και της αναλυτικοσυνθετικής μεθόδου διατύπωσης γόνιμων ερωτημάτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα της Επιστημολογίας εστιάζει το ενδιαφέρον του στην εννοιολογική ανάλυση της φύσης της έννοιας «γνώση» με τη βοήθεια αναγκαίων και ικανών όρων και εξετάζεται ο τριμερής ορισμός της γνώσης ως αληθούς και δικαιολογημένης, κατά κατάλληλο τρόπο, πεποίθησης. Η ανάλυση αυτή αναδεικνύει τη σημασία του κριτικού εγχειρήματος κάθε γνώσης, εφόσον η γνώση υπερτερεί της απλής πεποίθησης ως προς την επιστημική αξία της αλήθειας και της δικαιολόγησής της. Το μάθημα, επίσης, παρακολουθεί τη διαμάχη της θεώρησης από εσωτερική και από εξωτερική σκοπιά, καθώς και τις διάφορες συνδυαστικές εκδοχές της, αναδεικνύοντας την αναγκαιότητα της πρόσβασης του γνωσιακού υποκειμένου-μαθητή στους λόγους ή στα τεκμήρια της δικαιολόγησής που ελέγχουν την καταλληλότητα του τρόπου σκέψης. Συναφώς, στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται η αναγκαία σχέση της γνώσης με την κατανόησή της.

Διδακτικές ενότητες:

- I. Ο τριμερής ορισμός της γνώσης
  1. Πεποίθηση
  2. Αλήθεια
  3. Δικαιολόγηση
- II. Θεωρίες δικαιολόγησης
  1. Θεμέλιο
  2. Συνοχή
  3. Πλαίσιο
  4. Αντιπαραδείγματα
- III. Δικαιολόγηση από εσωτερική και από εξωτερική σκοπιά
- IV. Γνώση και κατανόηση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Εκπαίδευση προσώπου με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές στο e-course.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διδασκαλία	39
	Εργασία	5
	Μελέτη	53
	Εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εργασία 10% • Γραπτή εξέταση 90% <p>Κριτήρια αξιολόγησης γραπτής εξέτασης:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Περιεχόμενο (κατανόηση του θέματος ανάπτυξη επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, τεκμηρίωση συμπεράσματος). 2. Δομή ενοτήτων και συνάφεια εντός και μεταξύ των παραγράφων. 3. Γλωσσική έκφραση (ορθότητα και σαφήνεια ορολογίας και γραπτού λόγου, κανονιστικότητα γραμματικής, σύνταξης, ορθογραφίας και επιμέλειας κειμένου).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μ. Πουρνάρη, Επιστημική δικαιολόγηση. Μια γνωσιοθεωρητική προσέγγιση, Νήσος, Αθήνα 2013.
- Κ. Σκορδούλης, Επιστημονική γνώση, Τόπος, Αθήνα 2014.
- Ντ. Χιουμ, Πραγματεία για την ανθρώπινη φύση, Βιβλίο Ι. Για τη νόηση, εισαγ-μτφρ. Μ. Πουρνάρη, Πατάκης, Αθήνα 2005.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Ν. Αυγελής, Εισαγωγή στη Φιλοσοφία, Α. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη 2012.
- Σ. Βιρβιδάκης, “Το πρόβλημα της θεμελίωσης της γνώσης. Μια σύγχρονη προσέγγιση”, Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση, 7 (1990), 107-132.
- D. Batens, Ανθρώπινη Γνώση, Συνηγορία υπέρ μιας χρήσιμης ορθολογικότητας (1992), ΠΕΚ, Ηράκλειο 1996.
- H. Brown, Αντίληψη, Θεωρία και Δέσμευση: Μία νέα Φιλοσοφία της Επιστήμης (1977), ΠΕΚ, Ηράκλειο 1993.
- A. Chalmers, Τι είναι αυτό που το λέμε Επιστήμη; Μία προσέγγιση της φύσης, του καθεστώτος και των μεθόδων της επιστήμης (1978), ΠΕΚ, Ηράκλειο 1994.
- P. Engel, Η αλήθεια. Στοχασμοί πάνω σε μερικές προφανείς αλήθειες, μτφρ. Σ. Βιρβιδάκης, Scripta, Αθήνα 2000.
- E. Gettier, “Η αληθής δικαιολογημένη πεποίθηση συνιστά γνώση;”, Analysis, vol. 23, (1963), 121-3, μτφ. Μ. Πουρνάρη.
- A. Goldman, Γνωσιοεπιστήμη, Φιλοσοφικές Εφαρμογές, μτφρ. Γ. Μαραγκός, Οδυσσέας, Αθήνα 1997.
- G. Johnson, Τα Παλάτια της Μνήμης, Πώς ο ανθρώπινος νους αναπαριστά τις λέξεις και τα πράγματα (1991), μτφ. Κάτοπτρο, Αθήνα 1993.
- Γ. Μαραγκός, Γνωσιολογισμοί, Στο Μεταίχιμο της Φιλοσοφίας της Επιστήμης και της Γνωσιοεπιστήμης, Οδυσσέας, Αθήνα 1996.
- H. Maturana και F. Varela, Το Δένδρο της Γνώσης, Οι βιολογικές ρίζες της ανθρώπινης νόησης (1984), μτφ. Κάτοπτρο, Αθήνα 1992.
- M. Minsky, Η Κοινωνία της Νόησης (1988), Κάτοπτρο, Αθήνα 1995.
- E. Μορέν, Η μέθοδος, 3. Η γνώση της γνώσης, μτφρ. Θ. Τσαπακίδης, Εικοστός Πρώτος, Αθήνα 2001.
- Π. Νικολακόπουλος, “Εμπειρία, Μέθοδοι, Θεωρία: Οι τρεις παράγοντες της γνώσης”, στο Θεμέλια των Επιστημών, τομ. 4ος, Ν. Σκιαδάς (επιμ.), Gutenberg 1982, 55-76.
- Χρ. Ξανθόπουλος, Η νέα κοινωνιολογία της γνώσης. Μια φιλοσοφική θεώρηση, Παπαζήση, Αθήνα 2011.
- Θ. Πελεγρίνης, Εμπειρία και Πραγματικότητα, Καρδαμίτσας, Αθήνα 1988.
- Μ. Πουρνάρη, “Η Φεμινιστική Φιλοσοφία της Επιστήμης”, Οι Πολλαπλές Προσεγγίσεις της Διδασκαλίας και της Μάθησης των Φυσικών Επιστημών, Πρακτικά Συνεδρίου Μάιος 2009, www.uowm.gr/kodifeet.
- Μ. Πουρνάρη, “Ορισμένες προβληματικές συνέπειες του κλασικού εμπειρισμού”, Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, 19 (2006), 109-116.
- Μ. Πουρνάρη, “Οι Επιστημολογικές Προϋποθέσεις της Κοινωνιολογίας της Γνώσης”, στο Κοινωνία της Γνώσης: Ιδεολογία και πραγματικότητα, Πρακτικά Συνεδρίου του Τομέα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2006, 71-80.
- H. Plotkin, Η Φύση της Γνώσης, Κάτοπτρο, Αθήνα (1994) 1996.
- W. V. Quine, “Πέντε Ορόσημα του Εμπειρισμού”, (1981), μτφρ. Ι. Πατέλλη, Δευκαλίων, 11/1 (1992), 7-12.
- M. Williams, Προβλήματα της Γνώσης. Μια Κριτική Εισαγωγή στη Γνωσιολογία (2001), μτφρ. Β. Παπαθεοχαράκης, LiberalBooks, Αθήνα 2013.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ065	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B (2ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ, ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=780		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05709, cgav@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοούν τις βασικές διαστάσεις ζητημάτων όπως η εξάντληση των φυσικών πόρων, η χρήση της ενέργειας, οι διάφορες μορφές ρύπανσης του αέρα, του νερού και του εδάφους, η κλιματική αλλαγή, η παραγωγή και κατανομή της τροφής, η μείωση της βιοποικιλότητας και η υποβάθμιση των οικοσυστημάτων κ.ά.
2. Γνωρίζουν βασικές περιβαλλοντικές και γεωγραφικές έννοιες που είναι απαραίτητες για την ολοκληρωμένη κατανόηση των παραπάνω ζητημάτων.
3. Κατανοούν τη σύνδεση των παραπάνω θεμάτων με άλλα κρίσιμα παγκόσμια ζητήματα της αειφορίας όπως την οικονομική ανάπτυξη, τα καταναλωτικά πρότυπα, τη δημογραφική αύξηση, τη φτώχεια, την πείνα, την ανεργία, τη μετανάστευση, τις έμφυλες διαφορές και τις τοπικές και διεθνείς συγκρούσεις.
4. Διερευνούν ζητήματα του περιβάλλοντος και της αειφορίας σε εθνική και τοπική κλίμακα.
5. Προσδιορίζουν και αναλύουν τρόπους και πολιτικές για την αντιμετώπιση και διαχείριση των παραπάνω ζητημάτων.

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό πραγματεύεται τα σημαντικότερα ζητήματα της γεωγραφίας, του περιβάλλοντος και της αειφορίας που απασχολούν σήμερα την ανθρωπότητα και τα οποία εντοπίζονται σε παγκόσμια αλλά και τοπική κλίμακα. Το ζήτημα της ενέργειας, η ατμοσφαιρική ρύπανση, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η κλιματική αλλαγή, η διαχείριση του νερού αλλά και των στερεών και των υγρών αποβλήτων, η μείωση της βιοποικιλότητας όπως επίσης η παραγωγή και κατανομή της τροφής αποτελούν τα κεντρικά ζητήματα του μαθήματος. Ο τρόπος προσέγγισης των ζητημάτων αυτών είναι τέτοιος ώστε να αναδεικνύονται και αποσαφηνίζονται βασικές έννοιες των περιβαλλοντικών επιστημών και της γεωγραφίας που συναντώνται στα αναλυτικά προγράμματα των μαθημάτων του Δημοτικού Σχολείου. Βασική επιδίωξη του μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν αφενός τα αίτια, τις συνέπειες και τους προτεινόμενους τρόπους αντιμετώπισης των ζητημάτων αυτών και αφετέρου να διερευνήσουν κριτικά τις βασικές κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές διαστάσεις που τα πλαισιώνουν. Τα ζητήματα αυτά εξετάζονται σε παγκόσμια, εθνική και τοπική κλίμακα ενώ παρουσιάζονται και σχολιάζονται σύγχρονα δεδομένα και χαρακτηριστικά παραδείγματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, συζήτηση, παρακολούθηση και κριτική ανάλυση ντοκιμαντέρ.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint • Χρήση του e-course και του διαδικτύου για μελέτη επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	46
	Μελέτη & ανάλυση ηλεκτρονικού (διαδικτυακού) υλικού	12
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Συμπερασματική αξιολόγηση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις σύντομης απάντησης ή/και πολλαπλής επιλογής.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Γεωργόπουλος, Α., Νικολάου, Κ., Δημητρίου, Α., Γαβριλάκης, Κ., Μπλιώνης, Γ. (2014). Γη, ένας μικρός και εύθραυστος πλανήτης. Αθήνα: Gutenberg.
- Miller Tyler G. and Spoolman S.E. (2018). Περιβαλλοντική Επιστήμη. 15η έκδοση. Επιστ. επιμέλεια ελληνικής έκδοσης: Δημητρακόπουλος, Π. και Γαβριλάκης, Κ. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΤΖΙΟΛΑ.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Εκπαιδευτικό υλικό που παρέχεται μέσα από το e-course.
- Πύλη Παιδαγωγικού Υλικού Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: www.env-edu.gr
- Πύλη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: www.kpe.gr
- Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος: <http://www.eea.europa.eu/el>
- Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας: <http://www.ypeka.gr/>
- European Commission – Environment: http://ec.europa.eu/environment/index_en.htm
- United Nations Environment Programme (UNEP): <http://web.unep.org/>
- WWF – Οδηγοί για το Περιβάλλον: <http://www.wwf.gr/guides>
- International Union for Conservation of Nature (IUCN): <https://www.iucn.org/>

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ003	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B (2ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής, γενικού υποβάθρου, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=504		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΥΖΑΝΑ-ΜΑΡΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05875, snikola@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση:

1. Να γνωρίζουν τις βασικές θέσεις του Λειτουργισμού, της Θεωρίας της Συμβολικής Αλληλεπίδρασης και των Θεωριών της Άμεσης Αναπαραγωγής
2. Να γνωρίζουν τους παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική επίδοση των μαθητών
3. Να γνωρίζουν πώς λειτουργεί η Ανισότητα στην Ελληνική Εκπαίδευση
4. Να έχουν την ικανότητα να εφαρμόζουν τις θεωρητικές γνώσεις με βάση τα κοινωνιολογικά «παραδείγματα» κατά την πρακτική τους στο σχολείο.

Γενικές Ικανότητες

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των διαφορετικών θεωρητικών προσεγγίσεων που έχουν αναπτυχθεί στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και ερμηνεύουν τις εκπαιδευτικές ανισότητες, καθώς και η ανάπτυξη της ικανότητας κριτικής προσέγγισης των ζητημάτων της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας.

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών και με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής επιστημονικών μελετών και αυτοβελτίωσης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε εκπαιδευτικά ζητήματα μαθητών και κοινωνικών τάξεων
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει θεματικές ενότητες που αφορούν α) στις σχέσεις Κοινωνιολογίας, Παιδαγωγικής και Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης β) στις βασικές έννοιες της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης με ειδική αναφορά στην κοινωνικοποίηση στις πρωτογενείς και δευτερογενείς ομάδες γ) στις εκπαιδευτικές ανισότητες δ) στις σχέσεις εκπαίδευσης και πολιτικής και ε) στις σχέσεις εκπαίδευσης και οικονομίας. Στη θεματική των εκπαιδευτικών ανισοτήτων γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στις κοινωνιολογικές θεωρίες για τις εκπαιδευτικές ανισότητες και αναλύεται ο ρόλος της εκπαίδευσης στην αναπαραγωγή των κοινωνικών ανισοτήτων και το επάγγελμα του εκπαιδευτικού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία Χρησιμοποιείται το σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης, e-course, για τη διάθεση σημειώσεων και επικοινωνία με τους φοιτητές. Επικοινωνία μέσω e-mail 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας	24
	Συγγραφή σύντομης εργασίας -	9
	Μελέτη για τις εξετάσεις	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Γραπτές Εξετάσεις Ερωτήσεις σύντομης απάντησης Αξιολόγηση εργασιών 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Σουζάννα-Μαρία Νικολάου (2009), Θεωρητικά ζητήματα στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Αθήνα: Gutenberg
- Anthony Giddens (2009), Κοινωνιολογία, μτφρ. επιμ. Δ.Γ. Τσαούσης, Αθήνα: Gutenberg
- Μιχάλης Κελλανίδης (2012), Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Θεσσαλονίκη: Ζυγός

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Α. Φραγκουδάκη (1985), Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Αθήνα: Παπαζήση
- L. Fischer (2006), Κοινωνιολογία του Σχολείου, μτφρ. Μ. Σπυριδοπούλου & Μ. Οικονομίδου, Αθήνα: Μεταίχμιο
- Χρ. Νόβα -Καλτσούνη (2010), Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Αθήνα: Gutenberg
- D. Blackledge & B. Hunt (1995), Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, μτφρ. Μ. Δεληγιάννη, Αθήνα: έκφραση
- J. H. Ballantine & F. M. Hammack (2015), Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, επιμ. μτφρ. Δ. Γουβιάς, Αθήνα: επίκεντρο
- Χ. Κωνσταντίνου (2015), Το καλό σχολείο, ο ικανός εκπαιδευτικός και η κατάλληλη αγωγή ως παιδαγωγική θεωρία και πράξη, Αθήνα: Gutenberg
- P. Bourdieu & J.C. Passeron (1996), Οι κληρονόμοι. Οι φοιτητές και η κουλτούρα, μτφρ. Ν. Παναγιωτόπουλος & Μ. Βιδάλη, Αθήνα: Καρδαμίτσα

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ210	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B (2ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ: ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	3	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Απόκτηση ειδικών γνώσεων και ανάπτυξη δεξιοτήτων προσέγγισης των αρχών και των δεδομένων που αφορούν την εκπαίδευση ενηλίκων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	helenkapa@gmail.com		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να ικανοποιούν τη συνθήκη της αλληλεπιδραστικής επικοινωνιακής σχέσης μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων. Η κύρια έμφαση δίνεται στο γεγονός ότι οι εκπαιδευόμενοι ενήλικες προσέρχονται στην εκπαιδευτική διαδικασία έχοντας ήδη διαμορφωμένο τρόπο σκέψης και δράσης, αλλά και συγκεκριμένες απόψεις για τον τρόπο που αντιλαμβάνονται και διαχειρίζονται το ήδη υπάρχον εμπειρικό και γνωσιακό τους δυναμικό. Στη βάση αυτή παραμένει συνεχές και διαρκές ζητούμενο ο τρόπος προσέγγισης των εκπαιδευτικών αναγκών των επιμορφούμενων.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις που αφορούν την εκπαίδευση ενηλίκων
- Σχεδιασμός και διαχείριση διδασκαλιών που αφορούν την εκπαίδευση ενηλίκων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα που αφορούν την εκπαίδευση ενηλίκων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης για αποδοτικότερες παρεμβάσεις στη διαδικασία της εκπαίδευσης ενηλίκων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος διαρθρώνεται στη βάση του οργανωτικού και διδακτικού ερωτήματος των εκπαιδευτών ενηλίκων. Ως εκ τούτου, στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση των φοιτητών των παραμέτρων που αφορούν τον τρόπο λειτουργίας των ενηλίκων, αλλά και η προώθηση διδακτικών παραμέτρων, που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να αξιοποιούνται κατά τη διάρκεια εκπαίδευσής τους. Οργανωτικοί άξονες του μαθήματος αποτελούν: α) βασικές θεωρίες στην εκπαίδευση ενηλίκων, β) παράμετροι ανάδειξης της προσωπικότητας, του εμπειρικού δυναμικού και της λειτουργικότητας των ενηλίκων ως εκπαιδευομένων, γ) μέθοδοι και διαδικασίες οργάνωσης της διδασκαλίας στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις σε χώρο διδασκαλίας του Τμήματος	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Βιντεοπροβολές διδακτικών διαδικασιών εκπαίδευσης ενηλίκων	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις και σεμινάρια	39
	Εταιρικές εργασίες	18
	Μελέτη προετοιμασίας	18
	Σύνολο Μαθήματος	75
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή διαδικασία εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου διάρκειας 3 ωρών	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Brundage, D. & MacKeracher, D. (2000). Adult learning principles and their application to programme planning. Toronto: The Minister of Education.
- Ζαρίφης, Γ. (2009). Ο κριτικός στοχασμός στη μάθηση και στην εκπαίδευση ενηλίκων: Θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές προεκτάσεις. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήσης

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ211	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B (2ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	3	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1844		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΙΡΗΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05873, enikolau@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Κατανόηση της ιδιαιτερότητας του αντικειμένου της μουσικής αγωγής
- Γνωριμία με τις αρχές και τους στόχους της τέχνης μέσα από τη μουσική
- Ανάπτυξη της δημιουργικής έκφρασης μέσω της βιωματικής προσέγγισης των μουσικών μορφών
- Ανάπτυξη προβληματισμών και σκέψεων που αφορούν τον ρόλο της μουσικής στη διδασκαλία
- Απόκτηση μουσικών δεξιοτήτων
- Ικανότητα στη χρήση της φωνής και του σώματος ως ηχητικής πηγής
- Ικανότητα στη χρήση ρυθμικών και μελωδικών οργάνων
- Κατανόηση των κοινών στοιχείων της μουσικής και της κίνησης
- Χρήση των μουσικών ακροάσεων στη διδασκαλία
- Κατανόηση της διαδικασίας του αυτοσχεδιασμού ως μορφή μουσικής έκφρασης
- Δημιουργία δραματοποιήσεων με τη χρήση τραγουδιών ή ηχογραφημένης μουσικής
- Επένδυση ποιητικού ή πεζού λόγου με μουσική
- Κατανόηση των παραγόντων που κάνουν κατάλληλο ένα τραγούδι για τους μαθητές του δημοτικού
- Δημιουργία απλών μορφών ενορχήστρωσης
- Χρήση της μουσικής στη διδασκαλία άλλων γνωστικών αντικειμένων
- Γνωριμία με τη μουσική άλλων πολιτισμών
- Εφαρμογή της χρήσης των βασικών ψηφιακών εργαλείων στο μάθημα της μουσικής

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στη Μουσική Παιδαγωγική και στα Μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα
- Διδασκαλία βασικών μορφών μουσικής έκφρασης (φωνή, σώμα, μουσικά όργανα κρουστά και μελωδικά) μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες
- Μουσική και κίνηση
- Μουσικές ακροάσεις
- Τρόποι παρουσίασης ενός μουσικού έργου σε συνδυασμό με άλλες δραστηριότητες
- Εισαγωγή στον αυτοσχεδιασμό-σύνθεση απλών μουσικών μορφών
- Μουσική και δραματοποίηση
- Ηχοϊστορίες
- Παιδικό τραγούδι. Προϋποθέσεις και καταλληλότητα για τα παιδιά του δημοτικού
- Ενορχηστρώσεις με απλά ρυθμικά και μελωδικά όργανα
- Εισαγωγή στη διαθεματική χρήση της μουσικής
- Μουσική και διαπολιτισμός
- Βασικά ψηφιακά εργαλεία και εφαρμογές τους στο μάθημα της μουσικής

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	11
	Εργαστηριακή Άσκηση	12
	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	12
	Καλλιτεχνική δημιουργία	16
	Διαδραστική διδασκαλία	9
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	6
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	6
	Σύνολο Μαθήματος	75
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	• Γραπτές εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μαίη Κοκκίδου, Διδακτική της μουσικής, Εκδ. Θέρμος Νίκος
- Σέργη Λένια, Δημιουργική μουσική αγωγή για τα παιδιά μας, Εκδ. Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός Ο.Ε.
- Π. Καμπύλης, Η Αόρατη ορχήστρα συνοδεύει τα τραγούδια μας, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2002
- Μεθοδολογικές και βιωματικές προσεγγίσεις των τάξεων από την Α' έως και την ΣΤ' Δημοτικού, 15-7 Απριλίου 2005. Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου Μουσικής Αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Αθήνα, Gutenberg, 2007
- Σχολική μουσική εκπαίδευση: ζητήματα σχεδιασμού, μεθοδολογίας και εφαρμογών, επιμέλεια Ζωή Διονυσίου, Σοφία Αγγελίδου, Θεσσαλονίκη, Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση, 2008
- S. Arvida, Exploring Orff: A teacher's guide, New York, Schott, 1992.
- Mozart's magic fantasy: a journey through the magic flute, Toronto, Classical Kids, 1990.
- Ράπτης Θεοχάρης, Μουσική Παιδαγωγική, μια Συστηματική Προσέγγιση με Εφαρμογές για την Προσχολική Ηλικία, 2015.
- Στάμου Λελούδα, Μια ανθρωπιστική προσέγγιση στη διδασκαλία της μουσικής. Η φιλοσοφία και η πράξη της μεθόδου SUZUKI, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη, 2012.

ΣΥΝΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

- Μουσικοπαιδαγωγικά, Πολυφωνία, Approaches (Music Therapy)
- International Journal of Music Education
- Journal of research in Music Education

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ063	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B (2ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Μικρές και Ατομικές Εργασίες	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΤΑΜΙΣΟΓΛΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05876, chtamisoglou@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι φοιτητές/ριες μετά τη διδασκαλία του μαθήματος θα είναι σε θέση να γνωρίζουν:

1. Το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας ως προς τη δομή, την οργάνωση και τη διοίκησή του.
2. Θα αποκτήσουν τις ικανότητες ανάλυσης και εφαρμογής των σημαντικότερων λειτουργιών του διοικητικού στελέχους, όπως ο προγραμματισμός, η οργάνωση, η διεύθυνση και ο έλεγχος.

Σκοπός του μαθήματος είναι να μυήσει τους φοιτητές στις αρχές που διέπουν την οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης.

Στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να αποκτήσουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές τις βασικές γνώσεις για τη θεωρητική προσέγγιση της διοίκησης στην εκπαίδευση, τη δομή και την οργάνωσή της.
- Να αντιλαμβάνονται τη θέση του εκπαιδευτικού ως δημοσίου υπαλλήλου.
- Να γνωρίζουν τα σχετικά με την διοικητική πρακτική στο χώρο του σχολείου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα βασικά θέματα τα οποία εξετάζονται στο μάθημα είναι τα εξής:

- Εισαγωγή στη Διοίκηση της Εκπαίδευσης.
- Ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός στην Εκπαίδευση.
- Η λήψη αποφάσεων στην εκπαίδευση.
- Η οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Η ηγεσία και διεύθυνση στην εκπαίδευση.
- Ο έλεγχος στην εκπαίδευση.
- Η στελέχωση της εκπαίδευσης.
- Ο εκπαιδευτικός ως δημόσιος υπάλληλος.
- Διοικητικές δραστηριότητες στη σχολική μονάδα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διδασκαλίας	39
	Ώρες για μελέτη και προετοιμασία μαθήματος	40
	Ώρες συναντήσεων με το/τη διδάσκοντα/ουσα	5
	Ώρες προετοιμασίας εξετάσεων	40
	Σύνολο Μαθήματος	124
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προαιρετική εργασία 20% • Γραπτές εξετάσεις με εργασία 80% • Γραπτές εξετάσεις χωρίς εργασία 100% • Ερευνητική εργασία για φοιτητές ERASMUS	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Everard, K. B., & Morris, G. (1999). Αποτελεσματική Εκπαιδευτική Διοίκηση (μτφρ. Δ. Κίκιζας). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Hoy W. and Miskel C., (1987), Educational Administration: Theory Research and Practice, Lane Akers, Inc, New York.
- Δερβίσης Στ., (1989), Ιστορία, Οργάνωση και Διοίκηση της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης, Θεσσαλονίκη.
- Κωτσίκης Β., (2007), Εκπαιδευτική διοίκηση και πολιτική, εκδ. Έλλην, Αθήνα.
- Πουλής Π., (2011), Εκπαιδευτικό Δίκαιο και Θεσμοί, εκδ. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη.
- Ρέππα-Αθανασούλα Α., (2008), Εκπαιδευτική Διοίκηση και οργανωσιακή συμπεριφορά, εκδ. Ίων, Αθήνα
- Σαΐτη Α., Σαΐτης Χ., (2012), Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης-Θεωρία, Έρευνα και Μελέτη Περιπτώσεων, Αθήνα, Αυτοέκδοση.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ057	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B (2ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e - course Π.Τ.Δ.Ε.		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΑΝΙΚΑΡΟΥ ΜΕΤΑΞΟΥΛΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05701, mmanikar@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι φοιτητές/τριες που θα ολοκληρώσουν επιτυχώς το συγκεκριμένο μάθημα αναμένεται:

1. Να γνωρίζουν το εύρος των ειδών του παιδικού βιβλίου, τη θεματολογία του, τα σημαντικότερα έργα και τους σημαντικότερους εκπροσώπους του.
2. Να είναι σε θέση να σχεδιάζουν διδακτικές ενότητες και διδακτικές προσεγγίσεις/δραστηριότητες ποικίλων ειδολογικά βιβλίων στο επίπεδο της σχολικής τάξης.
3. Να αναγνωρίζουν και να αξιοποιούν τον ιδεολογικό / κοινωνικοποιητικό / βιβλιοθεραπευτικό ρόλο των παιδικών βιβλίων.
4. Να έχουν διαβάσει παιδικά βιβλία και να βελτιωθεί η προφορική και γραπτή έκφρασή τους.
5. Να καλλιεργήσουν ένα αισθητήριο δημιουργίας κριτηρίων και αξιολόγησης για την επιλογή κατάλληλων παιδικών βιβλίων ανάλογα με την ηλικία των αναγνωστών.
6. Να εκπονούν και να παρουσιάζουν μια επιστημονική ερευνητική εργασία.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση της βιβλιογραφίας και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ανάληψη ευθύνης και λήψη αποφάσεων για την επιλογή παιδικών βιβλίων με τη βοήθεια των οποίων οι φοιτητές θα διαχειριστούν ποικίλες καταστάσεις ζωής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα οργανώνεται σε δύο κατευθύνσεις: Α) **θεωρητική** και Β) **πρακτική**.

Α) Το **θεωρητικό μέρος**, με διαλέξεις και εισηγήσεις, περιλαμβάνει τα εξής θέματα:

- Εισαγωγή στην προβληματική και στη χρήση / γενική προσέγγιση των όρων: «παιδικό βιβλίο» ή «βιβλίο για παιδιά».
- Κατηγορίες/είδη παιδικού βιβλίου: λογοτεχνικά, βιβλία γνώσεων, σχολικά, παραμύθι, μύθοι-θρύλοι, εικονοβιβλίο (picture book), εικονογραφημένο βιβλίο (illustrated book), μικρές ιστορίες, μυθιστόρημα, διήγημα, ποίηση, κόμικς, graphic novel, e-book, παιχνιδοβιβλίο.
- Το Παιδικό Βιβλίο και η συμβολή του στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού (γλωσσική, κοινωνική, αισθητική ανάπτυξη, βιβλιοθεραπευτική μέθοδος)
- Παράγοντες σύνδεσης του παιδιού με το βιβλίο.
- Κριτήρια επιλογής και αξιολόγησης των παιδικών βιβλίων.
- Παιδικά περιοδικά και εφημερίδες (έντυπα και ηλεκτρονικά).
- Εμπλουτισμός των τρόπων (διδασκτικής) αξιοποίησης των βιβλίων. Αξιοποίηση του Ανθολογίου λογοτεχνικών κειμένων για το Δημοτικό.
- Συγγραφείς και παιδικά βιβλία. Θεματικές αναζητήσεις των συγγραφέων,
- Ερευνητική Μεθοδολογία: Παρουσίαση των εργαλείων αναφορικά με το παιδικό βιβλίο (βιβλιογραφικές πηγές, βασικά εγχειρίδια, ηλεκτρονικές πηγές)

Β) Το **πρακτικό μέρος** περιλαμβάνει:

- Βασικές έννοιες (δομικοί άξονες) ανάλυσης και αναγνωστικής προσέγγισης ενός παιδικού βιβλίου. I) κειμενικά στοιχεία: αφήγηση, θέμα, ήρωες/ χαρακτήρες, δομή, πλοκή, σκηνικό (χωροχρονικό πλαίσιο), οπτική γωνία/εστίαση και II) μη κειμενικά στοιχεία (παρακείμενο: περικειμενικά & επικειμενικά στοιχεία). Εφαρμογή τους σε παιδικά βιβλία.
- Θέματα μελέτης και εργασιών αναφορικά με το παιδικό βιβλίο (οι άξονες προσδιορίζονται από το περιεχόμενο του μαθήματος).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, συζήτηση στην αίθουσα-αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint. • Πολυμεσικό υλικό σχετικά με τους συγγραφείς τα και έργα τους. • «Πλοήγηση» στο διαδίκτυο για μελέτη επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της πλατφόρμας e-course. • Χρησιμοποιείται η Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (e-course) για σημειώσεις (διαφάνειες), πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό και πληροφορίες για το μάθημα. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις της διδάσκουσας με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα	39
	Μελέτη και ανάλυση της βιβλιογραφίας	20
	Ατομικές και ομαδικές εργασίες	20
	Μελέτη για εξετάσεις	18
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προαιρετική προσθετική εργασία • Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αναγνωστόπουλος, Β. Δ. (152008). Τάσεις και εξελίξεις της παιδικής λογοτεχνίας. Αθήνα: Οι εκδόσεις των φίλων.
- Αρτζανίδου, Ελ., Γουλής, Δ., Γρόσδος, Στ. Καρακίτσιος, Α. (2011). Παιχνίδια Φιλαναγνωσίας και αναγνωστικές εμπυχωσεις. Αθήνα: Gutenberg.
- Δελώνης, Α. (21991). Βασικές Γνώσεις για το παιδικό και νεανικό βιβλίο. Αθήνα: Σύγχρονο Σχολείο.
- Κανατσούλη, Μένη, Δ. (2004). Ιδεολογικές διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
- Καραγιάννης, Θ. (1999). Θεματολογία Παιδικής Λογοτεχνίας. Αθήνα: Νικόδημος.
- Καρπόζηλου, Μ. (1994). Το παιδί στην χώρα των βιβλίων. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Κατσίκη-Γκίβαλου, Α, Καλογήρου, Τζ., Χαλκιαδάκη, Α. (επιμ) (2008). Φιλαναγνωσία και Σχολείο. Αθήνα: Πατάκης.
- Κατσίκη-Γκίβαλου, Α. (152009). Το θαυμαστό ταξίδι. Μελέτες για την παιδική Λογοτεχνία. Αθήνα: Πατάκης.
- Κατσίκη-Γκίβαλου, Α. (επιμ.) (2001). Λογοτεχνική Ανάγνωση και Διδακτικές εφαρμογές. Δημοτικό-Γυμνάσιο-Λύκειο. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καψάλης, Γ. Δ. (2003). Μελέτες παιδικής λογοτεχνίας. Αθήνα: Gutenberg.
- Παπαδάτος, Γ. (2014). Το παιδικό βιβλίο στην εκπαίδευση και στην κοινωνία. Αθήνα: Παπαδόπουλος, Αθήνα.
- Παπαδάτος, Γ. (32013). Παιδικό βιβλίο και φιλαναγνωσία. Αθήνα: Πατάκης.
- Παπαδάτος, Γ.Σ. & Παπαδόπουλος, Γ. (επιμ.), (2017). Το παιδικό βιβλίο Γνώσεων. Αθήνα: Παπαδόπουλος.
- Παπαδοπούλου, Σμ. (2004). Η Συναισθηματική Γλώσσα. Βιβλία που μιλούν σε μαθητές... που σιωπούν. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
- Παπαντωνάκης, Γ. (επιμ.), (2006). Πρόσωπα και προσωπεία του αφηγητή στην ελληνική παιδική και νεανική λογοτεχνία της τελευταίας τριακονταετίας. Αθήνα: Πατάκης.
- Παπαντωνάκης, Γ. Δ. (2001). Εισαγωγή στο ελληνικό παιδικό μυθιστόρημα επιστημονικής φαντασίας. Από τη θεωρία στην πράξη. Αθήνα: Κέδρος.
- Πατέρα, Α. & Τσιλιμένη, Τ. (2012). Φιλαναγνωσία και κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού. Θεωρητικές προσεγγίσεις, δραστηριότητες και παιχνίδια. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Πάτσιου, Β. (1955). «Η Διάπλασις των Παίδων» 1879-1922. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Πενάκ, Ντ. (2000). Σαν ένα μυθιστόρημα (μετάφραση: Ρένα Χάτχουτ). Αθήνα: Καστανιώτης.
- Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, Λ. (1987). Μιλώντας για τα παιδικά βιβλία. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Ποσλάνιεκ. Κρ. (1991). Να δώσουμε στα παιδιά την όρεξη για διάβασμα (μετάφραση: Αθήνη Στέση). Αθήνα: Καστανιώτης.
- Ροντάρι, Τζ. (2001). Γραμματική της φαντασίας. Εισαγωγή στην τέχνη να επινοείς ιστορίες (μετάφραση: Γιώργος Κασαπίδης). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Σακελλαρίου, Χ. (92009). Ιστορία της παιδικής Λογοτεχνίας. Αθήνα: Νόηση.
- Σιβροπούλου, Ρ. (2003). Ταξίδι στον κόσμο των εικονογραφημένων μικρών ιστοριών. Θεωρητικές και Διδακτικές διαστάσεις. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Τσιλιμένη, Τ. (2003). Οι μικρές Ιστορίες κατά την εικοσαετία 1970-1990. Γραμματολογική, παιδαγωγική και γλωσσική εξέταση. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Τσιλιμένη, Τ. (2007). Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο: Όψεις και Απόψεις. Βόλος: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας.
-
- Χατζηδημητρίου-Παράσχου, Σ. (2010). Παιδικά Περιοδικά και Λογοτεχνία. Το περιοδικό Παιδικός Κόσμος (1930-1952). Αθήνα: Ελληνοεκδοτική.
- Περιοδικά
- Διαδρομές στο χώρο της Λογοτεχνίας για παιδιά και νέους
- Ηλεκτρονικό περιοδικό «Κείμενα»

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ190	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B (2ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΤΠΕ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις - Εργαστηριακές Ασκήσεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=889		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΒΡΕΛΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05746, ivrellis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Επίπεδο Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν:

- στο επίπεδο 6 (Προπτυχιακές Σπουδές) του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων
- στα επίπεδα 1,2,3 (γνώση, κατανόηση, εφαρμογή) της ταξινόμησης Bloom.

Περιγραφικοί Δείκτες Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

- Γνώσεις: Θεωρητικές γνώσεις σχετικές με λογισμικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως γνωστικά εργαλεία για την οικοδόμηση της γνώσης
- Δεξιότητες: Εξοικείωση με τη χρήση των παραπάνω λογισμικών
- Ικανότητες: Ενσωμάτωση των παραπάνω λογισμικών σε εκπαιδευτικά σενάρια ανεξαρτήτως γνωστικού αντικειμένου, ώστε τα τελευταία να γίνουν πιο διαδραστικά, διερευνητικά, και δημιουργικά

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση:

1. να δημιουργούν ένα ιστότοπο χρησιμοποιώντας το Wordpress.
2. να αναζητούν ανοιχτούς εκπαιδευτικούς πόρους στο διαδίκτυο (ψηφιακά αποθετήρια, ανοιχτά μαθήματα)
3. να δημιουργούν εννοιολογικούς χάρτες με το Smartools
4. να δημιουργούν φυσικές προσομοιώσεις με το Algodoo
5. να προγραμματίζουν με οπτικό τρόπο με το Scratch
6. να αξιοποιούν δικτυακές υπηρεσίες χαρτογράφησης όπως το Google Maps
7. να αξιοποιούν διαδραστικές τεχνολογίες στην τάξη όπως το διαδραστικό πίνακα και λογισμικά αξιολόγησης.
8. να δημιουργούν εικονικούς κόσμους με το OpenSimulator
9. να δημιουργούν εκπαιδευτικά παιχνίδια με το Construct 2
10. να χρησιμοποιούν kit εκπαιδευτικής ρομποτικής όπως το Lego Wedo

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με λογισμικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως γνωστικά εργαλεία για την οικοδόμηση της γνώσης. Τα εργαλεία αυτά, μπορούν να ενσωματωθούν σε εκπαιδευτικά σενάρια, ανεξαρτήτως γνωστικού αντικειμένου, ώστε τα τελευταία να γίνουν πιο διαδραστικά, διερευνητικά, και δημιουργικά. Το μάθημα συνίσταται από θεωρητικό και εργαστηριακό μέρος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία σε Εργαστήριο Η/Υ												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>13</td></tr><tr><td>Εργαστηριακές ασκήσεις</td><td>26</td></tr><tr><td>Δοκιμασίες πολλαπλής επιλογής</td><td>13</td></tr><tr><td>Projects</td><td>48</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>100</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	13	Εργαστηριακές ασκήσεις	26	Δοκιμασίες πολλαπλής επιλογής	13	Projects	48	Σύνολο Μαθήματος	100
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
	Διαλέξεις	13											
	Εργαστηριακές ασκήσεις	26											
	Δοκιμασίες πολλαπλής επιλογής	13											
	Projects	48											
Σύνολο Μαθήματος	100												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Διαμορφωτική αξιολόγηση σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εργαστηριακών ασκήσεων • Δοκιμασιών πολλαπλής επιλογής • Projects <p>Διαμόρφωση τελικού βαθμού ως εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εβδομαδιαίες Δοκιμασίες Πολλαπλής Επιλογής 40% 2. Εβδομαδιαία Projects 40% 3. Τελικό Project 20%												

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Newby, T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D., & Russel, J. D. (2009). Εκπαιδευτική τεχνολογία για διδασκαλία και μάθηση (1η εκδ): Εκδόσεις Επίκεντρο.
- Τζιμογιάννης, Α. (2017). Ηλεκτρονική μάθηση (1η εκδ): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ.
- Derover, C., Karsenti, T., & Κόμης, Β. (2010). Διδασκαλία με χρήση της τεχνολογίας: προώθηση της μάθησης, ανάπτυξη ικανοτήτων (1η εκδ): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό, πηγές και εργασίες διατίθενται από τον ιστοχώρο του μαθήματος στο σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ecourse.uoi.gr).

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ016	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=889		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΚΑΨΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05690, gkapsali@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση:

1. Να αναφέρονται και να αξιοποιούν στοιχεία της Νεοελληνικής Γλώσσας σε σχέση με παλαιότερες μορφές της
2. Να αξιοποιούν στοιχεία που έχουν να κάνουν με την παραγωγή και τη σύνθεση του νεοελληνικού λεξιλογίου
3. Να ερμηνεύουν τις διάφορες αλλαγές που γίνονται στο νεοελληνικό λεξιλόγιο
4. Να γνωρίζουν τις μορφές ορθογραφίας της νεοελληνικής γλώσσας
5. Να ερμηνεύουν τις αλλαγές που συντελούνται στην ορθογραφία της γλώσσας

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Συμμετοχή και δημιουργικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Σύντομη ιστορική αναδρομή της Νεοελληνικής Γλώσσας
- Το φθογγικό σύστημα – Πάθη φθόγγων – Ο νεοελληνικός τόνος
- Το λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής
- Σύνθεση του Νεοελληνικού λεξιλογίου
- Παραγωγή του Νεοελληνικού λεξιλογίου
- Ζητήματα ορθογραφίας της Νεοελληνικής γλώσσας
- Σχήματα Λόγου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, συζήτηση, βιωματικές δραστηριότητες	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint • Χρήση του διαδικτύου για μελέτη επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	108
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή εργασία & Συμπερασματική αξιολόγηση στο τέλος του εξαμήνου με ανάπτυξη δοκιμίων. • Προφορική εξέταση • Εργαστηριακή εργασία	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Κατσαλίδας Γρηγόρης Ν., (2001). Δημοτικά τραγούδια από τη Βόρειο Ήπειρο. Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός
- Ράλλη Α., (2007). Η σύνθεση λέξεων. Αθήνα: Σ. Πατάκης.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Αδαλόγλου Κ., Η γραπτή έκφραση των μαθητών, εκδ. Κέδρος, Αθήνα 2007.
- Αρχάκης Α., Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2007.
- Αρχάκης Α. & Τσάκωνα Β., Ταυτότητες, αφηγήσεις και γλωσσική εκπαίδευση, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2011.
- Baynham M., Πρακτικές γραμματισμού, Μεταίχμιο, Αθήνα 2002.
- Βάμβουκας Μ., Θέματα Ψυχοπαιδαγωγικής της Ανάγνωσης, εκδ. Ατραπός, Αθήνα 2004.
- Barthes R., Απόλαυση-Γραφή- Ανάγνωση, εκδ. Πλέθρον, Αθήνα 2005.
- Brown C. M. & Hagoort P., Νευροεπιστήμη της Γλώσσας, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2004.
- Γεωργογιάννης Π., Βηματισμοί για μια αλλαγή στην εκπαίδευση, Πάτρα 2006.
- Giasson J., Η αναγνωστική κατανόηση, εκδ. Γρηγόρης, Αθήνα 2014.
- Ιορδανίδου Α., Φτερνιάτη Α., (επιμ.). Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2000.
- Knapp P. & Watkins M., Genre Text Grammar: Technologies for Teaching and Assessing Writing, New South Publishing, Sydney 2005.
- Lillis Th., The Sociolinguistics of Writing, Edinburgh University Press, Edinburgh 2003.
- Ματσαγγούρας Η., . Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας : I. Θεωρία της διδασκαλίας: II. Στρατηγικές διδασκαλίας, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2011.
- Ματσαγγούρας Η., Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2001.
- Ματσαγγούρας Η., (επιμ.). Σχολικός εγγραμματισμός : Λειτουργικός, κριτικός, επιστημονικός, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2007.
- Μήτσης Ν., Η Διδασκαλία της Γλώσσας υπό το Πρίσμα της Επικοινωνιακής Προσέγγισης. Εισαγωγή στη Θεωρία και τις τεχνικές του επικοινωνιακού μοντέλου, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2004.
- Μήτσης Ν., Καραδήμος Δ., Η διδασκαλία της γλώσσας. Επιστημάνσεις, παρατηρήσεις, προοπτικές, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2007.
- Μόζερ Α., Μπακάκου -Ορφανού Α., Χαραλαμπίκης Χ. & Χειλά- Μαρκοπούλου, Δ. (επιμ.). Γλώσσες Χάριν. Τόμος Αφιερωμένος από τον Τομέα Γλωσσολογίας στον Καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2008.
- Μοσχονάς Σ., (επιμ.). Η σύνταξη στη μάθηση και στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2006.
- Παπαδημητρίου Φ., (επιμ.). Διεπιστημονικές προσεγγίσεις του Γλωσσικού Γραμματισμού, εκδ. Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2012.
- Παπάς Α., Διδακτική γλώσσας και κειμένων : πρώτη ανάγνωση και γραφή, αναδυόμενη ανάγνωση και γραφή, Αθήνα 2000.
- Παπούλια – Τζελέπη Π., Φτερνιάτη Α., Θηβαίος Κ., (επιμ.). Έρευνα και πρακτική του γραμματισμού στην ελληνική κοινωνία : Ανάγκες και προοπτικές, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2006.
- Πόρποδας Κ. Δ., Η Ανάγνωση, Αθήνα 2002.
- Μπασλής Γ., Εισαγωγή στη διδασκαλία της γλώσσας, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 2006.
- Σπυρόπουλος Β., Η γραμματική στη διδασκαλία : Σύγκριση εγχειριδίων για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2005.
- Τοκατλίδου Β., Γλώσσα, επικοινωνία και γλωσσική εκπαίδευση, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2003.
- Χατζηπαναγιωτίδη Α., (επιμ.). Διδακτική της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ξένης : ...Νέες τάσεις: Πρακτικά του διεθνούς συνεδρίου: Απρίλιος 2005, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2006.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ014	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγικό μάθημα στις θεωρητικές βάσεις της Διδακτικής και του διδακτικού ρόλου του εκπαιδευτικού.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05710, ifykaris@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα επιχειρεί να εισαγάγει τους φοιτητές στις βασικές θεωρητικές αρχές της Διδακτικής, καθώς επίσης και στο βασικό εννοιολογικό της περιεχόμενο. Κύρια στόχευση είναι η με στοχαστικό τρόπο εισαγωγή των φοιτητών στη νοηματοδότηση της διδασκαλίας και στη διδακτική λειτουργικότητα του εκπαιδευτικού, με έμφαση στον στοχαζόμενο εκπαιδευτικό, προκειμένου να διαμορφώνει το πλαίσιο της επιτυχούς έκβασης της διδασκαλίας του. Στη βάση αυτή το διαρθρωτικό πλαίσιο του μαθήματος κινείται στις ακόλουθους άξονες: Εννοιολογικές οριοθετήσεις της Διδακτικής, Σύγχρονα Ρεύματα-Θεωρίες και Μοντέλα Διδακτικής, Στόχοι και Περιεχόμενο της Διδακτικής και η έκφασή τους στη Διδακτική πράξη, Η Διδακτική πράξη ως προσέγγιση και ως διαδικασία, Η ανθρώπινη και η κοινωνική διάσταση της Διδακτικής πράξης, Διδακτικά κριτήρια μετατροπής της Γνώσης σε διδακτικό αντικείμενο, Η διάσταση της Στοχαστικο-Κριτικής θεώρησης της Διδακτικής πράξης, Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο πλαίσιο της Στοχαστικο-Κριτικής Διδακτικής. Το μάθημα συνδυάζεται με πρακτική εφαρμογή των φοιτητών σε Δημοτικά σχολεία του νομού Ιωαννίνων επί μία συνεχόμενη εβδομάδα, με ταυτόχρονη ενημέρωση και αλληλεπίδραση μεταξύ των φοιτητών, του διδάσκοντος και των εκπαιδευτικών των σχολείων υλοποίησης της πρακτικής άσκησης.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εννοιολογικές οριοθετήσεις της Διδακτικής
Σύγχρονα Ρεύματα-Θεωρίες και Μοντέλα Διδακτικής
Στόχοι και Περιεχόμενο της Διδακτικής και η έκφασή τους στη Διδακτική πράξη
Η Διδακτική πράξη ως προσέγγιση και ως διαδικασία
Η ανθρώπινη και η κοινωνική διάσταση της Διδακτικής πράξης
Διδακτικά κριτήρια μετατροπής της Γνώσης σε διδακτικό αντικείμενο
Διδακτικές θεωρίες 1
Διδακτικές θεωρίες 2
Διδακτικές θεωρίες 3
Διδακτικές θεωρίες 4
Η διάσταση της Στοχαστικο-Κριτικής θεώρησης της Διδακτικής πράξης,
Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο πλαίσιο της Στοχαστικο-Κριτικής Διδακτικής.
Σύνοψη δεδομένων μαθήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Προφορική παράδοση με μορφή διαλέξεων και διαλογική συζήτηση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διδασκαλίας του μαθήματος	39
	Ώρες εργαστηρίου (πρακτική άσκηση)	26
	Ώρες για εργασίες	26
	Ώρες για μελέτη	26
	Ώρες για πρόσθετη απασχόληση (ενημέρωση και αποσαφηνίσεις για την πρακτική άσκηση)	8
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου, με ισοδύναμα θέματα (3 ώρες)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Φύκαρης, Ι. (2014). Όρια και Δυνατότητες της Σύγχρονης Διδασκαλίας. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Δέσποινα Κυριακίδη.
- Ματσαγγούρας, Η. (2011). Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας. Αθήνα: Εκδόσεις Εκδόσεις Γ. Δαρδανός- Κ. Δαρδανός Ο.Ε.
- Hargreaves, A. (1994). Changing teachers changing times: teachers work and culture in the postmodern age. New York: Teacher College Press.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Βαϊνάς, Κ., Η ερώτηση ως μέσον αγωγής της σκέψης, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 1998.
- Γερμανός, Δ., Χώρος και διαδικασίες της αγωγής, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 1998.
- Θεοφιλίδης, Χ., Διαθεματική προσέγγιση της διδασκαλίας, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη, 1997.
- Θεοφιλίδης, Χ., Η τέχνη των ερωτήσεων, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη, 1998.
- Κανάκης, Ν., Η οργάνωση της διδασκαλίας-μάθησης με ομάδες εργασίας, Αθήνα: χ.ε., 1987.
- Κολιάδης, Ε., Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτική πράξη, τόμοι 1ος-2ος-3ος, Αθήνα: χ.ε., 1997.
- Κοσσυβάκη, Φ., Κριτική-επικοινωνιακή διδασκαλία, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 1997.
- Ματσαγγούρας, Η., Στρατηγικές διδασκαλίας. Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 1998.
- Ματσαγγούρας, Η., Η σχολική τάξη, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 2000.
- Νημά, Ε. και Καψάλης, Α., Σύγχρονη διδακτική, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2002.
- Πηγιάκη, Π., Προετοιμασία, σχεδιασμός και αξιολόγηση της διδασκαλίας, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη, 1998.
- Φύκαρης, Ι., Σύγχρονες διαστάσεις του διδακτικού έργου και ρόλου του εκπαιδευτικού: Όρια και δυνατότητες, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφοι Κυριακίδη, 2009.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ006	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Ασκήσεις εμβάθυνσης, Ομάδες εργασίας, Συζήτηση	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική (Διδασκαλία, Εξέταση)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=153		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΠΡΟΥΖΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05695, abrouzos@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/ριες αναμένεται:

1. να έχουν εξοικειωθεί με την ορολογία της επιστημονικής έρευνας
2. να γνωρίζουν τα είδη ερευνών και τα στάδια οργάνωσης και διεξαγωγής μιας έρευνας
3. να είναι σε θέση να εκπονούν και να υλοποιούν σχέδιο ποσοτικής έρευνας.
4. να είναι σε θέση να μελετούν, να κατανοούν και να αξιολογούν δημοσιευμένες ποσοτικές έρευνες στις Επιστήμες της Αγωγής και στις Κοινωνικές Επιστήμες
5. να αναζητούν βιβλιογραφικές πηγές και να προβαίνουν σε βιβλιογραφική ανασκόπηση των πηγών
6. να εντοπίζουν, να διατυπώνουν και να οριοθετούν ένα ερευνητικό πρόβλημα
7. να διατυπώνουν ερευνητικά ερωτήματα και ερευνητικές υποθέσεις
8. να επιλέγουν κατάλληλες μεθόδους δειγματοληψίας
9. να επιλέγουν κατάλληλα εργαλεία έρευνας
10. να ελέγχουν την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των εργαλείων έρευνας και της ερευνητικής διαδικασίας
11. να συγγράφουν ερευνητικές πτυχιακές εργασίες σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές συγγραφής επιστημονικών εργασιών

Γενικές Ικανότητες

Οι γενικές ικανότητες που αναμένεται να αποκτηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στη μεθοδολογία της εκπαιδευτικής έρευνας.

Οι επιμέρους θεματικές ενότητες περιλαμβάνουν:

- Η έννοια και η σημασία της επιστημονικής έρευνας
- Είδη έρευνας
- Στρατηγικές έρευνας
- Στάδια επιστημονικής έρευνας
- Εντοπισμός, επιλογή, οριοθέτηση και διατύπωση του ερευνητικού προβλήματος
- Σχεδιασμός της ερευνητικής διαδικασίας
- Επιλογή των υποκειμένων της έρευνας
- Μέσα και τεχνικές συλλογής δεδομένων
- Αξιοπιστία και εγκυρότητα των μετρήσεων
- Επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων
- Συγγραφή της επιστημονικής μελέτης
- Αξιολόγηση μιας έρευνας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση υπολογιστικών προγραμμάτων (power point) στις διαλέξεις. • Αξιοποίηση του συστήματος HEAL-LINK για την πρόσβαση στην διεθνή βιβλιογραφία – εξειδικευμένα περιοδικά του γνωστικού αντικείμενου. • Επικοινωνία με φοιτητές μέσω e-class και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	68
	Πρόσθετη απασχόληση (ασκήσεις εμβάθυνσης)	15
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή εργασία • Γραπτή εξέταση στο μέσο και στο τέλος του εξαμήνου. <p>Η γραπτή εργασία είναι προαιρετική. Οι φοιτητές/τριες που δεν καταθέτουν γραπτή εργασία βαθμολογούνται με βάση τη γραπτή εξέταση.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Bryman, A. (2017). Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας. Αθήνα: Gutenberg.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2008). Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Babbie, E. (2011). Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα (μτφρ. Γ. Βογιατζής. επιμ. Κ. Ζαφειρόπουλος). Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Mertens, D. M. (2009). Έρευνα και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση και την Ψυχολογία. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Creswell, W.J. (2011). Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας. Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Adler, E. S., & Clark, R. (2018). Κοινωνική έρευνα. Μια ξενάγηση στις μεθόδους και στις τεχνικές. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.
- De Landsheere, G. (1996). Η Εμπειρική Έρευνα στην Εκπαίδευση (μτφ. Γ. Δίπλας, Επιμ. Α. Μπρούζος). Αθήνα: Εκδόσεις τυπωθήτω.
- Javeau, C. (1996). Η έρευνα με ερωτηματολόγια. Αθήνα: Εκδόσεις τυπωθήτω.
- Robson, C. (2010). Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου: ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές. Αθήνα : Gutenberg.
- Schnell, R., Hill. P., & Esser, E. (2014). Μέθοδοι Εμπειρικής Κοινωνικής Έρευνας (μτφ. Ν. Ναγόπουλος, επιμ. Ν. Ναγόπουλος & Γ. Γκίτσος). Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός.
- Ζαφειρόπουλος, Κ. (2005). Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία: Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Λατινόπουλος, Π. (2010). Τα Πρώτα Βήματα στην Έρευνα. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ074	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑ - ΑΓΓΛΙΚΑ ΓΙΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Αγγλική και Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΚΩΣΤΟΥΛΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05702, akostoul@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος επιπέδου Επάρκεια οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να έχουν βελτιώσει τις γλωσσικές δεξιότητες στα αγγλικά, να μελετούν και να χρησιμοποιούν Αγγλική βιβλιογραφία, να κατανοούν γραπτά κείμενα με Αγγλική ορολογία, να παρακολουθούν διαλέξεις στα Αγγλικά και να χρησιμοποιούν τις γνώσεις τους στην εκπόνηση εργασιών.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΠΑΡΚΕΙΑ :

Ενότητες :

- Η Ψυχολογία της Εκπαίδευσης(ανάλυση των όρων: ερέθισμα, αντίδραση, ενίσχυση, ανατρόφοδότηση)
- Θεωρίες για την ανάπτυξη του Παιδιού (Freud, Erikson, Piaget, Pavlov, Skinner, Bowlby, Bandura, Vygotsky)
- Στερεότυπα του Ρόλου των Φύλων στην Παιδική Λογοτεχνία)
- Οι ρόλοι των Φύλων στα ΜΜΕ
- Το Φύλο στη Γλώσσα (Σεξισμός στη Γλώσσα)
- Φύλο και Νοημοσύνη
- Χαρισματικότητα (η κλίμακα νοημοσύνης Stanford-Binet, η έρευνα του Terman)
- Η μη λεκτική επικοινωνία
- Αξιολόγηση (Στόχοι και Είδη Αξιολόγησης. Δραστηριότητες Αξιολόγησης στην τάξη, Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού)
- Συμβουλές για εκπαιδευτικούς της δημοτικής εκπαίδευσης (Η πρώτη συνάντηση με την τάξη, Πώς να βοηθήσεις τους μαθητές να περάσουν τις εξετάσεις, Στρατηγικές για τη βελτίωση της Αυτοεκτίμησης των μαθητών, Ψυχολογική υποστήριξη και καθοδήγηση των μαθητών)
- Πράσινη εκπαίδευση (Από τα δικαιώματα του Παιδιού στα δικαιώματα του Πλανήτη μας, Συστήματα Τροφίμων, Η επίδραση της Κλιματικής αλλαγής στη ζωή μας).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις & διαδραστική διδασκαλία	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	25
	Γραπτές ασκήσεις	18
	Δημιουργία γραπτού λόγου (μη καθοδηγούμενη μελέτη)	15
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Συμπερασματική δοκιμασία (Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης) <p>Κριτήρια αξιολόγησης:</p> <ol style="list-style-type: none"> Κατανόηση γραπτού λόγου (κειμένων με παιδαγωγική ορολογία στα αγγλικά). Γλωσσική έκφραση (ορθότητα γραπτού και προφορικού λόγου και ανάπτυξη επιχειρημάτων στην αγγλική γλώσσα). 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Psychology Today (weekly magazine)
- English for Psychology in Higher Education by Garnet education
- Social Psychology by Sears, Peplau and Taylor - Prentice Hall International editions Essential Teaching skills by Chris Kyriakou- Nelson Thornes
- 2000 tips for Teachers by Nick Packard and Phil Race -TES
- Green Teacher (monthly magazine) Toronto, Canada - Editor Tim Grant
- Beginning Teaching: Beginning Learning in Primary education by Moyles and Robinson
- Academic Encounters by Bernard Seal – Cambridge University Press
- Introduction to Psychology by Ann Weber, PhD – Harpercollins College Outline

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ082	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑ - ΓΑΛΛΙΚΑ ΓΙΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Γαλλική και Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΣΙΟΥΤΗ ΑΓΛΑΪΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05707, asiouti@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος επιπέδου Επάρκεια, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να μελετούν και να χρησιμοποιούν τη Γαλλική βιβλιογραφία, να κατανοούν επιστημονικά και λογοτεχνικά κείμενα, να παρακολουθούν διαλέξεις, να συντάσσουν περιλήψεις γαλλόφωνων άρθρων που αφορούν στο γνωστικό τους αντικείμενο, να μεταφράζουν από τη γαλλική στην ελληνική και αντίστροφα και να χρησιμοποιούν τις γνώσεις τους στην εκπόνηση εργασιών.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Κατανόηση και επεξεργασία κειμένων με παιδαγωγικούς όρους και ανάπτυξη και χρήση αντίστοιχου λεξιλογίου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΠΑΡΚΕΙΑ :

Ενδεικτικές προτεινόμενες δραστηριότητες:

- Σύνταξη περίληψης επιστημονικών άρθρων και κειμένων σχετικών με το αντικείμενο σπουδών.
- Μετάφραση κειμένων ειδικότητας.

Τομείς εξειδίκευσης:

- Κοινωνιογλωσσολογία, Παιδαγωγική, Ψυχολογία, Λογοτεχνία, Αφηγηματικές τεχνικές.
- Γραμματική: Εμβάθυνση σε γραμματικά φαινόμενα τα οποία έχουν διδαχθεί σε προηγούμενα επίπεδα.
- Στρατηγικές κατανόησης επιστημονικού λόγου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	25
	Μελέτη και Ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Γραπτές ασκήσεις	20
	Δημιουργία γραπτού λόγου	15
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Δοκιμασία Πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Γραπτή / Προφορική Εξέταση.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βιβλίο [ID EUDOXUS 59361052]: Αίγλη Σιούτη, Άννα Αλικιώτη, Le Grenier de la Grammaire - Η σοφία της Γραμματικής, Εκδόσεις Γρηγόρη, ISBN 978-960-333-980-9, Αθήνα 2016.
- Βιβλίο [354]: Panorama de la littérature française, Dimitri Roboly
- Βιβλίο [18190889]: ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ & ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ, ΜΑΡΙΑ Α.Μ. ΤΣΙΓΚΟΥ
- Βιβλίο [14943]: Εισαγωγή στη γαλλοφωνία, Φρέρης Γιώργος
- Xavier Molénat (dir.), Les penseurs de la société, Auxerre, Sciences Humaines, coll. «Petite bibliothèque des sciences humaines», 2015
- Bärbel Inhelder Jean Piaget, La psychologie de l'enfant, Quadrige, Paris 18 août 2012
- Perrenoud, Philippe, La pédagogie à l'école des différences Fragments d'une sociologie de l'échec, Paris, ESF, 1995, 2e éd. 1996.
- É. Plaisance, L'Enfant, la maternelle, la société, Puf, 1986.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ070	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑ - ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΓΙΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πρόκειται για μάθημα γενικού υποβάθρου που στοχεύει στην ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Γερμανική/Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, εφόσον υπάρχει ανάλογο αίτημα		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΦΕΡΙΝΓΚ ΜΑΡΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05703, mfehring@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Γνώση της φωνολογικής δομής της Γερμανικής
2. Γνώση της μορφολογικής δομής της Γερμανικής
3. Γνώση της συντακτικής δομής της Γερμανικής
4. Λεξιλογική και σημασιολογική επάρκεια στη Γερμανική
5. Επάρκεια επικοινωνίας στον προφορικό επεξεργασμένο λόγο (ακρόαση/ομιλία)
6. Επάρκεια επικοινωνίας στον προφορικό επεξεργασμένο λόγο (πρόσληψη/σύνταξη κειμένων)

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και διαπολιτισμικότητα
- Διαπολιτισμική επάρκεια
- Επικοινωνιακή επάρκεια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ομιλία: περιγραφή προσώπων / λεξιλογικοί τομείς: εμφάνιση, χαρακτήρας, Γραμματική: Αόριστος (war, hatte), Παρακείμενος, αδιαίρετα ρήματα, παραγωγή λέξεων: (un-)
- Ανάγνωση: εγγραφές ημερολογίου / Γραπτός λόγος: ηλεκτρονικά μηνύματα / παραγωγή λέξεων: δραστηριότητες στο σπίτι / Γραμματική: προστακτική (du / ihr), προσωπικές αντωνυμίες σε αιτιατική πτώση
- Ανάγνωση: στήλη εφημερίδας / παραγωγή λέξεων: κανόνες κυκλοφορίας και περιβάλλον / Γραμματική: βοηθητικά ρήματα (dürfen, müssen)
- Ανάγνωση: παρουσιάσεις σε συνέδρια / λεξιλογικοί τομείς: ενδυμασία/ Γραμματική: παραθετικά, σύγκριση
- Ανάγνωση: ιστοσελίδες και διαδίκτυο / Γραπτός λόγος: κάρτες / λεξιλογικοί τομείς: καιρός, τα σημεία του ορίζοντα / Γραμματική: παραγωγή λέξεων (-los), υποθετικός σύνδεσμος (denn)
- Ανάγνωση: προσκλήσεις / λεξιλογικοί τομείς: γιορτές / Γραμματική: Υποθετικός λόγος II (würde), απόλυτα αριθμητικά.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Η/Υ, χρήση προβολικού μηχανήματος, διαδικτύου, ήχου και εικόνας	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες
	Μελέτη βιβλιογραφίας	20 ώρες
	Εξετάσεις	20 ώρες
	Ώρες εργασίας	21 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	100 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με δύο τρόπους: ενδιάμεση, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, με τη βοήθεια ειδικών τεστ ελέγχου γνώσεων και γλωσσικών δεξιοτήτων στη Γερμανική, και στο τέλος του εξαμήνου μέσω γραπτών εξετάσεων με αντικείμενο (α) γνώσεις για τη δομή της Γερμανικής στο αντίστοιχο επίπεδο, και (β) τη χρήση της Γερμανικής στον γραπτό λόγο, και ειδικότερα στον επιστημονικό λόγο που αφορά την εκπαίδευση και την επιστήμη της Παιδαγωγικής.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Evans, S., Pude, A., Specht, F. : MENSCHEN. Deutsch als Fremdsprache. Kursbuch A1.2, München 2012, Hueber Verlag.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Papadopoulou, M.: Meine Grammatik. Αθήνα 2012, εκδ. Καραμπάτος

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ014	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΙΙ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις, Ομάδες Εργασίας, Συζήτηση	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι (Β 2ο)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=1444		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ ΠΛΟΥΣΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05662, pmisaili@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες αναμένεται:

1. Να έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές αλλαγές που συμβαίνουν από τη γέννηση έως και την εφηβεία στην κοινωνική, κοινωνικο-γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.
2. Να γνωρίζουν τις κλασικές και σύγχρονες θεωρητικές απόψεις και ερευνητικά δεδομένα που αφορούν στην κοινωνική, κοινωνικο-γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.
3. Να κατανοούν και να αξιολογούν το σύνθετο πλέγμα επιρροών που ασκούν τα κοινωνικά πλαίσια (οικογένεια, συνομήλικοι, σχολείο, γειτονιά-κοινότητα κ.ά.) στους παραπάνω τομείς της ανάπτυξης.
4. Να κατανοούν τις συνδέσεις ανάμεσα στις θεωρίες και την έρευνα για την κοινωνική, κοινωνικο-γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη.

Γενικές Ικανότητες

Οι γενικές ικανότητες που αναμένεται να αποκτηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρουσιάζονται και αναλύονται θέματα που αφορούν την κοινωνική, κοινωνικο-γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη. Τα θέματα που καλύπτονται περιλαμβάνουν: Κλασικές και σύγχρονες θεωρίες της κοινωνικής ανάπτυξης. Πρώτες κοινωνικές σχέσεις – προσκόλληση και η σημασία τους για την ανάπτυξη. Έννοια και ρόλος του φύλου. Ανάπτυξη της έννοιας του εαυτού και αυτοεκτίμηση. Παιχνίδι και ο ρόλος του στην ανάπτυξη. Κοινωνικο-γνωστική ανάπτυξη στην παιδική ηλικία- Ανάπτυξη της θεωρίας του νου. Κλασικές και σύγχρονες θεωρίες της συναισθηματικής ανάπτυξης. Αντίληψη και έκφραση βασικών και σύνθετων συναισθημάτων. Κοινωνικά πλαίσια (οικογένεια, συνομήλικοι, σχολείο κ.ά.) και η επίδρασή τους στην κοινωνική, κοινωνικο-γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία													
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση ΤΠΕ (Power Point, videos κ.ά.) στις διαλέξεις. • Επικοινωνία με φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) • Οι φοιτητές αναμένεται να χρησιμοποιούν ΤΠΕ για την εκπόνηση εργασιών • Πρόσθετο βιβλιογραφικό υλικό και εργασίες είναι διαθέσιμα από τον ιστοχώρο του μαθήματος (ecourse.uoi.gr) 													
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1" data-bbox="1077 496 2078 962"> <thead> <tr> <th data-bbox="1077 496 1630 571">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1630 496 2078 571">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1077 571 1630 646">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1630 571 2078 646">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 646 1630 721">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1630 646 2078 721">28</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 721 1630 812">Συγγραφή και παρουσίαση γραπτής εργασίας (ομαδική)</td> <td data-bbox="1630 721 2078 812">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 812 1630 887">Εξέταση</td> <td data-bbox="1630 812 2078 887">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 887 1630 962">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1630 887 2078 962">100</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	28	Συγγραφή και παρουσίαση γραπτής εργασίας (ομαδική)	30	Εξέταση	3	Σύνολο Μαθήματος	100
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις	39													
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	28													
Συγγραφή και παρουσίαση γραπτής εργασίας (ομαδική)	30													
Εξέταση	3													
Σύνολο Μαθήματος	100													
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Μελέτη ξενόγλωσσων και ελληνόγλωσσων άρθρων και παρουσίασή τους στο πλαίσιο των μαθημάτων. 2. Εκπόνηση, συγγραφή και παρουσίαση ερευνητικής εργασίας. 3. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις ανάπτυξης • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις κριτικής αξιολόγησης 													

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Craig, G.S. & Baucum, D. (2007). Η ανάπτυξη του ανθρώπου (Τόμος Α). Αθήνα: Παπαζήσης.
- Feldman, R. (2009). Εξελικτική ψυχολογία: Δια βίου ανάπτυξη. Αθήνα: Gutenberg

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Bowlby, J. (1995). Δημιουργία και διακοπή συναισθηματικών δεσμών. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Brownell, C. A., & Kopp, C. B. (Eds.) (2010). Socio-emotional development in the toddler years: Transitions and transformations. New York, NY: Guilford Press.
- Carpendale, J., & Lewis, C. (2006). How children develop social understanding. Oxford, UK: Blackwell.
- Parke, R. D., & Clarke-Stewart, A. (2014). Social development. Hoboken: John Wiley and Sons.
- Eisenberg, N. (Ed.) (2006). Handbook of child psychology: Social, emotional, and personality development. New York, NY: Wiley.
- Denham, S. A., (2005). The emotional basis of learning and development in early childhood education. In B. Spodek, & O. Saracho (Eds.), Handbook of research on the education of young children (pp. 85-103). New York: Lawrence Erlbaum.
- Denham, S. A., & Weissberg, R. P., (2004). Social-emotional learning in early childhood: What we know and where to go from here. In E. Cheesebrough, P. King, T. P. Gullotta, & M. Bloom (Eds.), A blueprint for the promotion of prosocial behavior in early childhood (pp. 13-50). New York: Kluwer Academic.
- Dunn, J. (1999). Οι στενές προσωπικές σχέσεις των μικρών παιδιών. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
- Hughes, C. (2011). Social understanding and social lives. Hove, UK: Psychology Press.
- Killen, M., & Coplan, R. (2011). Social development in childhood and adolescence: A contemporary reader. New York, NY: Wiley & Blackwell Publishers.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (Επιμ.) (1992). Πρόοδος στην αναπτυξιακή ψυχολογία των πρώτων χρόνων. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Μισαηλίδη, Π. (2003). Η θεωρία των παιδιών για το νου. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
- Nadel, J., & Muir, D. (2005). Emotional development: Recent research advances. New York, NY: Oxford University Press.
- Shaffer, D. R. (2008). Εξελικτική ψυχολογία: Παιδική ηλικία και εφηβεία. Αθήνα: Εκδόσεις Έλλην.
- Schaffer, R. (1996). Η κοινωνικοποίηση του παιδιού κατά τα πρώτα χρόνια της ζωής του. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Smetana, J. G. (1985). Preschool children's conceptions of transgressions: The effects of varying moral and conventional domain-related attributes. *Developmental Psychology*, 21, 18-29.
- Smith, P. K., & Hart, C. H. (2010, 2nd ed.). Blackwell handbook of childhood social development. Malden, MA: Wiley-Blackwell.
- Sroufe, A. L. (2008). Συναισθηματική ανάπτυξη: Η οργάνωση της συναισθηματικής ζωής στα πρώιμα χρόνια. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Witherington, D.C., Campos, J.J., & Hertenstein, M.J. (2001). Principles of emotion and its development in infancy. In G. Bremner & A. Fogel (Eds.), *The Blackwell handbook of infant development* (pp. 427-464). Malden, MA: Blackwell.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ120	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, ασκήσεις εμβάθυνσης, ομαδική εργασία, συζήτηση	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων -Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=925		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05899, sleon@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα επιδιώκει να προσφέρει γνώσεις για τις θεωρητικές βάσεις, τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις, αλλά και την έρευνα και την πρακτική σχετικά με σημαντικά θέματα που άπτονται της ομαλής ανάπτυξης των παιδιών και των εφήβων. Το μάθημα αντιμετωπίζει τα ζητήματα αυτά από τη σκοπιά της Κλινικής, της Κοινωνικής, της Αναπτυξιακής και της Οργανωτικής Ψυχολογίας.

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να:

1. γνωρίζουν βασικές θεματικές που άπτονται της ομαλής ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των παιδιών και των εφήβων
2. κατανοούν τις κύριες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις των θεματικών περιοχών του μαθήματος
3. αντιλαμβάνονται τη διασύνδεση ανάμεσα σε διάφορους τομείς μελέτης της ανάπτυξης των παιδιών και των εφήβων.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Με τη σκοπιά της Κλινικής Ψυχολογίας: Παθολογική και φυσιολογική συμπεριφορά
- Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων: Συστήματα ταξινόμησης, αξιολόγηση αναπτυξιακών διαταραχών
- Θεραπευτικές προσεγγίσεις
- Με τη σκοπιά της Κοινωνικής Ψυχολογίας: Στάσεις
- Η αλλαγή των στάσεων
- Παιδιά και έφηβοι από την σκοπιά της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας: Έφηβοι και οικογένεια
- Οικογένεια και σχολείο
- Οργανωτική Ψυχολογία: Οι ομάδες στην εργασία
- Εισαγωγή στην επικοινωνία
- Επικοινωνία και διαπροσωπικές σχέσεις
- Διαπολιτισμική επικοινωνία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<p>Η παράδοση του μαθήματος γίνεται με τη χρήση Τ.Π.Ε.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προβολή διαφανειών και βίντεο • Αξιοποίηση του συστήματος HEAL-LINK, όπως και άλλων ηλεκτρονικών πηγών για την πρόσβαση σε βιβλιογραφία σχετική με θέματα Γενικής Ψυχολογίας • Στην Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=925) αναρτώνται Σημειώσεις και άλλο βιβλιογραφικό υλικό σχετικό με το μάθημα • Επικοινωνία με τους φοιτητές πραγματοποιείται και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	58
	Ομαδική Εργασία	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις γνώσεων και κριτικής κατανόησης κατά τη διάρκεια του μαθήματος • Προαιρετική ομαδική εργασία • Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (από τον Εύδοξο):

- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., Bem, D. J., & Nolen-Hoeksema, S. (2004). Εισαγωγή στην Ψυχολογία του Hilgard (Τόμοι Α' και Β'). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Βοσνιάδου, Σ. (2004). Εισαγωγή στην Ψυχολογία: Βιολογικές, Αναπτυξιακές και Συμπεριφοριστικές Προσεγγίσεις. Γνωστική Ψυχολογία (Τόμος Α'). Αθήνα: Gutenberg – Ψυχολογία.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γεωργίου, Σ. Ν. (2000). Σχέση σχολείου-οικογένειας και ανάπτυξη του παιδιού. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κάκουρος, Ευθ., & Μανιαδάκη, Κ. (2003). Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων: Αναπτυξιακή προσέγγιση. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Παπαστάμου, Σ. (2001). Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία: Επιστημολογικοί προβληματισμοί και μεθοδολογικές κατευθύνσεις (Τόμος Α'). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Dowling, E., & Osborne, E. (Επιμ.) (2001). Η οικογένεια και το σχολείο: Μια συστημική προσέγγιση από κοινού σε παιδιά με προβλήματα. Σ. Βοσνιάδου (Επιμ.). Αθήνα: Gutenberg Ψυχολογία.
- Josien, M., Βαγιάτης, Γ., & Γιαννουλέας, Μ. (1995). Η επικοινωνία μέσα και έξω από τον εργασιακό χώρο. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ409	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης ειδικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων, διδακτικής επάρκειας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course από την ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΣΜΑΡΑΓΔΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05730, smpapado@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. συμμετέχουν σε βιωματικές ασκήσεις της γλώσσας του σώματος
2. να γράφουν κείμενα για διαφορετικές θεατρικές αποδόσεις ή να διασκευάζουν για συγκεκριμένο λόγο αυτά
3. να τα παρουσιάζουν σε χώρους εντός και εκτός πανεπιστημίου με όποιο τρόπο επιλέξουν ως θεατρικές δομές, για το ακροατήριο
4. να αναγνωρίσουν θεατρικά είδη και να εμπλακούν στη βιβλιογραφία που αφορά το παιδικό θέατρο, το θέατρο εν γένει,
5. να γνωρίσουν θεατρικούς συγγραφείς και έργα τους,
6. να συνεργάζονται με φορείς και συμφοιτητές σε εκπαιδευτικά θέματα έχοντας ως εργαλείο τη θεατρική παιδεία.

Αναμένεται να:

1. βελτιωθεί η προφορική και γραπτή έκφραση των φοιτητών,
2. να καταπολεμηθεί ο φόβος έκθεσης σε ακροατήριο,
3. βελτίωση του προφορικού λόγου,
4. να αναπτυχθεί το ομαδικό πνεύμα και η συνεργασία σε επικοινωνιακή διάσταση,
5. να υπάρχει ενεργός συμμετοχή στην παιδαγωγική του θεάτρου,
6. οι φοιτητές να γνωρίσουν και να συνεργαστούν με ανθρώπους που ειδικεύονται στη θεατρική παράσταση σε συγκεκριμένες αρμοδιότητες, μέσα από τη σκηνογραφία, σκηνοθεσία, ενδυματολογία, μουσική επένδυση παραστάσεων, φωτισμό θεάτρου, σεναριογράφους, ηθοποιούς, συγγραφείς κ. ά.
7. Με έρευνα γύρω από τη θεματική της θεατρικής παιδείας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση βιβλιογραφίας, εμπειρικής έρευνας και των απαραίτητων τεχνολογιών για παιδιά 6-12 ετών.
- Παραγωγή νέων ιδεών,
- Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Λήψη αποφάσεων,
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία,
- Ερευνητική και κριτική ικανότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Είδη θεάτρου/ θεωρητικά δεδομένα από τη γλώσσα του θεάτρου, αρχαία και σύγχρονη ελληνική δραματουργία Αρχαία και σύγχρονη παγκόσμια δραματουργία. Θεατρική παράσταση: Θεωρία και Πράξη.
- Θεατρικό παιχνίδι/ Παρακολούθηση παραστάσεων και σχολιασμός. Κριτήρια του αισθητικά ωραίου
- Θεατρική παράσταση: Από τη Θεωρία στην Πράξη: Οι εμπλεκόμενοι φορείς και συνεργασία με αυτούς σε εμπειρική βάση (ανάληψη εργασιών κατά είδος).
- Ασκήσεις θεατρικού ύφους : Γλώσσα και μεταγλώσσα-συνεντεύξεις ειδικών για τη θεατρική παιδεία
- Το θέατρο ως εκπαιδευτική και διδακτική πρακτική-τα αναλυτικά προγράμματα για το θέατρο στη Δημοτική Εκπαίδευση και η αποτελεσματική συνεργασία Δασκάλων και Ειδικών θεατρολόγων.
- Η δημιουργική έκφραση και η διδασκαλία της γλώσσας μέσα από παιγνιώδεις δραστηριότητες. Παιχνίδια γνωριμιά, αποφόρτισης, καλλιέργειας της διαπολιτισμικής φιλίας Γλώσσα και μεταγλώσσα -ιδεοθύελλα και δημιουργική γραφή σε θεματική ενότητα I.
- Θέατρο για παιδιά και από παιδιά-παιδικό θέατρο - ιδεοθύελλα και δημιουργική γραφή σε θεματική ενότητα II
- Συναισθηματικές και κοινωνικές διαστάσεις της παιδαγωγικής του θεάτρου στην Εκπαίδευση και το θέατρο ως μορφωτικό αγαθό. Προσαρμογή κειμένων σε θεατρικό περιβάλλον, τεχνικά ζητήματα.
- Προφορική γλώσσα στη διδασκαλία και μάθηση.
- Θέματα ενισχυτικής διδασκαλίας και αντιμετώπισης ιδιαίτερων γλωσσικών αναγκών κατά περίπτωση (case studies) με θεατρικό παιχνίδι
- Παραγωγή θεατρικού λόγου-εργαστήρι-έρευνα-βιωματικό σεμινάριο
- Παραγωγή θεατρικού λόγου- εργαστήρι- έρευνα, βιωματικό σεμινάριο
- Συγγραφή σεναρίου για θέατρο - δημιουργική γραφή για μονόλογο ή θεατρικό διάλογο, στιχουργική στο θέατρο, παραμύθι, διήγημα: άλλα κειμενικά είδη στο θέατρο
- Βιωματικές εφαρμογές -οι γλωσσικές τέχνες στην εκπαίδευση και στη ζωή γενικότερα στη δια βίου μάθηση-Αποτίμηση και παρουσιάσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, βιωματικά παιχνίδια και διδακτικά παραδείγματα σε πειραματικό σχεδιασμό και εκτέλεση στο μάθημα
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι φοιτητές παραπέμπονται σε ιστοσελίδες σχετικές με το θέατρο και τις γλωσσικές τέχνες και χρησιμοποιούμε προβολές θεατρικών έργων, και οπτικοακουστικά μέσα.

	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Παρακολούθηση- Συμμετοχή στο μάθημα-	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	εκπαιδευτικές επισκέψεις ερευνητικής φύσης σε θεατρικά δρώμενα και συμμετοχή σε θέμα θεατρικής εκδήλωσης-πρακτική άσκηση	20
	Υποχρεωτική εργασία και πρακτική άσκηση σεναριογράφησης ή διασκευής θεατρικών – έργων για ειδικό κοινό επιλογής του φοιτητή ή της ομάδας φοιτητών στην εργασία	40
	Δημιουργική παραγωγή θεατρικού σεναρίου-διαλόγων, μονολόγου, μεταφορά βιβλίου σε θεατρική έκφραση για το μάθημα σε παραγωγή προφορικού λόγου-συνέντευξη σε ειδικούς για συλλογή δεδομένων συμμετοχή στις εξετάσεις	13 3
	Σύνολο Μαθήματος	125
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, εργασία στο μάθημα, Παρουσίαση σε επιλεγμένο ακροατήριο εκτός τάξης του πανεπιστημίου ή εντός, (καφέ, θέατρα, ραδιόφωνα, κέντρα ηλικιωμένων και κοινωνικών φορέων, νοσοκομεία ,Πνευματικό Κέντρο, ΘΕΣΠΙ, υπαίθρια θέατρα, μουσεία , όπου προταθεί από τους φοιτητές και μπορεί να υλοποιηθεί). Ο φοιτητής έχει την δυνατότητα να επιλέξει τρόπο εξέτασης (προφορικά ή γραπτά, ομαδικά ή ατομικά). Γενικά, αντενδείκνυται η μορφή γραπτής εξέτασης από αποστήθιση και ενδυναμώνονται τεχνικές κριτικής και δημιουργικής έκφρασης στη γραπτή ή άλλη εξέταση με μορφή θεατρικής απόδοσης -παιχνιδιού που θα συμφωνηθεί στην ομάδα των φοιτητών που θα επιλέξουν το μάθημα και θα το δηλώσουν. (Βλ. Οδηγό Σπουδών ΠΤΔΕ 2016-17)</p>

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Άλκηστις (Κοντογιάννη), *Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση και Διαπολιτισμικότητα*, Αθήνα, Τόπος.
- Α. Μεταξά, *Θεατρο για Παιδιά* (4 τόμοι)
- Σεργη Α. 1987. *Δραματική έκφραση και αγωγή των παιδιών*, Αθήνα. Gutenberg
- Κουρετζής, Λ. *Το θέατρο για Παιδιά στην Ελλάδα και του ιδίου:*
- *Το θεατρικό παιχνίδι* Αθήνα Καστανιώτης
- Γκόβας , Ν. 2002 *Για ένα νεανικό δημιουργικό θέατρο*, Αθήνα Μεταίχμιο
- Στανισλάβσκι, 2006. *Ένας Ηθοποιός Δημιουργείται* , Γκόννη.
- Augusto Boal, *θεατρικά παιχνίδια για ηθοποιούς και μη ηθοποιούς*. Θεσσαλονίκη, Σοφια
- Άλκηστις, Μαύρη Αγελάδα, άσπρη Αγελάδα *Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση και διαπολιτισμικότητα*
- Γραμματάς, Θ. & Τζαμάρνας Τ. 2004, *Πολιτιστικές Εκδηλώσεις στο Σχολείο*, Αθήνα Ατραπός.
- Helene Beauchaur, *Τα παιδιά και το δραματικό Παιχνίδι. Εξοικείωση με το Θέατρο*. Αθήνα Τυπωθήτω.Γ Δαρδανός
- Σμαράγδα Παπαδοπούλου, *Εκπαιδευτικός Οδηγός για το Θεατρικό Παιχνίδι*, 2011.
- Βασίλης Ρώτας, 1986. *Θέατρο και Γλώσσα*, 2 τομοί, Αθήνα. εκδόσεις Επικαιρότητα.
- Παπαδόπουλος Σίμος, *Παιδαγωγική του θεάτρου*, 2010, Αθήνα.
- Journals
- Language Arts
- Child Language Teaching and Therapy, SAGE
- <http://www.tandfonline.com/toc/uytj20/current> Youth Theatre Journal
- New Theatre Quarterly
- Theatre Journal
- Project MUSE

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ135	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=236		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΣΟΥΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05664, ssoulis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες:

1. θα έρθουν σε μία πρώτη επαφή με τον εννοιολογικό προσδιορισμό της Διδακτικής Μεθοδολογίας
2. θα αποκτήσουν βασικές γνώσεις για το σχεδιασμό διδακτικών προγραμμάτων για τους μαθητές με αναπηρία
3. θα εξοικειωθούν με βασικές διδακτικές στρατηγικές παρέμβασης σε άτομα με αναπηρία
4. θα γνωρίσουν τις διδακτικές ανάγκες των μαθητών με αναπηρία
5. θα αποκτήσουν γνώσεις για την υφιστάμενη κατάσταση της ειδικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα
6. θα συναναστραφούν με άτομα με αναπηρία μέσω επισκέψεων σε σχολεία και σε συλλόγους ατόμων με αναπηρία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εννοιολογική οριοθέτηση της Διδακτικής Μεθοδολογίας στην ειδική εκπαίδευση
- Σχεδιασμός Διδακτικών Προγραμμάτων
- Τεχνικές Ανάλυσης και Διδακτικών στόχων
- Αξιολόγηση και καταγραφή της προόδου του μαθητή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Τα διδακτικά Μέσα και το Υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί στη διδασκαλία μαθητών με αναπηρία.
- Το Αναλυτικό Πρόγραμμα για άτομα που παρουσιάζουν νοητική αναπηρία
- Διδακτικές Στρατηγικές παρέμβασης σε άτομα με βαριά νοητική υστέρηση
- Διδακτικές Στρατηγικές παρέμβασης σε άτομα με διαταραχή αυτιστικού φάσματος.
- Σωματική Αναπηρία: Ανάγκες μαθητών με προβλήματα κίνησης
- Διδακτικές ανάγκες μαθητών με τύφλωση
- Διδακτικές ανάγκες μαθητών με κώφωση
- Νοηματική Γλώσσα/Γραφή Braille: εναλλακτικές μορφές επικοινωνίας με τα Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ)
- Η κατάσταση της ειδικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρησιμοποιείται το σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Moodle για τη διάθεση σημειώσεων, και επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	52
	Εργασίες	30
	Εξετάσεις	3
	Εργαστήριο	0
	Πρόσθετη απασχόληση	1
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές Εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Σπυρίδων-Γεώργιος Σούλης (2000): «Μαθαίνοντας βήμα με βήμα στο σχολείο και στο σπίτι».
- Hodapp Robert m. (2005): «Αναπτυξιακές θεωρίες και αναπηρία».

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γεωργίου, Α., & Σούλης, Σ.Γ.(2013). «Μαθηματικές δεξιότητες μαθητών με Σύνδρομο Asperger». Στα Πρακτικά του 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Εκπαίδευσης με διεθνή συμμετοχή με θέμα: «Διλήμματα και Προοπτικές στην Ειδική Εκπαίδευση». Αθήνα, 11-14 Απριλίου 2013.
- Geiger, G. , Lengsfeld, M. (2014). Inklusion – ein Menschenrecht, Leverkusen: Budrich
- Καζάκου, Μ., & Σούλης, Σ.Γ.(2013). «Η ανατροφοδότηση στην Ειδική Εκπαίδευση: μια πιλοτική εφαρμογή με χρήση ΤΠΕ ή αλλιώς από το... 'Λάθος. Ξαναπροσπάθησε.' στο... 'Θυμήσου και απάντησε'». Στα Πρακτικά του 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Εκπαίδευσης με διεθνή συμμετοχή με θέμα: «Διλήμματα και Προοπτικές στην Ειδική Εκπαίδευση». Αθήνα, 11-14 Απριλίου 2013.
- Κουρμπέτης Β. , Χατζοπούλου Μ (2010). Μπορώ και με τα μάτια μου, εκδ. Καστανιώτη
- Pineda, P. (2014). Herausforderung Lerner, Zirndorf: G&S Verlag
- Wilken, E. (2014). Sprachfoerderung bei Kindern min Down – Syndrome, Stuttgart: Kohlhammer

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ139	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05691, elaposto@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. χρησιμοποιούν τα υλικά κατάλοιπα ως ιστορικές πηγές,
2. οργανώνουν μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα σε σχέση με την ιστορία,
3. οργανώνουν προγράμματα τοπικής ιστορίας,
4. και να έχουν πλαίσιο ερμηνείας των μουσειακών εκθέσεων σε σχέση με την ιστορία

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, χρήση τεχνολογιών.
- Προσαρμογή στις εκάστοτε καταστάσεις, εκπαιδευτικές και γενικότερες.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα.
- Επαγωγική σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει εξοικείωση με έννοιες και διαδικασίες της μουσειολογίας και μουσειακής εκπαίδευσης μέσα από το πρίσμα της θεωρίας του υλικού πολιτισμού και της γνωστικής ψυχολογίας. Αφορά μόνο τα ιστορικά και αρχαιολογικά μουσεία ή τη χρήση άλλων μουσείων στο μάθημα της ιστορίας. Αποβλέπει στην εξοικείωση των φοιτητών με τις διαδικασίες διαμόρφωσης μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων σε σχέση με το παρελθόν και τη διαδικασία ερμηνείας μουσειακών εκθεμάτων στο πλαίσιο της χρήσης τους ως ιστορικών πηγών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση του e course, της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του πανεπιστημίου Ιωαννίνων, οι φοιτητές πολύ συχνά παραπέμπονται σε ιστοσελίδες σχετικές με το μάθημα, οι διαλέξεις αναπτύσσονται γύρω από ένα προβαλλόμενο κάθε φορά power point, ενώ γίνεται και χρήση του internet όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εξετάσεις	3
	Μελέτη βιβλιογραφίας	50
	Γραπτή εργασία	27
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	6
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου • Εργασία ως προϋπόθεση συμμετοχής στις εξετάσεις, η οποία όμως δεν αποτελεί μέρος του τελικού βαθμού 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Ειρήνη Νάκου, 2001, 'Μουσεία: Εμείς, τα πράγματα και ο πολιτισμός', ΑΘΗΝΑ: Νήσος
- Νίκη Νικονάνου, 2012, 'Μουσειοπαιδαγωγική', ΑΘΗΝΑ: Πατάκης

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Ν. Νικονάνου & Κ. Κασβίκης, 2008, 'Εκπαιδευτικά Ταξίδια στο Χρόνο', ΑΘΗΝΑ: Πατάκης.
- Ειρήνη Νάκου, 2009, 'Μουσεία, Ιστορίες και Ιστορία', ΑΘΗΝΑ: Νήσος
- Graham Black, 2009, 'Το Ελκυστικό Μουσείο', ΑΘΗΝΑ: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ183	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων. Ανήκει στην κατηγορία «ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course Π.Τ.Δ.Ε.		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΣΜΑΡΑΓΔΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05730, smpapado@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να: υλοποιούν δραστηριότητες σύμφωνα με κατάλληλες μεθόδους διδασκαλίας της γλώσσας στην πρώτη τάξη, να επιλύουν προβλήματα αναμενόμενα της ηλικίας στην ενασχόληση με τα γράμματα και την εκμάθηση της γλώσσας, να έρθουν σε επαφή με κείμενα κατάλληλα για παιδιά της ηλικίας αυτής ώστε να τα αξιοποιούν διδακτικά στο πλαίσιο της φιλιαναγνωσίας και φιλογραφίας. Επίσης, να εμπλέκονται σε υλοποίηση ερευνών για τη μελέτη της παιδικής γλώσσας και της γλωσσικής εξέλιξης νηπίων και μαθητών Α τάξης και Β τάξης του Δημοτικού σε συγκριτικές μελέτες ή σε άλλη προσέγγιση της πρώτης ανάγνωσης και γραφής μέσα από κειμενικά είδη.

Γενικές Ικανότητες

Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι να μάθουν οι φοιτητές μεθόδους εκμάθησης της πρώτης ανάγνωσης και γραφής και να διαχειρίζονται θέματα της πρωτοσχολικής ηλικίας στην ανάγνωση και τη γραφή για την εκμάθηση της ελληνικής ως μητρικής ή δεύτερης γλώσσας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εξοικείωση των φοιτητών με την πρωτοσχολική ηλικία στην επικοινωνιακή διάσταση της γλώσσας και οι μέθοδοι εκμάθησης της γλώσσας αφορούν το συγκεκριμένο μάθημα σε σχέση με ειδικότερες ανάγκες και γνώσεις που οφείλει να έχει ο εκπαιδευτικό που θα αναλάβει την Α' Τάξη για το γλωσσικό μάθημα. Παράλληλα, η γνώση της Γλώσσας ως ανάγνωση και Γραφή επηρεάζει την διδασκαλία και μάθηση σε άλλα μαθήματα δια της γλώσσας. Η εμπειρία των φοιτητών εστιάζεται σε τεχνικές εκμάθησης της προφορικής και γραπτής γλώσσας, στη διεύρυνση του λεξιλογίου και του γλωσσικό κώδικα σε διαφορετικά γλωσσικά περιβάλλοντα σε θέματα αναζήτησης κατάλληλων υλικών για διδασκαλία, κατασκευής και αναζήτησης τεχνικών και υλικών που θα διευκολύνουν την αναγνωστική δεξιότητα και τη γραπτή έκφραση. Ο γραμματισμός και οι πολυγραμματισμοί εξετάζονται σε συνάφεια με τη φυσική ροπή του παιδιού για το παιχνίδι παράλληλα με την κοινωνικοσυναισθηματική του ανάπτυξη.

- Από την κραυγή στην Ομιλία -Από τη μουτζούρα στο γράφημα: Το πέρασμα στη συνειδητή χρήση των συμβόλων στη γλωσσική εκπαίδευση: Στάδια προανάγνωσης -Αναδυόμενος Γραμματισμός - Τα Αναλυτικά Προγράμματα της Γλώσσας για την Α τάξη άλλοτε και τώρα.
- Τεχνικές διδασκαλίας στην πρώτη ανάγνωση/Παρουσίαση Παιδαγωγών που ασχολήθηκαν με την Πρώτη Ανάγνωση και Γραφή
- Αλφαβητική μέθοδος και Συλλαβική μέθοδος/ Η φύση της ελληνικής Γλώσσας σε σύγκριση με τα μεθοδολογικά μοντέλα πρώτης ανάγνωσης και γραφής άλλων χωρών. Ιστορικά στοιχεία για τη διδασκαλία της Πρώτης Ανάγνωσης και Γραφής στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα
- Αναλυτικοσυνθετική μέθοδος, Ολική μέθοδος κ.ά.
- Στάδια προγραφής /Η μη συνειδητή γραφή / Το παιχνίδι και τα προγραφικά στάδια
- Αντιμετώπιση δυσκολιών στην πρώτη γραφή και ανάγνωση σε φυσιολογική ανάπτυξη του λόγου και της ομιλίας
- Γνωριμία με διδακτικά υλικά και κατασκευές / Εποπτικά μέσα στην υπηρεσία της πρώτης γραφής και ανάγνωσης/ΤΠΕ στην πρώτη ανάγνωση και γραφή
- Νέες παγκόσμιες τάσεις στη διδασκαλία της πρώτης γραφής και ανάγνωσης-Μοντέλα διδασκαλίας για τη μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό
- Ο ρόλος της λογοτεχνίας στην πρώτη γραφή και ανάγνωση, η λειτουργική χρήση του είδους
- Ανάλυση λόγου παιδιών της Α τάξης του Δημοτικού σε ατομική έρευνα της παιδικής γλώσσας για την ηλικία αυτή-Οι κατηγορίες μελέτης του γλωσσολόγου Halliday.
- Βιωματικό εργαστήριο Πρώτης Γραφής και Ανάγνωσης I
- Παρουσιάσεις Νέων Ερευνών και Μελετών για την Πρώτη Ανάγνωση και Γραφή (ή Βιωματικό Εργαστήριο Πρώτης Ανάγνωσης και Γραφής II)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ναι, στο βαθμό που η αίθουσα διδασκαλίας καλύπτει υλικοτεχνική υποδομή και πρόσβαση στο Ιντερνετ, δίδεται όμως και σχετική ενημέρωση για χρήση ΤΠΕ στην εκμάθηση Πρώτης Ανάγνωσης και Γραφής.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Πρόσθετο έργο: Μελέτη περίπτωσης -ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>26</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>3</td></tr><tr><td>Συγγραφή εργασίας υποχρεωτικής – σχέδιο μαθήματος για Α τάξη</td><td>57</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>125</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Πρόσθετο έργο: Μελέτη περίπτωσης -ανάλυση βιβλιογραφίας	26	Εξετάσεις	3	Συγγραφή εργασίας υποχρεωτικής – σχέδιο μαθήματος για Α τάξη	57	Σύνολο Μαθήματος	125
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
	Διαλέξεις	39											
	Πρόσθετο έργο: Μελέτη περίπτωσης -ανάλυση βιβλιογραφίας	26											
	Εξετάσεις	3											
	Συγγραφή εργασίας υποχρεωτικής – σχέδιο μαθήματος για Α τάξη	57											
Σύνολο Μαθήματος	125												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου και αυτοαξιολόγηση												

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γιαννικοπούλου, Αγ., 1998. Από την Προανάγνωση στην Ανάγνωση, Αθήνα Καστανιώτης
- Βοσνιάδου, Στ.1995. Η Ανάπτυξη της Γλώσσας και της Ικανότητας για γλωσσική Επικοινωνία , Αθήνα Gutenberg
- Κατή, Δ. 1992. Γλώσσα και Επικοινωνία στο Παιδί. Αθήνα Οδυσσέας. Παπαδοπούλου-Μανταδάκη, Παπαδοπούλου Σμαράγδα, 2003. Η Μάθηση της Ορθογραφίας , Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Manoli, P. & Papadopoulou M. (2012)Graphic Organizers as a Reading Strategy: Research Findings and Issues, Creative Education, 3 (3) 348-356.
- Ντίνας, Κ. (επιμ) 2003. Η Γλώσσα και η διδασκαλία της. Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας
- Κυρίδης, Α., Δρόσος Β., Ντίνας Κ. 2003. Η Πληροφορική-Επικοινωνιακή Τεχνολογία στο Νηπιαγωγείο: Το παράδειγμα της Γλώσσας, Αθήνα Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
- Για την Α Τάξη: εκπαιδευτικό υλικό ηλεκτρονικά με πέντε βιβλία για την καταπολέμηση της σχολικής διαρροής που συνέγραψε η Σμαράγδα Παπαδοπούλου για το πρόγραμμαΕΣΠΑ βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα www.uoi.gr/roma στο λήμμα «εκπαιδευτικό υλικό» στο όνομα της υποψήφιας (Βιβλία για τη διδασκαλία της γλώσσας που απευθύνονται σε παιδιά, για προφορικό και γραπτό λόγο- και βιβλία για το δάσκαλο, επιστημονική μελέτη για το σχεδιασμό» ειδικά για την Α τάξη.
- Άλλη βιβλιογραφία στο e-course/ ιστοσελίδα ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ108	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ - ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου – γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=434		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05604, dmavridi@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. γνωρίζουν τη γλώσσα προγραμματισμού MATLAB
2. κατασκευάσουν αλγορίθμους για την επίλυση προβλημάτων στα μαθηματικά
3. να γνωρίζουν τις εντολές if, for, while και τη χρήση λογικών τελεστών

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Καλλιέργεια αφαιρετικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής σκέψης
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα καλύπτει ένα σύνολο εισαγωγικών βασικών εννοιών στο αντικείμενο του προγραμματισμού και της αριθμητικής ανάλυσης. Θα χρησιμοποιηθεί η γλώσσα προγραμματισμού MATLAB. Το μάθημα έχει υποχρεωτική εργασία στη γλώσσα προγραμματισμού MATLAB.

Γενικός σκοπός του μαθήματος:

Σκοπός του είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη δημιουργία αλγορίθμων για την επίλυση προβλημάτων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint • Χρήση του e-course για παροχή επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού • Αναζήτηση πληροφορίας και υλικού στο διαδίκτυο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές • Χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών στο μάθημα (πρόγραμμα MATLAB)												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>ΦόρτοςΕργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>31</td></tr><tr><td>Συγγραφή εργασίας</td><td>53</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>2</td></tr><tr><td>ΣύνολοΜαθήματος</td><td>125</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	ΦόρτοςΕργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη βιβλιογραφίας	31	Συγγραφή εργασίας	53	Εξετάσεις	2	ΣύνολοΜαθήματος	125
	Δραστηριότητα	ΦόρτοςΕργασίας Εξαμήνου											
	Διαλέξεις	39											
	Μελέτη βιβλιογραφίας	31											
	Συγγραφή εργασίας	53											
	Εξετάσεις	2											
ΣύνολοΜαθήματος	125												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. • Υποχρεωτική εργασία • Προφορική εξέταση στην υποχρεωτική εργασία												

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Σημειώσεις του διδάσκοντα. Τα θέματα που πραγματεύεται το μάθημα είναι αρκετά συγκεκριμένα και πληροφορίες μπορούν να αναζητηθούν εύκολα σε βιβλιοθήκες και στο διαδίκτυο.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ009	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις εργασιών των φοιτητών/ριών	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course.uoi.gr		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΠΟΥΡΝΑΡΗ ΜΑΡΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05668, mpurnari@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος αφορούν στην άσκηση των φοιτητών/ριών σε ζητήματα εννοιολόγησης των Επιστημών της Αγωγής και, ειδικότερα, στην κριτική κατανόηση γνωσιακών εννοιών και ηθικών αξιών, όπως αυτές σημασιοδοτούνται στο πλαίσιο της Φιλοσοφίας της Παιδείας.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα καλλιεργεί την αναλυτική και συνθετική ικανότητα των φοιτητών σχετικά με την κατασκευή των εννοιών της παιδείας και τους εξοικειώνει με τη δικαιολόγηση αξιολογικών κρίσεων που άπτονται ζητημάτων της παιδείας και της μόρφωσης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση των ερωτημάτων, των εννοιών και των βασικών αρχών του κλάδου της Φιλοσοφίας της Παιδείας. Μελετώνται οι σχέσεις της Φιλοσοφίας με τη Φιλοσοφία της Παιδείας και την ανασύσταση των περί παιδείας στοχασμών εντός του πεδίου των Επιστημών Αγωγής. Η εξέταση της σχέσης παιδείας και ηθικοπολιτικής αγωγής, καθώς και κοινωνικοποίησης και εκπαίδευσης, καλλιεργεί το ενέργημα της εννοιολογικής ανάλυσης και του κριτικού στοχασμού σχετικά με την ανθρωπολογική διάσταση της παιδείας και το ζήτημα της υποκειμενικότητας. Οι βασικοί παιδευτικοί πυλώνες της γνώσης και των αξιών εκβάλλουν στην καλλιέργεια των προταγμάτων μιας σύγχρονης εκπαίδευσης με τη συμπερίληψη της φιλοσοφίας για/με παιδιά.

Διδακτικές ενότητες:

1. Η συγκρότηση του κλάδου «Φιλοσοφία της Παιδείας»
2. Οι σχέσεις φιλοσοφίας και παιδείας
3. Παιδεία και ηθικοπολιτική αγωγή
4. Κοινωνικοποίηση και εκπαίδευση
5. Γνώση και αξίες
6. Φιλοσοφία της Παιδείας και εκπαίδευση για τη φιλοσοφία για/με παιδιά

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Εκπαίδευση προσώπου με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (power point) και στην επικοινωνία με τους φοιτητές (e-course).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διδασκαλία	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	48
	Εκπόνηση εργασίας	10
	Γραπτή εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εργασία 20% • Γραπτή εξέταση 80% <p>Κριτήρια αξιολόγησης γραπτής εξέτασης και εργασιών:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Περιεχόμενο (κατανόηση του θέματος ανάπτυξη επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, τεκμηρίωση συμπεράσματος. 2. Δομή (ορθότητα και επάρκεια δόμησης ενοτήτων και συνάφεια εντός και μεταξύ των παραγράφων. 3. Γλωσσική έκφραση (ορθότητα και σαφήνεια ορολογίας, κανονιστικότητα γραμματικής, σύνταξης, ορθογραφίας και επιμέλειας κειμένου).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Ε. Θεοδωροπούλου (επιμ.), Φιλοσοφία της Παιδείας: λόγοι, όψεις, διαδρομές, Πεδίο, Αθήνα 2010.
- Ε. Θεοδωροπούλου (επιμ.), Φιλοσοφία της Παιδείας: όψεις της πράξης, Πεδίο, Αθήνα 2014.
- Β. Δημόπουλος, Φιλοσοφία της Παιδείας, Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2018.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Ρ. Γασπαράτου, «Φιλοσοφία του κοινού νου και φιλοσοφία για παιδιά: Δύο αντικρουόμενα φιλοσοφικά εγχειρήματα», Παιδαγωγικός Λόγος 2, 141-153.
- Ε. Θεοδωροπούλου (επιμ.), Φιλοσοφία, φιλοσοφία είσαι εδώ; Διάδραση, Αθήνα 2013.
- Γρ. Καραφύλλης, «Η συνεισφορά της φιλοσοφίας στην εκπαίδευση, Επιστήμες της Αγωγής, 4 (2003), 59-70.
- Τζ. Μπαγκίνι, Π. Φοσλ, Τα εργαλεία της Ηθικής. Έννοιες και Μέθοδοι στην ηθική φιλοσοφία (2007), μτφρ. Κ. Θεολόγου, Καστανιώτης, Αθήνα 2014.
- Π. Πούλος (επιμ.), Περί κατασκευής, Ε.Μ.Ε.Α., Νήσος, Αθήνα 1996.
- Μ. Πουρνάρη, «Διαπολιτισμικότητα, η συνθήκη της ορθολογικής κανονιστικότητας», στο Ποια γνώση έχει την πιο μεγάλη αξία, Ιστορικές Συγκριτικές προσεγγίσεις, 7ο Επιστημονικό Συνέδριο Ιστορίας Εκπαίδευσης, 28-29 Ιουνίου, Πανεπιστήμιο Πατρών 2014.
- J. Rachels και St. Rachels, Στοιχεία ηθικής φιλοσοφίας (2010), μτφρ. Ξ. Μπαμιατζόγλου, Οκτώ, Αθήνα 2010.
- A. Swift, Πολιτική Φιλοσοφία, Εισαγωγικός οδηγός φιλοσοφίας (2014), μτφρ. Γ. Λαμπράκος, Οκτώ, Αθήνα 2015.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ013	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υπόβαθρου, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=330		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	Με Ανάθεση		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι, με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Μπορούν να ορίσουν τα χαρακτηριστικά των εννοιών της αξιολόγησης, της επίδοσης, του εκπαιδευτικού έργου και των συναφών με αυτές
2. Κατανοούν τη σημασία της παιδαγωγικής λειτουργίας της αξιολόγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, τα στάδια αξιολόγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, τον ρόλο της κριτηρίων στην αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή (προσδιορισμός γενικών και ειδικών κριτηρίων), τον ρόλο της ερώτησης στην εκπαιδευτική και αξιολογική διαδικασία, τις τεχνικές αξιολόγησης της επίδοσης του μαθητή (γραπτές και προφορικές εξετάσεις, τεστ, πορτφόλιο, ρουμπρίκα ...), τα ποσοτικά και ποιοτικά μέσα αποτύπωσης του αποτελέσματος της αξιολόγησης (βαθμοί, χαρακτηρισμοί, περιγραφική αξιολόγηση ...)
3. Κάνουν χρήση όλων των εργαλείων αξιολόγησης του μαθητή, μετά την πρακτική άσκηση
4. Συνδέουν την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου με την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα στην εκπαίδευση
5. Αναγνωρίζουν τα μοντέλα, τις μορφές και τους σκοπούς της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου
6. Γνωρίζουν τις θέσεις των εκπαιδευτικών για την αξιολόγησή τους, καθώς και ερευνητικά ευρήματα για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου
7. Γνωρίζουν βασικά χαρακτηριστικά της μεθοδολογίας της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου (κριτήρια, τεχνικές κλπ.)
8. Μπορούν να αναδείξουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των αξιολογικών διαδικασιών του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών
9. Διαχωρίζουν την εξωτερική αξιολόγηση από την εσωτερική αξιολόγηση και την αυτοαξιολόγηση
10. Γνωρίζουν τη μεθοδολογία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού υλικού
11. Συνδέουν την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου με τις επικρατούσες ευρωπαϊκές τάσεις
12. Γνωρίζουν να αξιολογούν κριτικά το υφιστάμενο σύστημα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα και να προτείνουν λύσεις για την αντιμετώπιση των αδυναμιών του τόσο στο μακρο-επίπεδο (εκπαιδευτικό σύστημα) όσο και στο μικρο-επίπεδο (σχολική μονάδα).

Γενικές Ικανότητες

- Στην απόκτηση ικανοτήτων-δεξιοτήτων για αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση γνώσεων και πληροφοριών
- Στην εξοικείωση με την Ομαδική και Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αρχικά θα γίνει διεξοδική πραγμάτευση των εννοιών της αξιολόγησης, της εκπαιδευτικής αξιολόγησης, της αξιολόγησης του μαθητή και του εκπαιδευτικού έργου. Ακολούθως, αντικείμενο πραγμάτευσης θα αποτελέσουν οι πέντε θεμελιώδεις παράμετροι της εκπαιδευτικής αξιολόγησης (αντικείμενο, σκοποί, κριτήρια, τεχνικές και φορείς αξιολόγησης), τα μοντέλα, οι μορφές και η παιδαγωγική-κοινωνική αναγκαιότητα της αξιολόγησης του μαθητή και του εκπαιδευτικού έργου.

Ειδικότερα και αναφορικά με την αξιολόγηση του μαθητή αντικείμενο πραγμάτευσης θα αποτελέσουν η επίδοση ως έννοια και η σχέση της με την αξιολόγηση, οι μορφές αξιολόγησης, η παιδαγωγική λειτουργία της αξιολόγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, τα στάδια αξιολόγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, ο ρόλος της κριτηρίων στην αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή (προσδιορισμός γενικών και ειδικών κριτηρίων), ο ρόλος της ερώτησης στην εκπαιδευτική και αξιολογική διαδικασία, οι τεχνικές αξιολόγησης της επίδοσης του μαθητή (γραπτές και προφορικές εξετάσεις, τεστ, πορτφόλιο, ρουμπρίκα ...), τα ποσοτικά και ποιοτικά μέσα αποτύπωσης του αποτελέσματος της αξιολόγησης (Βαθμοί, χαρακτηρισμοί, περιγραφική αξιολόγηση ...), πρακτική άσκηση φοιτητών σε θέματα αξιολόγησης του μαθητή.

Αναφορικά με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του εκπαιδευτικού θα γίνει πραγμάτευση της έννοιας του εκπαιδευτικού έργου, της μεθοδολογίας της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου (κριτήρια, τεχνικές κ.λπ.) με ειδική αναφορά και πραγμάτευση της εσωτερικής αξιολόγησης (αυτοαξιολόγησης). Ειδική αναφορά θα γίνει, επίσης, στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και στις επιφυλάξεις και «αντιρρήσεις» που προβάλλουν οι αξιολογούμενοι, καθώς και σε άλλους συντελεστές του εκπαιδευτικού έργου, όπως είναι π.χ. τα βιβλία και τα αναλυτικά προγράμματα.

Σε σχέση με τη συγκεκριμένη θεματική, θα συνδεθεί η εκπαιδευτική αξιολόγηση με τις επικρατούσες ευρωπαϊκές τάσεις, δίνοντας έμφαση στην αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας και στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Οι συγκεκριμένες πραγματεύσεις θα εμπλουτιστούν με σχετικά ευρήματα εμπειρικών ερευνών, καθώς και με παραδείγματα εφαρμογής στην πράξη.

Λέξεις κλειδιά – Βασικές έννοιες: αξιολόγηση, επίδοση, κριτήρια, μορφές και στάδια αξιολόγησης, παιδαγωγική λειτουργία, τεχνικές και μέσα αξιολόγησης, πορτφόλιο, βαθμολόγηση, περιγραφική αξιολόγηση, αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου, αξιολόγηση σχολικής μονάδας, αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού, αξιολόγηση εκπαιδευτικού.

Γενικός σκοπός του μαθήματος: Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τον φοιτητή στις θεωρητικές και πρακτικές πτυχές της εκπαιδευτικής αξιολόγησης και ειδικότερα της αξιολόγησης του μαθητή, του εκπαιδευτικού έργου και του εκπαιδευτικού προσωπικού με τη συστηματική παρουσίαση, μελέτη και διερεύνηση των παιδαγωγικών και μεθοδολογικών γνώσεων, αντιλήψεων, εξελίξεων και των σύγχρονων τάσεων αναφορικά με τα ζητήματα αυτά.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία στην αίθουσα-αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Η παράδοση του μαθήματος γίνεται με τη χρήση Τ.Π.Ε. • Χρησιμοποιείται το σύστημα e-course για σημειώσεις (διαφάνειες) και πληροφορίες του μαθήματος. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διδασκαλίας	39
	Ώρες μελέτης	38
	Ώρες μελέτης και ανάλυσης βιβλιογραφίας	25
	Ώρες για εκπόνηση εργασιών-τεστ	20
	Ώρες για εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις γνώσεων (τεστ) κατά τη διάρκεια του μαθήματος (προαιρετική άσκηση) • Γραπτή Εξέταση στην ελληνική γλώσσα στο τέλος του εξαμήνου 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Κωνσταντίνου, Χ. - Κωνσταντίνου, Ι. (2017), Η Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση: Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, του εκπαιδευτικού και του μαθητή ως θεωρία και πράξη. Αθήνα, Μάιος 2017: Gutenberg.
- Κωνσταντίνου, Χ. (2007), Η Αξιολόγηση της Επίδοσης του Μαθητή ως Παιδαγωγική Λογική και Σχολική Πρακτική, Αθήνα: Gutenberg.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Αθανασίου, Λ. (2003), Αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή στο σχολείο και του διδακτικού έργου, Ιωάννινα.
- Βαρσαμίδου Α. (2011), Αξιολόγηση βάσει φακέλου: ο ρόλος της στην προσωπική ανάπτυξη του μαθητή και την επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού (διδ. διατριβή), Ρέθυμνο.
- MacBeath, J. (επιμέλεια-μετάφραση Δούκας, Χρ., Πολυμεροπούλου, Ζ., 2001), Η Αυτοαξιολόγηση στο Σχολείο. Ουτοπία και Πράξη, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Δημητρόπουλος, Ευστ. (1999), Η Εκπαιδευτική Αξιολόγηση (β' μέρος). Η αξιολόγηση του μαθητή. Θεωρία, πράξη, προβλήματα, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε. (2006), Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση. Εκπαιδευτικός σχεδιασμός και οικονομία, Αθήνα: Gutenberg
- Κασσωτάκης, Μ. (1999), Η Αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών. Μέσα, μέθοδοι, προβλήματα, προοπτικές, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Καψάλης, Α.- Χανιωτάκης Ν. (2011), Εκπαιδευτική Αξιολόγηση, Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.
- Μαυρογιώργος, Γ. (1993), Εκπαιδευτικοί και Αξιολόγηση, Αθήνα: Σύγχρονη Εκπαίδευση.
- Μπαγάκης, Γ. (επιμ. - 2001), Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μπάλιου, Ε., (2011), Οδηγός αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου : εξωτερική αξιολόγηση και αυτοαξιολόγηση στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Ελλάδα. Αθήνα: Μουρούσια.
- Ντολιοπούλου, Ε.-Γουργιώτου Ε. (2008), Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση, Αθήνα: Gutenberg.
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2008), Η ποιότητα στην εκπαίδευση. Έρευνα για την αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών του συστήματος πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Ρέλλος, Ν. (2003), Έλεγχος μάθησης, αξιολόγηση μαθητικής επίδοσης, Αθήνα: Gutenberg.
- Σολομών, Ι., (επιμ.-1999), Εσωτερική αξιολόγηση και προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο/ Τμήμα Αξιολόγησης, Αθήνα.
- Χιωτάκης, Στ. (1999), Η αμφισβήτηση των εξετάσεων και βαθμών στο σχολείο, Αθήνα: Γρηγόρης.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ018	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ – ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=201		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΤΑΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05870, ktatsis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Επιλύσουν μαθηματικά προβλήματα εφαρμόζοντας συγκεκριμένες ευρετικές.
2. Αξιολογήσουν ένα δεδομένο μαθηματικό πρόβλημα ή μία ενότητα ως προς τη ρεαλιστικότητά της.
3. Εντοπίσουν και να παραλλάξουν αν χρειάζεται το πλαίσιο ενός μαθηματικού προβλήματος.
4. Σχεδιάσουν και διδάξουν μια διδακτική ενότητα των Μαθηματικών με βάση μια συγκεκριμένη θεωρητική προσέγγιση.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η διδακτική των Μαθηματικών και η πολυπλοκότητα
- Θεωρίες μάθησης
- Η έννοια του αριθμητισμού
- Επίλυση προβλήματος: Εισαγωγή και παραδείγματα, χρήση ευρετικών, κλειστά και ανοιχτά προβλήματα
- Η ρεαλιστική μαθηματική εκπαίδευση
- Ρεαλιστικά μαθηματικά και μοντελοποίηση
- Διδακτική ανάλυση μαθηματικών εννοιών: Πρόσθεση – αφαίρεση, γραμμικότητα, γεωμετρικές έννοιες
- Παρανοήσεις και αντιμετώπιση του λάθους

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση της πλατφόρμας ecourse, ηλεκτρονική επικοινωνία και ανατροφοδότηση των φοιτητών σε σχέση με τις εργασίες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Συγγραφή εργασιών	9
	Μελέτη βιβλιογραφίας	58
	Πρακτική άσκηση	16
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. • Επίλυση προβλημάτων. • Γραπτή εργασία για την πρακτική άσκηση.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (από τον Εύδοξο):

- Θεωρία και Πράξη στη Διδασκαλία των Μαθηματικών - Κολέζα Ευγενία
- Ρεαλιστικά Μαθηματικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση - Streefland Leen (επιμ. Ε. Κολέζα)

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Διδάσκοντας Μαθηματικά για Δημοτικό και Γυμνάσιο. Μια αναπτυξιακή διαδικασία - Van de Walle John
- Διδακτική βασικών μαθηματικών εννοιών - Χασάπης Δημήτρης
- Γνωσιολογική και Διδακτική προσέγγιση των Στοιχειωδών Μαθηματικών Εννοιών - Κολέζα Ευγενία

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ061	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=726		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΕΜΒΑΛΩΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05687, aemvalot@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι φοιτητές/ριες που θα ολοκληρώσουν επιτυχώς το συγκεκριμένο μάθημα θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τη σημασία και τις συνηθέστερες μεθόδους και ερευνητικές τεχνικές της Επιστημονικής Εκπαιδευτικής Έρευνας. Να διακρίνουν και να εφαρμόζουν κατάλληλα ποσοτικές και ποιοτικές προσεγγίσεις, να διακρίνουν και αξιολογούν την επάρκεια ερευνητικών πρακτικών αναφορικά με τη δειγματοληψία, την επεξεργασία και την ανάλυση ερευνητικού υλικού. Θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να χειρίζονται πρωτογενή και δευτερογενή ερευνητικά δεδομένα, να αξιοποιούν εφαρμογές συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης ερευνητικού υλικού, να εφαρμόζουν επιτυχώς πρότυπα συγγραφής επιστημονικών κειμένων και να είναι σε θέση να αξιοποιούν ικανοποιητικά πληροφοριακούς και ενημερωτικούς πόρους.

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη & ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η Εβδομάδα:

Υποδοχή
Διάγραμμα μαθήματος
Στόχοι - αναμενόμενα αποτελέσματα
Χρονοδιάγραμμα
Εκπαιδευτικό υλικό
Εργαστηριακές Ασκήσεις
Βιβλιογραφία
Αξιολόγηση
Θεωρία & Επιστήμη

2η Εβδομάδα:

Επιστημονική Έρευνα
Κριτήρια Επιστημονικών Προσεγγίσεων
Εκπόνηση Ερευνητικού Σχεδίου
Ερευνητικές Στρατηγικές
Αναγνώριση Ερευνητικού Προβλήματος

3η Εβδομάδα:

Ανασκόπηση βιβλιογραφίας
Αναζήτηση, ανάκτηση, οργάνωση, αξιοποίηση πηγών
Προσδιορισμός και διατύπωση στόχου/ων ερευνητικού σχεδίου
Ερευνητικά Ερωτήματα/Υποθέσεις Εργασίας
Ζητήματα δεοντολογίας στην εκπαιδευτική έρευνα
Ανάρτηση 1ης (υποχρεωτικής) Εργαστηριακής Άσκησης

4η Εβδομάδα:

Ποσοτικές προσεγγίσεις
Μετρήσεις & Διαχείριση Ερευνητικών Δεδομένων
Ενέργειες διασφάλισης εγκυρότητας & αξιοπιστίας
Κωδικοποίηση, κωδικογράφηση, δημιουργία βάσεων δεδομένων
Ανάρτηση 2ης (υποχρεωτικής) Εργαστηριακής Άσκησης

5η Εβδομάδα:

Εισαγωγή στη χρήση εφαρμογών επεξεργασίας & ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων
SPSS/PSPP Μέρος I, Excel Μέρος I

6η Εβδομάδα:

Εισαγωγή στη χρήση εφαρμογών επεξεργασίας & ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων
SPSS/PSPP Μέρος II, Excel Μέρος II

7η Εβδομάδα:

Εισαγωγή στη χρήση εφαρμογών επεξεργασίας & ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων
SPSS/PSPP Μέρος III, OMR
Ανάρτηση 3ης (υποχρεωτικής) Εργαστηριακής Άσκησης

8η Εβδομάδα:

Ποιοτικές Προσεγγίσεις
Συνέντευξη, Παρατήρηση, Ανάλυση Περιεχομένου

9η Εβδομάδα:

Εισαγωγή στη χρήση εφαρμογών επεξεργασίας & ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων
Atlas.ti, MaxQDA

10η Εβδομάδα:

Παρουσίαση αποτελεσμάτων
Συζήτηση/ερμηνεία αποτελεσμάτων

11η Εβδομάδα:

Τεχνικές συγγραφής επιστημονικών εργασιών Μέρος Ι
Ανάρτηση 4ης (υποχρεωτικής) Εργαστηριακής Άσκησης

12η Εβδομάδα:

Τεχνικές συγγραφής επιστημονικών εργασιών Μέρος ΙΙ
Υποβολή και παρουσίαση ερευνητικού σχεδίου Μέρος Ι

13η Εβδομάδα:

Υποβολή και παρουσίαση ερευνητικού σχεδίου Μέρος ΙΙ
Παρουσιάσεις Εργασιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διδασκαλία στο αμφιθέατρο • Αξιοποίηση περιβαλλόντων εκπαίδευσης από απόσταση 	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με ειδικό λογισμικό [SPSS, PSPP, Microsoft Excel, Remark Office, Atlas.ti, MaxQDA] • Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης ecourse.uoi.gr 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάρια	39
	Εκπόνηση και υποβολή τεσσάρων (4) υποχρεωτικών Εργαστηριακών Ασκήσεων	40
	Μελέτη βιβλιογραφίας	53
	Ερευνητικό Project	15
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150

- 4 (υποχρεωτικές) Εργασίες (ανάρτηση υποχρεωτικά στο ecourse. uoi.gr)
- Εξετάσεις

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (από τον Εύδοξο):

- Κατσής, Α., Σιδερίδης, Γ., & Εμβαλωτής, Α. (2011). Στατιστικές Μέθοδοι στις Κοινωνικές Επιστήμες. Αθήνα: Τόπος
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2008). Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας. Αθήνα: Μεταίχμιο.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γιαλαμάς, Β. (2007). Στατιστικές τεχνικές και εφαρμογές στις επιστήμες της αγωγής. Αθήνα: Πατάκη.
- Ιωσηφίδης, Θ. (2003). Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: Κριτική.
- Ιωσηφίδης, Θ. (2008). Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: Κριτική.
- Μπονίδης, Κ. Θ. (2012). Το περιεχόμενο του σχολικού βιβλίου ως αντικείμενο έρευνας: Διαχρονική εξέταση της σχετικής έρευνας και μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Παπαναστασίου, Κ., & Παπαναστασίου, Ε. (2005). Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας. Κύπρος: Kailas Printers and Lithographers Ltd.
- Ρούσσοι, Π. Λ., & Τσαούσης, Γ. (2011). Στατιστική στις επιστήμες της συμπεριφοράς με τη χρήση του SPSS. Αθήνα: Τόπος.
- Τσιώλης, Γ. (2006). Ιστορίες ζωής και βιογραφικής αφήγησης. Αθήνα: Κριτική.
- Babbie, E. (2011). Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα. Αθήνα: Κριτική.
- Creswell, J. W. (2011). Η έρευνα στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας. Αθήνα: Ίων/Έλλην.
- De Vaus, D. (2008). Ανάλυση κοινωνικών δεδομένων. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Martin, O. (2008). Η ανάλυση ποσοτικών δεδομένων. Αθήνα: Τόπος.
- Robson, C. (2010). Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Ένα μέσο για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές. Αθήνα: Gutenberg.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ012	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Ασκήσεις εμβάθυνσης, Ομάδες εργασίας, Συζήτηση	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική (Διδασκαλία, Εξέταση)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=152		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΠΡΟΥΖΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05695, abrouzos@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες αναμένεται να:

1. έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές έννοιες της Συμβουλευτικής, καθώς και με τις παραδοσιακές και σύγχρονες θεωρίες της Συμβουλευτικής
2. έχουν εξοικειωθεί με τις πιθανές εφαρμογές της συμβουλευτικής στο σχολικό πλαίσιο
3. γνωρίζουν τις δυνατότητες και τα όρια της Συμβουλευτικής στο σχολείο
4. γνωρίζουν τις δυνατότητες και τα όρια ανάληψης συμβουλευτικού έργου από τον εκπαιδευτικό και να κατανοούν την αναγκαιότητα ο εκπαιδευτικός να συνεργάζεται με δομές παροχής συμβουλευτικής στήριξης
5. κατανοούν το σύνθετο πλέγμα εκπαιδευτικών, σχολικών, οικογενειακών, κοινωνικών, πολιτισμικών κ.λπ. παραγόντων που είναι απαραίτητο να λαμβάνονται υπόψη κατά την άσκηση συμβουλευτικού έργου
6. συνδέσουν θεωρία με πράξη μέσω βιωματικής συμμετοχής σε εργαστήρια ανάπτυξης δεξιοτήτων
7. αξιολογούν κριτικά τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, γονέων, και άλλων επαγγελματιών παροχής συμβουλευτικής στήριξης στο σχολείο και στην κοινότητα
8. εφαρμόζουν τις θεωρίες και τις γνώσεις των σχετικών με τη σχολική συμβουλευτική ερευνών
9. στηρίζουν την καθιέρωση της συμβουλευτικής στο σχολείο.

Γενικές Ικανότητες

Οι γενικές ικανότητες που αναμένεται να αποκτηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην Παιδαγωγική Συμβουλευτική. Οι επιμέρους θεματικές ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνουν τα ακόλουθα: Εννοιολογική αποσαφήνιση: Οι ορισμοί της Συμβουλευτικής. Οι πολιτισμικές και ιστορικές βάσεις της Συμβουλευτικής. Η διαδικασία της Συμβουλευτικής. Η αναγκαιότητα της Σχολικής Συμβουλευτικής στο σύγχρονο κόσμο. Θεωρίες Συμβουλευτικής. Ο συμβουλευτικός ρόλος του εκπαιδευτικού. Δυνατότητες και όρια ανάληψης συμβουλευτικών υποχρεώσεων από τον εκπαιδευτικό. Περιοχές συμβουλευτικής δραστηριότητας του εκπαιδευτικού. Ψυχοεκπαιδευτικές ομάδες για παιδιά. Και εφήβους. Διαχείριση κρίσεων στο σχολείο. Οι δεξιότητες και τα προσόντα του αποτελεσματικού συμβούλου – εκπαιδευτικού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση υπολογιστικών προγραμμάτων (power point) και videos στις διαλέξεις. Αξιοποίηση του συστήματος HEAL-LINK για την πρόσβαση στην διεθνή βιβλιογραφία – εξειδικευμένα περιοδικά του γνωστικού αντικειμένου. Επικοινωνία με φοιτητές μέσω e-class και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	68
	Πρόσθετη απασχόληση (ασκήσεις εμβάθυνσης)	15
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> Γραπτή εργασία Γραπτή εξέταση στο μέσο και στο τέλος του εξαμήνου. Η γραπτή εργασία είναι προαιρετική. Οι φοιτητές/τριες που δεν καταθέτουν γραπτή εργασία βαθμολογούνται με βάση τη γραπτή εξέταση.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μπρούζος, Α. (2004). Προσωποκεντρική Συμβουλευτική: Θεωρία, έρευνα και εφαρμογές. Αθήνα: Τυπωθήτω – Δαρδανός.
- Μπρούζος, Α. (2009). Ο εκπαιδευτικός ως λειτουργός συμβουλευτικής: Μια ανθρωπιστική θεώρηση της εκπαίδευσης (3η συμπληρωμένη και επαυξημένη έκδοση). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Cervone, D., & Pervin, L. A. (2013). Θεωρίες Προσωπικότητας: Έρευνα και Εφαρμογές (Επιστημονική Επιμέλεια – Πρόλογος: Α. Μπρούζος). Αθήνα: Gutenberg.
- Βασιλόπουλος, Σ., Μπρούζος, Α., & Μπαούρδα, Β. (2016). Ψυχοεκπαιδευτικά ομαδικά προγράμματα για παιδιά και εφήβους. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Βασιλόπουλος, Σ. Φ., Κουτσοπούλου Ι. & Ρέγκλη, Δ. (2010). Ψυχοεκπαιδευτικές ομάδες για παιδιά. Θεωρία και πράξη. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- McLeod, J. (2005). Εισαγωγή στην Συμβουλευτική (μτφ. Δ. Καραθάνου, Α. Μαρκαντώνη). Αθήνα: Μεταίχμιο.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Κοσμόπουλος, Α. Β. (1995). Σχεσιοδυναμική παιδαγωγική του προσώπου. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Μαλικιώση-Λοΐζου, Μ. (2011). Η συμβουλευτική ψυχολογία στην εκπαίδευση (Αναθεωρημένη έκδοση). Αθήνα: Πεδίο.
- Μπρούζος, Α., & Μόσχου, Κ. (2011). Διερεύνηση αντιλήψεων των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τη χρησιμότητα άσκησης του συμβουλευτικού τους έργου στη σύγχρονη εποχή. Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού, 94-95, 217-226.
- Μπρούζος, Α. (2010). Η αναγκαιότητα ενός ολοκληρωμένου συστήματος σχολικής συμβουλευτικής: Μια πρόταση για την ελληνική εκπαίδευση. Στο Ι. Ε. Πυργιωτάκης & Β. Δ. Οικονομίδης (Επιμ. Έκδ.), Περί Παιδείας Διάλογος (σ. 219-231). Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Brouzos, A., Vassilopoulos, S. P., Korfiati, A., & Baourda, V. C. (2015). High school students' perceptions of their counselling needs in an era of global financial crisis: An exploratory study in Greece. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 37(2), 168-178. doi: 10.1007/s10447-015-9235-6
- Corey, G. (2013). *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy* (9th ed.). Belmont, CA: Brooks/Cole. [Corey, G., (2005). Θεωρία και πρακτική της συμβουλευτικής και της ψυχοθεραπείας. Αθήνα: Εκδόσεις Έλλην.]
- Hornby, G., Hall, E., & Hall, C. (2003). *Counselling pupils in schools: Skills and strategies for teachers*. London: Routledge Falmer.
- Kottler, J.A., & Kottler, E. (2006). *Counseling skills for teachers* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ605	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και βιωματικές μαθησιακές δραστηριότητες	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου – Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05709, cgav@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοούν τη σημασία των βιωματικών τεχνικών για την ενεργοποίηση της συμμετοχής μαθητών και πολιτών σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με ζητήματα του περιβάλλοντος και της αειφορίας.
2. Οργανώνουν δράσεις ευαισθητοποίησης και ενεργοποίησης της συμμετοχής μαθητών και ενηλίκων τόσο στο πλαίσιο του σχολείου όσο και άλλα πλαίσια της μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης.
3. Σχεδιάζουν και υλοποιούν τεχνικές ενεργοποίησης της συμμετοχής του πολίτη όπως forum theatre, future search conference, neighborhood and parish maps, citizens' juries/panels, open space technology, world café κ.ά.
4. Κατανοούν τη σημασία της συνεργασίας σχολείου και κοινότητας στο πλαίσιο της διαχείρισης ζητημάτων του περιβάλλοντος και της αειφορίας.
5. Σχεδιάζουν, συντονίζουν και διευκολύνουν δράσεις συνεργασίας του σχολείου με την κοινότητα στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής και Γεωγραφικής Εκπαίδευσης.

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διερεύνηση των σύγχρονων ζητημάτων του περιβάλλοντος και της αειφορίας αποτελούν συστατικό στοιχείο της Περιβαλλοντικής και Γεωγραφικής Εκπαίδευσης στο σχολείο και πέρα από αυτό. Η διαχείριση αυτών των ζητημάτων προϋποθέτει την ενεργητική συμμετοχή των πολιτών (μαθητών και ενηλίκων) στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων κυρίως σε τοπικό επίπεδο αλλά, κατ' επέκταση και σε εθνικό/παγκόσμιο. Σε αυτό το πλαίσιο, οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί καλούνται να αναλάβουν έναν κρίσιμο ρόλο στην ευαισθητοποίηση των πολιτών, τόσο μέσα από το σχολείο όσο και στην κοινότητα. Μέσα από αυτό το σκεπτικό, το συγκεκριμένο μάθημα επιδιώκει την προετοιμασία των μελλοντικών εκπαιδευτικών προκειμένου να σχεδιάζουν και υλοποιούν δράσεις ευαισθητοποίησης και ενεργοποίησης της συμμετοχής παιδιών και ενηλίκων αλλά και συνεργασίες μεταξύ σχολείου και κοινότητας για τη διαχείριση των ζητημάτων του περιβάλλοντος και της αειφορίας. Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες εξοικειώνονται με την έννοια της συνεργασίας και τον σχεδιασμό συνεργασιών μεταξύ σχολείου και κοινότητας. Επιπλέον εξοικειώνονται με βιωματικό τρόπο με τον σχεδιασμό μιας σειράς τεχνικών ενεργοποίησης της συμμετοχής των πολιτών, όπως για παράδειγμα: forum theatre, future search conference, neighborhood and parish maps, citizens' juries/panels, open space technology, world café κ.ά. Μελετούν παραδείγματα εφαρμογής αυτών των τεχνικών και τρόπους για την ενσωμάτωσή τους στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής και Γεωγραφικής Εκπαίδευσης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, βιωματικές δραστηριότητες	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint • Χρήση του e-course για παροχή επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού • Αναζήτηση πληροφορίας και υλικού στο διαδίκτυο • Ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	39
	Συγγραφή εργασίας	44
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εργασία & Συμπερασματική αξιολόγηση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις σύντομης απάντησης ή/και πολλαπλής επιλογής.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Lilian Katz , Judy Harris Helm (2012). Η μέθοδος project στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση. Επιστ. επιμέλεια ελληνικής έκδοσης: Χρυσ αφίδης, Κ., Κουτσουβάνου, Ε. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Αρχοντάκη, Ζ., Φιλίππου, Δ. (2010). 205 Βιωματικές Ασκήσεις για Εμπύχωση Ομάδων: Ψυχοθεραπείας, Κοινωνικής Εργασίας, Εκπαίδευσης. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Χρυσ αφίδης, Κ. (2006). Βιωματική-Επικοινωνιακή Διδασκαλία: Η εισαγωγή της μεθόδου Project στο σχολείο. Αθήνα: Gutenberg.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Wates, N. (2000). The Community Planning Handbook: How people can shape their cities, towns and villages in any part of the world. London: Earthscan. Available at: http://library.uniteddiversity.coop/REconomy_Resource_Pack/Community_Assets_and_Development/The_Community_Planning_Handbook-How_People_Can_Shape_Their_C.pdf.
- Involve (2005). People & Participation: How to put citizens at the heart of decision making. Involve. Available at: <http://www.involve.org.uk/wp-content/uploads/2011/03/People-and-Participation.pdf>.
- Davis, D., Meyer, J., Singh, A., Wright, M., Zykofsky, P. (2013). Participation Tools for Better Community Planning. Sacramento, CA: Local Government Commission. Available at: http://www.lgc.org/wordpress/docs/freepub/community_design/guides/Participation_Tools_for_Better_Community_Planning.pdf.
- Arbter, K., Handler, M., Purker, E., Tappeiner, G., Trattnigg, R. (2007). The Public Participation Manual: Shaping the future together. Vienna: Austrian Society for Environment and Technology. Available at: http://www.oegut.at/downloads/pdf/part_publ-part-manual.pdf.
- Wates, N. (2008). The Community Planning Event Manual: How to use Collaborative Planning and Urban Design Events to Improve your Environment. London: Earthscan. Available at: http://library.uniteddiversity.coop/REconomy_Resource_Pack/Community_Assets_and_Development/The_Community_Planning_Event_Manual-How_to_use_Collaborative.pdf.
- Στρατηγέα, Α. (2015). Θεωρία και Μέθοδοι Συμμετοχικού Σχεδιασμού. Αθήνα: ΣΕΑΒ. Διαθέσιμο στο: <https://www.openbook.gr/theoria-kai-methodoi-symmetoxikou-sxediasmou/>.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ404	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΟΡΦΙΔΗ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05888, emorfidi@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Να κατανοήσουν την εξέλιξη του Λόγου και την κατάκτηση των γλωσσικών συστημάτων.
- Να αντιληφθούν θέματα στη φύση και αιτιολογία των γλωσσικών διαταραχών.
- Να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά των παιδιών με δυσκολίες στην ανάπτυξη Προφορικού Λόγου.
- Να γνωρίζουν για τη σύνδεση Προφορικού & Γραπτού Λόγου και τις σχετικές διαταραχές.
- Να κατανοήσουν τις διαφορές ανάμεσα στο δίγλωσσο και διαταραγμένο Λόγο καθώς τις σχετικές δυσκολίες παιδιών με Αναπτυξιακές Διαταραχές.
- Να αντιληφθούν την ύπαρξη γλωσσικών διαταραχών μέσα στη σχολική τάξη και να είναι ικανοί να επιλέξουν κατάλληλες διδακτικές προσεγγίσεις.
- Να αναπτύξουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν τρόπους αντιμετώπισης και το θεωρητικό τους υπόβαθρο.

Γενικές Ικανότητες

- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εννοιολογικές Διασαφηνίσεις
- Ταξινόμηση γλωσσικών διαταραχών
- Εγγενείς και Επίκτητες Διαταραχές
- Φωνολογία, Σύνταξη, Σημασιολογία, Πραγματολογία: Ανάπτυξη και Διαταραχές
- Ειδική Γλωσσική Διαταραχή (Θέματα ορολογίας, συχνότητα, αιτιολογία, χαρακτηριστικά, θέματα Διάγνωσης και Αντιμετώπισης)
- Διαταραχές Δεξιοτήτων Γραπτού Λόγου
- Δυσλεξία και Ειδική Γλωσσική Διαταραχή
- Σύνδρομα με τα οποία σχετίζονται οι γλωσσικές διαταραχές
- Εργαλεία και τεχνολογία στην υπηρεσία των γλωσσικών διαταραχών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & Συγγραφή εργασίας	30
	Μελέτη Βιβλιογραφίας	53
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη & Συγγραφή εργασίας (υποχρεωτική) Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Νικολόπουλος, Δ. (2008). Γλωσσική Ανάπτυξη και Διαταραχές. Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος.
- Βογινδρούκας, Ι., Οκαλίδου Α., Σταυρακάκη, Σ. (2010). Αναπτυξιακές Γλωσσικές Διαταραχές. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επίκεντρο.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Norbury, C., Tomblin, J., Bishop, B. (2013). Κατανοώντας τις Αναπτυξιακές Γλωσσικές Διαταραχές. Αθήνα: Gutenberg.
- Ράλλη, Α. & Παληκαρά. Ο. (2017) Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή. Αθήνα: Gutenberg.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ080	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	Διαλέξεις	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΓΑΛΑΝΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05871, algalani@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση:

1. να γνωρίζουν το αντικείμενο με το οποίο ασχολείται η Γλωσσολογία
2. να ενημερωθούν για τις βασικές γλωσσολογικές έννοιες
3. να αξιοποιούν όρους και έννοιες της Γλωσσολογίας κατά τη διδασκαλία των μαθημάτων
4. να αναγνωρίζουν και να εξηγούν βασικά γλωσσικά φαινόμενα

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Συμμετοχή και δημιουργικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές/ριες με μερικές από τις βασικότερες θεωρητικές έννοιες της Γλωσσολογίας.

Θεματικές ενότητες:

- Αντικείμενο της Γλωσσολογίας
- Γενικά χαρακτηριστικά της γλώσσας (γλωσσική επικοινωνία, γλώσσα-λόγος-ομιλία, γλωσσικό σημείο, συνταγματικές-παραδειγματικές σχέσεις)
- Είδη γραμματικής
- Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης (Φωνητική-Φωνολογία, Μορφολογία, Σύνταξη, Σημασιολογία)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, συζήτηση, βιωματικές δραστηριότητες	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. (παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint), χρήση του διαδικτύου για μελέτη επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού, ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας - Συγγραφή εργασιών	83
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής - Εργαστηριακή Εργασία • Γραπτή Εργασία • Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Fromkin, V., Rodman, R. & Hyams, N. (2008). Εισαγωγή στη Μελέτη της Γλώσσας. Μετάφραση Βάζου, Ε., Ξυδόπουλος, Γ.Ι., Παπαδοπούλου, Φ. & Τσαγγαλίδης, Α. Αθήνα: Πατάκης

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Βαλσαμάκη Χ., Η ανάπτυξη του λεξιλογίου των παιδιών στο νηπιαγωγείο: Μια παιδοκεντρική προσέγγιση της διδασκαλίας της γλώσσας σε τυπικά περιβάλλοντα μάθησης, εκδότης Κυριακίδη Δέσποινα, Μονοπρόσωπη ΙΚΕ, Αθήνα 2015.
- Βουγιούκας Α., Το γλωσσικό μάθημα στην πρώτη βαθμίδα της νεοελληνικής Εκπαίδευσης, εκδόσεις Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 2010.
- Γκούρεβιτς Φ., Η τέχνη της γραφής II: επτά μεγάλοι συγγραφείς αποκαλύπτουν την τέχνη τους, μτφρ. Τουλγαρίδου Μ., εκδόσεις Τόπος, Αθήνα 2015.
- Γουλής Δ., Καψάλης Γ., Πασχάλης Α., Τσιάλος Σ., Το λεξικό μας: Ορθογραφικό, Ερμηνευτικό λεξικό Δ', Ε', Στ' δημοτικού, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών, εκδότης Διόφαντος, Αθήνα 2010.
- Γούτσος Δ., Γλώσσα: Κείμενο, Ποικιλία, Σύστημα, εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2015.
- Crystal D., Ένα μικρό βιβλίο για τη γλώσσα, μτφρ. Κονδύλης Γ., εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2011.
- Δανέζη Κ., Δημόπουλος Χ., Διαμάντη Ε., Ζαφείρη Σ., Παναγιωτοπούλου Ν., Τριγκάτζη Α., Τρυποσκούπη Α., Ψαροπούλου Α., Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας, εκδόσεις Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 2014.
- Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Μελέτες για την ελληνική γλώσσα, Πρακτικά της ετήσιας συνάντησης του τομέα Γλωσσολογίας του τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ., 26-27 Απριλίου 2012, εκδόσεις Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 2014.
- Κιουπκιολής Α., Κοσμά Υ., Πεχτελίδης Γ., Θεωρία του Λόγου: δημιουργικές εφαρμογές, εκδόσεις Gutenberg – Γιώργος και Κώστας Δάρδανος, Αθήνα 2015.
- Μαρκαντωνάτος Γ., Για να μιλάμε και να γράφουμε σωστά τη γλώσσα μας, εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2015.
- Παναγιωτίδης Φ., Μίλα μου για γλώσσα: μικρή εισαγωγή στη γλωσσολογία, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτη Προοπτικές, Ηράκλειο Κρήτης 2014.
- Παπαδοπούλου Σ., Η ολική γλώσσα στη διδακτική της γλωσσικής έκφρασης για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, εκδόσεις Τυπωθήτω- Γιώργος Δάρδανος, Αθήνα 2005.
- Παπαδοπούλου Σ., Η συμβολή του Dante Alighieri στη διδακτική των ζωντανών γλωσσών: Μελέτη στο έργο του «Η ευγλωπτία της Μητρικής Γλώσσας», εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2008.
- Σακελλαριάδης Γ., Η εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας από την κλασική αρχαιότητα ως σήμερα: διαχρονικές και σύγχρονες μεταβολές, εκδόσεις Σαββάλας, Αθήνα 2015.
- Φιλιππάκη-Warburton, E. (2010). Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία. Αθήνα: Ι. Δουβίτσας & ΣΙΑ Ε.Ε.
- Φτερνιάτη Α., Το διδακτικό υλικό για το γλωσσικό μάθημα του δημοτικού και η παιδαγωγική του γραμματισμού και των πολυγραμματισμών, εκδόσεις Νέα Παιδεία, Πάτρα 2010.
- Χάρης Η., Η Γλώσσα, τα λάθη και τα πάθη, εκδόσεις Γαβριηλίδης, Αθήνα 2015.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ603	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΠΑΡΤΖΩΚΑΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ, ΠΑΤΣΟΥΡΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-08477, 26510-08478 abartzok@uoi.gr, spatour@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα παρέχει στο φοιτητή/ρια τις γενικές γνώσεις για την κατανόηση των μετεωρολογικών παραμέτρων, των ατμοσφαιρικών φαινομένων και των αστρονομικών φαινομένων. Ειδικότερα, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ρια θα είναι σε θέση:

1. να γνωρίζει τους ορισμούς και τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των διαφόρων μετεωρολογικών παραμέτρων και τους τρόπους μέτρησής τους.
2. να γνωρίζει τα διάφορα μετεωρολογικά φαινόμενα και να μπορεί να τα περιγράφει και να τα ερμηνεύει.
3. να γνωρίζει βασικά στοιχεία ανάλυσης και πρόγνωσης του καιρού.
4. να γνωρίζει τις βασικές μεθόδους της αστρονομικής παρατήρησης.
5. να γνωρίζει τα χαρακτηριστικά των σωμάτων που απαρτίζουν το πλανητικό μας σύστημα.
6. να γνωρίζει τις φυσικές παραμέτρους που αφορούν τη δομή, την εξέλιξη και το θάνατο των αστεριών.
7. να αναγνωρίζει τα δομικά χαρακτηριστικά του Γαλαξία μας και των άλλων γαλαξιών.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Ατμόσφαιρα. Καιρός και Κλίμα. Θερμοκρασία. Ατμοσφαιρική πίεση. Άνεμος. Υετός. Εξάτμιση. Νέφωση. Ηλιοφάνεια. Υγρασία. Ηλιακή ακτινοβολία. Στοιχεία ανάλυσης και πρόγνωσης του καιρού.

Σύντομη ιστορία της Αστρονομίας. Βασικά όργανα και μέθοδοι αστρονομικής παρατήρησης. Το ηλιακό σύστημα: ήλιος, γη, σελήνη, πλανήτες, κομήτες, αστεροειδείς. Ο Γαλαξίας μας και άλλοι γαλαξίες. Εξέλιξη των αστεριών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι φοιτητές παραπέμπονται σε ιστοσελίδες μετεωρολογικών χαρτών και αστρονομικών αποστολών και παρατηρητηρίων προς ενημέρωση.										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>58</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>3</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>100</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη βιβλιογραφίας	58	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	100
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου									
	Διαλέξεις	39									
	Μελέτη βιβλιογραφίας	58									
	Εξετάσεις	3									
Σύνολο Μαθήματος	100										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Τα θέματα μετεωρολογίας και αστρονομίας είναι ισοδύναμα.										

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μαθήματα Μετεωρολογίας και Κλιματολογίας, Α. Φλόκα, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη (1997).
- Γενική Μετεωρολογία, Χ. Σαχσαμάνογλου, Τ. Μακρογιάννη, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη (1998).
- Εισαγωγή στην Αστροφυσική, Κ.Ε. Αλυσσανδράκη, Εκδόσεις Παπαζήση, ISBN: 978-960-02-3058-1.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γενική Αστρονομία, Γ. Μπάνος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (1985).

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ202	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΜΜΕ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, Επιστημονικής περιοχής, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=508		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΥΖΑΝΑ-ΜΑΡΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05875, snikola@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση:

1. Να αναλύουν κοινωνιολογικά τη χρήση των ΜΜΕ στο σχολείο
2. Να κατανοούν τη κοινωνική σημασία των ΜΜΕ και να αξιολογούν τα μηνύματα των ΜΜΕ
3. Να επιλέγουν και να χρησιμοποιούν στη σχολική τάξη ως μέσο εκπαίδευσης και τα ΜΜΕ (π.χ. ψηφιακά εκπαιδευτικά παιχνίδια, κινηματογραφικές ταινίες με κοινωνικό περιεχόμενο κ.ά)

Γενικές Ικανότητες

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικές έννοιες κοινωνιολογικής ανάλυσης των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, η κριτική προσέγγιση των Μέσων και της χρήσης τους στη σχολική τάξη, καθώς επίσης και η ανάπτυξη της ικανότητας «κριτικής ανάγνωσης» των μηνυμάτων των Μέσων.

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Ομαδική εργασία και Project διδασκαλίας με τη χρήση των ΜΜΕ
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση της πληροφορίας που παράγουν τα ΜΜΕ και αξιοποίηση στο σχολικό περιβάλλον
- Σεβασμός στο κοινωνικό περιβάλλον (κοινωνικές αξίες και θεσμοί)
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας ως προς τη διαχείριση της πληροφορίας από τους μαθητές
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει θεματικές ενότητες που αφορούν α) στη σχέση των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας με την Κοινωνία β) στα σύγχρονα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και στη σχέση τους με την Εκπαίδευση γ) στην επιρροή τους στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης και στο ρόλο της Εκπαίδευσης δ) σε ερευνητικές και επιστημονικές προσεγγίσεις για την επίδραση τους στην κοινωνική συμπεριφορά των παιδιών ε) στις Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση και τους κινδύνους που ελλοχεύουν στ) στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας στο σχολείο ως διαμορφωτικοί παράγοντες της σχολικής ζωής και ζ) στη σχέση των εκπαιδευτικών με τις Νέες Τεχνολογίες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία Χρησιμοποιείται το σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης, e-course, για τη διάθεση σημειώσεων, και επικοινωνία με τους φοιτητές. Επικοινωνία μέσω e-mail 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Εκπόνηση μελέτης – ομαδική εργασία. Εκπόνηση σχεδίων εργασίας για διδασκαλία με τη χρήση των Μέσων (εκπαιδευτικό λογισμικό, κινηματογραφικές ταινίες, socialmedia)	30
	Συγγραφή εργασίας	16
	Μελέτη για τις εξετάσεις	20
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Γραπτές Εξετάσεις Τελική γραπτή εργασία: <ol style="list-style-type: none"> Εμπέδωση γνώσεων (35%) Κριτική ανασύνθεση των πληροφοριών (35%) Δομή και οργάνωση της μελέτης (20%) 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Ιωάννης Χ. Καμαριανός (2002), Εξουσία, ΜΜΕ και εκπαίδευση, Αθήνα: Gutenberg
- Erving Goffman (²1996), Συναντήσεις, Δύο μελέτες στην Κοινωνιολογία της Αλληλεπίδρασης, Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Μαρία Κοντοχρήστου (2007) (εισ. Επιμ.), Ταυτότητα και ΜΜΕ στη σύγχρονη Ελλάδα, Αθήνα: Παπαζήση

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Γ. Πλειός (2005), Πολιτισμός της εικόνας και εκπαίδευση, Αθήνα: Πολύτροπον
- D. Buckingham (2008), Εκπαίδευση στα ΜΜΕ. Αλφαριθμητισμός, μάθηση και σύγχρονη κουλτούρα, μτφρ. Ι. Σκαρβέλη, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- J. Shanahan & M. Morgan (2006), Η τηλεόραση, η πραγματικότητα και το κοινό, επιμ. Γ. Πλειος, μτφρ. Γ. Καραμπίνη, Αθήνα: Πολύτροπον
- Γ. Κουμέντος (2006), Τηλεόραση, παιδιά και σχολείο. Η επίδραση της τηλεόρασης στον ελεύθερο χρόνο και στην επίδοση των μαθητών του δημοτικού σχολείου, Αθήνα: Διηλεκές
- Ν. Δεμερτζής (2002), Πολιτική επικοινωνία Διακινδύνευση, Δημοσιότητα, Διαδίκτυο. Αθήνα: Παπαζήσης

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ502	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΦΗΒΕΙΑΣ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων -Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=927		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05899, sleon@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα εξετάζει ψυχοκοινωνικές, συναισθηματικές και βιοσωματικές συνιστώσες της εφηβείας. Εστιάζεται στην εξέταση παραμέτρων και διαδικασιών της εφηβικής ανθεκτικότητας. Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει γνώσεις γύρω από τις σύγχρονες τάσεις στην θεωρία και την έρευνα διαφόρων πλευρών της ψυχολογίας της εφηβείας. Μελετά όψεις των κύριων φαινομένων που εκδηλώνονται κατά την εφηβεία από τη σκοπιά διαφόρων προσεγγίσεων, όπως αυτήν της Αναπτυξιακής, της Κοινωνικής, της Σχολικής και της Θετικής Ψυχολογίας. Συζητά θέματα που άπτονται της προαγωγής της ψυχικής υγείας και της ανθεκτικότητας κατά την εφηβική ηλικία.

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. γνωρίζουν βασικές θεματικές που άπτονται της ομαλής βιοσωματικής και ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των εφήβων
2. κατανοούν τις κύριες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις των θεματικών περιοχών του μαθήματος
3. αναγνωρίζουν τη σημασία των καλών διαπροσωπικών σχέσεων ανάμεσα στους εφήβους και τους σημαντικούς άλλους σε διάφορες πτυχές της ζωής και της εκπαίδευσής τους
4. γνωρίζουν βασικές πτυχές των φαινομένων της ανθεκτικότητας κατά τη διάρκεια της εφηβείας
5. σχεδιάζουν και να αξιολογούν προγράμματα παρέμβασης για την προαγωγή της εφηβικής ανθεκτικότητας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Ομαδική εργασία
- Σχεδιασμός και επιτέλεση προγραμμάτων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στην Ψυχολογία της Εφηβείας: Μοντέλα αλλαγών
- Βιοσωματική και γνωστική ανάπτυξη κατά την εφηβεία
- Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη κατά την εφηβεία
- Ο έφηβος και η οικογένεια: Οι σχέσεις με τους γονείς
- Η κρίση της εφηβείας: Η αλληλεπίδραση εφήβων και γονέων
- Σχέσεις με τους συνομηλίκους κατά την εφηβεία: Ο ρόλος της κοινωνικής στήριξης
- Εκπαίδευση και εφηβεία: Μεταβατικές περίοδοι
- Συναισθηματική και κοινωνική εκπαίδευση: Το παράδειγμα της πίεσης των συνομηλίκων και εκπαίδευση για την αντιμετώπισή της
- Εισαγωγή στην έννοια της ανθεκτικότητας κατά την εφηβεία: Μοντέλα κινδύνων, ψυχοκοινωνικών πόρων και προσαρμοστικών αποτελεσμάτων
- Μοντέλα κινδύνων, ψυχοκοινωνικών πόρων και προσαρμογής στην εφηβεία: Κίνδυνοι, άγχος και σημαντικά περιστατικά. Στρατηγικές αντιμετώπισης προβλημάτων. Αυτοεκτίμηση. Ευ ζην
- Η έρευνα και η πράξη της ανθεκτικότητας στην εφηβεία: Προσεγγίσεις και ερευνητικά αποτελέσματα. Προγράμματα παρέμβασης για την προαγωγή της ανθεκτικότητας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία													
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<p>Η παράδοση του μαθήματος γίνεται με τη χρήση Τ.Π.Ε.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προβολή διαφανειών και βίντεο • Αξιοποίηση του συστήματος HEAL-LINK, όπως και άλλων ηλεκτρονικών πηγών για την πρόσβαση σε βιβλιογραφία σχετική με θέματα Γενικής Ψυχολογίας • Στην Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=927) αναρτώνται Σημειώσεις και άλλο βιβλιογραφικό υλικό σχετικό με το μάθημα. • Επικοινωνία με τους φοιτητές πραγματοποιείται και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου 													
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1077 651 1637 727">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1637 651 2076 727">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1077 727 1637 815">Διαλέξεις με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα</td> <td data-bbox="1637 727 2076 815">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 815 1637 892">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1637 815 2076 892">58</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 892 1637 968">Ομαδική Εργασία</td> <td data-bbox="1637 892 2076 968">25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 968 1637 1045">Εξετάσεις</td> <td data-bbox="1637 968 2076 1045">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1077 1045 1637 1121">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1637 1045 2076 1121">125</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα	39	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	58	Ομαδική Εργασία	25	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις με ενεργοποίηση των φοιτητών για συμμετοχή στο μάθημα	39													
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	58													
Ομαδική Εργασία	25													
Εξετάσεις	3													
Σύνολο Μαθήματος	125													
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις γνώσεων και κριτικής κατανόησης κατά τη διάρκεια του μαθήματος • Προαιρετική ομαδική εργασία • Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου 													

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Cole, M., & Cole, S. R. (2014). Η ανάπτυξη των παιδιών. Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε.
- Henderson, N., & Milstein, M. M. (2008). Σχολεία που προάγουν την ψυχική ανθεκτικότητα. Χ. Χατζηχρήστου (Επιμ.). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Κουρκούτας, Η. Ε. (2001). Η Ψυχολογία του Εφήβου: Θεωρητικά Ζητήματα και Κλινικές Περιπτώσεις. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Τσιάντης, Ι. (επιμ.). (2000). Εφηβεία, τόμ. 2ος, τεύχ. 1, Βασική Παιδοψυχιατρική. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Herbert, M. (1999). Ψυχολογικά Προβλήματα Εφηβικής Ηλικίας. Α. Καλαντζή-Αζίζι (επιμ.), θ' έκδ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μπρακονιέ, Α. & Μαρτσελί, Ντ. (2002). Τα Χίλια Πρόσωπα της Εφηβείας. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Τριλίβα, Σ. & Chimienti, G. (2002). Ανακάλυψη, αυτογνωσία, αυτοκυριαρχία, αυτοεκτίμηση: Συναισθηματική και κοινωνική επιδεξιότητα – ένα εγχειρίδιο τεχνικών. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Josien, M., Βαγιάτης, Γ., & Γιαννουλέας, Μ. (1995). Η επικοινωνία μέσα και έξω από τον εργασιακό χώρο. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ601	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=114		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05697, amikrop@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Επίπεδο Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Γνώση και κατανόηση γλωσσών προγραμματισμού που απευθύνονται σε νέους χρήστες και έμφαση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Σχεδίαση και υλοποίηση μαθησιακών δραστηριοτήτων σε περιβάλλον οπτικού προγραμματισμού. Ανάπτυξη κριτικής σκέψης και δημιουργία ολοκληρωμένων προγραμματιστικών έργων.

Περιγραφικοί Δείκτες

Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την επίλυση προβλημάτων στη διδακτική πράξη με έμφαση στη δημιουργία έργων σε οπτικό προγραμματιστικό περιβάλλον .

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αναμένεται οι φοιτητές/τριες να:

1. περιγράφουν και σχεδιάζουν αλγόριθμους,
2. κωδικοποιούν έναν αλγόριθμο σε προγραμματιστικό περιβάλλον,
3. κατανοούν τη λειτουργία έτοιμων προγραμμάτων,
4. ορίζουν προγραμματιστικές ενέργειες για την επίτευξη επιθυμητών στόχων,
5. δημιουργούν προγράμματα σε προγραμματιστικό περιβάλλον οπτικού προγραμματισμού.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη εργασία.
- Λήψη αποφάσεων.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα πραγματεύεται τη σχεδίαση και ανάπτυξη μαθησιακών δραστηριοτήτων που βασίζονται σε προγραμματιστικά περιβάλλοντα κατάλληλα για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Έμφαση δίνεται σε ελεύθερα περιβάλλοντα οπτικού προγραμματισμού με πλακίδια όπως το Scratch.

Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικό και εργαστηριακό μέρος.

Η παρακολούθηση του μαθήματος είναι υποχρεωτική.

Ο/η φοιτητής/τρια δεν μπορεί να απουσιάσει σε περισσότερα από δύο μαθήματα.

Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικό, εργαστηριακό μέρος και υποβολή εργασιών.

Οι εργαστηριακές ασκήσεις υλοποιούνται στο εκπαιδευτικό εργαστήριο πληροφορικής του «Εργαστηρίου Εφαρμογών Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση» (<http://earthlab.uoi.gr>).

Στο μάθημα προβλέπονται εκδρομές εκπαιδευτικού χαρακτήρα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διαδραστικής διδασκαλίας	9
	Ώρες εργαστηρίου	30
	Ώρες για εξετάσεις	3
	Ώρες για εργασίες	25
	Ώρες για μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Πρόσθετη απασχόληση (εγκατάσταση λογισμικών)	18
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμορφωτική και συμπερασματική αξιολόγηση. • Επίλυση Προβλημάτων. • Εργαστηριακή εργασία. 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μικρόπουλος, Τ. Α. (2000). Εκπαιδευτικό λογισμικό: Θέματα σχεδίασης και αξιολόγησης λογισμικού υπερμέσων. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Prensky, M. (2009). Μάθηση βασισμένη στο ψηφιακό παιχνίδι. Αθήνα: Μεταίχμιο.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό, πηγές και εργασίες διατίθενται από τον ιστοχώρο του μαθήματος στο σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ecourse.uoi.gr).

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ197	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ (6ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ (B, 2ο)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΣΤΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05791, gstylos@gmail.com		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Να πειραματίζονται οι φοιτητές στην εργαστηριακή διάσταση ως προς τη διδασκαλία της φυσικής.
2. Να χρησιμοποιούν οι φοιτητές τις βασικές έννοιες Φυσικής ως ένα χρήσιμο εργαλείο για τη διερεύνηση των προβλημάτων πειραμάτων και σχεδιασμού σε προβλήματα και προβληματισμούς της Φυσικής
3. Να περιγράφουν οι φοιτητές φαινόμενα και προβλήματα της Φυσικής σε εργαστηριακή εργασία.
4. Να εφαρμόσουν την εννοιολογική περιγραφή των φαινομένων και επίλυση προβλημάτων σε προβλήματα που αφορούν το αναλυτικό πρόγραμμα για τα μαθήματα φυσικών επιστημών στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση σε σχέση με τις δυνατότητες που δίνουν τα σχολικά βιβλία και τα εκπαιδευτικά υλικά των σχολείων για εργαστηριακή δράση στη Φυσική.

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Παρατήρηση, σχεδιασμός εργαστηριακού πειράματος
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική διδασκαλία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών
- Συγκριτική επεξεργασία δεδομένων
- Πειραματισμός με υλικά στη φύση και στη σχολική τάξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το πείραμα στην εκπαιδευτική διαδικασία, Η σημασία του πειράματος στη διδασκαλία της Φυσικής. Ανάπτυξη δεξιοτήτων της πειραματικής μεθόδου, Ο ρόλος του πειράματος στο εποικοδομητικό μοντέλο διδασκαλίας, Το πείραμα από το μαθητή, Το πείραμα επίδειξης, Το υποθετικό πείραμα, Πειράματα με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών
- Πρακτική εργασία: Ορισμός και περιεχόμενο της έννοιας, Μορφές πρακτικής εργασίας, Ο ρόλος του διδάσκοντα στην πρακτική εργασία, Η πρακτική εργασία στη σχολική πραγματικότητα
- Οι βασικές ενότητες της Φυσικής που διδάσκονται είναι οι εξής:

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ - ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ

- Αλλαγή Φάσης (Τήξη, Πήξη, Εξάτμιση, Βρασμός)
- Διαστολή- Συστολή υγρών, στερεών και αερίων
- Διάδοση θερμότητας
- Μονωτές

ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ - ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ

- Στατικός ηλεκτρισμός (Ηλεκτρικές δυνάμεις, Αγωγοί-Μονωτές, Φόρτιση, Ηλεκτρικό Δυναμικό)
- Ηλεκτρικό ρεύμα (Πηγές τάσης, Αντίσταση, Νόμος του Ohm, Συνεχές-Εναλλασσόμενο, Ισχύς, Κυκλώματα, Ασφάλειες)
- Μαγνητικές δυνάμεις • Μαγνητικό πεδίο
- Ηλεκτρομαγνητισμός (Επαγωγή, Γεννήτριες, Παραγωγή Ενέργειας, Μετασχηματιστές)

ΟΠΤΙΚΗ

- Ιδιότητες του φωτός – Σκιά
  - Ανάλυση λευκού φωτός και Χρώματα
  - Ανάκλαση- Διάθλαση
  - Συμβολή με δύο πηγές
  - Κυματικές ιδιότητες του φωτός
  - Συμβολή με πολλές σχισμές
  - Συνδυασμός περίθλασης και συμβολής
  - Πόλωση
-
- Η παρακολούθηση του μαθήματος είναι υποχρεωτική με υποχρεωτικές εργασίες σε κάθε μάθημα.
  - Ο/η φοιτητής/τρια δεν μπορεί να απουσιάσει σε περισσότερα από δύο μαθήματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία και στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Εργαστηριακή Άσκηση	39
	Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	50
	Πρόσθετη απασχόληση (προετοιμασία πειραμάτων)	30
	Παρουσιάσεις εργασιών	3
	Μελέτη για εξετάσεις	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές Εξετάσεις - Εργαστηριακή Εργασία	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κουμαράς, Π. (2009). Οδηγός για την πειραματική διδασκαλία της Φυσικής. Εκδόσεις Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη
- Hewitt, P. (2006). ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης
- McDermott, C.L., Shaffer, S.P. (2011). Μαθήματα Εισαγωγικής Φυσικής, Εκδόσεις ΤΥΠΩΘΗΤΟ
- Walker J. (2001). Το πανηγύρι της Φυσικής (2η έκδοση), Εκδόσεις Κάτοπτρο 2001
- Arons, A. (1992). Οδηγός διδασκαλίας της Φυσικής, (μετάφραση Α. Βαλαδάκης) εκδ. Τροχαλία, Αθήνα.
- Βελλοπούλου, Α. (2000). Μάθηση και δημιουργικότητα. Εκπαιδευτικές δραστηριότητες για την εξοικείωση παιδιών ηλικίας 5-8 ετών με έννοιες της Φυσικής, Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Κουμαράς, Π. (2015). Μονοπάτια της σκέψης στον κόσμο της Φυσικής, εκδ. GUTENBERG, Αθήνα.
- Charpak, G. (2003). Μαθητές Ερευνητές και Πολίτες. Μια πρωτοποριακή διδασκαλία των επιστημών (μετάφραση. Μήτσικα Ε., Τσικρίκας Ν) εκδ. Σαββάλας, Αθήνα.
- Μανουσάκης, Γ., Γιούρη-Τσοχατζή, Αικ. (1994). Σχολικά πειράματα Χημείας. Κυριακίδη Αφοί Α.Ε.
- Γιούρη-Τσοχατζή, Αικ. (1994). Σχολικά πειράματα Χημείας από τη μακρο-στη μικροκλίμακα. Εκδόσεις Ζήτη.

ΣΥΝΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

- International Journal of Science Education
- International Journal of Science and Mathematics Education
- International Journal of Environmental and Science Education
- Journal of Research in Science Teaching
- Journal of Science Teacher Education
- Science Education
- Research in Science Education
- Journal of Science Education and Technology
- Research in Science and Technological Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ804	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΙΙ (ΠΟΛΥΘΕΣΙΑ & ΟΛΙΓΟΘΕΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα ειδίκευσης και ανάπτυξης διδακτικών δεξιοτήτων για διδασκαλία στα πολυθέσια Δημοτικά σχολεία, αλλά και στον τύπο του Ολιγοθέσιου Δημοτικού σχολείου, συνδυαστικά με πρακτική άσκηση των φοιτητών επί δυο συνεχόμενες διδακτικές εβδομάδες, με ανάπτυξη διδασκαλιών σε όλα τα μαθήματα που διδάσκει ο εκπαιδευτικός στο Δημοτικό σχολείο.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05710, ifykaris@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα συνδυάζεται με την πρακτική άσκηση των φοιτητών/ριών του Η (8ου) εξαμήνου, κατά τη διάρκεια της οποίας οι φοιτητές/ριες υλοποιούν επί δυο συνεχόμενες εβδομάδες όλες τις διδασκαλίας που πραγματοποιεί ο/η εκπαιδευτικός στο Δημοτικό σχολείο. Έμφαση δίνεται στη άσκηση διδακτικού έργου τόσο σε Πολυθέσιο όσο και σε Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο, για το οποίο γίνεται εξειδικευμένη αναφορά, με δεδομένο ότι στο μεγαλύτερο εύρος των σπουδών των φοιτητών/ριών ο προσανατολισμός αφορά περισσότερο τη διδακτική λειτουργικότητα σε Πολυθέσιο Δημοτικό Σχολείο. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του μαθήματος προσεγγίζονται τα ακόλουθα σημεία: Ορισμός του Ολιγοθέσιου Δημοτικού Σχολείου, Βασικά χαρακτηριστικά των Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων, οι τρεις άξονες της λειτουργικότητας των Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων (Εκπαιδευτική, Κοινωνική, Οικονομική), Διδακτική δυναμική και λειτουργικότητα των Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων, Διδακτική ανάλυση των κύριων παραγόντων που συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας στο Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο. Στο πλαίσιο, επίσης, του μαθήματος πραγματοποιείται εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών για τη διδασκαλία σε Ολιγοθέσια Δημοτικά Σχολεία με την τεχνική της Μικροδιδασκαλίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Βασικά χαρακτηριστικά των Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων
- Οι τρεις άξονες της λειτουργικότητας των Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων (Εκπαιδευτική, Κοινωνική, Οικονομική), Διδακτική δυναμική και λειτουργικότητα των Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων
- Διδακτική ανάλυση των κύριων παραγόντων που συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας στο Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο
- Η έννοια και η λειτουργικότητα της συνδιδασκαλίας στα Ολιγοθέσια Δημοτικά Σχολεία
- Η διδακτικής λειτουργικότητα των σιωπηρών εργασιών στη διδακτική διαδικασία των Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων
- Εργαστηριακή άσκηση διδασκαλίας σε Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο
- Οργάνωση και διοίκηση σε Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο
- Μικροδιδασκαλία διδακτικών εφαρμογών σε Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο 1
- Μικροδιδασκαλία διδακτικών εφαρμογών σε Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο 2
- Μικροδιδασκαλία διδακτικών εφαρμογών σε Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο 3
- Μικροδιδασκαλία διδακτικών εφαρμογών σε Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο 4
- Μικροδιδασκαλία διδακτικών εφαρμογών σε Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο 5

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις και σεμινάρια	39
	Υλοποίηση διδασκαλιών	50
	Προετοιμασία διδασκαλιών	50
	Μελέτη	28
	Επιπρόσθετη εργασία (ενημέρωση και αποτίμηση πρακτικής άσκησης)	8
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσίαση εργαστηριακής εργασίας (3 ώρες)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Φύκαρης, Ι. (2014). Εκπαιδευτική και Διδακτική Προσέγγιση των Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Δέσποινα Κυριακίδη.
- Μπρούζος, Α. (2002). Μικρά σχολεία, μεγάλες προσδοκίες. Αθήνα: Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ801	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΣΤΗ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ - ΔΥΣΛΕΞΙΑ (Ζ 7ο)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΟΡΦΙΔΗ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05888, emorfidi@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Να γνωρίζουν βασικές έννοιες του πεδίου
2. Να μπορούν να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά των διαταραχών και τις βασικές αιτιολογικές θεωρήσεις
3. Να κατανοήσουν τον εξελικτικό τρόπο κατάκτησης δεξιοτήτων ανάγνωσης και γραφής, την επίδραση της ορθογραφικής διαφάνειας και άλλων παραγόντων
4. Να κατανοήσουν τη σημασία της έγκαιρης ανίχνευσης και επίμαχα ζητήματα αναγνώρισης διαταραχών
5. Να έχουν βασικές μεθοδολογικές γνώσεις αξιολόγησης δεξιοτήτων γραπτού λόγου, και τρόπων αντιμετώπισης.

Γενικές Ικανότητες

- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης
- Προσαρμογή γνώσης σε νέες καταστάσεις (περιπτώσεις παιδιών με ειδικές εκπ/ές ανάγκες)
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών για αντιμετώπιση περιπτώσεων παιδιών με σχετικές δυσκολίες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή – Γραπτός Λόγος και η σημασία του
- Ορισμοί Διαταραχών Γραπτού Λόγου & Εννοιολογικές Διασαφηνίσεις
- Αναγνωστικές Δυσκολίες, Δυσκολίες Γραφής
- Αιτιολογία: Μονοπαραγοντικές και Πολυπαραγοντικές Θεωρήσεις
- Μοντέλα Ανάγνωσης και Γραφής
- Ορθογραφική Διαφάνεια Γλωσσών
- Θέματα Διάγνωσης και ο ρόλος της Νοημοσύνης
- Έγκαιρη Ανίχνευση Διαταραχών Γραπτού Λόγου
- Διαταραχές Γραπτού Λόγου και Εκπαιδευτική Πράξη-Θέματα Αξιολόγησης,
- Διδασκαλίας και Τεχνικές Παρέμβασης, Διαφοροποιημένη Διδασκαλία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & Συγγραφή εργασίας	30
	Μελέτη βιβλιογραφίας	53
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη & Συγγραφή εργασίας (υποχρεωτική) • Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Πολυχρόνη, Φ. (2011). Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες – Δυσλεξία. Αθήνα: Πεδίο.
- Αναστασίου, Δ. (2011) Δυσλεξία. Αθήνα: Μπάμπαλης.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Τζουριάδου Μ. (2011) Παιδαγωγικά προγράμματα για παιδιά με δυσκολίες μάθησης. Θεσσαλονίκη: Μιχαλόπουλος.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ143	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	H (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ – ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05691, elaposto@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. κατανοούν τις βασικές ιστορικές έννοιες όπως και ζητήματα ιστοριογραφικών ερμηνειών
2. μεταφέρουν τους προβληματισμούς αυτούς στην τάξη με τις κατάλληλες πρακτικές
3. χειρίζονται στην τάξη διαφορετικές κατηγορίες ιστορικών τεκμηρίων
4. καταστρώνουν διδακτικά σενάρια
5. να ενσωματώνουν στον προγραμματισμό της διδασκαλίας την έρευνα σε σχέση με την
6. κατανόηση της ιστορίας από τους μαθητές

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, χρήση τεχνολογιών.
- Προσαρμογή στις εκάστοτε καταστάσεις, εκπαιδευτικές και γενικότερες.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα.
- Επαγωγική σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περιλαμβάνει γνώσεις που αφορούν τη φύση και τις ιδιαιτερότητες της ιστορίας ως επιστήμης, ιδιαιτερότητες που επηρεάζουν και τη διδακτική της. Ακόμη γνώσεις ειδικών εννοιών της επιστήμης της ιστορίας, του χρόνου, της αιτιότητας, της ενσυναίσθησης και άλλων. Περιλαμβάνει ακόμη καλλιέργεια ικανοτήτων όσον αφορά το σχεδιασμό και την εφαρμογή διδακτικών σεναρίων όπως και την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού. Στο πρόγραμμα περιλαμβάνεται και η εξοικείωση των συμμετεχόντων με τις νέες τεχνολογίες αλλά και άλλα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα διδασκαλίας της ιστορίας, όπως το μουσείο και γενικά ο υλικός πολιτισμός, ο κινηματογράφος, η λογοτεχνία, κ.ο.κ.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση του e course, της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του πανεπιστημίου Ιωαννίνων, οι φοιτητές πολύ συχνά παραπέμπονται σε ιστοσελίδες σχετικές με το μάθημα, οι διαλέξεις αναπτύσσονται γύρω από ένα προβαλλόμενο κάθε φορά power point, ενώ γίνεται και χρήση του internet όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εξετάσεις	3
	Μελέτη βιβλιογραφίας	50
	Γραπτή εργασία	27
	Πρακτική (διδασκαλία του μαθήματος σε σχολείο)	6
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου • Εργασία ως προϋπόθεση συμμετοχής στις εξετάσεις, η οποία όμως δεν αποτελεί μέρος του τελικού βαθμού. 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Chris Husbands, 2000, 'Τι σημαίνει Διδασκαλία της Ιστορίας', ΑΘΗΝΑ: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
- Δώρα Κάββουρα, 2011, 'ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΜΑΘΗΣΗ', ΑΘΗΝΑ:ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- H. Cooper, 2012, 'History 5-11', LONDON: Routledge.
- L. Perikleous & D. Shemilt, 2011, 'The Future of the Past', Why History Education Matters, CYPRUS: AHDR
- Έφη Αβδελά, 1998, 'Σχολείο και Ιστορία', ΑΘΗΝΑ: Μεταίχμιο.
- Μαρία Ρεπούση, 'Μαθήματα Ιστορίας', ΑΘΗΝΑ: Καστανιώτης. 2004.
- Κόκκινος κ.ά, 2010, 'Τα Συγκρουσιακά Θέματα στη Διδασκαλία της Ιστορίας', ΑΘΗΝΑ: Ρόδον Εκδοτική (πρώην Νοόγραμμα).

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ116	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ – ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις, Ομάδες Εργασίας, Συζήτηση	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=375		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	Με Ανάθεση		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες αναμένεται:

1. Να γνωρίσουν μεθοδολογικές και διδακτικές προσεγγίσεις με προτεινόμενα παραδείγματα για τη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών.
2. Να κατανοήσουν τη σκοποθεσία και στοχοθεσία της κάθε ενότητας από την κατηγοριοποίηση των στόχων, παιδευτικών και πολιτιστικών, που αποβλέπουν στην επίτευξη της αξίας της καθολικότητας σε προσωπικό και διαπροσωπικό επίπεδο.
3. Να κατανοήσουν το φαινόμενο της θρησκείας στην προσέγγισή της με οντολογική, ανθρωπολογική, φιλοσοφική, ψυχολογική, κοινωνιολογική και παιδαγωγική διάσταση.
4. Να γνωρίσουν το περιεχόμενο των εννοιών θρησκείας και πολιτισμού και τον προβληματισμό για τη σχέση αυτή.
5. Να γνωρίσουν τη σχέση μεταξύ θρησκείας και πολιτισμού.
6. Να κατανοήσουν τις προσεγγίσεις του φαινομένου της θρησκείας από φιλοσοφική, ψυχολογική και κοινωνιολογική άποψη.
7. Να γνωρίσουν τον προβληματισμό για τη προσέγγιση της θρησκευτικότητας με τη νεωτερικότητα και τη μετανεωτερικότητα.
8. Να συνειδητοποιήσουν το ρόλο της θρησκείας στη διαμορφούμενη κοινωνία της πολυπολιτισμικότητας ή διαπολιτισμικότητας.
9. Να γνωρίσουν τα στοιχεία καθολικότητας και οικουμενικότητας μιας θρησκείας.
10. Να κατανοήσουν τη διάκριση μεταξύ παγκοσμιότητας και παγκοσμιοποίησης/καθολικότητας.

Γενικές Ικανότητες

Οι γενικές ικανότητες που αναμένεται να αποκτηθούν στο πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος είναι:

- Παιδαγωγικές αξίες του μαθήματος
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Κριτήρια για τη διάκριση πολιτισμού και κουλτούρας
- Διαφοροποίηση των εννοιών πολυπολιτισμικότητας και διαπολιτισμικότητας
- Σεβασμός στην ετερότητα
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Κριτήρια διαμόρφωσης πολιτισμικής και διαπολιτισμικής συνείδησης
- Προϋποθέσεις απόκτησης οικολογικής συνείδησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της δυναμικής σχέσης θρησκείας και πολιτισμού, θεολογίας και θρησκείας που εξακτινώνεται στον οικουμενικό πολιτισμό και το πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Η αναζήτηση «πυρηνικών» στοιχείων κατανόησης των θρησκειών και των πολιτισμών, με προσέγγιση διαθρησκειακή και διαπολιτισμική, πραγματώνεται από την προβολή των επιμέρους κλάδων της φιλοσοφίας της θρησκείας, της ψυχολογίας της θρησκείας και κοινωνιολογίας της θρησκείας. Εξετάζονται οι αιτίες που προκαλούν την κρίση του πολιτισμού. Επίσης, διερευνάται η θρησκευτική και η χριστιανική προσέγγιση στα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα που εμφανίστηκαν με τη νεωτερικότητα και τη μετανεωτερικότητα. Η παγκοσμιοποίηση και τα νέα δεδομένα που δημιουργήσε η βιοτεχνολογία, η αλόγιστη διαχείριση του περιβάλλοντος συνιστούν τη θεματολογία του μαθήματος αυτού. Ωστόσο, μέσα από το μάθημα αυτό, επιχειρείται να δοθεί διαπολιτισμικά και διαθεματικά πρόταση για το περιεχόμενο της θρησκευτικής αγωγής.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση Τ.Π.Ε. στις διαλέξεις, όταν υπάρχουν προϋποθέσεις) Αξιοποίηση του συστήματος e-course Επικοινωνία με φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διδασκαλίας	39
	Ώρες για εργασίες	33
	Ώρες για μελέτη	25
	Ώρες για εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> Προαιρετική ερευνητική εργασία και παρουσίασή της. Γραπτή ή προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, για όσους φοιτητές δεν εκπονούν εργασία.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Πορτελάνος, Σ. (2011). Διαπολιτισμική θεολογία. Αθήνα: Έννοια.
- Μπέγζος, Μ. (2012). Ο εκκλησιασμός του Ελληνισμού. Αθήνα: Γρηγόρης.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Δεληκωσταντής, Κ. (2009). Η Σχολική Θρησκευτική Αγωγή. Αθήνα: Έννοια.
- Ματσαγγούρας, Η. (1999). Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας. Αθήνα: Gutenberg.
- Fromm, E. (1974). Ψυχανάλυση και Θρησκεία. Αθήνα: Μπουκουμάνης.
- Huntington, S.P. (1998). Η σύγκρουση των πολιτισμών. Αθήνα: Terzo Books.
- Modgil, S., Verma, G.M. & Modgil, C. (1997). Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Raymond, W. (1994). Κουλτούρα και Ιστορία. Αθήνα: Γνώση.
- Snow, C. & Collini, S. (1998). Οι δύο κουλτούρες. New York: Cambridge University Press.
- Zavolloni, M. & Louis-Guerin, C. (1996). Κοινωνική ταυτότητα και συνείδηση. Αθήνα: Ελληνικά

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ803	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	<ul style="list-style-type: none"> • ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ (Α 1ο) • ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ – ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ (ΣΤ 6ο) 		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=549		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΤΑΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05870, ktatsis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Εντοπίσουν και να καταγράψουν τις μαθηματικές έννοιες που χρησιμοποιούνται σε τομείς της καθημερινότητας, αλλά και άλλων επιστημών.
2. Αξιολογήσουν τη χρησιμότητα των Μαθηματικών σε διάφορες εκφάνσεις της καθημερινής ζωής.
3. Κατασκευάσουν μια σειρά από προβλήματα ή διδακτικές ενότητες που να βασίζονται σε χρήσεις των Μαθηματικών στην καθημερινότητα ή σε άλλες επιστήμες.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Τα Μαθηματικά ως επιστήμη ή ως εργαλείο
- Η δημιουργικότητα στα Μαθηματικά και τη μαθηματική εκπαίδευση
- Μέθοδοι μέτρησης και ανάλυσης της δημιουργικότητας και κριτική τους θεώρηση
- Η επίλυση προβλήματος στην επιστήμη των Μαθηματικών και στη μαθηματική εκπαίδευση
- Ρεαλιστικά Μαθηματικά
- Η μοντελοποίηση και οι χρήσεις της
- Μαθηματικά στο χώρο εργασίας
- Παρανοήσεις που σχετίζονται με τα Μαθηματικά
- Γλώσσα και Μαθηματικά – Εισαγωγή και θεωρητικές προσεγγίσεις, εφαρμογές στη διδακτική πρακτική, εφαρμογές στην εκπαιδευτική έρευνα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση της πλατφόρμας ecourse, ηλεκτρονική επικοινωνία και ανατροφοδότηση των φοιτητών σε σχέση με τις εργασίες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	68
	Συγγραφή εργασιών	43
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. • Τελική γραπτή εργασία.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μαθηματικά της φύσης και της ζωής, Λεμονίδης Χαράλαμπος
- Διδακτική βασικών μαθηματικών εννοιών, Χασάπης Δημήτρης

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Το δωρεάν δεν αξίζει πλέον τίποτα: Τα μαθηματικά χρονικά της Liberation - Ντενί Γκετζ, Κέδρος, 2007
- Μαθηματικά επίκαιρα: Συνειρμοί διαβάζοντας την εφημερίδα - Τεύκρος Μιχαηλίδης, Πόλις, 2007
- 1089: Ένα μαγικό ταξίδι στον κόσμο των μαθηματικών - David Acheson, ΟΚΤΩ, 2007
- Η μαγεία των μαθηματικών: Αποκαλύπτοντας τα μυστικά των αριθμών - Calvin Clawson, Κέδρος, 2008
- Τα μαθηματικά της ζωής: Ξεκλειδώνοντας τα μυστικά της ύπαρξης - Ian Stewart, Τραυλός, 2012

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ016	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσίαση εργασιών των φοιτητών	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ (Β 2ο)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course.uoi.gr		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΠΟΥΡΝΑΡΗ ΜΑΡΙΑ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05668, mpurnari@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αναμένονται από την εξέταση των ζητημάτων της Επιστημολογίας των Κοινωνικών Επιστημών συνίστανται στην κατανόηση του χαρακτήρα της κοινωνικής πραγματικότητας με βάση τα μεθοδολογικά υποδείγματα του ατομισμού και του ολισμού, καθώς και της συσχέτισής τους με τις έννοιες σύστημα και λειτουργία. Συναφώς, η υιοθέτηση της επιστημολογικής προσέγγισης θα βοηθήσει στην κατανόηση συγκρότησης της προσωπικής και κοινωνικής ταυτότητας. Η εξοικείωση των φοιτητών με τις παραπάνω εννοιολογικές προϋποθέσεις θα έχει ως αποτέλεσμα να διακρίνουν τις διαφορές της εξήγησης από την κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων, όπως αυτά ερευνώνται από τις κοινωνικές επιστήμες και τη διδασκική τους. Τέλος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να εκτιμούν κριτικά τη διάκριση γεγονότων και αξιών και να συλλαμβάνουν την κανονιστική σημασία του κριτηρίου της ορθολογικότητας και τις σχετικιστικές συνέπειες της απουσίας του.

Γενικές Ικανότητες

Οι ικανότητες που θα αποκτήσουν οι φοιτητές αφορούν στην άσκηση εννοιολογικής ανάλυσης, τη διατύπωση επιστημολογικών ερωτημάτων μεταθεωρητικού επιπέδου, την κατανόηση επιστημολογικών αναλύσεων των κοινωνικών φαινομένων. Η μάθηση της μεθόδου μελέτης της σχετικής βιβλιογραφίας, η άσκηση του αναστοχασμού ως προς τις κοινωνικές αξίες και τα εκπαιδευτικά προτάγματα, η εκπόνηση σχετικών ατομικών εργασιών, θα εμβαθύνουν τη διανοητική τεχνογνωσία τους ως φορέων της επιστημονικής γνώσης στο πλαίσιο του σχολείου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Διδακτικές ενότητες:

1. Ατομισμός και ολισμός
2. Συστήματα και λειτουργίες
3. Προσωπική και κοινωνική ταυτότητα
4. Εξήγηση και κατανόηση
5. Δεδομένα και αξίες
6. Ορθολογικότητα και σχετικισμός

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Εκπαίδευση προσώπου με πρόσωπο												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στην επικοινωνία με τους φοιτητές και στο e-course.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διδασκαλία</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>33</td></tr><tr><td>Εκπόνηση εργασίας</td><td>25</td></tr><tr><td>Γραπτή εξέταση</td><td>3</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>100</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διδασκαλία	39	Μελέτη βιβλιογραφίας	33	Εκπόνηση εργασίας	25	Γραπτή εξέταση	3	Σύνολο Μαθήματος	100
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
	Διδασκαλία	39											
	Μελέτη βιβλιογραφίας	33											
	Εκπόνηση εργασίας	25											
	Γραπτή εξέταση	3											
Σύνολο Μαθήματος	100												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εργασία 40% • Γραπτή εξέταση 60% <p>Κριτήρια αξιολόγησης γραπτής εξέτασης:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Περιεχόμενο (κατανόηση του θέματος, ανάπτυξη επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, τεκμηρίωση συμπεράσματος). 2. Δομή των ενοτήτων και συνάφεια εντός και μεταξύ των παραγράφων. 3. Γλωσσική έκφραση (ορθότητα και σαφήνεια ορολογίας και γραπτού λόγου, κανονιστικότητα γραμματικής, σύνταξης, ορθογραφίας και επιμέλειας κειμένου).												

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- M. Hollis, Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών, Μια εισαγωγή, μτφρ. Ε. Τσακαλώτος, Κριτική, Αθήνα 2005.
- Γ. Κουζέλης, Κ. Ψυχοπαίδης (επιμ.), Επιστημολογία των Κοινωνικών Επιστημών, Νήσος, Αθήνα 1996.
- Π. Γέμπος, Μεθοδολογία των Κοινωνικών Επιστημών, Μεταθεωρία και Ιδεολογική Κριτική των Επιστημών του Ανθρώπου, τομ. I, II, Παπαζήσης, Αθήνα 1987.
- Γ. Κουζέλης, Ενάντια στα φαινόμενα, Για μια επιστημολογική προσέγγιση της διδακτικής των κοινωνικών επιστημών, Νήσος, Αθήνα 2005.
- Α. Δεληγιώργη, Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών, Ζήτη, Θεσσαλονίκη 2011

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- L. Berger και T. Luckmann, Η Κοινωνική Κατασκευή της Πραγματικότητας, μτφρ. Κ. Αθανασίου, Νήσος, Αθήνα 2003.
- P. Burke, Ιστορία και Κοινωνική Θεωρία, μτφρ. Φ. Τερζάκης, επιμ. Κ. Αθανασίου, Νήσος, Αθήνα 2002.
- Μ. Γκίβαλος, Επιστήμη, Γνώση και Μέθοδος, Νήσος, Αθήνα 2006.
- W. Dray, Φιλοσοφία της Ιστορίας, μτφρ. Α. Μανωλάκης, Οκτώ, Αθήνα 2007.
- J. Elster, Μηχανισμοί και Εργαλεία για τις Κοινωνικές Επιστήμες, Οδυσσέας, Αθήνα 1992.
- E. Goffman, Ε., Η Παρουσίαση του Εαυτού στην Καθημερινή Ζωή, μτφρ. Μ. Γκόφρα, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2007.
- Γ. Μαραγκός, «Είναι επιστημονική η ιστορική γνώση; Δοκιμή συγκριτικής επιστημολογίας», Δωδώνη ΕΕΦΣΙ, τόμ. ΙΘ' (1990), 57-82.
- P. Machamer, «Φιλοσοφία της Ψυχολογίας», στο Εισαγωγή στη Φιλοσοφία της Επιστήμης, σσ.483-508, Π.Ε. Κρήτης, Ηράκλειο 1999.
- Ε. Ντυρκάϊμ, Ε. Οι Κανόνες της Κοινωνιολογικής Μεθόδου, μτφρ. Λ. Μουσούρου, Gutenberg, Αθήνα 2000.
- Γ. Ξηροπαϊδης, «Κατανόηση, ερμηνεία και εφαρμογή», Νέα Εστία, τ. 1731, (2001).
- Μ. Πετμεζίδου (επιμ.), Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία, τόμ. I και II, Π.Ε. Κρήτης, Ηράκλειο 1996, 1998.
- M. Riedel, «Αιτιακή και Ιστορική Εξήγηση», Δευκαλίων, 11/2 (1993), 127-152.
- M. Salmon, «Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών», στο Salmon, Ε., κ.ά., Εισαγωγή στη Φιλοσοφία της Επιστήμης, σσ. 565-595, Π. Ε. Κρήτης, Ηράκλειο 1999.
- Ch. Taylor, Πολυπολιτισμικότητα, Διαφορά και Δημοκρατία, μτφρ. Φ. Παιονίδης, Πόλις, Αθήνα 1999.
- Ch. Taylor, Πηγές του Εαυτού. Η γένεση της Νεωτερικής Ταυτότητας, Ξ. Κομνηνός, Ίνδικτος, Αθήνα 2007.
- M. Weber, Η μεθοδολογία των Κοινωνικών Επιστημών, εισαγ.-μτφρ. Μ. Κυπραίος, Κένταυρος, Αθήνα 1997.
- Ρ. Χάις, Οι μεγάλοι διαλεκτικοί. Χέγκελ, Κίρκεγκαρντ, Μαρξ, μτφρ. Λ. Αναγνώστου, Επίκουρος, Αθήνα 1978.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ170	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΙΚΡΟΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	3	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1044		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΕΜΒΑΛΩΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05687, aemvalot@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι φοιτητές/ριες που θα ολοκληρώσουν επιτυχώς το συγκεκριμένο μάθημα θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν δομικά στοιχεία της ταυτότητας, στρατηγικές και πρακτικές των (συμ)μετεχόντων στο επίκεντρο της θεσμικής παιδαγωγικής σχέσης, δηλαδή στο σχολείο. Εξετάζονται λοιπόν οι ρόλοι των εκπαιδευτικών και των μαθητών, εστιάζοντας στη σχολική τάξη (ως επίκεντρο της σχολικής διαδικασίας) και με θεωρητικό πρίσμα τη συμβολική αλληλεπίδραση (symbolic interactionism). Αποτυπώνονται και αναλύονται οι καθημερινές ρουτίνες ως 'επιμέρους πραγματικότητες', οι αρχές της θεσμικής παιδαγωγικής σχέσης και οι τύποι παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης και κοινωνικής μάθησης.

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη & ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εννοιολογικές αποσαφηνίσεις.
- Μεθοδολογίες μικροκοινωνιολογικών θεωρήσεων.
- Ανιχνεύοντας το προφίλ των εκπαιδευτικών.
- Ανιχνεύοντας το προφίλ των μαθητών.
- Στρατηγικές των εκπαιδευτικών.
- Στρατηγικές των μαθητών.
- Ερευνητικές προσεγγίσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διδασκαλία στο εργαστήριο • Αξιοποίηση περιβαλλόντων εκπαίδευσης από απόσταση 	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με ειδικό λογισμικό [Atlas.ti, MaxQDA, NVivo, Ethnograph] • Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης ecourse.uoi.gr 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάρια	33
	Εκπόνηση και υποβολή τριών (3) υποχρεωτικών Εργαστηριακών Ασκήσεων	27
	Μελέτη βιβλιογραφίας	12
	Παρουσιάσεις Εργασιών	
	Σύνολο Μαθήματος	75
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • 3 (υποχρεωτικές) Εργασίες [ανάρτηση υποχρεωτικά στο ecourse.uoi.gr] • Παρουσιάσεις Εργασιών 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Γκότοβος, Α. (1990). Η λογική του υπαρκτού σχολείου. Αθήνα: Γ. & Κ. Δαρδανός
- Γκότοβος, Α. (1990). Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση. Αθήνα: Γ. & Κ. Δαρδανός
- Εγχειρίδια χρήσης λογισμικού.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Goffman, E. (1996). Συναντήσεις : Δύο μελέτες στην κοινωνιολογία της αλληλεπίδρασης. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Goffman, E. (2006). Η παρουσίαση του εαυτού στην καθημερινή ζωή. Αθήνα: Αλεξάνδρεια..
- Queiroz, J.-M. d. (2000). Το σχολείο και οι κοινωνιολογίες του. Αθήνα: Gutenberg - Γ. & Κ. Δαρδανός.
- Σαββάκης, Μ. (2013). Μικροκοινωνιολογία και ποιοτική έρευνα: Θεωρητικά παραδείγματα και εμπειρικές εφαρμογές. Αθήνα: Κριτική.
- OECD (2014). New Insights from TALIS 2013: Teaching and Learning in Primary and Upper Secondary Education. Paris: OECD Publishing. doi: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264226319-en>
- OECD (2014). TALIS 2013 Results: An International Perspective on Teaching and Learning. Paris: OECD Publishing. doi: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264196261-en>

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ013	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ-ΥΨΗΛΗ ΝΟΗΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=236		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΣΟΥΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05664, ssoulis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες:

1. Θα γνωρίζουν την έννοια της νοητικής υστέρησης
2. Θα είναι σε θέση να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά των παιδιών με νοητική υστέρηση
3. Θα γνωρίζουν την αιτιολογία της νοητικής υστέρησης
4. Θα κατανοήσουν τον όρο υψηλή νοητική λειτουργικότητα.
5. Θα γνωρίσουν το προφίλ των ατόμων με υψηλή νοητική λειτουργικότητα
6. Θα κατανοήσουν το ρόλο του εκπαιδευτικού κατά την εκπαιδευτική παρέμβαση για την ανάπτυξη των διανοητικών λειτουργιών και των ταλέντων του κάθε παιδιού
7. Θα έρθουν σε επαφή με τα μοντέλα διδασκαλίας στο «Σχολείο για Όλους»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Νοημοσύνη: Ορισμός, έννοια και μοντέλα προσέγγισης
- Μέτρηση της νοημοσύνης: πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα και περιορισμοί
- Νοημοσύνη και Μάθηση
- Η έννοια της νοητικής υστέρησης
- Αιτιολογία της νοητικής υστέρησης
- Χαρακτηριστικά ατόμων με νοητική υστέρηση
- Κοινωνικοπολιτισμικές επιρροές στην αξιολόγηση της υψηλής νοητικής λειτουργικότητας
- Το προφίλ των ατόμων με υψηλή νοητική λειτουργικότητα και εκπαίδευσή τους
- Διδακτικές Στρατηγικές Παρέμβασης για την ανάπτυξη των διανοητικών ικανοτήτων και ταλέντων του κάθε μαθητή
- Συνοδά Συμπτώματα νοητικής υστέρησης
- Χαρακτηριστικά ατόμων με υψηλή νοητική λειτουργικότητα
- Ψυχομετρικά Εργαλεία στην Ελλάδα
- Μοντέλα Συνεκπαίδευσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρησιμοποιείται το σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Moodle για τη διάθεση σημειώσεων, και επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	51
	Εργασίες	7
	Εξετάσεις	3
	Εργαστήριο	0
	Πρόσθετη απασχόληση	0
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτές Εξετάσεις • Παρουσιάσεις εργασιών - θεματικών ενοτήτων 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Σούλης Σπυρίδων-Γεώργιος (2008). «Ένα Σχολείο για Όλους».
- Σταυρούλα Πολυχρονοπούλου (2010). «Παιδιά και Έφηβοι με Ειδικές Ανάγκες και Δυνατότητες Τόμος Β΄»

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Baralis, G., Soulis, S.G., Lappas, D., Charitaki, G. (2012). “Providing students with mental retardation the opportunity to solve Division Problems related to real life”. HMS i JME, Volume 4, 195-206.
- Dewhurst, J. (1996). Differentiation in primary teaching. Education 3 to 13. International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education, 24(3), 27–36.
- Clark, K. (2010). Helping the environment helps the human race: Differentiated instruction across the curriculum. Science scope, 33(6), 36 – 41
- Florian, L. (2010). Preparing teachers for inclusive education. Journal of Research in Special Educational Needs, 10 (1), 137 – 203
- Roberts, J.L., & Inman, T.F. (2007). Strategies for differentiating instruction: Best practice for the class. Waco, TX: Prufrock Press Inc
- Siegle, D. (2005). Using media and technology with gifted learners. Waco, TW: Prufrock Press
- Σταλίκας Α., Τριλίβα Σ., Ρούσση Π. (2012). Τα ψυχομετρικά Εργαλεία στην Ελλάδα.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ107	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗ- ΜΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου –ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=433		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05604, dmavridi@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. γνωρίζουν τα είδη των αναλύσεων που επιδέχονται οι διάφοροι τύποι των δεδομένων
2. χειρίζονται το στατιστικό πρόγραμμα SPSS
3. κατανοούν στατιστικές αναλυσεις και μεθόδους και να εντοπίζουν τυχόν λάθη ή περιορισμούς

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Καλλιέργεια αφαιρετικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής σκέψης
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό πραγματεύεται προχωρημένα θέματα στατιστικής δίνοντας έμφαση στις εφαρμογές τους στις κοινωνικές επιστήμες και ειδικά στο χώρο της εκπαίδευσης. Θα παρουσιαστούν τρόποι σχεδιασμού μελετών, στατιστικά μοντέλα για σύνθεση πληροφοριών από διαφορετικές μελέτες, στατιστικά μοντέλα για την ανάλυση δεδομένων από ερωτηματολόγια καθώς και τρόποι υπολογισμού τους στον υπολογιστή. Εξοικείωση με τις βασικές έννοιες των πιθανοτήτων και της στατιστικής θεωρείται χρήσιμη. Το μάθημα έχει υποχρεωτικές εργασίες.

Περιεχόμενα μαθήματος: Εισαγωγή στις πιθανότητες και την στατιστική, εισαγωγή στη στατιστική συμπερασματολογία, διαστήματα εμπιστοσύνης, έλεγχοι υποθέσεων, σχεδιασμός μελετών, μεγέθη συσχέτισης, μετά-ανάλυση, παραγοντική ανάλυση.

Γενικός σκοπός του μαθήματος:

Σκοπός του είναι η εξοικείωση των φοιτητών με προχωρημένες στατιστικές μεθόδους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις με μορφή PowerPoint • Χρήση του e-coursegia παροχή επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού • Αναζήτηση πληροφορίας και υλικού στο διαδίκτυο • Χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών (πρόγραμμα SPSS)												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>31</td></tr><tr><td>Εκπόνηση εργασίας</td><td>53</td></tr><tr><td>Εξετάσεις</td><td>2</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>125</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη βιβλιογραφίας	31	Εκπόνηση εργασίας	53	Εξετάσεις	2	Σύνολο Μαθήματος	125
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
	Διαλέξεις	39											
	Μελέτη βιβλιογραφίας	31											
	Εκπόνηση εργασίας	53											
	Εξετάσεις	2											
Σύνολο Μαθήματος	125												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποχρεωτική εργασία • Προφορική εξέταση στην υποχρεωτική εργασία • Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.												

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Σημειώσεις του διδάσκοντα. Τα θέματα που πραγματεύεται το μάθημα είναι αρκετά συγκεκριμένα και πληροφορίες μπορούν να αναζητηθούν εύκολα σε βιβλιοθήκες και στο διαδίκτυο.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ022	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΙΙ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υπόβαθρου, εμβάθυνση γνώσεων και ανάπτυξη δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ Ι (Γ 3ο)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/enrol/index.php?id=386		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	Με Ανάθεση		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι, με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Εμβαθύνουν στις βασικές θεωρίες του σχολείου, καθώς και στις κοινωνικές λειτουργίες και την αποστολή του.
2. Εμβαθύνουν στον ρόλο του εκπαιδευτικού ως θεωρία και πράξη (ρόλοι εκπαιδευτικού, αποτελεσματικός ή ιδανικός εκπαιδευτικός ...).
3. Εμβαθύνουν στον ρόλο της αγωγής και της κοινωνικοποίησης στη διαμόρφωση της προσωπικότητας (έννοιες, θεωρίες αγωγής και κοινωνικοποίησης, είδη αγωγής, σκοποί αγωγής ...)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του συγκεκριμένου μαθήματος αποτελεί εμβάθυνση των ακόλουθων θεματικών:

- Του σχολείου ως κοινωνικού και παιδαγωγικού θεσμού (θεωρίες σχολείου, κοινωνικές λειτουργίες, παιδαγωγική αποστολή κ.ο.κ.)
- Του ρόλου του εκπαιδευτικού ως θεωρία και πράξη (ρόλοι εκπαιδευτικού, αποτελεσματικός ή ιδανικός εκπαιδευτικός ...)
- Του ρόλου της αγωγής και της κοινωνικοποίησης στη διαμόρφωση της προσωπικότητας (θεωρίες αγωγής και κοινωνικοποίησης, είδη αγωγής, σκοποί αγωγής ...)

Λέξεις κλειδιά - Βασικές έννοιες:

- αποτελεσματικό σχολείο
- αποτελεσματικός εκπαιδευτικός
- κατάλληλη αγωγή και κοινωνικοποίηση
- προσωπικότητα

Γενικός σκοπός του μαθήματος:

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τον φοιτητή στις θεωρητικές και πρακτικές πτυχές της θεματολογίας του μαθήματος «Σχολική Παιδαγωγική II». Ειδικότερα, να κατανοήσει την παιδαγωγική και κοινωνική λειτουργία του σχολείου, τον ρόλο του εκπαιδευτικού και όλες τις διαδικασίες παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία στην αίθουσα-αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Η παράδοση του μαθήματος γίνεται με τη χρήση Τ.Π.Ε. • Χρησιμοποιείται το σύστημα e-course για σημειώσεις (διαφάνειες) και πληροφορίες του μαθήματος. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διδασκαλίας	39
	Ώρες μελέτης	38
	Ώρες μελέτης και ανάλυσης βιβλιογραφίας	25
	Ώρες για εκπόνηση εργασιών-τεστ	20
	Ώρες για εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις γνώσεων (τεστ) κατά τη διάρκεια του μαθήματος (προαιρετική άσκηση) • Γραπτή Εξέταση στην ελληνική γλώσσα στο τέλος του εξαμήνου 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Κωνσταντίνου, Χ. - Κωνσταντίνου, Ι. (2017), Η Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση: Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, του εκπαιδευτικού και του μαθητή ως θεωρία και πράξη. Αθήνα, Μάιος 2017: Gutenberg.
- Κωνσταντίνου, Χ. (2015), Το καλό σχολείο, ο ικανός εκπαιδευτικός και η κατάλληλη αγωγή ως παιδαγωγική θεωρία και πράξη. Αθήνα: Gutenberg.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Brock, St., Sandoval, J., Lewis, Sh. (επιμ. Χατζηχρήστου, Χρ., 2005), Διαχείριση κρίσεων στο σχολείο. Εγχειρίδιο για τη δημιουργία ομάδων διαχείρισης κρίσεων στο σχολείο, Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg.
- Γκότοβος, Α., Μαυρογιώργος, Γ., Παπακωνσταντίνου, Π. (1996), Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πράξη, Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg.
- Flitner, A. (1997), Αυταρχική ή Φιλελεύθερη Αγωγή, Αθήνα: εκδόσεις Τυπωθήτω – Δαρδανός.
- Gordon, Th. (1999), Ο αποτελεσματικός δάσκαλος, Αθήνα: εκδόσεις Ευρωσπουδή.
- Καΐλα, Μ. (1996), Η Σχολική Αποτυχία, Αθήνα: εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Κοντονή, Α. (1997), Το νεοελληνικό σχολείο και ο πολιτικός ρόλος των παιδαγωγικών συστημάτων, Αθήνα: εκδόσεις Κριτική.
- Κυρίδης, Α. (1999), Η Πειθαρχία στο Σχολείο, Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg.
- Κωνσταντίνου, Χ. (2011), Εισαγωγή στη Σχολική Παιδαγωγική, στο συλλογικό τόμο με τίτλο Εισαγωγή στις Επιστήμες Αγωγής, Αθήνα: εκδόσεις Γρηγόρης.
- Νόβα – Καλτσούνη, Χ (2000), Κοινωνικοποίηση – Η γένεση του κοινωνικού υποκειμένου, Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg.
- Ξωχέλλης, Π. (2010), Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Θεμελιώδη προβλήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης, Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη.
- Postic, M. (1998), Η μορφωτική σχέση, Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg.
- Πυργιωτάκης, Ι. (1992), Η Οδύσσεια του διδασκαλικού επαγγέλματος, Αθήνα: εκδόσεις Γρηγόρης.
- Φεντ, Χ. (1989), Κοινωνική Ένταξη και Εκπαίδευση, Αθήνα: εκδόσεις Καστανιώτη.
- Χανιωτάκης, Ν. (2010): Παιδαγωγική του χιούμορ, Αθήνα: εκδόσεις Πεδίο

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ306	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΡΓΟΥ ΜΕ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05697, amikrop@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Επίπεδο Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Γνώση και κατανόηση σύγχρονων και αναδυόμενων τεχνολογιών μάθησης. Σχεδίαση και υλοποίηση projects (μάθηση με ανάπτυξη έργου, Project Based Learning, PBL). Ανάπτυξη κριτικής σκέψης και δημιουργία ολοκληρωμένων έργων.

Περιγραφικοί Δείκτες

Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την επίλυση προβλημάτων στη διδακτική πράξη με έμφαση στη δημιουργία έργων με σύγχρονες και αναδυόμενες ψηφιακές τεχνολογίες.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αναμένεται οι φοιτητές/ριες να:

1. σχεδιάζουν έργα (projects) στο πλαίσιο της διδακτικής πράξης,
2. επιλέγουν την κατάλληλη ψηφιακή τεχνολογία,
3. δημιουργούν ψηφιακές εφαρμογές,
4. αναπτύσσουν έργα (projects),
5. αξιολογούν έργα (projects).

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη εργασία.
- Λήψη αποφάσεων.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα πραγματοποιείται με τη μέθοδο της μάθησης με ανάπτυξη έργου (Project Based Learning, PBL) με την αξιοποίηση σύγχρονων και αναδυόμενων ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης.

Οι τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται στα projects περιλαμβάνουν:

- Διαδραστικό πίνακα
- Εικονική πραγματικότητα
- Επαυξημένη πραγματικότητα
- Φορητές συσκευές
- Ρομποτική
- Ψηφιακά παιχνίδια
- Τρισδιάστατη εκτύπωση.

Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικό, εργαστηριακό μέρος και υποβολή εργασιών.

Οι εργαστηριακές ασκήσεις υλοποιούνται στο εκπαιδευτικό εργαστήριο πληροφορικής του «Εργαστηρίου Εφαρμογών Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση» (<http://earthlab.uoi.gr>).

Στο μάθημα προβλέπονται εκδρομές εκπαιδευτικού χαρακτήρα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διαδραστικής διδασκαλίας	22
	Ώρες εργαστηρίου	30
	Ώρες για εξετάσεις	3
	Ώρες για εργασίες	25
	Ώρες για μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	35
	Πρόσθετη απασχόληση (εγκατάσταση λογισμικών)	10
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμορφωτική και συμπερασματική αξιολόγηση. • Υποβολή και παρουσίαση project. 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Μικρόπουλος, Τ. Α. (2000). Εκπαιδευτικό λογισμικό: Θέματα σχεδίασης και αξιολόγησης λογισμικού υπερμέσων. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Prensky, M. (2009). Μάθηση βασισμένη στο ψηφιακό παιχνίδι. Αθήνα: Μεταίχμιο.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό, πηγές και εργασίες διατίθενται από τον ιστοχώρο του μαθήματος στο σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ecourse.uoi.gr).

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ808	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ STEM		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΒΡΕΛΛΗΣ Ι., ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ Κ., ΚΩΤΣΗΣ Κ., ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΣ Α. (Συντονιστής), ΜΠΕΛΛΟΥ Ι., ΣΤΥΛΟΣ Γ., ΤΑΤΣΗΣ Κ.		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05746, 26510-05709, 26510-05785, 26510-05697, 26510-05689, 26510-05791, 26510-05870 ivrellis@uoi.gr, cgav@uoi.gr, kkotsis@uoi.gr, amikrop@uoi.gr, ibellou@uoi.gr, gstylos@gmail.com, ktatsis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Επίπεδο Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

- Γνώση και κατανόηση των εννοιών που εμπλέκονται στην προσέγγιση της εκπαίδευσης STE[A]M (Science, Technology, Engineering, [Arts], Mathematics, Φυσικές Επιστήμες, Τεχνολογία, Μηχανική, [Τέχνες], Μαθηματικά). Σχεδίαση και υλοποίηση projects (μάθηση με ανάπτυξη έργου, Project Based Learning, PBL). Ανάπτυξη κριτικής σκέψης και δημιουργία ολοκληρωμένων έργων.

Περιγραφικοί Δείκτες

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την επίλυση αυθεντικών προβλημάτων με την προσέγγιση STE[A]M, δηλαδή αρχικά με διεπιστημονική προσέγγιση αλλά κυρίως με την προσέγγιση (κυκλική διαδικασία) της μηχανικής.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αναμένεται οι φοιτητές/τριες να:

1. Κατανοούν και αναλύουν τις αρχές της προσέγγισης STE[A]M.
2. Σχεδιάζουν εκπαιδευτικά σενάρια στο πλαίσιο της προσέγγισης STE[A]M.
3. Αξιολογούν εκπαιδευτικά σενάρια και εφαρμογές STE[A]M.
4. Δημιουργούν εφαρμογές στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών σεναρίων STE[A]M.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη εργασία.
- Λήψη αποφάσεων.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το μάθημα πραγματεύεται την εκπαίδευση STE[A]M, την αντιμετώπιση αυθεντικών προβλημάτων στο πλαίσιο και τη μεθοδολογία των Φυσικών Επιστημών, της Τεχνολογίας, της Μηχανικής, [των Τεχνών], των Μαθηματικών.
- Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικό, εργαστηριακό μέρος και υποβολή εργασιών.
- Στο μάθημα προβλέπονται εκδρομές εκπαιδευτικού χαρακτήρα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διαδραστικής διδασκαλίας	22
	Ώρες εργαστηρίου	30
	Ώρες για εξετάσεις	3
	Ώρες για εργασίες	25
	Ώρες για μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	35
	Πρόσθετη απασχόληση (εγκατάσταση λογισμικών)	10
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμορφωτική και συμπερασματική αξιολόγηση. • Υποβολή και παρουσίαση project.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

- Τζιμογιάννης, Α. (2017). Ηλεκτρονική Μάθηση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Δημητριάδης, Σ. Ν. (2014). Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτικό λογισμικό. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα. Διαθέσιμο στη <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/3397>

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό, πηγές και εργασίες διατίθενται από τον ιστοχώρο του μαθήματος στο σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ecourse.uoi.gr).

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟ01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ Ια		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	3	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ptde.uoi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=90&Itemid=39&lang=el		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΓΚΟΝΤΟΥ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05872, egodou@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: οργανώνουν με επιτυχία το μάθημα των εικαστικών στα σχολεία και να προσεγγίζουν με σεβασμό τη διδασκαλία της Τέχνης, ώστε να επιτρέπεται στους νεαρούς μαθητές η πηγαία έκφραση της δημιουργικότητάς τους και η εξερεύνηση του φαινομένου της Τέχνης, τόσο από την θέση του δημιουργού, όσο και από τη θέση του θεατή.

Επίσης θα είναι σε θέση να μεταδώσουν τη βασική πληροφορία ότι ο χώρος της Τέχνης, είναι ο κατ' εξοχήν φυσικός χώρος έκφρασης της μοναδικότητας του ατόμου, αλλά και της πολυπρισματικής πραγματικότητας των ιδεών και των αξιών ανά τους αιώνες, αμείωτα και ταυτόχρονα, σε όλον τον πλανήτη.

Τέλος, αναμένεται, ότι οι φοιτητές/τριες του εργαστηρίου, θα είναι σε θέση να άρουν την προκατάληψη του «ταλέντου» και να καλλιεργήσουν την έννοια της δημιουργικότητας και του πειραματισμού, σε κάθε πεδίο της ζωής.

1. Προσέγγιση του φαινομένου και της λειτουργίας της τέχνης στην ανθρώπινη ζωή. Κατανόηση της ιδιαιτερότητας του μαθήματος στην παιδική ηλικία.
2. Συνείδηση της χρήσης της κίνησης, ως μέσου παραγωγής καλλιτεχνικού έργου.
3. Κατανόηση της αξίας των χρωμάτων. Ικανότητα παραγωγής των συμπληρωματικών χρωμάτων.
4. Βελτίωση της ικανότητας παραγωγής χρωματικών σχέσεων, κατανόηση του τόνου και της απόχρωσης.
5. Ανάπτυξη των δεξιοτήτων που αφορούν τη φύση του υλικού και της αναγωγής του σχεδίου στον χώρο.
6. Εξοικείωση με την τεχνική του κολάζ και της χρήσης εναλλακτικών υλικών στο χρώμα.
7. Συνειδητοποίηση των εικονικών χώρων και της συμβολικής τους σχέσης στην παιδική τέχνη και την τέχνη γενικότερα.
8. Μετάβαση στις τρεις διαστάσεις. Χρήση ποικίλων υλικών.
9. Προαγωγή της φαντασίας και της εφευρετικότητας.
10. Ανάπτυξη δεξιοτήτων στη χρήση των χρωμάτων και του σχεδίου.
11. Κατανόηση της αξίας της πινελιάς και βελτίωση της ικανότητας για παραγωγή αποχρώσεων και εντυπώσεων.
12. Κατανόηση της πολλαπλότητας των επιλογών ως προς τη χρήση της φόρμας σε ανάλυση και σύνθεση.
13. Ανάπτυξη των συμβόλων και των ιδεών στην επιλογή των θεμάτων.
14. Χρήση έγχρωμου χαρτιού για την παραγωγή τρισδιάστατων κατασκευών.
15. Κατανόηση της χρήσης και της δύναμης της φωτογραφίας και του λόγου στο σύγχρονο έργο τέχνης. Βελτίωση των δεξιοτήτων στην τεχνική του κολάζ.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στη Διδακτική της Τέχνης.
- Πηλός - Χρήση του σώματος ως εργαλείο μεταμόρφωσης της ύλης.
- Χρωματική ρόδα του Γιοχάνες Ίπτεν - Εισαγωγή στη χρωματολογία.
- Εφαρμογή στην χρωματολογία - Μονοτονικές και αρμονικές σχέσεις.
- Σύρμα - Κίνηση της γραμμής στον χώρο.
- Χρωματικό κολάζ.
- Το ζήτημα των χώρων - Alberti.
- Τρισδιάστατη κατασκευή - Χρήση ποικίλων υλικών.
- Πολλαπλασιασμός της φόρμας (εσωτερικό) - Η επανάληψη στη ζωγραφική.
- Ζωγραφικές τεχνικές - Πουαντιγισμός.
- Η δόνηση της φόρμας στο χώρο (εξωτερικό).
- Τρισδιάστατη κατασκευή σε δυο επίπεδα (κάρτα) - Συμβολισμοί στη θεματολογία.
- Ανάπτυγμα πολλαπλών επιπέδων στο χώρο και παραγωγή όγκου.
- Θεματικό κολάζ - Η χρήση της φωτογραφίας και του λόγου στο έργο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στην διδασκαλία, στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	10
	Καλλιτεχνικό εργαστήριο	47
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	3
	Εκπόνηση μελέτης (project)	2
	Καλλιτεχνική δημιουργία	10
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	75

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

- Καλλιτεχνική εργασία
- Συμμετοχή σε διδασκαλίες σε δημοτικά σχολεία
- Συμμετοχή σε project
- Συμμετοχή σε επισκέψεις εκθέσεων, πινακοθήκης, μουσείων κτλ.
- Καλλιτεχνική ερμηνεία
- Προφορική ή Γραπτή Εξέταση

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Η Τέχνη του Χρώματος του , Johannes Itten (Γιοχάνες Ίπτεν) εκδ. ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ -5 (Μάρτιος 1998)
- Η εικαστική παιδαγωγική ως ολιστική παιδαγωγική , Johannes Itten (Γιοχάνες Ίπτεν) Ράινερ Κ. Βικ (1944) μεταφρ. Στέλλα Μπεκιάρη –Αθήνα
- Η θεωρία των χρωμάτων Johann Wolfgang von Goethe, εκδ. Printa Εμπορική & Εκδοτική Ανδρέας Κατάκης
- Η Διδακτική της τέχνης : προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή, Laura H.Chapman επιμ. Παύλος Χριστοδουλίδης - Αθήνα : Νεφέλη, 1993, εκδ. Ι. Δουβίτσας & ΣΙΑ ΕΕ
- ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ, ΒΑΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ εκδ. ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε (2008)
- Για το Πνευματικό στην Τέχνη, Wassily Kandinsky, (Βασίλι Καντίνσκι), εκδ.Νεφέλη
- Η ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ 1, Paul Klee (ΠΑΟΥΛ ΚΛΕΕ) , 1989, εκδ. ΑΘΗΝΑ ΡΑΓΙΑ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ
- Η ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ 2, Paul Klee (ΠΑΟΥΛ ΚΛΕΕ) , 1989, εκδ. ΑΘΗΝΑ ΡΑΓΙΑ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ
- Δημιουργική φαντασία και παιδική τέχνη, Τιτίκα Σάλλα, 2005, εκδ. Εξάντας
- Καλλιτεχνική παιδεία και παιδαγωγικά συστήματα, Τιτίκα Σάλλα, 2008, εκδ. ΚΑΠΟΛΑ ΚΩΝ. ΠΑΓΩΝΑ 2008
- Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδακτική της τέχνης, Τιτίκα Σάλλα, 2011, εκδ. ΚΑΠΟΛΑ ΚΩΝ. ΠΑΓΩΝΑ
- Η εικαστική πράξη ως μορφή έρευνας, Δαφιώτης Παναγιώτης, 2015, εκδ. ΓΡΗΓΟΡΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ κ' ΣΙΑ
- ηλεκτρονικά: Artlessons.gr

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟ02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ Ιβ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	3	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ptde.uoi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=90&Itemid=39&lang=el		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΓΚΟΝΤΟΥ ΕΛΕΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05872, egodou@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: οργανώνουν με επιτυχία το μάθημα των εικαστικών στα σχολεία και να προσεγγίζουν με σεβασμό τη διδασκαλία της Τέχνης, ώστε να επιτρέπεται στους νεαρούς μαθητές η πηγαία έκφραση της δημιουργικότητάς τους και η εξερεύνηση του φαινομένου της Τέχνης, τόσο από την θέση του δημιουργού, όσο και από τη θέση του θεατή.

Επίσης θα είναι σε θέση να μεταδώσουν τη βασική πληροφορία ότι ο χώρος της Τέχνης, είναι ο κατ' εξοχήν φυσικός χώρος έκφρασης της μοναδικότητας του ατόμου, αλλά και της πολυπρισματικής πραγματικότητας των ιδεών και των αξιών ανά τους αιώνες, αμείωτα και ταυτόχρονα, σε όλον τον πλανήτη.

Τέλος, αναμένεται, ότι οι φοιτητές/τριες του εργαστηρίου, θα είναι σε θέση να άρουν την προκατάληψη του «ταλέντου» και να καλλιεργήσουν την έννοια της δημιουργικότητας και του πειραματισμού, σε κάθε πεδίο της ζωής.

1. Εκμάθηση της τεχνικής του αντίγραφου από καλούπι με το υλικό του γύψου.
2. Εξοικείωση με τα τη σύνθεση πολλαπλών υλικών στις τρεις διαστάσεις. Καλλιέργεια της φαντασίας. Κατανόηση της επικοινωνίας του έργου με τον δημιουργό του μέσω της χρήσης του λόγου.
3. Αυτοπαρατήρηση και βιωματικά συμπεράσματα σε σχέση με το ατομικό και το συλλογικό έργο. Εμφύχωση στη συμμετοχική εργασία. Ένταξη στην ομάδα.
4. Εξοικείωση στη συνεργασία. Κατανόηση του κοινού στόχου και της επικοινωνίας μέσω της τέχνης. Αυτοπαρατήρηση στο ζήτημα του ορίου.
5. Καλλιέργεια της δεξιότητας στην παραγωγή προσωπικής, καλλιτεχνικής γραφής και γραπτού λόγου ως αισθητικού μέσου έκφρασης.
6. Εκμάθηση της απλής μορφής της κατασκευής βιβλίου, ως εναλλακτικής εφαρμογής εικαστικής δημιουργίας.
7. Απελευθέρωση από την προκατάληψη της «επίσημης» τέχνης.
8. Προσέγγιση των μορφών της σύγχρονης τέχνης. Καλλιέργεια της εφευρετικότητας και της φαντασίας ως προς το θέμα, τις έννοιες, τον πλουραλισμό των μέσων και των συμβολισμών.
9. Εξοικείωση της εργασίας σε τροχό γλυπτικής και της εργασίας του πηλού με εργαλεία.
10. Κατανόηση της αναγκαιότητας της οργάνωσης ενός εικαστικού project ως προς την επιλογή του θέματος, των υλικών, των εργαλείων, της κατανομής του χρόνου, του χώρου και την κατανομή της εργασίας.
11. Βελτίωση των δεξιοτήτων και της συνεργασίας. Κατανόηση της δυναμικής του ζωντανού έργου και του επαναπροσδιορισμού. Αλληλεπίδραση.
12. Καλλιέργεια και αξιολόγηση του αποτελέσματος. Ανάγνωση του έργου.
13. Εξοικείωση με την εμπειρία της εξερεύνησης των χώρων τέχνης και την προσέγγιση των έργων τέχνης.
14. Προσέγγιση ενός δημιουργού και του καλλιτεχνικού του έργου, μέσα από το βλέμμα και την πιθανή ερμηνεία ενός ιστορικού της τέχνης.
15. Χρήση της γνώσης και της εμπειρίας που αποκτήθηκε κατά την διάρκεια της εκπαίδευσης. Παραγωγή νέων ιδεών στο αντικείμενο.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Γύψος – Καλούπι με το υλικό του γύψου – Μάσκα.
- Κουτί -Τρισδιάστατη κατασκευή με ετερόκλητα υλικά – Διάλογος με το έργο.
- “Κύκλος” - Ζωγραφικός κύκλος - Ομαδικό έργο σε συγχρονισμό - Το ζήτημα του ατομικού και συλλογικού έργου τέχνης.
- Συνεργατικό έργο - Εργασία σε ζευγάρια - Το ζήτημα του ορίου σε ομαδική εργασία.
- Καλλιγραφία – Τα γράμματα ως έκφραση του προσωπικού στοιχείου.
- Βιβλιοδεσία - Η εφαρμοσμένη τέχνη ως εργαστήριο διπλού έργου.
- Arte Povera – Ευτελή υλικά στην υπηρεσία της Τέχνης.
- Πηλός σε καβαλέτο τροχού - Χρήση των γλυπτικών γλυφίδων και εργαλείων.
- Project - Επιλογή και οργάνωση εικαστικού project.
- Project - Συνέχιση της εργασίας του project.
- Project - Ολοκλήρωση της εργασίας του project.
- Επίσκεψη σε χώρους Τέχνης - Εκθέσεις, πινακοθήκες, μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι.
- Προβολή ταινίας
- Παρουσίαση εργασίας - Εισήγηση - παρουσίαση ιδεών πρωτότυπων μαθημάτων για το σχολείο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	10
	Καλλιτεχνικό εργαστήριο	47
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	3
	Εκπόνηση μελέτης (project)	5
	Καλλιτεχνική δημιουργία	10
	Σύνολο Μαθήματος	75

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

- Καλλιτεχνική εργασία
- Συμμετοχή σε διδασκαλίες
- Συμμετοχή σε project
- Συμμετοχή σε επισκέψεις εκθέσεων, πινακοθήκης, μουσείων κτλ.
- Καλλιτεχνική ερμηνεία

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Η Τέχνη του Χρώματος του , Johannes Itten (Γιοχάνες Ίπτεν) εκδ. ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ -5 (Μάρτιος 1998)
- Η εικαστική παιδαγωγική ως ολιστική παιδαγωγική , Johannes Itten (Γιοχάνες Ίπτεν) Ράινερ Κ. Βικ (1944) μεταφρ. Στέλλα Μπεκιάρη –Αθήνα
- Η θεωρία των χρωμάτων Johann Wolfgang von Goethe, εκδ. Printa Εμπορική & Εκδοτική Ανδρέας Κατάκης
- Η Διδακτική της τέχνης : προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή, Laura H.Charman επιμ. Παύλος Χριστοδουλίδης - Αθήνα : Νεφέλη, 1993, εκδ. Ι. Δουβίτσας & ΣΙΑ ΕΕ
- ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ, ΒΑΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ εκδ. ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε (2008)
- Για το Πνευματικό στην Τέχνη, Wassily Kandinsky, (Βασίλι Καντίνσκυ), εκδ.Νεφέλη
- Η ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ 1, Paul Klee (ΠΑΟΥΛ ΚΛΕΕ) , 1989, εκδ. ΑΘΗΝΑ ΡΑΓΙΑ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ
- Η ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ 2, Paul Klee (ΠΑΟΥΛ ΚΛΕΕ) , 1989, εκδ. ΑΘΗΝΑ ΡΑΓΙΑ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ
- Δημιουργική φαντασία και παιδική τέχνη, Τίτικα Σάλλα, 2005, εκδ. Εξάντας
- Καλλιτεχνική παιδεία και παιδαγωγικά συστήματα, Τίτικα Σάλλα, 2008, εκδ. ΚΑΠΟΛΑ ΚΩΝ. ΠΑΓΩΝΑ 2008
- Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδακτική της τέχνης, Τίτικα Σάλλα, 2011, εκδ. ΚΑΠΟΛΑ ΚΩΝ. ΠΑΓΩΝΑ
- Η εικαστική πράξη ως μορφή έρευνας, Δαφιώτης Παναγιώτης, 2015, εκδ. ΓΡΗΓΟΡΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ κ/ ΣΙΑ
- ηλεκτρονικά: Artlessons.gr

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟ03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A (1ο), Γ (3ο), Ε (5ο), Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	3	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΙΡΗΝΗ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05873, enikolau@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η Μουσική στην εκπαίδευση

- Κατανόηση της θέσης της μουσικής στην εκπαίδευση
- Κατανόηση της συμβολής της μουσικής εκπαίδευσης στην ανάπτυξη μιας πολύπλευρης προσωπικότητας και στην ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης των μαθητών
- Γνωριμία με τις βασικές μορφές μουσικής έκφρασης και επικοινωνίας μέσα από τις μουσικοπαιδαγωγικές διαδικασίες
- Γνωριμία με τα βασικά μουσικά όργανα και τη βασική μουσική ορολογία.
- Κατανόηση της μουσικής ως μέσον ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων.

Χορωδία

- Φωνητική και αισθητική καλλιέργεια των φοιτητών
- Γνωριμία με την ελληνική και την παγκόσμια μουσική κληρονομιά
- Συνεργασία και επικοινωνία με εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς φορείς
- Συμμετοχή σε παραστάσεις και εκδηλώσεις

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η μουσική στην εκπαίδευση
- Προσέγγιση της έννοιας της μουσικής
- Μουσικές ιδιαιτερότητες των μαθητών
- Μορφές μουσικής έκφρασης
- Τρόποι ένταξης της μουσικής στο δημοτικό σχολείο
- Μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις
- Γνωριμία με τις βασικές ιδιότητες του ήχου
- Μουσικά όργανα
- Μουσική και άλλα γνωστικά αντικείμενα
- Βασική μουσική ορολογία
- Η μουσική παιδαγωγική μέσα από μία φιλοσοφική προσέγγιση
- Η μουσική ως κοινωνικό φαινόμενο
- Οι μουσικές του κόσμου

Χορωδία

- Φωνητικές ασκήσεις
- Εκμάθηση ελληνικού και ξένου χορωδιακού ρεπερτορίου
- Διδασκαλία βασικών αρχών διεύθυνσης χορωδίας
- Προετοιμασία μουσικών παραστάσεων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	9
	Εργαστηριακή Άσκηση	18
	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	12
	Καλλιτεχνική δημιουργία	16
	Διαδραστική διδασκαλία	9
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	6
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	5
	Σύνολο Μαθήματος	75
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προφορικές παρουσιάσεις εργασιών • Συμμετοχή σε εκδηλώσεις (εκπαιδευτικού και καλλιτεχνικού περιεχομένου) που πραγματοποιεί το Εργαστήριο μουσικής με φορείς της πόλης, εκπαιδευτικούς οργανισμούς κ.τ.λ. • Εργασίες εξαμήνου 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μαίη Κοκκίδου, Διδακτική της μουσικής, Εκδ. Θέρμος Νίκος.
- Σέργη Λένια, Δημιουργική μουσική αγωγή για τα παιδιά μας, Εκδ. Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός Ο.Ε.
- Π. Καμπύλης, Η Αόρατη ορχήστρα συνοδεύει τα τραγούδια μας, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2002
- Μεθοδολογικές και βιωματικές προσεγγίσεις των τάξεων από την Α' έως και τη ΣΤ' Δημοτικού, 15 - 7 Απριλίου 2005. Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου Μουσικής Αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Αθήνα, Gutenberg, 2007.
- Σχολική μουσική εκπαίδευση: ζητήματα σχεδιασμού, μεθοδολογίας και εφαρμογών, επιμέλεια Ζωή Διονυσίου, Σοφία Αγγελίδου, Θεσσαλονίκη, Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση, 2008.
- S. Arvida, Exploring Orff: A teacher's guide, New York, Schott, 1992.
- Mozart's magic fantasy: a journey through the magic flute, Toronto, Classical Kids, 1990.

ΣΥΝΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

- Μουσικοπαιδαγωγικά, Πολυφωνία, Approaches(Music Therapy)
- International Journal of Music Education
- Journal of research in Music Education.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟ05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ (3ο), Ε (5ο), Ζ (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Πρακτική άσκηση		3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου – Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05785, kkotsis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Να θέτουν κριτήρια για την επιλογή Φορέα Υποδοχής Πρακτικής Άσκησης (ΦΥΠΑ) στο πλαίσιο στόχων σχετικών με την εκπαιδευτική ή επαγγελματική τους σταδιοδρομία, να εντοπίζουν δυνητικούς ΦΥΠΑ, να επικοινωνούν με ΦΥΠΑ για τη διερεύνηση πιθανής συνεργασίας.
2. Να αντιλαμβάνονται την ευρύτητα του φάσματος των επιλογών σχετικά με το σχεδιασμό της εκπαιδευτικής ή επαγγελματικής τους σταδιοδρομία με αφετηρία τις βασικές σπουδές τους.
3. Να εφαρμόζουν γνώσεις και δεξιότητες που αναπτύσσουν κατά τη φοίτησή τους στο χώρο εργασίας.
4. Να κρίνουν αν το αντικείμενο της πρακτικής τους άσκησης είναι πιθανή επαγγελματική επιλογή τους.
5. Να αξιολογούν τις γνώσεις και δεξιότητές τους και την εν γένει επιστημονική τους κατάρτιση σε σχέση με το επαγγελματικό πεδίο στο οποίο ασκήθηκαν.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Κριτήρια αναζήτησης Φορέα Υποδοχής Πρακτικής Άσκησης (ΦΥΠΑ)
- Αναζήτηση ΦΥΠΑ και επικοινωνία με δυνητικούς ΦΥΠΑ
- Κριτήρια επιλογής ΦΥΠΑ
- Λήψη απόφασης για την επιλογή ΦΥΠΑ
- Πρακτική Άσκηση στον ΦΥΠΑ
- Σύνταξη Βιβλίου Πρακτικής Άσκησης / Τελική έκθεση - Αναφορά

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο συνεργασία με τα στελέχη του Φορέα Υποδοχής Πρακτικής Άσκησης.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Πρακτική (τοποθέτηση)	-
	Σύνολο Μαθήματος	-
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Σύνταξη Βιβλίου Πρακτικής Άσκησης	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟ06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ (4ο), ΣΤ (6ο), Η (8ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Πρακτική άσκηση	3	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου – Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ -ΟΥΣΑ	ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (τηλ., e-mail)	26510-05785, kkotsis@uoi.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:

1. Να θέτουν κριτήρια για την επιλογή Φορέα Υποδοχής Πρακτικής Άσκησης (ΦΥΠΑ) στο πλαίσιο στόχων σχετικών με την εκπαιδευτική ή επαγγελματική τους σταδιοδρομία, να εντοπίζουν δυνητικούς ΦΥΠΑ, να επικοινωνούν με ΦΥΠΑ για τη διερεύνηση πιθανής συνεργασίας.
2. Να αντιλαμβάνονται την ευρύτητα του φάσματος των επιλογών σχετικά με το σχεδιασμό της εκπαιδευτικής ή επαγγελματικής τους σταδιοδρομία με αφετηρία τις βασικές σπουδές τους.
3. Να εφαρμόζουν γνώσεις και δεξιότητες που αναπτύσσουν κατά τη φοίτησή τους στο χώρο εργασίας.
4. Να κρίνουν αν το αντικείμενο της πρακτικής τους άσκησης είναι πιθανή επαγγελματική επιλογή τους.
5. Να αξιολογούν τις γνώσεις και δεξιότητές τους και την εν γένει επιστημονική τους κατάρτιση σε σχέση με το επαγγελματικό πεδίο στο οποίο ασκήθηκαν.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Κριτήρια αναζήτησης Φορέα Υποδοχής Πρακτικής Άσκησης (ΦΥΠΑ)
- Αναζήτηση ΦΥΠΑ και επικοινωνία με δυνητικούς ΦΥΠΑ
- Κριτήρια επιλογής ΦΥΠΑ
- Λήψη απόφασης για την επιλογή ΦΥΠΑ
- Πρακτική Άσκηση στον ΦΥΠΑ
- Σύνταξη Βιβλίου Πρακτικής Άσκησης / Τελική έκθεση - Αναφορά

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο συνεργασία με τα στελέχη του Φορέα Υποδοχής Πρακτικής Άσκησης.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Πρακτική (τοποθέτηση)	-
	Σύνολο Μαθήματος	-
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Σύνταξη Βιβλίου Πρακτικής Άσκησης	

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Γενικά

1. Κατά τη διάρκεια του 7ου και 8ου Εξαμήνου οι φοιτητές/ριες του Τμήματος μπορούν να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία σε αντικείμενα που προσφέρονται από το πρόγραμμα σπουδών του Π.Τ.Δ.Ε.
2. Η πτυχιακή εργασία δεν είναι υποχρεωτική. Οι φοιτητές/ριες που θα επιλέξουν την εκπόνησή της πρέπει να γνωρίζουν ότι ισοδυναμεί σε δύο εξαμηνιαία μαθήματα Επιλογής (Ε) των τεσσάρων (4) Ευρωπαϊκών Πιστωτικών Μονάδων ($4 \times 2 = 8$). Η πτυχιακή εργασία δηλώνεται ηλεκτρονικά σε δύο (2) εξάμηνα (χειμερινό και εαρινό αντίστοιχα) κατά την υποβολή ηλεκτρονικών δηλώσεων του 7ου εξαμήνου. Η καταχώριση της βαθμολογίας γίνεται στο τέλος του εαρινού εξαμήνου και για τα δύο εξάμηνα.
3. Διαδικασία
  - Η πτυχιακή εργασία επιβλέπεται από ένα μέλος ΔΕΠ ή Ε.ΔΙ.Π. του Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
  - Η επιλογή μέλους ΔΕΠ/Ε.ΔΙ.Π. για συνεργασία γίνεται κατά κανόνα στο εαρινό εξάμηνο του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους από την εκπόνησή της. Την πρώτη εβδομάδα μετά το Πάσχα (και όχι νωρίτερα), οι φοιτητές/ριες προσεγγίζουν το μέλος ΔΕΠ/Ε.ΔΙ.Π. με το οποίο επιθυμούν να συνεργαστούν έχοντας προηγουμένως ετοιμάσει πρόταση για θεματική περιοχή εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας (η οποία θα πρέπει να εντάσσεται στο πεδίο διδασκαλίας ή/και ερευνητικών ενδιαφερόντων του μέλους ΔΕΠ/Ε.ΔΙ.Π. που προσεγγίζουν).
  - Το θέμα της εργασίας ορίζεται μετά από συνεννόηση φοιτητή/ριας – μέλους ΔΕΠ/Ε.ΔΙ.Π..

Αξιολόγηση

1. Η πτυχιακή εργασία παραδίδεται για αξιολόγηση στον/στην επιβλέποντα/ουσα σε δύο αντίτυπα (εκ των οποίων το ένα σε ψηφιακή μορφή).
2. Οι πτυχιακές εργασίες παραδίδονται μέχρι τις 31 Μαΐου κάθε ακαδημαϊκού έτους. Εργασίες που περατώνονται κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου, παραδίδονται το αργότερο έως τις 15 Σεπτεμβρίου.
3. Η εργασία βαθμολογείται με 0 έως 10 άριστα (με βάση το 5).

Οδηγίες για τη συγγραφή των Πτυχιακών Εργασιών

Η πτυχιακή εργασία είναι επιστημονικό κείμενο. Συνιστά μια αυτοτελή επιστημονική και συστηματική προσέγγιση και ανάλυση ενός ζητήματος, στηρίζεται στην υπάρχουσα βιβλιογραφία και αξιοποιεί τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών.

1. Έκταση και διάρθρωση πτυχιακής εργασίας

Η πτυχιακή εργασία πρέπει να εκτείνεται σε εύρος 40 (το ελάχιστο) έως 70 (το μέγιστο) δακτυλογραφημένων σελίδων, (συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών πινάκων, αλλά όχι των παραρτημάτων και της βιβλιογραφίας).

Στην περίληψη θα πρέπει να περιγράφονται με σαφήνεια οι στόχοι και το περιεχόμενο της εργασίας.

2. Περιεχόμενα πτυχιακής εργασίας

Η πτυχιακή εργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει κατά σειρά τα ακόλουθα:

- Σελίδα τίτλου
- Περίληψη στα ελληνικά και στα αγγλικά (έκτασης 250 – 300 λέξεων)
- Πίνακα περιεχομένων, Κατάλογο πινάκων και σχημάτων
- Εισαγωγή
- Κυρίως μέρος εργασίας
- Συμπεράσματα
- Βιβλιογραφία
- Παραρτήματα

Πιο αναλυτικά, στην εισαγωγή περιγράφεται η γενική φύση του θέματος και οι λόγοι που οδήγησαν στην εκπόνηση της εργασίας, περιγράφεται συνοπτικά η διάρθρωση των κεφαλαίων που ακολουθούν. στο κυρίως μέρος της εργασίας (το οποίο επιμερίζεται σε δύο ή περισσότερα κεφάλαια) επιχειρείται η θεωρητική ή εμπειρική επεξεργασία του θέματος (στην περίπτωση των εμπειρικών εργασιών, το μέρος αυτό διακρίνεται σε: Βιβλιογραφική Επισκόπηση, Μέθοδο, Αποτελέσματα) . στα συμπεράσματα γίνεται συζήτηση/σχολιασμός και ερμηνείας των αποτελεσμάτων. Στα συμπεράσματα χρήσιμο είναι να επιχειρούνται προτάσεις για την περαιτέρω μελέτη θεμάτων που αποτελούν φυσική συνέχεια αυτών που μελετήθηκαν ή θεμάτων που δεν μελετήθηκαν επαρκώς.

3. Τεχνικές οδηγίες για την μορφοποίηση της πτυχιακής εργασίας

- Το μέγεθος των χαρακτήρων του κειμένου θα πρέπει να είναι 12 pt, η γραμματοσειρά Times New Roman ή Arial Greek και το διάστιχο 1.5.
- Οι παράγραφοι θα πρέπει να αρχίζουν με εσοχή 0.75 cm.
- Το κείμενο να είναι στοιχημένο πλήρως (αριστερή και δεξιά στοίχιση).

- Κάθε κεφάλαιο θα πρέπει να αρχίζει από νέα σελίδα. Οι τίτλοι των κεφαλαίων θα πρέπει να στοιχίζονται στο κέντρο του πλαισίου και να γράφονται με κεφαλαία έντονα γράμματα μεγέθους 14 pt.
- Οι τίτλοι των υποκεφαλαίων θα πρέπει ομοίως να στοιχίζονται στο κέντρο του πλαισίου και να διαχωρίζονται με δύο κενές γραμμές από το κείμενο που προηγείται και μία από το κείμενο που έπεται.
- Οι τίτλοι τρίτης τάξης θα πρέπει να αρχίζουν από το αριστερό άκρο του πλαισίου, να διαχωρίζονται με μία κενή γραμμή από το κείμενο που προηγείται και με μία από το κείμενο που έπεται και να υπογραμμίζονται.
- Οι πίνακες θα πρέπει να παρατίθενται όσο το δυνατόν πλησιέστερα προς την πρώτη αναφορά τους στο κείμενο και να διαχωρίζονται από αυτό με μία κενή γραμμή. Η αναφορά να ξεκινά με τη λέξη “Πίνακας” από το αριστερό άκρο του πλαισίου του πίνακα και να ακολουθείται από τον αριθμό και τον τίτλο τον πίνακα. Η αρίθμηση των πινάκων θα πρέπει να γίνεται κατά κεφάλαιο. Αν ένας πίνακας ξεπερνά σε μήκος τη μία σελίδα, οι τίτλοι των στηλών να επαναλαμβάνονται στην αρχή της επόμενης σελίδας.
- Όλα τα σχήματα ή/και φωτογραφίες θα πρέπει να περιέχονται στο πλαίσιο των 16x24.7cm, να τοποθετούνται όσο το δυνατόν πλησιέστερα στην πρώτη αναφορά τους στο κείμενο και να διαχωρίζονται από αυτό με μία κενή γραμμή. Οι υπότιτλοί τους θα πρέπει να στοιχίζονται πλήρως στο μέσο της σελίδας και να αρχίζουν με τη λέξη “Σχήμα” ή/και “Φωτογραφία” και τον αντίστοιχο αριθμό. Η αρίθμηση των σχημάτων ή/και των φωτογραφιών θα πρέπει να γίνεται κατά κεφάλαιο. Η σχεδίαση των σχημάτων, των διαγραμμάτων και των χαρτών προτείνεται να γίνεται με τη βοήθεια κατάλληλου λογισμικού.

Η πτυχιακή εργασία θα πρέπει να υποβάλλεται βιβλιοδετημένη, καθώς και σε ηλεκτρονική μορφή για το αρχείο του Ψηφιακού Αποθετηρίου του Πανεπιστημίου μας.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Χειμερινό εξάμηνο	30/09/2019 - 12/01/2020
Εβδομάδα αναπλήρωσης διαλέξεων χειμερινού εξαμήνου	13/01/2020 - 19/01/2020
Εξεταστική περίοδος χειμερινού εξαμήνου	20/01/2020 - 09/02/2020
Εβδομάδα προετοιμασίας εαρινού εξαμήνου	10/02/2020 - 16/02/2020
Εαρινό εξάμηνο	17/02/2020 - 31/05/2020
Εξεταστική περίοδος εαρινού εξαμήνου	01/06/2020 - 21/06/2020
Εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου	01/09/2020 - 30/09/2020

ΑΡΓΙΕΣ

28	Οκτωβρίου	(Εθνική Εορτή)
17	Νοεμβρίου	(Επέτειος Πολυτεχνείου)
24	Δεκεμβρίου - 7 Ιανουαρίου	(Διακοπές Χριστουγέννων)
30	Ιανουαρίου	(Τριών Ιεραρχών)
21	Φεβρουαρίου	(Επέτειος Απελευθέρωσης Ιωαννίνων)
25	Μαρτίου	(Εθνική Εορτή)
1	Μαΐου	(Εργατική Πρωτομαγιά)

- Από την Πέμπτη της Τυροφάγου μέχρι και την Τρίτη μετά την Καθαρά Δευτέρα (Διακοπές Απόκριω)
- Από την Μεγάλη Δευτέρα μέχρι την Κυριακή του Θωμά (Διακοπές Πάσχα)
- Την ημέρα του Αγίου Πνεύματος

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Οι ανωτέρω ημερομηνίες ενδέχεται να τροποποιηθούν λόγω ειδικών περιστάσεων ή εκτάκτων αναγκών (π.χ. Εκλογικές Διαδικασίες κτλ.).

